

NORDHORDLAND TINGBOK

nr. 30

1705 - 1707

1705: 1

O Sancte Spiritus | Heilage Ande,
Duc fragilem et Doce ignorantem | Leid den skrøpelege og lær den
uvitande
in gloriam Dei | til Guds ære,
ut Semper cogitet | så han alltid har i tankane
Qvod sibi non vult fieri | at han ikkje gjer mot nesten
Alteri ne fecerit. | det han ikkje vil skal gjerast mot han sjølv.

1705: 1b

In nomine Jesu

Anno 1705 d/en 8 Sept/embris Hafver ieg Hans Teiste tillige med vice fogden udi Nordhorlehn S/igneu/r Søfren Truelsten eftter Høyædle H/er/r Stifttsbefalingsmandens beschichede fuldmegtigis, Welædle och Welb/yrdige H/er/r Laugmand Niels Knagis, anordning och resolution, paa dend høylærde mands Magist/e/r Burennæij Welbeschichede Rectorij Scholæ Bergensis och nu Werende Sogneprest til Hammers Prestegield, hans begier, antegnedt, Weret forsamlede paa Hammers Prestegaard tillige med it uWilligt Laugrette och dannemend af Mangers gield, nemblig Bøyde Lensmanden af Radø Schibrede Rasmus Sæbøe och Eedsworne mend Peder Wetaas, Erich Kaalaas Laers KartWet, Magne NødtVet, Steffen Indre Sæbø och Johannes Qvidsteen, til at besigte Samme Prestegaards huuse, hvad tilstand de nu findis udi, Sampt Skiønne om dends brøstfældighed, til WedKommende parter efterretning.

Herpaa eftterat Retten Paa Prestegaarden Var sat fremstillede Sig til denne forretning biVaaning Magist/er Burennæus udi egen person och paa S/a/l/ig/ H/er/r Anders Gaarmands Enchis Wegne dend Welfornemme och Høyagtbare mand S/igneu/r Herman Gaarmand, Som LaugWerge och paa Almuens Wegne udi Hammers Prestegield Tollef Mundal, Børge Grødtvet, Johannes Sandal och Amun Hustrulij, ellers hafde och efternefnte mend af samme meenighed, nemblig Erich Fyllingsnæs, Ole Hanesdal, Niels Hielmaas, Ole Klævdal Peder Aasem, och Ole Fyllingsnæs, til denne SammenKomst och forretning indfifvet deris Schriftlige meening, Saa at alle WedKommende parter Saaledis til denne forretning biverelse Sig haver indfunden.

Da er for dennem først oplæst ofvenmelte begier och ordre til denne forretning fuldbyrdelse dernest, dend ofvenmelte Almuens indgivne Schrift. Hvoreftter Wi begave os til besigtelsen, och først efttersaag de huuse Som almuen eftter loven ere pligtige at holde, nemblig Herremach (Norsk Hist. Leksikon: Herremak - d.v.s. herregemakk = fint gjesterom, særleg på prestegardar)

Borrestue och Stald. Hvilchet alt Wi befant Saaledis nemblig

1705: 2

1 Borgestuen fantis meget brøstfeldig nemblig paa dend Syndre Weg Wil der nyt timmer til efftersom Væggen tre Stocher høyt er gandsche forRaadnet, paa den østre Side fattis een Lang Svill, bortaget (bordtaket) paa Søre gavlen er och gandsche forgaaen, NeWer och Sper med torWal (Norsk Hist. Leksikon: Torvvøl = stokk nederst på og langs med takskjegget for å halda på plass torva på taket) Wil taget forbedris med, inden til (indentil) Wil och gulWet ofver alt forbedris och mestendeels nydt indleggis, denne reparation paa Borrestuen Wi in allis ansaa og i nøyeste maade Wurderede till 19 Rixdaler, med arbeidsløn och alt.

2 Herre Kammeret, der isteden for er det Waanehuus Som Staar udi ost och West Wed Søren, hvilchet dend Salige Mand H/er/r Anders Gaarmand, Self hafde opbygt, och Almuen hannem samme afKiøbt Anno 1686, for derefter frembdeelis at tilhøre Prestegaarden och Almuen, med Saadanne Wisse conditioner at Sognepresten dend nu S/a/l/ig/ mand H/er/r Anders Gaarmand Self Schulde holde samme Waanehuus Wed god hævd och lige udi 20 nestfølgende aar, Saa Almuen udi all den tid Schulle bliVe fri for all reparation derpaa, det samme contract Sluttet d/en 25. Novemb/ris 1686 nermere udWiiser, och bestaar samme Waanhuus udi følgende.

Een Stor stue malet, med 40 Winduer udi, dog uden Kachelovn eller Schorsten. Ofven ofver samme Stue er een malet Sal med 14 Winduer, udi, ochsaa uden nogen ildsted.

Een daglig Stue med Kielder under, grønmalet med 18 Winduer och een god Jern Kachelovn udi. OWen over samme Stue er it Kammer lige saa Stort Som Stuen gult maalet med 9 Winduer udi, udi Samme Kammer har Weret een Kachelovn Som dend bemelte contract udWiiser, mens nu Var dend bort tagen, Ti lovede Enchen dend der igien at lade opsette.

Nest Wed daglig stuen er paa dend østre Ende it lidet Kammer med 4 Winduer och een liden Jern Kachelofn udi, ofven ofver samme er och it Cammer med Schorsteen och 5 Winduer udi, nest derhos er it lidet Cammer uden ofn med 3 Winduer udi.

Mellem begge stuene nedre er it Kiøchen med Schorsteen och 8 Winduer udi, der ofven ofver er och it Kammer med 4 Winduer udi.

Disse oWenbenefnte Waanhusits Werelser, ere alle med dører och laase Wel forseet, Sampt Weggene uden til ochsaa med bordtag Wel och forsvarlig, Mens paa taget War nogen brøstfeldighed paa Never och torwen, Som Wi ansaa at Kunde repareris med 6 Kipper

1705: 2b

Never á 1 march 8 Schill/ing, och arbeidsløn 4 march, tilsammen to Rixdler och 1 march, ellers fantis och her och der nogne Sønderbrustne Ruder i Winduerne, Som alt igien Kand forferdigis med 4 march dansche, hvilchen reparation paa dette Waanhuus tilsammen 2 Rixdler 5 march med 3 march reparation paa dend østre gawl, S/a/l/ig/ H/er/r Anders Gaarmands ArWinger tilsWarer, Saasom endnu tilbage staar 2 aar, efter contracten til dette husis Ved lige Holdelse.

3 Stalden eller fæhuset er gandsche nydt, nu nyligen af Almuen Self opbygt, och er derpaa ingen brøstfeldighed, mens fattis allene bordtag om, Som Almuen Self forsørger.

De Andre Prestegaarden tilhørige Huuse Som Presten Self, eller Enchen effter Loven bør holde Wed hæfd- och lige, fantis effter förrige Schiede besigtelser, nemblig it passeret d/en 19 Sept/embris 1653 det andet passeret d/en 9. Decemb/ris 1663 at Were som følger.

1 It ildhuus med een Kaapeown (ein slags røykonn) udi, paa den Westre Side ofver den lille Elv staaende, befantis gandsche brøstfeldigt paa alle sider, Sampt hiørnesterne och underslag och bordtag forraadnet och forgaaen, Saa til dets reparation Wil medgaa 18 tylder bord och nogle bielcher til Standere, hvilchen reparation in allis med arbeidsløn Wi *aansaa og Wurderede til

20 Rixdaler.

2 Een lade paa dend østre Side, paa dend er brøstfeldigt underslaget Runden om, och maa hafve een ny opstander paa dend østre Side Ved døren, bordtaget uden om maa och forbedris ligesaa taget med TorWall (torvvøl - sjå ovanfor), denne reparation in allis Wi haver anseet och Wurderet til 14 Rixdaler.

3 Noch een lade paa den Westre Side staaende paa bøen fattis och underslag Runden om, bordtaget maa der och forbedris, Sampt taget med Sperr och Nagler, torv och never, denne lade behøver och at opschrui, denne reparation med arbeidsløn och alt Wi har anseet och wurderet til 10 Rixdaler.

4 Et Smalehuus maa forbedris med torval och never Som vi har taxeret med arbeidsløn och alt til 4 march danske

5 Et timmer nøst Westen for Elven Som af S/a/l/ig/ H/er/r Anders Gaarman der er opsat och bekostet i steden for it Stavenøst, Som tilform stoed och var Prestegaarden tilhørig

1705: 3

Hvilchet, alt schiønt der Kunde vere nogen brøstfeldighed paa, er det iche anseet eller antegnet \til aaboed/ efttersom dette af timmer opbygt, er saameget bedre och durhaftigere end det som tilform stoed *Pregaarden (Prestegaarden) til af Staver opsat.

Foruden disse for antegnede Prestegaardens Rette och tilhørige huse, fantis endnu paa Prestegaarden staaende, som S/a/l/ig/ H/er/r Anders Gaarmand der Self paa egen bekostning hafde ladet opsette och ArWingerne nu til kommer nemblig.

It Stort timmernøst paa dend østre side af Elven. Een floer paa dend Westre Side af Prestegaarden it Stabur Staaende paa Prestegaarden Synden for det Store Waanhuus, Een liden Winduestue med een Schorsten udi paa den Westre side ved Elven, noch it lidet hønsehuus af bordtag opsat, Hvilche ofven benefnte Prestegaarden uWedKommende och ey tilhørige huuse, af os iche er bleWen besigtet eller Wurderet.

Ellers stoed endnu paa Prestegaarden een gammel forfalden och ubrugelig timmer bygning, paa <østre side,> Som i fordom tid har Weret Preste Waaning, men nu gansche utienlig til noget brug, hvilchen Almuen udi Hammers giæld tilhører, och Kand dend nedRifve och bortføre naar det dem behager.

Endelig fantis och til Prestegaarden eftter de for benefnte gamble besigtelsebreve følgende tilhørige inventarium nemblig Sex Kiør 1 Oxe, een Hest, een Sengedyne, een Kiedel paa 1/2 tynde 1 liusestage, 1 Schiering, och een ferringsbaad god for 10 march.

Denne forretning gifver Wi saaledis til bekreftelse under Woris hender och boemercher.

Anno 1705 d/en 2. Octobr/is Hafver ieg tillige med de EedSvorne dannemend af Schiold Schibrede, nembl/ig Laers Dyngeland, Peder Borge, Ole Houge, Niels Titelsta Mogns Søilen, och Jens Midtue, eftter Kongl/ig Maj/este/ts fogeds S/igneu/r Søfren Truelsen Glads opnevnsel paa S/igneu/r Lodvig Middelstorpis begier, Weret Samblet, paa Velb/emel/te Middelstorpis paaboende gaard Sør Eide, for at forrette it marcheSchiftte

1705: 3b

mellem bemelte gaard Søreide, och den gaard NordEide Saasom der tvistis mellem begge gaarders oppidder om it næs Kaldet Eidenæset, hvilchet S/igneu/r Lodvig Middelstrop begierer at motte rigtig Schifttis mellem disse tvende gaarder, eftter hver gaards Landschyld och størelse

Saasom gaarden SørEide Schylder 2 løber Smør och gaarden NordEide 1 1/2 Løb Smør at een hver derefter Kand nyde och bruge Sin tilkommende deel, SaaVel paa landet som i stranden, och dend eene iche gjøre den anden nogen hinder eller forfang i nogen maader.

Hernest efter at Retsforhandlingen af os War sat, blef først læst fogdens opnefnelse.

Hertil War af S/igneu/r *Lovig Middelstorp infstefnt opsidderne paa NordEide nemblig Salomon Steffens/en Amund Mattisen, och Ole Olsen, Som alle Self ere Eyere for saa stor part som de bruger i NordEide hvilche alle personlig møtte och tilstoed hertil Loulig SteWnt at Were,

De bleve tilspurte, om de iche begierte Schifftte paa dette næs, saavel som citanten dertil de Svarede ney, fordi de frygtede at derWed skulle dennem formeenis SøKanten som de Schulde have deris næring af med fischeKast, hvilchet altid for begge gaarder har Weret til fellis af alders tid derfor de formeente at saadan hevd paa fellis brug for disse begge gaarder paa næset, nu iche Kunde eller burde forandris.

Hernest begave Vi os hen paa samme næs, och besaag det baade paa landsiden och strandsiden, baade inden och uden for Strømmen, och Siuntis os da naar disse begge Jorders parter och Rettighed paa Næset, Schulle Schillis och deelis lige fra hin anden, efter hver Jords Lod, och Størelse da Kunde iche NordEidis Eyeris Land Ved Strandsiden Komme til at Streche sig lengere end til Strømen inden for, och SørEide at tilkomme alt landet, och Strandsiden paa næset uden for, hvor Wed da Nordeyde fragich alle fischeKasters Landslod, udi och uden for Strømmen, hvorfor, Som NordEidis Eyeris meste hensigtende er, at nyde frihed til fischeKast och Landslott udi och uden for Strømmen, Wi derfor gjorde beste flid om, parterne herom at faa foreenet, Saa at Nord-

1705: 4

Eidis Eyere och opsiddere ey aldeelis Schulle bliWe udelugt fra fischeriets Rettighed udi och uden for Strømmen, Dertil S/igneu/r Lodvig Middelstrop Loed Sig beqvemme, och tilbød at lade NordEydis Menderne herefter nyde och beholde for Sig it Kast udi een af de Wiiger, enten indre eller ytre KaareViigen, Som er inden for Strømmen paa Eidsnæset, Saa at de och for Sig motte beholde allene all Landslot som der Kunde falde, derimod motte da Haugen paa Neset blifve fellis som den tilforn har Weret, mens hand herefter ubehindret af Nordeidis Eyere, nyde och beholde de andre Kast udi och uden for Strømmen, och allene nyde all Landslot som af dem Kunde falde, Enten NordEidis Eyere eller andre Kom derudi at Kaste.

Dette tilbud Nordeidismendene iche Vilde modtage; derpaa Nordeidismenderne blefve tilSpurt, om de hafde nogen breve och adkomster til dend Rettighed at nyde med fischeKast och Landslotter udi och uden for Strømmen, dertil de Svarede ney, men beraabte sig paa deris formend, och deris {Schiøder} Kiøb, och frembviiste Salomon Stephensen Sit Schiøde af Capitain Munte udgiven d/en 15. Jan/uarij 1703 hvorudi Slet intet meldis om nogen Rettighed \enten udi Søen eller/ til disse forbemelte fischeKast.

Derimod frembviiste Lodvig Middelstrop Sine Schiøder, som indeholt hans rettighed, baade til Lands och Wands, fra field til fiere, Waat och tørt, hvorved hand formeente efter Lovens 5 bogs 11 Cap/itul 2 Art/icul rettigheden at bør nyde och beholde til fischeriet for sin Jord. Paastoed dernest, at efterdi Lovens 3de bogs 12 Cap/itul 15 Art/icul med tydelige ord tillader, at udi saadan tilfelde som dette er, dend bør nyde Schifftte som Schifftte begierer, Wi derfor først motte gjøre Schifftet mellem gaarderne paa næset, efter hver gaards lod rettelig Som Loven befaler,

Nordeidis Mendene derimod begierede at Næset motte blive uschifft, och de beholde Kast och Lanslot fellis med ham udi Strømmen, och holde Not med Lodwig om hand wil, Saaoch at hand maa unde dem dend eene Wig af KoreViigen allene fri med al landslott deraf at nyde.

1705: 4b

Ole och Amun NordEide bleve tilspurt om deris Schiøder paa hvis (det som) de hafver Kiøbt udi gaarden, at deraf Kunde Seeis hvor lenge de har veret Eyere udi gaarden och hvorledis dend dennem er Solt dertil de Svarede, at de har Kiøbt deris parter i <gaarden> for 2 á 3 aar siden, af Capitain Munthe, mens deris Kiøbebreve har de endnu iche faaet.

Da som ingen nermere foreening mellem parterne War at treffe och LodWig paastoed Schifftet at Schie ofver neset, er det endelig Wed os eftter nøyeste gransching Schied och forrettet saaledis udi begge parternis biVerelse, Som følger; nemblig

Lige for Strømmen paa den indre Side paa Eidsnæset blef nedsat trende Merchesteene, Som peger lige fra Nord NordWest til Syd Sydost op paa een liden Rund houg, hvor det andre par Steene blef nedsat, derfra udi lige linie til Syd Sydost Pegende paa een anden liden houg Wed een Myr blef det tredie par steene nedsat, derfra igien, inden for Myren paa een liden Slet bache udi samme Linie blef det fierde par Steene nedsat och udi samme Linie lige fra NordNordVest til SydSydost det fembte par steene paa een houg ofven for Nordeidis bøgierde, hvilche Var det Sidste par, som af os blev satte, och Siunis os Saaledis rettist och ligeste Eidsnæset at Were Schifftet och deelt mellem de tvende Jorder NordEide och SørEide, Saa at Nordeide for 1 1/2 løb, nyder och beholder for sine trende lodder \af Neset/ paa den Nordre Side af Merchesteene, och Søreide for 2 løber beholder for sine 4 lodder af Neset, den anden part paa den Syndre Side af Merchesteene

Och Eftter at dette saaledis War giort, Ere Wi tillige med Sorenschriveren eenige och Sammenstemmig om følgende Endelige domb mellem parterne Som er afsagd Saaledis.

Eftterdi mellem disse gaarder NordEide Som Schylder aarlig Landschyld 1 1/2 løb Smørs leye, och SørEide Som Schylder aarlig 2 løber Smørs Leye /: hvis opsiddere paa Begge sider ere Self Eyere til deris Jordeparter :/ tilform aldrig er Schied Schiffte eller

1705: 5

uddeeling Enten Wed mend eller Rettens middel om denne hauge paa Eidsnæset, hvad een hver af disse Jorder derudaf Schulde Vere tilhørig och tillkommende, Och saadan Schiffte och deeling paa samme næs nu er begiert och Søgt af den Jord SørEidis Eyere S/igneu/r Lodvig Middelstrop Som LodsEyere udi Samme næs, Saa hafver Wi først eragtet och anseet det billigt och Ret eftter Lovens 3 bog 12 Cap/itul 15 art/icul at Saadant Schiffte burte Schie, dernest Wi da eftter Lovens befaling nøye hafver efttergranschet all leyligheden om hvad och hvormeget af Samme Næsits March Kunde Komme paa hver af disse Jorders lod eftter deris Landschylds Storhed, och derpaa Schifftet næset mellem parterne Wed nedsatte Merchesteene Saaledis som før er meldt, nemblig at lige for Strømmen paa dend indre Side af Eidsnæset dend Linie fra NordNordWest, och lige hen udi SydSydost, fra Neset op udi een houg ofven for NordEidis bøgierde ere fem Merchesteene med Sine Widne \af os/ nedsatte hvilche Wi saaledis har Sat fundet och Kiendt for retteste merche och deeling paa Eidsnæset eftter denne dag mellem disse forbenefnte gaarder Saa at NordEide hereftter beholder Sin lod paa dend nordre Side af Merche Linien, och SørEide Sin lod paa den Syndre Side; Mens hvad Sig ellers parternis tvistighed om fischerie och Landslot Kand Angaa, da i hvorwel haugemarchen paa Næset och Landet, Saaledis mellem parterne Rettist er deelt, Saa maa dog ingen af parterne hereftter imod Lovens 5 bogs 11 Cap/itul 11 art/icul giøre hin anden nogen forhindring paa det fischeri deris Jorder haver haftt och fult af Alders tid, Och som Strandsiden paa Eidsnæset paa dend Nordre part som NordEide er tildeelt, och er inden for Strømmen, iche er af den Situation och beschaffenhed at der Kand falde nogen fischeKast eller Landslott, da Paadet Nordeide hereftter, Wed dette Schiede Schiffte paa landet /: Som iche anderledis eller Rettere eftter hver Jords tilkommende

lod och part har Kundet Schie :/ iche aldeelis Schall udtrengis fra

1705: 5b

all Landslots-Rettighed hereftter at nyde, da haver Wi udi dend post funden och Kient for Ret saaledis at NordEidis Eyere eller opsiddere hereftter Schal følge, nyde och beholde trende Syvendeparter af all dend Landslot af fischeri Som Kand falde udi Strømmen paa Eidsnæssets Side, Ligesaa bør de och frembdeelis hereftter nyde och beholde deris nøst och landing udi SørEidsWiigen, Som de hid til dags haftt haver, efttersom deris egen Strandside iche er beqvem dertil, dermed bør de lade sig nøye; Men SørEidis Eyere bør derimod nyde och beholde først de fire Syvendeparter, af all dend Landslott udi Strømmen Kand falde paa Eidsnæssets Side derforuden och alleene uschifft beholde all den anden Landslot, Som Kand falde SørEidis land til uden och Synden for Strømmen, hvoreftter parterne paa begge Sider efterdags Kand have sig at rette,

Denne forretnings bekostning betaler S/igneu/r Lodvig Middelstrop allene Som Schifftet har begiert, dette alt til Stadfestelse gifver Wi under Vore hender och boemercher.

Anno 1705 d/en 13. och 14. Octobris Er allmindeligt Høste, Schatte och Sageting holden paa Bildøen udi Sartor Schibrede, med samme Schibredis der tilstede Verende Almue, nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts Welbeschichede Vice foged udi Nordhorlehns fogderie S/igneu/r Søfren Trulsen Glad, med Bøyde Lensmanden Anders Bildøen och Laugrettismend, Hans Lærøen, Ole Lerøen, Hans Schouge, Michel Windenæs, Johannes Aagotnæs, Niels Arefjord, Anders Bache, och Mogens Kallestad

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foget War Sat, och Almuen formanet til eedruelighed fred och Schichelighed medens tinget och retten Warede blewe først læst offentlig efter antegnede breWe, som bleWe indleVeret at læsis Nemblig.

1705: 6

1 Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste forordning om de Enrullerede Norsche Søfolchis Privilegiens forandring och forbedring udi wisse poster Dat/eret Friderichsborg d/en 8. Junij 1705.

2 Kongens forbud paa Smaamynt under halve danske Croner, Specie eller Crytzorter, at indfør is udi Norge efter nytaar førstKommende Dat/eret Cronborg d/en 21. Aug/ustij Anno 1705.

3 Kongens allernaadigste forordning om *Lage paa Croner imod Courant, at forholdis efter Coursen, Dateret Friderichsborg d/en 10. Julij 1705.

4 Kongens befalning om Soldaternis udrekningspenge for de vacanters och absenters, Som iche møder paa Munstringen, at indrivis hereftter Ved Exsecution tillige med Schatternis restantzert Dat/eret af Slotz Loven paa AgersHuus d/en 8. Sept/embris 1705.

Madame Mariæ Elisabet Tor Møllens udgivne Schiøde til Erich Steffensen Aagaatnæs paa 1 løb Smør och 1/2 tynde malt udi dend Jord Tusøen (Tyssøyna?) i Sartor Schibred, Dat/eret Berg/en d/en 11. Decemb/ris 1704.

Ole Olsen Nedre Goltens udgivne brew til Sin Søn Michel Olsen at \beholde/ nyde och bruge

udi Golten dend halve part derudi Som er 2 pund och 6 march fischis leye, fremb for de andre hans børn; etc: Dat/eret Golten d/en 27. Aug/ustij 1705.

Biscoppens Doctor Niels Randulfis udgivne bøkelseddel til Mogns Mognsen een reserv ved marinerne, paa 1/4 part udi den Jord Telnæs i Sartor Schibred Dat/eret Berg/en d/en 7. Mar/tij Anno 1705.

Ole Olsen Kobbeltvets udgifne Schiøde til Sin Stifsøn Anfin Laersen, paa 1/2 Waag fischis leye udi Samme gaard Kobbeltvet Dat/eret Kobbeltvet d/en 6. Octobr/is 1705.

Hernest ere Sagerne foretagne som til dette ting Var indstefnte nemblig.

Kongl/ig Maj/este/ts fogeds Sag contra Niels Hambre om dend beschyldning for druchenschab i Kirchen och Schieldsmaal mod Ole Kleppe øvet er saaledis endelig Kiendt udi At eftterdi Niels Hambre iche loulig Kand ofverbeviisis det beschyldte, eller at hand nogen usømmelighed udi Saadan maade har begaaet, altSaa frikiendis hand for denne fogdens tiltale.

1705: 6b

Kongl/ig Maj/este/ts fogdis sag contra Michel Bache formedelst druchenschab och usømmelighed udi Kirchen, Som nestleden Sommerting blef paatalt och til dette ting opsat, er saaledis endelig Kient udi nemblig Eftterdi Michel Bache denne beschyldning aldelis modsiger och hannem samme iche loulig Kand ofverbeviisis, Saa blifver hand for videre tiltale i denne sag fri.

Peder AngleWiigen hafde ladet Stefne Ole och Michel Waage formedelst de Wil tage hans Landslot fra hannem af det fischeri som falder for hans Jords Land, der dog hans formend for hannem det altid haver nydt; derfor hand nu begierede domb derom, om hand iche herefter ochsaa bør nyde samme \Ret/ som hans formend for hannem, efttersom hans bøkelseddel hannem det saaledis tilsiger, hvilchen hand och herhos i Rette lagde, som och blev læst, och ham igien levert.

Ole och Michel Waage møtte personlig for Retten och tilstoed loulig steWnt at Were, och Svarede mod Stefnemaalet, at de aldrig har negtet, eller hindret citanten at nyde det samme, som hans formend for hannem, derom Ole Waage som er af alder 76 aar, forKlarede at hand har boet paa Waage 27 aar och hafver i all den tid iche giWet nogen Landslot til dem paa AngleViig ey heller har det af ham Weret begiert før nu det paastaais af Peder, och formeente Ole (och) Michel at det Land Peder AngleViig paastod LandsLot af, hører deris Jord til, och er dennem saa nær, som AngleViig.

Baade citanten och hans contraparter forKlarede at der aldrig har Wæret noget Schiffte giort mellem AngleWiig och Waage om dette Land, hvem af dem det egentlig Schulle tilhøre, ellers forKlarede Ole Waage, at Waage har der haft Sit fischeri af Alders tid, det Niels SnecheViig, som er opfødt paa

1705: 7

Waage oksaa forKlarede.

Hans Schouge och Ole Eide Vare och herom til Vidne indstefnt, men som Hans Schouge Var meget beschiencht, och der giortis Saa megen tingbulder om denne sag af baade een och anden

paa gulvet Saa at i hvor oftte ieg end Slog til lyd at Sagen udi Schich/elig/hed Kunde rettelig ageris, Saa Kunde det dog iche formaais, Saa Kunde ieg med Sagen denne gang ey Widere udrette, end saaledis til Widere afschiedige at

Dend omtvistede Sted och land, som citanten prætenderer Landslot udaf bør først af mig och 6 uVillige dannemend besigtis, paa een beqvem tid, hvor da och parterne paa begge sider med bedre Roelighed Kand føre deris Widnisbyrd, Som de sig tienlige formeener, hvorefter da Sagen och een hvers Ret bedre Kand ofverveyis paa baade sider, midlertid forblifver det med fischeriets brug for begge parter som det af alders tid har Veret, mens om Landslot Kand nu iche nermere adschillelse Schie, før dend før ommelte besigtelse først er Schied, Siden Schal Widere derom gaais hvis Ret er, naar dett af nogen sids parter loulig Vorder Søgt och begiert.

Fogden begierede tingswidne om iche Schydzen er altid her rigtig bleWen betalt, for hvis Schydznung almuen har gjort til tingReiserne, dertil Laugrettet och dend gandsche Almue Svarede, at de derover slet intet hafde at Klage, mens Schydzen Var dem altid Rigtig bleven betalt derom hannem tingsvidne iche Kunde vegris,

Fogden hernest begierte udi protocollen at motte antegnis Almuens forKlaring om Hospitalspengene nemblig hvorledis de her af alders tid har Veret betalt, derom LaugRettet och gandsche Almuen forKlarede, at de af alders tid har givet 4 Schilling af løben udi Hospitalspenge, och ingen tid mere herom och tingswidne er af Retten bevilget.

1705: 7b

Hernest blev Raabt lydelig om flere var paa tinget Som Wilde gaa i Rette, men Som ingen sig fremstillede blev endelig udnefnte eftterschrevne Laugrettismend, til Rettens betiening tilstundende aar 1706 nemblig Niels Hambre, Elling Worland, Jens Tøsøen Laers Foldnes, Michel SnecheWiig och Niels Søre Biørøen, och Ny mend Johannes Store Songall och Steffen Erichs/en Agotnæs, Som Sig hafver at instille hos Welb/yrdige H/er/r Laugman betimelig deris Laugrettis eed at giøre

Hermed er dette ting endt.

Anno 1705 d/en 15. och 16. Octobr/is Er Almindeligt Høste, Schatte och Sageting Holdt paa Hope tingsted udi Schiold Schibrede med tilstedeWerende Almue Nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts Vice foget her udi fogderiet S/igneu/r Søfren Truls/en Glad, med bøyde Lensmanden Laers Dingeland, och Laugrettismend Thomas DolViig, Niels Tittelstad, udi Ole Hougis Sted som er Siug Mogns Grimen, Mogns Søilen Jacob Nedre Bratland, Peder Lille Borge, Niels SteensWiig och Halvor Hornæs.

Da eftter at Retten af fogden Var sat, och Almuen formanet at holde sig Eedruelig fredelig och Schichelig medens tinget och Retten Warede dernest blev læst først

Kongens brefve och forordninger, som forhen til første holte Høsteting dette aar ere Specificerlig antegnede.

1 Dernest blev læst Madame Mariæ Elisabet S/a/l/ig/ Weiners udgifne panteobligation til förrige Hospitals forstandere udi Bergen Mons/ieu/r Michel Busch paa Resterende Schyldige capital 1190 Rixdaler meldende paa Special pant af Jordegods udi Schiold Schibred Sc: (altså,

d.v.s.) Nordaase Schyldende aarlig 3 løber Smør, med paastaaende huuse Sampt fæ, qveg och huusgeraad, och alt Widere hvad gaarden tilhører, Item Søraase Schylder 2 1/2 løb Smør, Schiold 3 1/2 løber Smør Abeltvet 1/2 løb och Schage 1 løb och 18 march Smør derforuden och mere Jordegods i Lindaas Schibrede Dat/eret Berg/en d/en 2. April 1705.

1705: 8

2 Jacob Berents/en med Sin Hustru Karen Andersdatters afstaaelse bref for Røddeboels Rett til Hundstadnæset Saasom de derfor af Prousten dend WelærVerdige mand Mag/ister *Andrea Brun til all fornøyelighed er tilfrids Stillet och afbetalt, ligesaa for paastaaende huuse, gierder och alt andet som de har faaet betaling for, och Wed dette bref igien til Prousten aldeelis afstaaet Dat/eret Berg/en d/en 12. Octob/ris 1705.

3 Dideric Hansens udi Alføen udgivne pante obligation til dend WelærVerdige mand Mag/ister Anders Brun paa capital 200 Rixdaler, och indeholdende pant Alføen med tilliggende Mølle och alle dets Dependentier, och derforuden Dideric Lampe som forlovere Dat/eret Berg/en d/en 1. Martij 1704.

Kongl/ig Maj/este/ts foged tilspurde och Almuen och Laugrettet om Hospitalspengene hvorledis de her udi dette Schibrede af gammel tid har Veret betalt dertil de Svarede, at de ere altid betalt efter løbetallet, nemblig 4 Schilling af løben, och anderledis ere de aldrig enten Søgte eller betalte, dette fogden begierde at motte protocolleres af hannem derefter een attest derom Kunde meddeelis.

Dernest begierede och fogden tingsWidne om fløtning och Schydzens betaling, Som Samptlige Almuen och Laugrettet forKlarede rigtig at hafve faait betaling for, och intet derofver at have at Klage.

Hernest bleWe sagerne paaRaabte som til dette ting vare indstefnte och blef først foretagen de Sager, Som aaben staar Siden nest leden ting, saasom

Magister Ole Storms contra Magist/er *Andream Brun Som efter parternis egen tilstaaelse och beretning paa begge Sider er forligt mellem dennem saaledis at Magister Brun Schal give Mag/ister Ole Storm aarlig herefter 5 Rixdaler i penge, derimod hans præentioner om gierdet paa Hundstadnæset dets nedrivelse efter dend gamble Laugtingsdom, Schal Vere ophevet.

Laers Sandal contra Jacob Øfstue och Laers Hope for Schieldsord och Slagsmaal efter førrige tiltale derom møtte nu alle de indstefnte personer efter Seeniste afschied,

1705: 8b

Laers Pouls/en Hope indlagde sit Schriftlige indleg som hand begierte (at) læsis *x. Poul Bynæs tillige med *Mjcell (Michel) {.....} Midtue møtte nu personlig for Retten, och forKlarede at de, da denne action Schiede Wel Ware noget beschiencht mens ellers Kunde de iche Rettere erindre, end Laers Sandal och hans broder io først ofverfalt Laers Hope udi sit eget huus \med dragelse ofver bordet och udi haaret/ Saa hand War nød til at forsvare sig, men om Schieldsordene Viste de aldelis intet at Vidne.

Jacob Øfstue møtte ogsaa och forKlarede at hand var ogsaa beschiencht, dog erindred hand dette Well och saag at Laers Hope blef først ofverfaldet och draget ofver bordet af Laers

Sandal, Som med sin broder Rasmus Sæle Siden Slog och handlet ilde med hannem, men om Schieldsord Kand hand intet erindre.

Laers Sandal beraabte sig paa andre Widne at beviise det hand Var først blefven ofverfalden, och benefnte først Mogns Fyllingen Som hand Vilde hafve til at Widne allene om Michel Mittuns beKiendelse, andre Widne Sagde hand sig iche at have.

Michel Midtue forKlarede, at hand iche andre ord har talt for Mogns Fyllingen eller andre, end hand her for Retten har forKlaret.

Fogden paastoed, at parterne bør dømmis til at boede for Slagsmaal paa begge sider.

Laers Sandal negtede ellers iche om drengen Laers Rasmus/en, at hand io fich ham til sig, och Laers Hope fich ham iche alt Schiønt, hand self hafde Seet at Laers Hope hafde givet ham penge paa haanden.

Afsagd

Det befindis at Laers Sandal først har forurettet Laers Hope idet hand har practiceret drengen Laers Rasmus/en fra hans tieniste til sig, Som iche War Ret giort mellem grander och Naboer dernest da de udi Werschab udi Laers Hopis egen Stue paa gaarden Hope Kom udi tale om dette, befindis af de førte Widners forKlaring at Laers Sandal och hans broder Rasmus Laersen Som nu boer udi byen, først har ofverfaldet Laers Hope udi Sin egne huus, och draget hannem ofver bordet Som Var een meget uforsvarlig gierning, udi Mandens eget huus, Ti Kiendis och dømmis for Ret eftter

1705: 9

Lovens 6 bogs 7 Cap/itul 8 art/icul at Laers Sandal bør for denne haargrebs ofverfald mod Laers Hope udi sit eget huus bøde trende 6 lod Sølf til hans Kongl/ig Maj/este/ts alt inden fembten dage under namb och Exsecution eftter Loven.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde til dette ting igien indstevnt Randi paa Sæle eftter førrige tiltale at lide domb til straf och boed for Leyermaal med den Egtemand Laers Laersen,

Lensmanden Laers Dingeland och Rasmus Sæle Som StefneVidner afhiemlede Stefnemaalet loulig at Vere Schied

Randi møtte iche, ellers War al almuen Vitterlig om denne hendis leyermaals forseelse, och fogden paastoed domb.

Afsagd

Randi paa Sælen bør eftter Loven for dette Leyermaals forseelse bøde til Kongen 12 lod Sølf och derforuden udstaa Kirchens Disciplin, och hvis hun iche haver at bøde med, da eftter loven at lide paa Kroppen som tilbørligt, Alt under den Exsecution som loven befaler.

Mag/ister Niels Smit Lector Theolog/iæ och pastor til Phanø Hafde Stefnt Anders Madhop, Knud HetleViig, Niels Laersen Stølen, at forKlare deris sandferdige vidnesbyrd, om Peder FlorWaag iche har godsagd och loved for sin Søster Anne Mognsdatter til citanten for hvis (det som) hun til hannem Var Schyldig, Saaledis at hand Peder FlorWaag derfor paa hindis vegne vilde Svare och holde Mag/ister Smit Schadisløs herom var Peder FlorWaag Stefnt til Wedermele, til it tingsvidnis erholdelse herom.

Laers Jensen møtte paa Sin Principal Mag/ister Smits vegne i Retten, och indlagde sit indleg som blef læst.

Peder FlorWaag møtte iche ey heller nogen paa hans Wegne, *altschiøn hand dertil loulig er bleven Stefnt.

Anders Madhop och Knud HetleViig møtte personlig men sagde, at de Kunde Slet intet vidne derom ti de sagde sig iche at hafve hørt det at Peder FlorWaag har Sagt Sig god, eller lowet for

sin Søster noget at betale
Niels Stølen Møtte nu iche i rette.

Afsagd

Eftter citantens paastand forelegis Peder Florvaag Laudag til neste ting at møde tillige med Niels Stølen och de andre vidner under Straf eftter Loven om de da udeblifver

1705: 9b

Mag/ister Niels Smit Hafde och steWnt Diderich Hans/en Alføen fordi hand har Kiøbt af Ane Mognsdatter som boede paa Laudefiord 10 Smaler, de hand formeente hun ingen magt hafde til at Selge saasom hun til hannem saameget Schyldig War, der for hand paastoed domb, at Dideric Hansen enten burde betale ham hvad Smalene Kunde vere verd eller och levere Smalerne tilbage. Laers Jensen indlagde herom it Schrifftlig indleg som blef læst.

Dideric Hansen møtte personlig for Retten och tilstod at have Kiøbt 10 Smaler af Anne Mognsdatter forleden aar een maaned eftter Juel, mens hand viste iche at Magist/er Smit hafde nogen Ret udi disse Smaler, de Ware iche heller merchet ham til ey heller har de Weret Mag/ister Niels til pant. Mens da Anne Mognsdatter dem Solte, Sagde Anne Mognsdatter at hun self hafde aulet dem och formeente hand at eftterdi hand iche har Kiøbt med nogen tyv eller uhiemplet gods, de Kiøbte Smaler derfor bør ham tilhøre;

Afsagd

Saasom Mag/ister Niels Smit iche fremblegger Saadan beWiis, som Kand tilfinde hannem nogen Kiendelig Rettighed eller eyendom til disse af Dideric Hans/en Kiøbte 10 Smaler enten Wed Kiøb, pantsettelse eller i anden maader, som Kand giøre dette Kiøb uhiemplet for Dideric Hans/en, Saa Kand hans *paastan herudi af Retten iche bifaldis, men Dideric Hans/en for denne tiltale friKiendis, och hafver hans WelærVærdighed Mag/ister Smit, sin fulde Ret och tiltale sig forbeholden til Anne Mognsdatter for hvis (det som) hand hos hende Kand Vide sig ret til at søge.

Manufactur Directeuren S/igneu/r Jacob van Wida som Eyere til dend gaard Hope Hafde Stefnt opsidderne paa Hope Laers, Ole Olsen, Michel Paalsen och Ole Laersen, til at forKlare om de har gifvet Poul i Hougen forlov at hugge udi Hope Schoug, Samme Poul var och stefnt for uloulig hugster der i schougen, Saavel for gres och hø hand Schal have bort ført *at (af?) een udlade at lide tilbørlig domb och straf, och hereftter sig

1705: 10

derfra at entholde.

Poul i Hougen møtte iche ey heller nogen paa hans Vegne, endschiønt hand loulig er bleven stefnt

De indstefnte opsidderne paa Hope møtte alle och forKlarede at de har gifvet hannem Povl lov at hugge hver it Styche træ til it lidet huus at bygge som hand bad dem om, och mere har de iche givet ham lov til och mere Weed de iche heller at hand har hugget. Men om høet af udladen forKlarede Michel Poulsen at hand iche har faaet noget græs eller høe derfra Siden denne Eyere blev, mens da bispen Var eyere, unte Sønnen hannem noget der af men siden har hand iche faaet, ey heller schal hand faa uden Jordeyerens Sambytche.

Endelig da dette Var forKlaret af opsidderne Kom Poul endelig Self for Retten ind, och negtede iche om disse faa træ som opsidderne har forundt ham, mens mere negtede hand, iche at

have hugget ligesaa negtede hand, iche at have faaet hø af udladen Siden denne Eyere Kom.
Afschiediget.

Denne sag optagis til dombs til neste ting

Commissar/ius Falqvar Riisbrech Hafde stefnt Sine Landbynder Halvor och Rasmus Biørndal for utilbørlig Schougerhugst udi Biørndals Schoug udi mange aar, och endelig nu sidst och nyelig 29 træer, Som hand har gjort forbud paa, derfor at lide tilbørlig domb och straf efter Loven.

Halvor och Rasmus Biørndal møtte, och sagde at de ere stefnt af Gundmund Nygaard, som hafde een dreng med sig, som iche er bufast, och de lidet Kiender til hvad det er for een.

Ellers Svarede de at det som de har hugget, har de agtet at bruge til gaardens huus som gandsche staa til nedfalds, och Kand de iche bebois uden de blifver forbedret.

Citanten Wed een Missive begierede sagen til een Vis beqvem tid motte opsettis, efftersom hand nu iche Self Kunde møde,

Gundmun Nygaard och dend samme dreng som med ham hafde Stefnt i denne sag naunlig Rasmus Berents/en møtte ochsaa och forKlarede, at de ochsaa efter Commissariens begier hafde gjort forbudet paa dett hugne timmer, for Halvor och Rasmus Biørndal, och Videre hafde de iche i denne Sag at Svare.

1705: 10b

Afsagd

Naar denne foreHavende tingreise er endt schal een Wis tid berammis \effter sagsøgerens ansøgning/ paa aasteden til denne sags foretagelse, da alting SaaVel det hugne timmer, som Biørndals huusers brøstfeldighed bør och schall besigtigis, at der efter mellem parterne Kand Schiønne og dømmis hvis Ret er midlertid forbliver det hugne timmer udi beslag der det ligger, och {Schal} \bør/ parterne betimelig varslis naar denne forretning schal foretagis.

Fogden Hafde stefnt Ole Fløen och hans datter Daarte, Sampt Morten Sergiant, effter seeniste afschied och førrige tiltale, hertil Var och Stefnte Laers Dyngeland, Mogns Grimen och Niels Dingeland effter førrige tiltale at Vidne deris Sandhed;

Ole Fløen och hans datter *Samp Sergiant/en møtte iche

Laers Dingeland och Mogns Grimen møtte for Retten, och Widnede saaledis, at Ole i Fløen sagde til dem, at Morten Sergiant begierede af dem een Rixdaler, saa Vilde hand Svare til sagen paa Sin Søn Jensis Vegne, ligesaa for Daarte, at hun schulde iche have mere dermed at giøre, derpaa fich hand och dend Rixdaler af Ole i Fløen och disse ord sagde och forKlarede Ole i Fløen sampt hans qvinde for dem, da de Ware med fogden der til at exseqvere Kongens boed effter faldne domb ofver Daarte i Fløen, och paa denne forKlaring saaledis i sandhed at Vere passeret aflagde Laers Dingeland och Mogns Grimen deris Eed for Retten.

Dette udi denne sag passerede begierede fogden hannem motte meddelis beschreven under Laugrettets forsegling, som hannem beVilgis.

Hernest som ingen flere effter paraabelse frem Kom med sager at gaa i Rette, blev andre LaugRettismend udnevnt til rettens betiening til Kommende aar 1706 nembliq gamble mend Anders Mathop, unge Laers Søraase, Albret Tittelsta Hans Jellestad, Poul Schiold, Haagen Hornæs och ny mend, Michel Tomes/en Tittelstad, och Ole Ols/en Hope, som haver sig hos Laugmanden at instille betimelig om deris Laugrettis Eed at giøre.

1705: 11

Anno 1705 d/en 19. och 20. Octobr/is Er Almindeligt Høste Schatte och Sageting Holden paa FrechHougs tingsted udi Herlø schibrede, med tilstede Verende Almue, hvor da Høyædle och Welbaarne H/er/r Stifttsbefalingsmanden Wilhelm Tønsberg Self personlig Var tilstede SaaVelsom Kongl/ig Maj/este/ts fogdis Vegne Søfren Glad, med Bøyde Lensmand Rasmus Frommereide och Laugrettismend Anders Dale Ole Ryland, udi Mogns FrechHougs Sted, Knud LandsWiig, Ole Koursbø, Hans Frommereid, Gregorius Treet, Joen Kirregaard och Niels HerleWær;

Da efter at Retten Var Sat, er almuen først formanet til Edruelighed fred och Schichelighed medens Retten och tinget Warede

Dernest er og blefven læst paa dette ting samme Kongl/ig forordninger och brefve, som til første Høsteting er bleven læst, och forhen Specialiter ere antegnede dernest

Kongens allernaadigste confirmationsbrev till Mag/ister Niels Smit Lector Theologiæ paa alle friheder af de S/a/l/ig/ høyloflige Kongl/ig forfædre paa dend gaard Asch udi Herlø schibrede, Dat/eret Gluchstad d/en 21. Julij Anno 1700.

Welbaarne Stifttsbefalingsmanden tilspurde Almuen for een Siddende Ret, om de hafde noget at Klage paa nogen af deris øfrighed enten foged Schriver eller udi andre maader de det da nu uden afschy wilde fremsige, at det Kand rettis boed paa och siden iche føre nogen Wrang Klage derom, derpaa samptlige tilstedeWerende almue Svarede at de Slet intet hafver at Klage enten paa foged eller Schriver, i nogen maade til denne dag hvilchet Welbaarne her <Stiftt>
*Ampmanden befalede mig at protocollere.

1705: 11b

1 Noch læst Anders Knudsens udgivne Schiøde til Welbyrd/ige H/er/r Laugmand Knag paa den gaard Hegernæs paa Aschøen, Schyldende aarlig een half løb Smør och een half tynde malt, Dat/eret Berg/en d/en 10. Octob/ris 1705.

2 Schiøde til Caspar Rich borger udi Bergen paa dend gaard Toftt udi Herlø schibrede Schyldende aarlig 2 Waager fisch, Dat/eret Berg/en d/en 13. Martij 1705.

3 Mariæ Wittis udgifne frelseseddel til Martinus Schröder paa een Rydningsplads Kaldet Hellesund udi Herlø Schibred Dat/eret Hellesund d/en 24. Sept/embris 1705.

Hernest som ingen breve meer frem Kom at læsis bleve Sagerne paaraabte.

Mogns BredWiig Hafde Stefnt Henric Schröder for een boe som hans foreldre Schal have Kiøbt af een anden gaard och ført til Hielmen och opSat dend der paa øde toftt, hvilchen boe hand formeener sig och medarWinger at tilhøre arWelig efter sine salige foreldre, och bem/elte Hinrich Schröder dog Vegrer at lade dem samme boed tilKomme, altschiønt gaarden *Henne hafver sine fulde huuse, och han udi ingen deel Kand tilholde sig denne boe, som paa øde toftt der er opsat.

Hinric Schröder møtte iche, ey heller nogen paa hans wegne.

Johannes, Och Rasmus i One som steVneVidne fremstoed och Wed Eed afhiemlede at de loulig har Stefnt Hinric Schröder til dette ting nu med fiorten dagers Warsel.

Afschiediget

Som Stefn Vidnerne Johannes och Rasmus Oen Eedlig har *afhiembet Stefnemaalet, Saaledis at Hinric Schröder er loulig for denne sag indstefnt til dette ting med fiorten dagis Warsel, och Hinric Schröder dog iche møder til sagen at Svare, saa foreleggis hannem her Ved

1705: 12

Laudag til neste ting, til hvilchen tid *har (han) bør møde i Rette och sig mod Stevnemaalet erchlere, alt under 20 lod Sølf's Straf eftter Loven om hand da sidder \dette/ Rettens paaleg ofverhørig Saa schal da nermere Kiendis udi Sagen hvis Ret Kand Were.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierte for een siddende Ret Almuens sande forklaring och tilstand om Hospitalspengene hvorledis de dem af gammel tid har betalt, enten eftter mantal eller løbetalet derpaa Almuen swarede tillige med Laugrettet at Hospitalpengene altid af gammel tid aldrig anderledis har Weret betalt end eftter løbetalet nemblig 4 s/chilling af hver løb.

Fogden begierte ochsaa almuens attest och vidnisbyrd om Schydzens betaling, dertil samptlige almue som tilstede War Svarede och forklarede at Schydzpengene, er rigtig dennem blefven betalt som Schydzet haver, Saa de derudofver intet haver at Klage.

Com/missarius Valqvar Riisbrech Hafde Stefnt Michel och Niels Schintvet formedelst uloulig Schougerhugst udi Wigebø Schoug at lide tilbørlig domb och straf eftter Loven, sampt betale skaden och omkostningen igien.

Paa citantens Wegne møtte Laers Hans/en Iden og paastod domb ofver de indstefnte.

Michel och Niels Schintvet møtte personlig for Retten och forklarede at de slet intet har hugget udi Wigebø Schoug uden nogle Smaa træ som de fich med Wigebø mendernis Wilie, och betalte derfor 2 march, hvilchet Ole Wigebø ochsaa personlig tilstoed, och sagde hand Kunde iche beschylde dem for mere, mens Michel och Niels Schintvet sagde at Ole Wigebø, hafde Self hugget och Solt til Ole Ryland 1/2 tylt Smaa træ Som Ole Wigebø Self bekiente Saa at were.

Citanten blef tilspurt om hand hafde nogen beviis til denne Sigtelse, dertil hand sagde ney, at hand ingen

1705: 12b

Anden beviis haver end Stubberne som udviiser sig udi Schougen.

Michel och Niels Schintvet erbød deris Saligheds Eed at giøre at de Slet intet mere har hugget udi Wigebø Schougen, end de træ som for er melt, som de betalte med 2 march.

Afsagd.

Som citanten iche Kand beviise Sin beschyldning ofver de indstefnte Michel och Niels Schindtvet, de och derimod erbyder deris Saligheds eed iche at have hugget mere udi Wigebø March end de faa Smaa træ som de hafde med Ole Wigebø's Wilie och betalte med 2 march dansche, Saa friKiendis Michel och Niels Schindtvet, denne sinde for citantens tiltale, mens advaris derhos at entholde sig fra hereftter at hugge udi Wigebø Schoug imod Jordeyerens Wilie, Saafrembt de ey Wil straffis derfor tilbørlig eftter Loven om de dermed vorder betredde.

Som ingen eftter paraabelse hafde mere at gaa i Rette bleWe endelig ny Laugrettismend udnefnte til rettens betiening A/nn/o 1706 nemblig gamble mend Jonas i Toschen, Joen i Floen, Michel Sæle, Niels Blom, Anders Frommereid, och unge Laugrettismend Joen Hegøen, Magne Schellanger och Laers Harchestad, Som Sig hafver hos Laugmanden at indstille, deris

Laugrettis eed at giøre betimelig, til Rettens fornødne betiening, och er saa dette ting endt.

Anno 1705 d/en 21. och 22. Octobr/is Er almindeligt Høste Schatte och Sageting holt paa Aschelands tingsted udi Radø Schibrede nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts vice foged S/igneu/r Søfren Truelsen Glad med Bøyd Lensmanden Rasmus Sæbøe och Laugrettismend Magne Qvame, Halvor Indre Sæbøe, Steffen Indre Sæbø Johannes Manger, Magne Nødtvet, Peder Wetaas, Johannes Qvidsteen och Johannes Bircheland,

Da eftterat retten af fogden Var sat blev tilstedeverende Almue formanet til fredsommelighed Edruelighed och Schichelighed medens Retten och tinget Varede

1705: 13

Dernest er och her for Retten læst alle de Kongl/ig breve och befalninger, som forhen til de andre Høsteting, och til det første Specificeerlig ere udi denne bog antegned.

Hernest som ingen breve mere fremKom at læsis begierte Kongl/ig Maj/este/ts foged til dette ting, ligesom forhen paa de andre tingsteder Almuens attest och forKlaring

Først om Hospitalspengenis betaling hvorledis de af gammel tid er bleven betalt, dertil de samptlig Svarede her ligesom tilforn paa de andre tingsteder at de af gammel tid er betalt 4 s/chilling af løben och aldrig anderledis, eller eftter mandtal.

Paa fogdens begier och tilspørgelse om Schydzens betaling, Svarede de iligemaade, her, at dend altid er rigtig bleven betalt, Saa ingen derover hawer at Klage.

Hernest fremkom endnu at læsis

Madame Mariæ Von Hattens udgifne bøkelseddell til Gundmun Nielsen paa 1/2 pund Smør 1 kvarter och 4 Kander malt udi dend Jord Waagenæs i Radø schibrede Dat/eret Iden d/en 16. Maj 1703.

Commis/sarius Valqvar Riisbrechs udgivne bøkelseddell til Arne Nielsen paa 1/2 pund Smør, 1 kvarter och fire Kand/er malt udi dend Jord Waagenæs i Radø schibrede Dat/eret Berg/en d/en 17. April 1701 Har Weret Marin.

Sagerne som til dette ting Var indstefnte blev hernest paaraabte, och fremkom først

Dideric Hynechen Som hafde stefnt Johannes, Niels og Hans Smed alle opsiddere paa Sletten for resterende Schyld, som hand dem eftter begier har udborget nembliq hos Johannes 2 march dansche, hos Niels 1 march 13 s/chilling hos Hans Smed 3 march 8 s/chilling derpaa hand begierede domb til betaling med omKostning Schadisløs.

Af de indstefnte møtte ingen uden Johannes som tilstoed de 2 march retmessig Schyldig at Vere och iche Kunde negte, at hand io udi mindelighed er Krevd derom,

Lensmanden forKlarede at de alle loulig ere stefnt och Stefnepengene derfor er betalt af Hynechen.

Afsagd

Som Johannes Sletten tilstaar de paastevnte 2 march endnu til citanten Schyldig at vere, Saa bør hand dem till citanten betale med 1 march omKostning, inden 15 dage under Exsecut/ion eftter Loven, och altschiønt citantens omkostning har veret mere bør de liqvideris mod *det (ser ut som ordet "de" er retta til "det") \Hø citanten har faaet for de/ omkostninger citanten

1705: 13b

mod hannem mere til Dato har giort, mens Som Niels och Hans Sletten nu iche møder ihvorVel de loulig ere stefnte, Saa gjør de sig derVed mere Schyldig at Svare och betale de forVoldende omKostninger och foreleggis dem til neste ting herom at møde under Vedbørlig straf efter Loven, och hvis de da eftter denne paalagde Laudags forKyndelse iche møder, Schal dog domb schie eftter Loven til Exsec/ution baade om hvis (det som) de søgis, SaaVelsom for alle forVolte omKostninger.

Niels Andersen efttermand eftter S/a/l/ig/ Anders Pych och eyere eftter auctions Kiøb for S/a/l/ig/ Niels Christensens bondebog, hafde nu anden gang stefnt eftterschrevne bønder udi dette Schibrede for gield nemblig Mogns Marøen for 5 Rixdlr 2 march 15 s/chilling Rasmus Nielsen for 2 Rixdlr, Tønns husmand i Marøen for 7 march 12 s/chilling Rasmus Michelsen for 7 Rixdlr 2 march 5 s/chilling deraf hand sagde at have self faaet for 9 march 1 tynde malt, for det øfrige sagde hand at Vere efttergivet eftterdi hans formand Mogns Var Spedalsch. Johannes Michels/en Houglan for 3 Rixdlr 14 s/chilling Rasmus Michelsen Houglan for 3 Rixdlr 1 march 14 s/chilling Ole Rasmus/en *Wagenes for 3 march 12 s/chilling Michel i Bøe tilstoed 5 Rixdlr Michel Gunders/en for 2 Rixdlr 2 march 14 s/chilling Mogns Mogns/en ØJorden tilstoed ichun 9 march, sagde det øfrige Var ham efttergivet. Johannes Nielsen Houglan 4 march 8 s/chilling, Ole Rasmus/en Søre Qvalem 2 march 4 s/chilling som Lensmanden sagde god for, Ole Mognsen Øfre Qvalem tilstoed at Ville betale 9 march Disse ofvenmelte tilstoed alle for een siddende Rett dette som ofvenmelt Retmessig Schyldig at Vere, och lovede citanten derfor at tilfridz stille.

Disse øfrige eftter-antegnede, Som Lensmanden forKlarede nu trede gang at Vere Varslede om denne Schylds Sag nemblig, Tomas Qvalem Rasmus Sylten, Mogns Rigstad, Niels Olsen Nørbø (Nor Bø) Jacob Marøen, Ole Niels/en, Ole Houglan, Magne Houglan Ole Jens/en Houglan, Johannes Michels/en Houglan, Mogns Bøe, Amund Nord Bø, Hans Ogesen, Niels Møching

1705: 14

Rasmus Nordre Qvalem, Johannes Mogns/en Øfre Qvalem Ole Enersen Muldholmen, Joen Knuds/en Waagenes och Ole Waagenes, Møtte alle iche, ey heller nogen paa deris Wegne, hvorfor saaledis udi denne sag er afschiediget.

At alle ofven melte, som her for Retten hafver tilstaaet deris schyldige gield, och loved citanten samme at betale och for at tilfridsStille, dennem foreleggis samme deris løftte at eftter Komme och citanten med betaling at til frids Stille, saaVelsom for Sine foraarsagede omKostninger inden neste ting, och der for hver i Sær tage hans beviis och qvittantz til deris befrielse och hvis det iche af dem eftterKommis til neste ting Schal da een hver af dennem dømmis specialiter baade til hovedsum och bekostning eftter proportion at betale under namb och Exsecution eftter Loven,

De andre øfrige, som nu eftter saa mange Warsler har siddet Stefnemaal ofverhørige och iche mødt, bør \alle/ paa Kongens Vegne derom Stefnis til neste ting, at lide den straf och boed som Loven i saa maader tilholder, och derforuden ochsaa dømmis udi Schyldsagen een gang for alle hvad Lov och Ret Kand med føre.

Hernest som ingen eftter paraabelse mere frem Kom at gaa i Rette blev til Rettens betiening nest Kommende aar 1706 eftterschrefne Laugrettismend Vald och udnevnte, nemblig Laers

KartVet, Knud Manger, Anders Dale Mogns Helle, Johannes Tolleshoug, och ny mend Som tilforn iche har gjort Laugrettis Eeden, Jacob Hole, Mogns Mogns/en Ydstebø, och Jens Houcheland, Som Sig betimelig haver at indstille hos Laugmanden om deris Laugrettis Eed at gjøre til rettens betiening.

Hermed dette ting er endt.

1705: 14b

Anno 1705 d/en 23. och 24. Octobr/is Er almindeligt Høste Schatte och Sageting holden paa Lygren tingstue med samme Lindaasis Schibreds Almue, nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts vice foget ofver Nordhorlens fogderie S/igneu/r Søfren Truelsen Glad, med bøide Lensmanden Michel Oenæs och Laugrettismend Anders Hundven, Amund Qvalvog, Mogns Maraas Ole SchodWen, Ole Spiudøen, Michel Schaarnæs, Michel Gaulen och Rasmus Holmaas.

Da eftterat Retten af fogden Var sat blev Almuen først formanet til fredelighed och Schichelighed medens Retten och tinget Warede,

Dernest och her for Retten læst alle de Kongl/ig brefve och forordninger, ligesom til de andre dette aars Høsteting forhen Specialiter er antegned

Dernest læst Madame Mariæ S/a/l/ig/ Weiners udgifne panteobligation til førrige Hospitals forstandere udi Bergen Michel Busch och nu Jacob Busch, paa resterende Capital 1190 Rixdlr, och meldende paa pant af Jordegods udi Lindaas Schibrede nembliq Kalland Schyldende 1 løb Smør och 1 Mæle malt Houchaas Smør 1 løb Malt 1 tynde Aaraas Smør 1/2 løb fisch 1/2 Waag och Korn 1/2 tynde, UdKielen fisch 1 Waag Korn 1/2 tynde och Wichne 1/2 Waag fisch Dateret Bergen d/en 2. April 1705.

Dend hederlige mands H/er/r Johan Madsens udgivne bøkelseddel til Thomas Ivers/en Marin paa 1/2 pund Smør 4 Kander Korn och 1/6 deel huud udi dend Jord Solend i Lindaas Schibrede Dat/eret Lindaas d/en 23. Martj 1705

Fogden begierede her ligesom forhen til de andre ting almuens attest om Hospitalspengenis betaling af alders tid, Ligesaa om Schydzens betaling derpaa Almuen och Laugrettet her Svarede ligesom paa de andre tingsteder at Hospit/als/peng/ene er altid betalt efter løbetal á 4 s/chilling, och Schydzens betaling er altid af fogden rigtig Schied.

Hernest blev Sagerne paaRaabte och frem Kom

Jochim Kling, gastgeber udi Kielstrømmen, Som havde Stevnt Lensmanden Michel Oenæs efter førrige tiltale nestleden Sommersting d/en 10 Julij

1705: 15

Da sagen formedelst Stefnemaalet iche Var Loulig Schied blev udsat til Louligere Stefnemaal :/ Formedelst Lensmanden Schal hafve lagt hans qvinde Marte Jeremiædatter een tyvesag till

[/:] herom bem/el/te Jochum Kling indlagde een Kaldseddel, som iche war nogen haand underschreven af citanten, hvorfor Michel Oenæs protesterede imod den, at den war uloulig, Særlig som dette Schulle vere een æresag hand Sigtis for, och som citanten hafde for Retten med sig een procurator af byen naunlig Claus Wordemand, til at tale sin sag imod Lensmanden, saa protesterede fogden, Saavelsom Wederparten der imod eftter Loven 1 bogs 9 Cap/itul 15 art/icul at ingen procurator maa brugis paa Bøyden (bygda), hvilchet iche heller af mig Kunde fra Viigis, mens bem/el/te Wordemand ombedet at holde sig fra denne sag at tale udi, eftterdi citanten Kling och er her Self tilstede.

Johan Jochum Kling derimod forschiod sig gandsche fra Retten, eftterdi hand ey blef tillat procuratoren at tale for sig, hvorfor denne sag ey videre denne gang Kunde Wedgiøris.

Børge Ryland Hafde Stefnt Knud Grimstad for een Eeg hand Schal have hugget udi sin broders Schoug nu nestleden Winter, derfor citanten paastaar til Wederlaug 9 march dansche, eller och domb ofver Knud for uloulig hugster eftter Loven,

Knud Svarede at citantens fader havde givet ham lov at hugge denne eeg, derimod citanten Svarede at det er 10 aar siden hans fader døde, och formeente hand, dersom hand hafde haftt lov til den, saa Kunde hand hugget den før.

Citanten blef tilspurt om hand dend eeg Wed dannemend har ladet Wurdere, hvad den Kunde Vere Wærd, dertil hand Svarede ney.

1705: 15b

Knud Grimstad Svarede at dend Var iche mere Verd end een march.

Afsagd

Dersom parterne om denne ringe sag iche udi mindelighed Kand foreenis inden neste ting da bør dend hugne Stub af dannemend som ere upartische midlertid besigtis och Wurderis Som Retten til opliusning bør indgifvis, och naar saa nermere paa denne sag Vorder Stefnt til neste ting, da schal derudi Kiendis hvis ret er.

Kirsti Chrestensdatter Famestad Hafde stevnt Kari Hopland til betaling for 14 march laante penge til hendis S/a/l/ig/ mand Ole Christensen som Var citandindens broder, Saaoch til at betale hende omKostningen igien

Kari Hopland møtte iche ey heller nogen paa hendis wegne.

Afsagd

Kari Hopland foreleggis Laudag til neste ting at møde for Retten, och til Stefnemaalet at Svare, til samme tid bør Kirsti Christensdatter och indKalde de Widner hun Kand have om, at hun disse penge til sin \ S/a/l/ig/ / broder har udlaant, Saa Schal da nermere herudi gaais hvis ret er.

Som ingen eftter paaraabelse mere frem Kom at gaa i Rette, blef Wald och udnevnte eftterschrevne Laugrettismend, til Rettens betiening nest Kommende aar 1706 nemblig Jacob Førland, Niels Hopland, Ole \ Jacobs/en / Rebnor Ole Mattis/en Rebnor, Anders Oxnæs, Ewen Oxnæs, och ny mend Ole Laersen SønneWaag och Michel SirSetter, Som Sig haver hos Laugmanden betimelig at indstille, och deris Laugrettis Eed at giøre, til Rettens betienings fornødenhed.

1705: 16

Fogden Hafde och ladet Stefne til dette ting Niels Træland, Anders Houge och Søfren Maraas at lide domb til straf formedelst de nest leden Waar \27. April/ negtede hannem at Schydze for betaling

Niels Træland møtte och undschylte sig at hand hafde ont, Anders Houge undschylte sig at hand hafde lovet sig samme tid paa byreisen, och Søfren Maraas War tilsagd af Schafferen udi Anders Hougis sted, efterdi Anders laag paa sin byreise.

De indstefnte bad for sig, och lovede een anden tid bedre lydighed, hvorpaa fogden eftergav dennem forseelsen denne gang.

Endelig begierede fogden tingsvidne om hvad øde Jorder her udi Schibredet nu vare derom Almuen och LaugRettet serdelis forKlarede eedlig at efterfølgende Jorder och Jordeparter ere gandsche øde \och usaade/ nemblig udi KnarreViig 1 pund 3 march Smør, udi Kalland 9 march, Kaardal 21 march Weraas 2 pund 9 march, Øfre Syslach 22 march, Sunsbø 1 pund 18 march, Kaalaas 1 løb 9 march, Houchaas 1/2 løb Wedefiel 1/2 løb 9 march, Øfre Tvet 2 pund 6 march, Nedre Tveit 1 pund 9 march, Bachebø 1/2 løb, KongleVold Een løb 12 march, Søre Fieldsbø 1 løb, Brunteland 2 pund, Hougsmyr 1 pund 3 march, Dragøen 1/2 løb, Løtvæt 1 pund 9 march, derpaa tingsWidne er beVilget.

Dernest opbød fogden for Retten paa Kongens Wegne dend Jord Søre Fieldsbø Schyldende 1 løb til bøxel om nogen Libhabere sig dertil fant, eller och dend at antage paa andre billige maader til brugs, paadet Rettighederne deraf Kunde udredis, Saasom til samme Jord sig ingen Eyere lader finde eller Kand opspørgis, Mens ingen indfant sig Som dette tilbud Wilde antage.

Er saa hermed dette ting Endet.

Anno 1705 d/en 26. och 27. Octobr/is Er almindeligt Høste Schatte och Sageting holden paa HalsWiigens

1705: 16b

tingsted udi Gulen Schibrede nerVerende Kongl/ig Maj/este/ts Vice foget udi Nordhorlehn S/igneu/r Søfren Glad med bøyde lensmanden Ole Hougsdal och Laugrettismend Niels Eide, Tore Eide, Lasse Sætnæs Peder Nesse, Niels Kielbiu, Laers Opdal, Ole Mitbø, och Hans Undertun.

Da effterat Retten af fogden Var Sat och Almuen formanet til edruelighed och Schichelighed medens Retten och tinget Warede, blef først læst alle de Kongl/ig forordninger och befalinger ligesom til förrige holdne dette aars Høsteting, Som forhen Specialiter findis antegnede noch læst

Maren S/a/l/ig/ H/er/r Peder Buschis udgivne Schiøde til Ole Tveten paa 6 march Smørs leye udi den Jord Tveiten udi Gulen Schibred, Dat/eret Oenæs d/en 16. Aug/ustij 1704.

S/a/l/ig/ Mag/ister Frederic Cramers udgivne bøkelseddel til Christopher Ottesen Berge paa 1/2 løb Smørs leye udi den Jord Nævedal i Gulen Schibred Dat/eret EvenWigs Presteg/aard d/en 14. Maj 1705 Er een reserv/e Soldat.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede her ligesom til förrige ting Almuens och Laugrettets forklaring och attest, om Hospitalspengenis betaling af alders tid er anderledis betalte, end 4 s/chilling af løben dertil de samptlig Svared, at af alders tid ere Hospitalspengene icke anderledis betalt end 4 s/chilling af løben.

Noch begierede fogden tingsvidne, om icke Schydzpengene til alle dem, som Schydzet haver, af hannem rigtig er bleven betalt, dertil de Svarede, at dend rigtig er bleven betalt, saa ingen derofver haver at Klage.

Noch læst Joen Knudsen Birchenæsis udgivne Schiøde til Hendrich Iwersen Store Qvernøen paa it Halft pund Smør udi bemelte gaard Store Qvernøen udi Gulen Schibrede beliggende, Dateret HalsWiigen, d/en 26. Octobr/is 1705.

Och saa læst Madame Giertrud de Finis udgivne bøkelseddel til Joen Hansen paa 18 march Smørs Leye udi dend Jord KiellingWold udi Gulen Schibrede, Dateret Horrewiig d/en 12. Martij 1705.

1705: 17

Hernest bleWe sagerne paaraabte, om nogen til dette ting War indstefnte da fremstoed

Lasse Sætnæs, som hafde Stefnt Laers Røe efter förrige tiltale, om de 1 1/2 faun (favn) Wed Som hand Laers Røe hafde beskyldt for, at hand Schulle staalet fra hannem udi HegWaagen;

Citanten møtte och beklagede sig at hans Widne nu icke ere tilstede och een af *dene (dem) nemblig Hans i Wasøen er siden første Stefnemaal død, mens Mogns i Kidøen och Anders Sætnes lever endnu, mens hand hafde *forgiet (? Av det engelske forget = å gløyma) at stefne dem til dette ting, begierte derfor tid til at stefne dem til neste ting och at hand forinden icke maa ofveriilis med domb.

Laers Røe møtte ochsaa personlig for Retten, och negtede aldeelis denne Weed at have taget, och som hand saa Schammelig for Retten er Sigtet och beskyldt for een tyVesag, paastoed hand tilbørlig domb ofver citanten, efter Loven, sampt sine tinggang och omkostning igien Schadisløs

Afsagd.

Som Lasse Sætnæs endnu beraaber sig paa Sine Widne, som hand har forsømbt at føre och indstefne baade til nestleden Sommersting, saaoch nu till dette ting, da som dette er een Æresag, och Paadet citanten, Sig icke Schal have at besverge ofver at hand udi saa Wigtig sag med Retten ofveriilis gifvis hannem endnu Rum och tid til neste ting Sine ofvenbenefnte Widner at indstefne, och føre om de Kand udfalde hannem til nogen bestyrchelse udi dend Schiede beskyldning, mens hvis hand det til den tid forsømmer, och parterne midlertid udi mindelighed icke Kand foreenis /: dog Kongens Sag och præntion, derudinden ubehindret efter Loven :/ Saa Schal da een Endelig domb och Kiendelse Schie udi sagen SaaVelsom \om/ omkostningerne som Wil efter Loven udfalde ofver den som Sagen taber,

Som ingen mere fremkom efter paaraabelse, der hafde nogen Sager, eller at gaa i Rette blef hernest Wald och udnewnte efterschrevne Laugrettismend til Rettens betiening nest K/ommende aar 1706 nemblig *verte

1705: 17b

Joen Øfre Østgulen, Mogns Houge, Baltzer HanistWet, Mogns HaWerland, {Johannes} \Siuver/
Haverland Jørgen Nordgulen, och unge mend som haver sig hos Laugmanden betimelig at
indstille och deris Laugrettiseed giøre til Rettens betiening Ole Tweiten och Mattias Qwersøen.

Endelig begierede fogden och her tingsWidne om hvad øde Jorder her udi Schibredet fantis och
forKlarede derpaa Almuen och Laugrettet paa deris Eed at eftterschrevne Jorder her udi
Schibredet ere øde, nemblig Sætternæs 10 march Smør, Lille Qwersøen 1/2 pund, Kidøen 6
march, KorsWold 15 march, Svaberg 1/2 pund, Biørnebotten 1/2 pund, Lund 1 pund, Nedre
Berge 1/2 pund, Øfre Berge 1 pund 6 march disse ofvenschrefne parter er gandsche øde, och
disse følgende Kielbiu 1 løb 2 pund 15 march, KorsWold 1/2 pund 6 march och Fosdal 2
pund, om disse trende sidste Jordeparter forKlarede Laugrettet ochsaa Eedlig at der hverchen
dette aar, ey heller forleden er faaet noget Korn paa, ja end iche een haand fuld, fordi disse
Jorder ligger høyt til fields och formedelst Kuld och uVeyr, er aldeelis intet Korn der aulet,
hvorfor opsidderne underdanigst haabede at nyde Kongl/ig naade til forschaansel for tiende,
eftterdi de slet intet Korn har faaet at tiende af;

Anno 1705 d/en 29. och 30. Octobr/is er almindeligt Høste Schatte och Sageting holden paa
Tveiten i Allenfits Schibrede, med tilstede Verende samme Schibredis almue, nerVerende
Kongl/ig Maj/este/ts Vice foged udi Nordhorlehn, S/igneu/r Søfren Truels/en Glad med bøyde
Lensmanden Ellev Mundal, och Laugrettismend, Laers Lechnæs, Ole Mitgaren, Ole Hanisdal,
Ole Klevdal, Mattias Hosdal, Niels Elsaas, Niels Store Oxe och Jacob Tofttinge.

Da eftterat Retten af fogden Var Sat och Almuen formanet til Edruelighed freed och
Schichelighed medens Retten och tinget Varede, er først bleven læst samme Kongl/ig
forordninger och breve, som til förrige høsteting, och tilforn Specialiter ere antegnede.

1705: 18

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede hernest ligesom til förrige ting Almuens och Laugrettets
Sandferdige tilstand och beKiendelse, om hvorledis Hospitalspengene her af gammel tid har
Veret betalt, derpaa Almuen och Laugrettet forKlarede paa deris Eed at Hospitalspengene af
alders tid saa lenge mindis Kand altid har Weret betalt, eftter løbetalet sc: (altså, d.v.s.) 4
s/chilling af løben

Fogden begierede och her tingsWidne om Schydzens betaling, derom Almuen och Laugrettet
Widnede at Schydzpengene er dennem Som Schydzet haver altid rigtig bleven betalt, saa ingen
derofver haver at Klage.

Hernest bleW Sagerne paraabte som til dette ting Ware indstefnte och frem Kom da først

Fogdens S/igneu/r Mas Hansen Holms Kieriste Madame Let hafde stefnt, Jan Christophersen
paa Hielten, eftter förrige tiltale d/en 21. Julij nestleden til Sommerstinget paa FrechHoug
angaaende forpagtningspenge af Hielten, nemblig til dette aars udgang for tvende aar á 10
Rixdaler, hvorpaa hun Ved sin fulmegtig Nichlas Rasmus/en paastoed domb til betaling.

Jan Christophersen møtte personlig for Retten och hafde stefnt Madame Holms contra med een

Schriftlig Kaldseddel som blef læst. Derhos hand och indlagde Specification paa dend reparation och omKostning, som hand haver gjort paa huusene i Jelten Siden hand der Kom, samt paa andet som Madame Let och hendis folch hafver tid efter anden faaet hos hannem bedragende efter Specificeerlig opschrift til 17 Rixdlr 14 s/chilling derpaa hand paastoed domb, at dette hans retmessige Krav burde hannem betalis och gotgiøris, och Decorteris udi forpagtningspengene, Ti dersom denne \fornødne/ reparation icke Var Schied, hafde ingen Kundet bierge sig udi de forraadnede huuse, ey heller nogen forpagtnings afgift da derfor Kommet.

Madame Lets fuldmegtig paastoed at hun ingen omKostning Vilde hannem gotgiøre, saasom det icke Var Kommen udi deris contract.

1705: 18b

Jan paa Jelten formeente derimod, at Schiønt de aldrig har talt it ord om saadant, saa medfører billighed i sig self dette, at een Eyere bør holde sine huus buføre, naar hand vil have leye och forpagtning deraf.

Afsagd

Efterdi ingen Schriftlig contract mellem parterne er oprettet om denne forpagtning, som egentlig Kunde adschille deris tvistighed, Jan Christophersen och nu haWer SteVnt Madame Let contra, till afKortning och liquidation, for hvis (det som) hand nødvendig har repareret och bekostet paa Jeltens huse och bygning Som forpagtningen reiser sig af, med Widere hans gienKrav mod hende efter indlagde Regning, Som Madame Let nu begierer Copie af da som det i sig self er billigt, at hannem dend fornødne Schiede reparation paa husene imod forpagtnings afgiften bør gotgiøris, ligesaa hvis andet hand hos Madame Let med Rette Kan have at fordre efter sin udgifne Regning, Som af Madame Let eller hendis folch icke Kand benegtis at de det io har faaet,

Ti før Endelig domb mellem parterne Kand Schie, bør først giorte reparation paa Jeltens huuse Ved Jan Christophers/en, af uWillige dannemend loulig besigtis optegnis och Wurderis hvad dend Kand Kostet, dernest som Madame Let nu meddelis den begierte copie af Jan Christophersens regning, Kand hun dend och til neste ting besvare, til hvilchen tid dend ommelte besigtelse och Wurdering ochsaa bør af Jan Christophersen i Rette forschaffe Saa Schal da een Endelig domb mellem parterne paa begge Sider Wederfaris.

Ole Oderaas havde indstevnt SøneVe Oxe efter förrige tiltale nestleden Sommersting til dend passerede Laugtingsdombs fornyelse saaVit den hende angaar efterdi hun sig ey i mindelighed endnu har rettet.

1705: 19

SøneVe Oxe møtte udi egen person, och formeente at hun ingen penge Wilde betale til Ole Oderaas.

Ole Oderaas producerede een Laugtingsdomb passeret for Laugtingsretten udi Bergen d/en 23. Junij 1702, som fantis paategnet for hende at Were forKyndt d/en 19. Sept/embris 1704 hvorved Søneve Oxe var tildømt at betale til Ole Oderaasis hustru Ingeborre penge 5 Rixdlr inden 15 dage under adfær efter Loven.

Afsagd

Dend omsteVnte och for mig udi Rette lagde Laugtingsdom passeret for Laugtingsretten udi Bergen d/en 23. Junij 1702, Som tilfinder Søneve Oxe at betale til Ingebor Otteraas penge 5 Rixdaler under namb och Exsecution efter Loven fornyis hermed Saaledis, at SøneVe Oxe

derefter bør betale samme tildømbte fem Rixdaler til Ole Otteraas inden femten dage under namb och Exsecution efter Loven, och som hun icke tilforn udi mindelighed har Villet betale, men forarsaget citanten ny stefnemaal och bekostning, bør hun ochsaa betale hannem igien \udi/ omKostning med denne dombs løsning penge 7 march dansche, Som tillige med de øfrige 5 Rixdlr, bør hos hende udsøgis under namb och Exsecution efter Loven

Herman Møller hafde stefnt Anders Seimb efter førige tiltale for giæld, reede laante penge 10 Rixdlr derom møtte paa hans Wegne Jacob Herslov Som paastoed een Schadisløs domb til Exsecution om betalningen.

Ole Otteraas møtte paa Anders Seimbs Vegne, Kunde icke modsige Kravet, mens vilde undschylde sig mod Stefnemaalet, efterdi hand blef Stefnt paa Sin Ager, dog med {tvende} mend, fiorten dage før tinget.

1705: 19b

Afsagd

Som Anders Seimb seeniste Sommersting d/en 17 Julij er udi denne sag forelagd Laudag til dette ting at møde och om denne sag at Svare, hvilchen laudags foreleggelse hannem atter er forKyndt, och hand dog nu icke møder, mens Søger i lengere udflugt i sagen, Ti efter lovens 1 bog 4 Cap/itul 39 Art/icul dømmis hand dog til at betale til citanten de paastefnte 10 Rixdaler, med 5 march til Dato forWolte omKostning, alt inden femten dage under namb och Exsecution efter Loven.

Gunder Slagter Hafde Stefnt Anders Seim til betaling for laante penge 9 Rixdaler, och forvolte omKostning, med Renter 2 Rixdlr 5 march, der Jacob Herslov paa citantens Vegne paastoed een Schadisløs domb til betaling.

Anders Seim Møtte icke ey heller nogen paa hans Wegne, altschiønt lensmanden forKlarede at hand loulig har Weret stefnt.

Afschiediget

Anders Seimb foreleggis laudag til neste ting at møde och til denne sag at svare, saafrembt hand da ey efter loven Vil lide Endelig domb til betaling.

Niclas Rasmus/en paa Nicolai Abois Vegne, Hafde Stefnt Anders Seimb for tre Rixdlr laante penge, efter een Schriftlig Seddel under Anders Seimbs bomerche Dateret d/en 18. Aug/ustij 1697 udi Berg/en, derom be/mel/te Niclas paastoed ofver Anders Seimb een Schadisløs domb til betaling.

Anders Seimb møtte icke ey heller nogen paa hans wegne, altschiønt hand och herom loulig Schal Vere stefnt.

Afsagd.

Anders Seim bør til neste ting møde och til dette steVnemaal Svare, hvis hand da ey møder, Schal dog endelig domb Schie efter i Rette lagde beViis.

1705: 20

Mogns Michelsen och Michel Johansen Fosse Hafde Stefnt deris Naboe Poul Fosse formedelst hand Schal hafve fraslaget dennem it Styche Eng af deris Jordeparter, som de haver bøjlet, *ligelsom deris formend for dennem, derfor de formeente samme at nyde udi Roe, och Poul

ligesaa at nyde och beholde, det Styche ok part af Jorden som hand har byxlet, ligesom hans formand for hannem, derom de indlagde deris Stefnemaal Schriftlig forfattet, som fantis paategnet loulig forKynt at Vere, och blev lydelig læst.

Herimod møtte Poul Fosse personlig i Rette och tilstoed loulig stefnt at Were.

Citanterne i Rette lagde end mere een Schrift paa 6 Schillings papier fra Jordeyerens Madame Maren de Finis LaugVerge S/igneu/r Thomas Christens/en som och blev læst *X

Poul Fosse indlagde ochsaa en af Jordeyerens fuldmegtig.

Endelig fremblagde de een Supplication til Stiftt befalingsmanden med paategnede resolution Dat/eret Berg/en d/en 2. Aug/ustij 1705 som och blev læst hvilchen tilfinder Suppicanterne at de bør beholde dend lod udi Jorden, som de haver bœxlet och nu hafver i possession, saa som deris formend for dennem det haver brugt.

Poul herimod paastoed at dannemend \atter/ d/en 1. Julij nestleden har besigtet Jordeparterne och lignet dem mellem dennem, hvorefter Michel och Mogns self Walde dend part som Poul tilforn haver brugt, dette samme de indstefnte mend som gjorde samme ligning mellem dem, nafnlig Børge Grødtvet, Tollev Mundal, Ole Nepstad och Ole Otteraas, personlig for Retten tilstoed och forKlarede saaledis i sandhed at Vere passeret. Mens Som Samme tid intet blev melt om Schougen paa bøen, och Poul Wilde tilegne sig Schougen allene at nyde paa samme Jordepart hand tilforn hafde; Wilde Michel och Mogns \nu/ iche Were fornøyet med denne ligning \och deris Kaar,/ mens paastoed nu at beholde som før, hver sin bœxlede part, och Poul ligesaa at beholde sin, och betale dem

1705: 20b

Schaden for hvis (det som) hand ind paa dem har slaget.

Afsagd

Som *Pouls Fosse hafver haftt anledning eftter de dannemends Ligning, Som hafver d/en 1 Julij nest leden Weret paa Jorden Fosse, och lignet ager och eng lige mellem opsidderne, Saa at Michel och Mogns Fosse, derefter Self haver taget Kaaret och Walt sig den part til som Poul tilforn haver haftt och brugt, Saa Kand Poul denne sinde iche anseeis Strafschyldig for det Styche eng hand af deris førrige brug dette aar har slaget, Ti de saaledis formedelst deris Wal eftter ligningen maa tilregne sig self denne Schyld. Men som de nu iche Wil holde dette bytte lenger, men egentlig paastaar at beholde deris egne Jordeparter efttersom de har byxlet til, och deris formend for dem nydt och haftt haver, det och høyædelbaarne H/er/r Stifttbefalingsmandens fuldmegtig Welbyrdige H/er/r Laugman Niels Knag Wed sin resolution af 2. Aug/ustij 1705 aldeelis bifalder, Saa at bør Were och anderledis at schifttis mellem parterne ey tillader Saa forbliver det derVed och eftter lovens 3 bogs 14 Cap/itul 8 Articuls Slutning, at een hver af denne Jords opsiddere \herefter/ frembdeelis faar at beholde den lod udi Jord och huse, som hans formand for hannem nydt brugt, och haftt haver, och omKostningerne paa begge sider til Dato ophævet.

Hernest blev Wald och udnevnt efttertegnede Laugrettismend til Rettens betiening nest Stundende aar 1706 nemblig Thomas Øfstegaard, *Elleve Midtgaarde, Rasmus Hosdal, Peder Ryland, Børge Ryland, Joen Sletten, och unge mend Som Sig betimelig haver hos Laugmanden at indstille och deris Laugrettis eed at giøre til Rettens betiening, nemblig Ole Beraas, och Johannes Øfstegaarden.

1705: 21

Hans SæleWold Hafde Stefnt Salomon Sælevold formedelst hand for omtrent 3 uger siden hafver hisset sin *hun/ (hund) paa een af hans Smaler, een Giel Soug (gjeldsau) som dend jagede, saa Sougen strax derefter fantis død, Ti formeente hand Salomon burte igien betale ham denne Smale, Saasom hand iche heller har holt sit gierde saa loufør som det sig bør.

Salomon møtte personlig och negtede iche at hand io hissede sin *hun paa Smalen, men viste iche om hans *hun hafde drebet dend,

Citanten Sagde Smalen var 3 march Werd, det hand formeente Salomon burdte betale ham igien tillige med processens omKostning.

Salomon begierede Dilation til neste ting at beviise denne sag anderledis.

Afsagd

Den begierte Dilation bevilgis Salomon Sælevold til neste ting, om sin paraabte beviislighed at føre.

Anno 1705 d/en 2. och 3. Novembr/is Er almindeligt Høste Schatte och Sageting Holden paa Eide tingsted udi Echanger Schibrede med tilstede Verende Almue, nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts Vice foged S/igneu/r Søfren Glad, med Bøyde Lensmanden Iver Esem och Laugrettismend Joen Echanger Siuver Eidsnæs, Laers Nedre Echanger, Anders Ytre Eidsnæs, Iver Ytre Eidsnæs, Anders Eide, Ole Olsen Lj, och Ole Kalsaas.

Da eftterat Retten af fogden var sat och Almuen formanet til Edruelighed, fred och Schichelighed medens Retten och tinget warede blef och her for Retten læst alle de Kongl/ig breve och forordninger, som til de førrige dette aars Høsteting ere læste och forhen udi protocollen specialiter Antegnede.

Fogden begierede och til dette ting Almuens och Laugrettets Sande forKlaring och Attest om Hospitalspengene lige som til førrige ting, dertil Laugrettet bevidnede at aldrig er betalt Anderledis end 4 s/chilling af løben och aldrig eftter mandtall.

1705: 21b

Fogden begierede ochsaa tingsvidne her om Schydzens betaling, dertil den gandsche Almue Svarede at de intet derpaa har at Klage, mens de som Schydzet har enten til ting eller til andre forretninger ere altid rigtig bleven betalte.

Joen Echanger begierede for Retten at freed liusis Schougen til Nedre Echanger, Som och offentlig och tydelig Schiede for Retten, med advarsel och formaning til alle uwedKommende at holde sig fra at hugge noget i samme Jords tilhørende Schoug, Saafrembt de iche, om nogen antreffis derudi, Wil lide tilbørlig boed och straf eftter Loven.

Læst Joen Helgesen Nedre Echanger och Johannes Olsen Fyllingens udgivne Schiøde til Bøide Lensmanden Iver Esem paa 8 1/10 deel march Smør och 3 3/5 deel Kander malt, udi den gaard Esem i Echanger Schibred beliggende, Dat/eret Eide tingsted d/en 2. Novembr/is 1705.

Anders och Erich \och Arne/ opsiddere paa Indre Eide \och Laers Ytre Eide/ lade for Retten liuse fred ofver deris Jords tilhørende Schoug, Saa at fremmede och uwedKommende her eftter

holder sig fra at hugge noget derudi hvad Slags det end motte vere, saafrembt de ey vil lide den schade som paafølge Kand, och straffis derfor tilbørlig eftter Loven.

Hernest blefve sagerne paaraabte som til dette ting War indstefnte och fremKom da først

Jacob Herslov som fuldmegtig paa S/igneu/r Herman Schrøders Wegne der er Kircheverge til KorsKirchen udi Bergen, Som hafde til dette ting ladet indstevne Amund Qvinge til at lide domb at betale resterende Landschyld och Rettighed til KorsKirchen, nemblig først Som hand har paataget sig for S/a/l/ig/ Ole Qvinge och hans Enche, at betale 12 Rixdlr 2 march 12 s/chilling som schulle veret betalt til 1701, noch for hans egen resterende landschyld och Rettighed Siden hand bõxlede gaarden nemblig for 1700 1701 1702 1703 1704 och 1705 aarlig 1 Rixdlr 2 march 12 [schilling] er 7 Rixdlr 1 march 12 s/chilling foruden tredie tage

1705: 22

forhøyelse penge eftter Loven, saaoch forVolte omKostninger, til Kirchens Schadisløshed, i alle maader Som beløber in allis til dato, naar hannem forhøyelsepengene efttergivis, och foruden dem til penge til 21 Rixdlr 1 ort hvorpaa hand paastoed domb til namb och Exsecution eftter Loven.

Amun Qvinges fader Johannes Toftte møtte for Retten och negtede intet af dend fordrende gield paa sin Søns Wegne, beKiente och at Amun hafde faaet och til sig anammet udlegget eftter S/a/l/ig/ Ole Qvinge for de 12 Rixdlr 2 march 12 s/chilling. Hand leverede paa betalningen for Retten 9 Rixdlr och begierede Dilation med Resten eftter haanden at betale, efttersom hans paaboende gaards huuse var afbrent før hand Kom til Jorden, och hand har strebt at bygge husene igien.

Afsagd.

Som Amund Qvinge har betalt for Retten paa sin gield 9 Rixdlr, och lover de Resterende 12 Rixdlr och 1 ort, eftter mueligste efne, eftter haanden at aflegge, hand och hafver som Almuen med hannem vidner, Wel forseet Jorden Igien med gode huuse, Som nest før hand til Jorden anKom vare afbrente, da i hvor Wel ieg iche Kand forbigaa at dømme ham til at betale de Resterende 12 Rixdlr 1 ort til citanten, Saa gifvis hannem dog af Retten Dend Dilation, at hand dette resterende eftter haanden, dog aarlig noget maa aflegge och betale, hvilchet hannem saaledis forundis, fordi hand Jorden med gode huuse har strebt at forbedre.

Lensmanden Iver Esem samt hans grande Mogns Esem hafde Stefnt Niels Watzel, Ole Watzel och Siuver Watzel formedelst een Waneful Ko som de haver paa deris gaard, der har udbrut ofver Esems bøgierde, och leed de andre Creatur med sig och gjort stoer Schade paa deris Ager, Som de har ladet besigte

1705: 22b

med de dannemend Anders Biørge och Niels *Aasgaar och schal befindis Schaden paa Ageren och Kornet, som var bortslidt opedt nedtraad och fordervet, paa Iver Esems ager til tre tynder, och paa Mognsis ager til 1 1/2 tynde, derom citanterne paastoed dom til Schadens och omKostnings betaling af Koens eyere eftter Loven.

De indstefnte mend af Watzel møtte alle for Retten, och tilstoed loulig stevnt at Vere.

Ole och Siuver Watzel forKlarede at denne Vanefulde Koe hører Niels Watzel til, och at det er Wist at det er et Slemt Wanefuld beest, Som altid bryder sig ind, och haver det haftt den art før

det Kom til Wadzel, da det var paa hin Side fiorden paa Miøs;

Niels Wadzel Kunde iche negte at denne Schade io War giort paa Esems ager af Watzels qveget men hvor de Var Kommen igiennem Kunde hand iche Wist sige, men paa $\frac{1}{2}$ stæder, Var gierdet nedbrut, af Watzel bestene.

Ole och Siuver forKlarede at dette slemme best altid er forgiengere och bryder for de andre som de har seet paa.

Anders Biørge och Niels *Aase møtte, och forKlared At de har besigtet Schaden paa Ageren, och Kunde iche ansee dend ringere, end til $4 \frac{1}{2}$ tynde Korn.

Citanten paastoed ey allene domb paa Schadens restitution hos Niels Watzel mens och de foraarsagede omKostninger til sin Schadisløshed.

Ole och Siuver Watzel blef af Retten tilspurt om de Kunde Klage paa Esems gierdisgaard at dend iche holtis saa dygtig Ved lige som den burde dertil de Svarede, at de slet intet Kunde Klage paa Jerdisgaarden, at den io Var forsvarlig de forKlarede och at Niels Watzel udi mindelighed er bleven advaret om dette Wanefulde {qveeg} beest mens det dog ey afschaffet.

Afsagd

Efterdi Watzels opsiddere Self tilstaar, at deris

1705: 23

qveg och bester har giort dend paastefnte Schade, paa Esems Ager, och citanterne efter Lovens tredie bogs 12 Cap/ituls 21 Art/iculs anledning, haver ladet besigte och Wurdere Schaden Ved tvende Schiellige mend som her for Retten har tilstaaet den at Vere til $4 \frac{1}{2}$ tynde Korn, Da som Ole och Siuver Watzel ey allene beVidner at den Wanefulde Koe som Niels Wadzel fich fra Miøs, er aarsage och forgiengere for det andet fæ til saadan gierde bryding, och til den Schiede Schade, mens och forKlarer, at Niels udi mindelighed om dette schadelige beest er bleven advaret, och det dog iche afschaffet, de beVidner och at Esems gierdis gaard som dette beest har brut igiennem har Weret ustraffeligt,

Ti Kiendis och dømmis for Ret efter Lovens tredie bogs 12 Cap/itul 21 art/icul at denne Wanefulde Kois Eyere Niels Watzel som iche efter paamindelse haver villet afschaffe saadant Schadeligt beest, bør allene betale citanterne deris erlidte Schade igien med $4 \frac{1}{2}$ tynde Korn, Saa och deris forVolte processis omKostning med 5 march dansche, alt inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven. Och bør Niels Watzel strax afschaffe dette Schadelige Wanefulde beest, før det aldeelis forderver och wenner de andre qveg lige med sig, paadet mere fortrede mellem Naboerne derudofver iche schal opVechis.

Anders Totland Hafde til dette ting stefnt Erich Olsen Totland efter førrige tiltale til nest leden Sommersting, om dend beschyldning citanten beswenger sig ofver, at Vere tillagd af Erich Totland, som da er bleven antegnet i protocoll/en

Erich Totland møtte personlig for Retten, at Svare til Stefnemaalet, och indlagde Sit Schriftlig forset som blef læst.

Anders Totland imod Samme Schriftt replicerede at det iche

1705: 23b

forholdt sig saa udi Sandhed som derudi var indført.

*Andris Ytre Eide och Henning (Hemming) Ytre Eide som ochsaa af Anders Totland hertil War indstefnt, møtte personlig for Retten, och forKlarede at Anders Totland forleden Sommer hafde Slaget it Styche Eng fra Erich Totland, omtrent 16 fauner (favner) lang och omtrent 1 allen bredt,

Dette samme tilstod Anders Totland selv, och sagde hand bød Erich strax gresset deraf tilbage igien.

Widere Widnede de indstefnte at Erich samme tid hafde Schielt Anders for een bedrager for dette, och Widere fortred hand hafde giort hannem de forKlarede och om een ager, som Erich da Klagede ofver at den var bleven større end dend var af første dag, ti Engen hørte Erich til och Ageren Anders, Som saag saa til, at dend Woxet til. Widere sagde sig iche at Wide eller Kunde Vidne.

Anders blef tilspurt om hand hafde andre eller bedre vidne i denne sag, dertil hand Svarede ney.

Hans och Ole Echenæs war och herom varslede at widne, som møtte och forKlarede, at de for 14 dage siden vare paa Totland, och saag it Smalehuus som var Andersis Sat op paa een bache, i den sted har Anders taget sin KiøreVey over Erichs bø, och paa Engen Wiste sig at merchesteene Støed iche lige eftter *Snør (snor), mens Krum som een half maane, Som iche andet Kunde vere end Erich var schied uret med.

Afsagt

Paadet denne Stridighed mellem disse tvende grander rettiste och best Kand vorde Slettet, Schal uwillige gode mend af Retten ordineris, der Kand Samblis paa Aasteden Totland paa een beqvem tid udi begge parters biverelse, och der først efttersee nøye hvad forurettelse dend eene af den anden Kand were Schied, saavel udi

1705: 24

Een som Anden maade, baade ved ager eng huuse och merchesteene, och derefter ligne dennem mellem udi Retteste och beste maade och endelig giøre fliid at forliige parterne mellem, om det Kand lade sig giøre, hvis iche, da Schal derefter^{2/} parterne^{1/} (parterne derefter) wed een Endelig och Retmessig domb blive adschilte, och denne bekostning med dannemend paa Aasteden Komme parterne til lige deeling at tilsvare.

Ole Aschelands Hafde indstefnt Anders Eide eftter förrige tiltale til nestleden Sommerting for den Wey ofver Eidet som Anders och de \andre/ opsiddere paa Indre Eidet Schal have forbødet herom indlagde Ole Aschelands Sin paastand Schriftlig som blev læst.

Anders Eide och de andre opsiddere paa Indre Eide møtte for Retten, och Svarede at de aldrig har hindret eller forbødet enten citanten eller nogen anden dend gamle Wey, som af gammel tid har været, och af voris forfedre er brugt, mens at finde nu nogen ny Vey paa ofver deris ager och eng som iche tilforn har Weret, det Wil de forbyde, och formeener de fast, saadant dennem iche heller af Retten Kand tilladis.

Ole Aschelands derimod Svarede, at naar dette bliver holdt, som Anders och de andre Mend paa Eide har Svaret och indført er processen ude och de tillfrids.

Afsagd.

Som parternis Stridighed befindis at bestaa \mere/ af een mistanche och misforstand, end nogen grundig och beviislig aarsage, Saa ophævis hermed deris trette mens parterne herWed paa begge sider erindris at lige saa lidet som dend gamle Wey der af Alders tid Weret haver, bør hindris och negtis nogen, Saa lidet bør och nogen legge och begynde nogen ny Wey, opsidderne paa Eidet til Schade paa deris ager och eng, hvorefter parterne haver sig at Rette eftterdags och ophævis Omkostningen hermed paa begge Sider.

1705: 24b

Fogden \Ved lensmanden/ Hafde stefnt Anders Indre Eide fordi hand nestleden Sommersting Schulle beschylt Niels Nedre Røe for at have taget nogen lunnar eller bord fra Eids Nøst paa nordre siden af Eide, enten at beviise beschyldningen eller lide der for.

Anders Eide møtte for Retten och Svarede at hand erindrer aldeelis iche saadan ord och beschyldning mod Niels Røe nogen tid at have talt.

Niels Røe møtte och sagde hand Wiste her slet intet om, men dette Schal Vere talt paa hans bag och Ole Aschelands haver sagd ham det,

Ole Aschelands møtte for Retten och Sagde at hand hafde hørt disse ord af Anders Eide.

Anders Eide protestered mod Ole Aschelands Vidne at det ey burdte modtagis saasom hand er ichun een och dertil hans avindsmand efttersom hand och nylig har haft sag med ham.

Niels Røe begierede for Retten ochsaa domb om denne sag til sin befrielse. Hand blef tilspurt om hand hafde andre Vidner end Ole Aschelands, dertil hand Svarede ney.

Afsagd

Som Anders Eide aldeelis benegter saadanne ord och beschyldning mod Niels Nedre Røe at have talt, som hand Ved Lensmandens tiltale er Sigtet for, hertil och iche havis nogen tilstreichelig Vidnisbyrd, Som Anders Eide saadan sag loulig noch Kand overbeviise, Ti Ole Aschelands som nylig hans Wederpart udi een anden sag, Kand iche anderledis af Retten anseeis end som it avinds Widne, Ti fri Kiendis Anders Eide aldeelis for denne tiltale, och forbliver Saadant Snach Niels Nedre Røe hereftter i alle maader upræjudiceerlig paa hans ærlige navn och Rygte.

1705: 25

Amun Hans/en Soldat Hafde stefnt Sine Legs bynder (legdsbønder) til at betale ham Schadisløs sin løn efter Kongl/ig anordning, efterdi hand paa legden har tilbødet sin tieniste, och tient der i tvende aar, och ingen løn mere faaet derpaa end 1 Rixdlr, saa ham rester 6 Rixdlr i Klæder och 5 Rixdaler penge derpaa hand begierede domb til betaling.

Legsbynderne nemblig Thomas Biøndal, Erich Biørndal, Niels Watzel, Siuver och Ole Watzel, Anders Biørge och Ole Biørge, som Resterer med betalningen møtte alle och tilstoed at Vere ham Schyldig den prætenderende resterende løn, som de loved at Wille betale.

Afsagd.

Dend paastevnte och Resterende løn for de tvende aar nemblig 6 Rixdlr i Klæder och 5 Rixdaler penge, bør de instefnte och forhen benefnte Legsbynder betale til Soldaten Amun Hansen med 2 1/2 march til Dato forvolte omKostning alt inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsWidne om de Jorder som udi dette Schibrede ere Øde derpaa laugrettet med eed forKlarede at udi dette Schibrede eftterschrevne Jorder ere aldelis øde nemblig Næsbø 2 pund Smør, Nordaas 1 pund och 21 march Myr 21 march, Røe 13 march \Om/ Øxendal /: og <Schylde 1/2 løb> :/ forKlarede fogden at den udi Matriculen er anført at ligge udi Ewenvigs gield, men befindis at ligge i Hammers gield och Moe Sogn och hafver givet altid tiende til bispestoelen Ti at denne Jord iche Kand *tillige (tilligge) eller nogen tid har tilligget Evensviig gield, wiiser sig self noch efterdi der ligger it andet prestegield nemblig Lindaas der imellem, dette samme saaledis Sandhed at Vere forKlarede LaugRettet eedlig om denne Jord,

Hvorom fogden och tingsvidne war begierende, Som bevilgedis.

1705: 25b

Ole Anders/en Totland Soldat *Hafvde stefnt Sine Legsbynder Iver Echenæs, Laers, Ole och Johannes Echenæs, Erich, Anders, och Niels Totland och Laers AscheViig och Anne AscheViig, til betaling for 5 aars halve løn som hand har tient paa legden, derpaa hand begierede domb.

De indstefnte Legsbynder møtte och forKlaredede, at de har veret med ham forliigt, at give ham aarlig penge tre Rixdaler, och saa Kunde hand tiene hvor ham lystede, och dette har de holt och betalt ham rigtig, och hand har midlertid tient hos andre och fortient fuld løn foruden, ti formeener de iche at hafve handlet ilde eller uret mod hannem, Saasom de ingen tid har begiert hans tieneste, och dog, Vil gifve ham dend halve løn, at de Kand Were af med ham, ti de siuntis sig iche Vel tient med ham.

Ole Andersen blev tilspurt om hand Kunde modsige \Ved Eed/ at hand io har forliigt sig med sine legsbynder, for de paastefnte 5 aar saaledis som ofvenmelt for tre Rixdlr om aaret dertil hand Svarede ney at hand iche Wil gjøre Eeden derpaa,

Derimod Legsbynderne Erbøde gierne med deris eed at forKlare at det sig saa udi sandhed om deris forliig forholdt, och at de hvert aar har gjort denne forliig, saaledis med hannem, derpaa Legsbynderne aflagde eftter foroplæste bogereed alle deris Saligheeds eed.

Afsagd

Som citanten Ole Anders/en har med sine Legsbynder indgaaet een forliig om hans løn for de aaringer hand nu Krever, och hand eftter sam/m/e forliig rigtig er bleven betalt, som hand iche Kand negte, ti frikiendis Legsbynderne i det Øfrige for hans tiltale, Mens naar hand hereftter Vil tiene paa sin legd, bør hand och Lønns eftter Kongelig anordning.

1705: 26

Hernest blefv Walt och udnevnte ny Laugrettismend til Rettens betiening neststundende aar 1706 nemblig, Johannes Fyllingsnæs, Ole Fyllingsnæs, Niels Hielmaas, Rasmus Myre Ole Høyland, Christen Høyland, och Unge mend som betimelig haver at instille sig hos Laugmanden och gjøre deris Laugrettiseed nemblig Johannes Olsen Fyllingen och Laers Siuversen Øfre Echanger.

Anno 1705 d/en 4. och 5. Novemb/ris Er almindeligt Høste Schatte och Sageting Holden paa HorsHovde tingsted udi Hosanger Schibrede, med Samme Schibbreds Almue, nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts Vicefoged ofver Nordhorlen S/igneu/r Søfren Glad, med bøyde Lensmanden Rasmus Hanistvet, och Laugrettismend, Johannes Rachnæs, Joen Bysem, Siuver Fieldschaal, Siuver Anders/en Fieldschaal, Johannes Langeland, Ole Løtvvet, Wemmen Vare och Paa Ole Grimstads Vegne, Anders HorsHofde.

Da eftterat Retten af fogden var sat blev Almuen formanet til edruelighed freed och Schichelighed, medens retten och tinget varede. Dernest blev och læst til dette ting alle de Kongl/ig forordninger och breve, som til forrige ting, och forhen special ere antegnede.

Dernest blev læst Ellev Mitgaars Ole Lechnæsis, Børge Nepstads Laers Hellands, Ole Nepstads, Halvor Næssis, Mogns Hoplands och Hans Rylands, udgivne Schiødebrev, til Hans Olsen Eide, paa 18 march Smør och 6 Kander Maltis leye med bøyel och herlighed udi den

gaard Eide i Hosanger Schibrede i Hougs Prestegield, Dat/eret Berg/en d/en 28. Maj 1705.

Kongl/ig Maj/este/ts fogde begierede hernest Almuens och LaugRettets sandferdige attest och Widnisbyrd, om hvorledis Hospitalspengene af Alders tid her har Veret betalt derpaa de Samptlig forKlarede at de aldrig af alders tid anderledis har betalt Hospitalpengene end efter løbetalet nemblig 4 s/chilling af løben, det Laugrettet med eed bekræftede Saaledis Sandhed at Were.

1705: 26b

Fogden begierede och tingsvidne om fløtningspengens betaling, icke altid af hannem rigtig er Schied naar hand enten til tingene eller udi anden forretning nogen fløtning har taget, dertil Almuen och Laugrettet Svarede, at dem som fløttet har er deris fløtningspenge altid rigtig bleven betalt saa de Slet intet derover haver at Klage.

Læst Hover Rachnæsis udgivne bøkelseddel til Gutorm Hansen paa 1 pund Smørs leye bugilt udi dend Jord Rachnes her udi Hosanger Schibred beliggende Dat/eret Rachnæs d/en 14. Maj Anno 1704 *er en Soldat,*

Noch læst Ole Joensen Fieldschaalnæsis udgivne bøkelseddel til Sæfre Ingvoldsen som før er een Jordsiddende mand paa 1/2 løb Smør och 12 Kander malt udi Nordre Myching i Hosanger Schibrede Dat/eret Horshofde d/en 4. Novemb/ris 1705.

Noch Ole Jonsen Fieldschaalnæsis udgivne bøkelseddel til een gammel Soldat Anders Johansen Paa 1/2 løb Smør och 12 Kander malt udi Nordre Myching i Hosanger Schibrede Dat/eret Horshofde d/en 4. Nov/embris 1705.

Noch læst Niels Olsen *Aasens och Michel Olsen Arnetvets udgivne Schiøde til Ole Joensen Fieldschaalnæs paa een Jordepart udi Grimstad her udi Hosanger Schibred beliggende Schyldende aarlig 1 pund Smør och 24 Kander {malt,} Korn, Dat/eret Berg/en d/en 28. Maj 1705.

Mons/ieu/r Peder Hofmans Sag, mod Iver och Anders Hovigen om uloulig Schougerhugst, Som til nestleden Sommersting Var ageret, och optagen til dette ting, Er midlertid mellem parterne forligt, och derved ophevet, uden Videre domb.

Som ingen flere breve frem Kom at læsis bleve Sager paaraabte som til dette ting Vare indstevnte och frem Kom da først.

Siuver Andersen Fieldschaal, Som hafde stefnt Sin grande Siver Aschids/en Fieldschaal, formedelst hand gjør ham fortræd och fortængsel udi een stue, hvorom til adschillelse och fredelighed at stifte citanten byder enten at Kiøbe eller Selge Sin part derudi

1705: 27

efter billig verd, paa det tvistigheden Kand ophevis ligesaa Schal Siuver Aschids/en ochsaa tilføye ham fortred udi een Schouge teig, som hand paa Sin part schal have haft och nydt af gammel tid dend hand formeener endnu uhindret at bør nyde, derom hand begierede Rettens

adschillelse ved een Retmessig domb.

Siuver Aschids/en møtte och Svarede mod Stefnemaalet, først om Schougeteigen, at hand formeente sig allene Ret dertil efter gamle vidne, och At hans formand for hand, har nydt och brugt dend samme. Om Stuen Svarede hand, at hand frembdeelis vil beholde och bruge sin part dend halve deel derudi, saasom hand, dend vedlige holder for sin halve part, och af gammel tid har hørt hans Jordepart til.

Citanten derimod formeente at efterdi Siuver Aschids/en eyer een anden stor och ny stue derforuden, som hand self har bygget, Saa Kunde hand vel hielpe sig med dend, och tage penge for sin part udi den anden stue.

Afsagd.

Denne tvistighed mellem disse grander henWiisis først til gode dannemends mellemligning paa aasteden, hvor baade husenis leylighed, Saavelsom dend omtvistede Schougeteig af samme gode mend bør besigtis och eftergrandschis, efter JordEyerens bevilging derom, som her nu udi Retten er fremviist, och naar det først er schied, och disse grander da iche ved god mellemligning om deris tvistighed Kand blive foreenede, hafver dend Klagende at bekoste Rettens middel \och mend/ paa aasteden, til {at} endelig at Kiendis och dømmis udi sagen, efter Schiel och Widnisbyrd, som een hver da paa sin side haver at forsiune sig med, och Wil da omkostningerne Ved domb udfalde paa den Schyldige, som befindis den anden at have forurettet.

Endelig fremKom Fogden S/igneu/r Mas Holms fulmechtig for Sagefalds forpagtningen, Som hafde ved Lensmanden Rasmus Hanistvet, *indstefne, Anne

1705: 27b

Johansdatter Simenæs domb at lide til Leyermaals bøders betaling 12 lod sølf for begangen leyermaal med een Soldat naunlig Knud Børgesen GrøsWiig.

Anders Johans/en Toschedal, møtte paa Anne Johansdatters vegne, och Svarede at hun var saa fremmelig med barn at hun Kunde Self iche Komme, men om hendis formue sagde hand at hun iche var god for at til veye bringe mere end dend halve boed.

Afsagd

Anne Johansdatter bør efter Loven formedelst hendis Leyermaals forseelse med Knud Børges/en, bøde hendis 12 lod Sølf til Kongen och derforuden udstaa Kirchens Disciplin, och hvis hun iche hafver at bøde med, bør hun lide fengsel paa Kroppen efter Loven.

Efter paraabelse, fremkom ingen flere denne sinde som vilde gaa i rette, hvorfor ny Laugrettismend til Rettens betiening Anno 1706 bleve Walt och udnefnte, nemblig gamle mend, Ole Søre Mielstad, Ole Nordre Mieldstad, Aschild Mielstad, Erich Mieldstad Johannes Herland, Mogns Herland, och unge mend, Jacob Rachnæs, och Ole Bircheland Som Sig haver at indstille hos Laugmanden betimelig deris Laugrettis eed at giøre til Rettens betiening.

Hermed er dette ting opsagd och endt.

Anno 1705 d/en 6. och 7. Novembr/is Er almindeligt Høste, Schatte och Sageting Holt paa Reistad tingsted med tilstede Werende Mielde Schibreds Almue, nerVerende Kongl/ig Maj/este/ts Vice foged S/igneu/r Søfren Glad, med Bøyde Lensmand Johannes Øfste Mielde och Laugrettismend, Johannes Havre paa Niels Mitmieldis Vegne, Jens HunHammer, Ole RongWed, Niels RongWed, Niels Klevland, Haldor Wichne, Anders Ascheland och Ole Ols/en

Wevle.

1705: 28

Da efterat Retten och tinget af Kongl/ig Maj/este/ts foged var Sat, blev Almuen først formanet til Edruelighed fred och Schichelighed medens tinget Warede dernest blev och til dette ting læst alle de Kongel/ige forordninger och høye befalninger, Som til forrige dette aars Høsteting, antegned ere.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede til dette ting ligesom til forrige høsteting Almuens och Laugrettets attest och sande forklaring om hvorledis Hospitalspengene her af Gammel tid er bleven betalt derpaa de attererede her ligesom paa de andre tingsteder, at de altid er bleven betalt efter Løbetalet, sc: (altså, d.v.s.) 4 s/chilling af løben.

Om Schydspengers betaling attererede de lige ledis paa fogdens tilspørgelse, at den altid af fogden er Rigtig Schied och betalt, til dem som Schydzet haver, Saavel til tingReiserne Som udi andre fornødne forretninger.

Hernest Lest S/igneu/r Herman Gaarmans udgivne bøkelseddel til Erich Olsen, Som 12 aars tid har tient med Posten, paa 1/2 løb och 9 march Smør och 1/2 tynde malt udi den Jord Blom udi Mielde Schibred, Dat/eret Mielde d/en 22. Jun/ij 1705.

Noch læst Elleve Mitgaards, Børge Grødtvet, Ole Lechnæsis och Laers Hollands udgivne Schiøde till Anders Joensen Nore Borge paa 15 Kander Smør och 11 Kander malt, udi dend Jord Nordre Borge i Mielde Schibrede beliggende Dat/eret Reistad d/en 6. Novembr/is Anno 1705.

Hernest bleve sagerne paaRaabte som till dette ting Vare indstefnte och frem Kom først

Mag/ister Niels Hierman som hafde Stefnt sin forrige dreng Johannes Mognsen *Johannes Mognsen* efter forrige tiltale och paa dend hederværdige mands Wegne møtte Lensmanden Johannes Øfste Mielde och begierede endnu paa citantens vegne opsettelse til neste ting formedelst mere vidnisbyrd hand agtede at føre.

Paa Johannes Mognsens Vegne som nu tiener udi byen møtte Laers Kleppe och consenterede opsettelsen, Som och paa citantens begier och med begge parters Sambtyche af retten er bevilget til neste ting.

1705: 28b

Erich Eide och Iver Esem KircheVergere til Hosanger Kirche Hafde Stefnt opsidderne paa Houge nembl/ig Enchen Karen, Niels, Laers, Ole, Johannes och Magne Houge alle efter forrige tiltale nestleden Sommersting om de resterende Ellev aars rettighed til 1705 Exclusive, af gaarden Houge til Hosanger Kirche aarlig 2 march danske derom nu een Endelig och Schadisløs domb at hendis, baade om rettigheden och forvolte omKostningers betaling.

Ofvenbenefnte Haugis opsiddere møtte for Retten och negtede iche RettigHeden som paastevnt er at vere schyldig, men formedelst S/a/l/ig/ Lars Aschilsen Houge Vilde iche betale, och tenchte at disputere mod dette Kirchens Kraf, er Rettigheden saaledis och bleven af de andre indeholdet,

Citanterne paastoed omKostninger igien Efterdi de iche uden stefnemaal har villet betale.

Afsagd.

Som citanterne med gamle brevve har paa Kirchens Wegne beWiist Kirchens Ret til disse 2 march aarlige rettighed och afgift af Jorden Houge och de indstevnte iche heller Kand negte dend paastevnte och resterende Rettighed nemblig for 11 aar til dette aar Exclusive, aarlig 2 march dansche io at vere Schyldig, mens de alle fulte S/a/l/ig/ Laers Hougis modWillighed och iche betalt. Ti Kiendis nu for Rett och dømms at de indstevnte opsiddere paa Houge, bør alle proportionaliter efttersom een hver bruger i Jorden til at betalle til Hosanger Kirche, dend paastevnte Rettighed for de resterende 11 aar med aarlig 2 march Som er 3 Rixdaler 4 march dansche, uden nogen forhøyelse eller tredie tage, Saasom dette iche Kand henregnis til nogen ret *lanschylds rettighed efterdi der er ingen Jord for, saa bør och de indstevnte derforuden betale denne af dem Selv forvolte processis omKostning med 8 march dansche alt inden 15 dage under namb och Exsec/ution efter Loven.

1705: 29

Mogns Revim Hafde Stefnt Elling Solberg och Knud Schistad veller Mele/ domb at lide til at betale ham resterende Arbejdsløn, Som hand for dem haver arbeidet med timmer at øxe och paa bygning, derom hand fremViiste een Seddel for 25 dager at restere 4 Rixdlr 3 march, noch fordrede hand och for 6 dage derforuden, á 1 march dagen,

Elling Solberg och Knud Schiestad møtte iche alt Schiønt de ved Knud Mele och Michel Gierstad loulig har veret stefnt.

Endelig fremKom Elling Solbergs broder Mogns Revim och sagde sin broders forfald, udi byen.

Afsagd

Elling Solberg och Knud Mele foreleggis Laudag til neste ting at møde och Svare til dette stevnamaal, Saafrembt de da ey Vil lide domb til betaling med Videre efter lovens tilhold.

Jacob Herslov paa Mons/ieu/r Niclas Tiilhofs Wegne, Hafde Stefnt dend velærverdige mand Magister Niels Hierman, for resterende 90 Rixdaler efter hans egenhendig pure obligation, och derpaa fuldte domb, Som een gang er Søgt Exsecution paa, och da een deel bleven betalt, mens endnu Schal paa samme fordring restere det ovenmelte, hvorpaa citanten, atter begierede domb til Schadisløs betaling, och indlagde derom først sit Schriftlige Stefnemaal som blev læst. *X

Paa Magister Hiermans Wegne møtte nu ingen altschiønt hans egen paategnelse paa Kaldseddelen udwiiser at hand herom loulig er stefnt, och som hand Wed samme paategnelse har givet sit Svar mod Sagen och Wedgaar dend resterende fordrende Schyld, er citanten med sin procedur fortfaren, och i Rette lagde sine documenter som var dend udi Stefnemaalet paaberaabte domb, och paafulde Exsecution, derhos baade Mag/ister Hiermans förrige obligation, saaoch den sidste forpligt paa det Slette papier.

De indstefnte Johannes Anders/en och Mogns Nielse/n møtte och gaf och tilstoed deris Widnisbyrd Schriftlig. *X

Dernest indlagde Herslov, een beviis for dend ny omKostning af L/aers Nagel hvorefter hand och paastoed dom til omKostningen igien at nyde

1705: 29b

Afsagd

Det seeis af de indstefnte Widnisbyrds Johannes Andersens och Mogns Nielsens forKlaring at citanten i mindelighed har Søgt Mag/ister Hierman Wed Mons/ieu/r Laers Nagel enten om de

resterende och nu fordrende 90 Rixdalers betaling, eller och efter Mag/ister Hiermans forpligt af d/en 3. Sept/embris 1705, een fornøvelig obligation paa rette Sort Stempeld papier derfor, hvilche begge deele, dend velærverdige mand ey har Willet beqvenne sig udi med gode, hvorfor citanten nødvendig har Weret aarsaget igien at Søge Retten och domb til at nyde sin ret och betage saadanne ubillige opholds udflugter. Da Som Magister Hierman nu ved sin egenhendig paategnelse paa Kaldseddelen, iche negter eller modsiger i nogen maade dend paastefnte Rest 90 Rixdaler io til citanten endnu at vere Schyldig, mens nu byder obligation derfor paa forseglet papier, hvormed, citanten Sig iche lenger Vil lade afspise, men søger egentlig sin Endelige och fulde betaling,

Ti dømmis och Kiendis for Ret, at Mag/ister Hierman bør disse paastefnte resterende 90 Rixdaler til citanten Schadisløs betale med 6 Rixdaler til Dato forvolte omKostning alt inden femtten dage under Exsecution och adfær efter Loven.

Formynderne for S/a/l/ig/ Borgemester Smits ArWinger, nemblig Byfogden Hans Ruus H/er/r Johan Widing och Johannes Brøger Hafde Stefnt dend velærverdige mand Magister Niels Hierman til betaling for 97 Rixdlr 2 march 8 s/chilling efter hans egenhendige beviis, och S/a/l/ig/ Borgemester Smits egenhendig Schrevne regning domb at lide til betalingen Schadisløs med forvolte omKostninger under Namb och Exsec/ution efter Loven, efterdi hand ey efter mindelig ansøgning har villet betale.

1705: 30

Mag/ister Niels Hierman blef lydelig paraabt trende gange, mens møtte iche, ey heller nogen paa hans Wegne, alt Schiønt de tvende stefnevidne Baste Oudestad och Anders Wesetter Wed Eed for Retten afhiemlede, at de i gaar fiorten dage siden loulig har stefnt hannem paa Prestegaarden Hougs, och som de iche Kunde faa Presten Self i tale anmeldte de Stefnemaalet til hans broder Christopher, som er paa Prestegaarden.

Paa citanternis Wegne møtte deris fuldmægtig Mons/ieu/r Claus Wordemand och i Rette lagde følgende Documenter, nemblig først Mag/ister Hiermans egenhendige Seddel och beviis af Dato 2 Sept/embris \16/90 paa 50 Rixdlr dernest een regning om Samme Kraf Schreven med S/a/l/ig/ Borgemester Smits egen haand och Dat/eret 2 Octob/ris 1701 noch Mag/ister Anders Brun(s) Attest at Mag/iester Hierman herom udi mindelighed til betaling er Søgt.

Afsagd.

Om denne sag foreleggis dend ærverdige mand Mag/ister Niels Hierman efter Lovens 1 bog 4 Cap/itul 32 Art/icul Laudag til neste ting at møde och til Stefnemaalet sig erclere, hvilchet om hand ey efterkommer, efter denne afschieds forelæsning, Schal dog til neste ting dømmis efter fremblagde beviisligheder, och haver da Mag/ister Hierman for modvillig udeblivelse Schade for hiemgiæld.

Dend hederlige mand H/er/r Otte Edvarts/en Hafde Stefnt hans Landbunde Svenche Hvalestrand til betaling for resterende Rettighed til hannem 8 Rixdaler 2 march, at lide domb til namb och Exsecution efter Loven, och Paa citantens wegne møtte i Rette Ole Eide, som fremblagde hans Schriftlige paastand.

Swenche Møtte i retten och Svarede, hand Kunde vel iche negte at Were Schyldig de 8 Rixdlr, mens Som Presten har tilforn anammet af hannem 6 Rixdaler, meente hand de Schulle Kortis udi denne fordrende rettighed, Saa hand da ey Schulle blive Schyldig mere end de 2 Rixdlr och 2 march.

1705: 30b

H/er/r Ottis Tiener Ole Hvalestrand møtte och for Retten och tilstod at Svenche hafde levert de 6 Rixdaler til H/er/r Otte.

Afsagd.

Som H/er/r Otte Edvarts/en har faaet af Svenche Hvalestrand penge 6 Rixdler, det hans egen tiener Ole Hvalestrand tilstaar, ret at Vere Saa bør samme 6 Rixdaler afKortis och gotgiøris Svenche udi de fordrende 8 Rixdlr 2 march de øfrige 2 Rixdlr 2 march bør Svenche til citanten betale inden fembten dage under namb och Exsecut/ion efter Loven.

Bøyde Lensmanden Johannes Øfste Mielde hafde paa fogdens vegne indstefnt, Anders Jørgens/en Tveteraas een Soldat, domb at lide til boed efter loven for haardrags overfald, paa Mogns Anders/en Tveteraas paa deris egen gaard for omtrent 5 uger siden.

De indstefnte møtte begge for Retten, och tilstoed Anders Jørgensen at hand hafde Slaget <och draget> Mogns \i haaret/ fordi hand hafde Schielt hannem for een Racherhund,

Mogns Andersen derimod erbød \med/ sin saligheds Eed at forKlare at hand iche schielte ham derfor.

Anders blev tilspurt, om hand hafde nogen beviis dertil at \Mogns/ Anders/en hafde Schielt ham saaledis, derimod hand Svarede ney, der Var ingen Vidner hos, mens hand Vilde ochsaa giøre eed derpaa.

Derpaa blev benegtelsens Eeden Mogns Anders/en forelagd, och Eden af loven forelæst.

Derpaa Mogns Andersen med opragte fingre aflagde sin Salighed eed, at hand iche hafver Schielt Anders for Racherhun, mens sagde at alle de ord hand talte til ham, vare disse, om nogen buscher hand hafde hogget i hans Schoug, nemblig ret Som manden er til saa gjør han til, og derpaa greb hand hannem i haar och schieg och reef een deel haar af hans Schieg.

Afsagd

Efterdi Soldaten Anders Jørgens/en udi Saadan

1705: 31

tilfelde, och dislige Sager baade efter Loven 1 bogs 2 Cap/itul 7 och 8 art/icler Saaoch efter dend ny Kongl/ig forordning om Land militien i Norge henhører til dette sit Werneting at dømmis och hand nu Self for Retten har tilstaaet, at hand hafver draget Mogns udi Schiegg och Haar fordi Mogns Schulde Hafve Schieldt hannem hvilchet Schielsmaal Mogns derimod aldels har benegtet, och derom efter Rettens paaleg haver aflagd for Retten Sin benegtelsis Eed Saa Kiendis och dømmis for Ret, at Soldaten Anders Jørgens/en Tveteraas for denne Sin haargrebs ofverfald mod Mogns Anders/en bør bøde efter Lovens 6 bogs 7 Cap/itul 8 Art/icul trende 6 lod Sølf til Kongen, alt inden fembten dage under Namb och Exsecution efter Loven.

Hernest som ingen sager mere fremkom blev Walt och udnevnt ny Laugrettismend til rettens betiening nest Stundende aar 1706 nemblig gamble mend, Ole Eide, Niels Ascheland, Niels Mogns/en Reistad, Baste Johans/en Reistad, Laers Johans/en Houge Niels Johans/en Burcheland, och unge mend Som Sig har betimelig hos Laugmanden at indstille och deris Laugrettis eed at aflegge nemblig Johannes Erichs/en Houge och Laers Halland.

Endelig læst fogdens S/igneu/r Søfren Glads udgivne bøkelseddel til Mogns Nielsen paa 18 march Smør och 1 Mele malt udi den Jord Søre Ascheland som er af Mariæ Virgnis gods Dat/eret Reistad d/en 7. Novemb/ris 1705 denne bøkler har Weret Soldat.

Anno 1705 d/en 9. och 10. Novembr/is Er Almindeligt Høste, Schatte och Sageting holden paa Arne tingsted udi Arne Schibrede, med tilstede Verende

1705: 31b

Almue, ner Werende Kongl/ig Maj/este/ts Vice foged udi Nordhorlehns fogderie, S/igneu/r Søfren Glad, med Bøyd Lensmanden Børge Selviigen och Laugrettismend Niels Hiorteland, Mogns Hiorteland, Anders Mielcheraa Knud i Berget, Iver Riisnes, Marcus Hole, Gregorius Toft och Mogns Blindem.

Da efterat Retten af fogden Var sat och Almuen formanet til Edruelighed, fred och Schichelighed, medens tinget och Retten forhandledis, blev och her læst alle de høy Kongl/ig breve och forordninger, som til de andre dette aars Høsteting.

Dernest læst Steffen Hiortelands udgifne Schiødebrev til Niels Ambjørnsen Jordal paa 1/2 tynde Malt och 1/2 løb Smør udi Samme Jord Hiorteland udi Arne Schibrede beliggende i Hammers giæld Dateret Hiorteland d/en 28. Sept/embris 1705.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede her ligesom til förrige dette aars høsteting Almuens och Laugrettets attest om, hvorledis Hospitalspengene her af gammel tid er bleVen betalt, dertil de Svarede och attersted her ligesom paa de andre tingsteder, at Hospitalspengene altid och af gammel tid er bleVen betalt efter løbetallet sc: (altså, d.v.s.) 4 Schilling af løben.

Om Schydzferdens betaling beWidnede de ochsaa paa fogdens begier och tilspørgelse, at Schydzten af fogden altid rigtig er bleVen betalt til den som Schydzet haver, saaVel til de ordinarie tingreiser, som til andre forretninger, hvormed fogden Var tingsvidne begierende, som iche Kunde Wegriss.

Læst S/igneu/r Herman Gaarmands udgivne bøkelseddel til Anders Johansen, paa 18 march Smørs leye udi dend Jord Weaa udi Arne Schibred, Dat/eret Mielde d/en 8. April 1705.

Noch læst Jacob Philips Som formynder for Nielsche Lindgaa/rd hans udgivne bøkelseddel til Niels Laersen een gammel givt mand, paa femb och een halv Schillings leye udi Jordal her udi Arne Schibred beliggende Dat/eret Bergen d/en 5. Sept/embris A/nn/o 1705.

1705: 32

Noch læst Jacob Philips som formynder for Nielsche Maria Lindgaard, hans udgivne bøkelseddel til Niels Olsen Soldat paa Ellev Schillings Leye udi den gaard Jordal i Arne Schibrede Dateret Berg/en d/en 25. April 1705.

Noch læst Mogns SelViigens udgifne Schiøde til Steffen Flachtvæt paa 1/2 pund Smør och 1/2 mæle malt udi dend gaard Øfre SelViigen, Dateret SelWiig d/en 30 Sept/embris 1705.

Hernest bleVe sagerne paraabte som til dette ting Var indstefnte, nemblig

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde ladet Stefne Ørjen Gutormsen och Marte Gundmundsdatter

eftter förrige tiltale til Nestleden Sommersting domb at lide til deris Leyermaals bøders betalning med Widere eftter Loven,

Ørjen Gutormsen møtte endnu iche, altschiönt hannem seeniste ting er laudag forelagd, och Lensmanden Børge SelViigen forKlarede at hand hannem Warslet hafver til dette ting at møde eftter seeniste afschied.

Paa Marte Gundmundsdatters Wegne møtte Nicolas Rasmus/en och tilstoed leyermaals forseelsen med Ørjen Gutorms/en, men formeente at Ørjen Gutorms/en som hafde loved hende Egteschab burde bøde for hende.

Afsagd

Eftterdi Marte Gundmundsdatter tilstaar Sin leyermaals forseelse i det hun uden Egteschab har aulet barn med Ørjen Gutormsen, Ti bør hun der for \eftter loven/ bøde til Kongen sine Leyermaals bøder med 12 lod Sølf och udstaa Kirchen(s) Disciplin, om det iche allerede er Schied, och som Ørjen Gutormsen nu eftter tvende Stefnemaal och Laudags foreleggelse dog modvillig er udebleVen, Ti eftter Lovens 1 bogs 4 Cap/itul 32 articuls anledning {dømmis och hand}, eftterdi hand iche har mødt, eller Kand fralegge sig denne sag imod Marte Gundmundsdatters bekiendelse, Som och dend gandsche Almue er Vitterligt, hand och henhører Rettelig under dette sit Verneting

1705: 32b

och forseelsen er begaaet her udi Schibredet, Ti dømmis och hand at bøde her eftter Loven sin boed til Kongen for samme Leyermaals forseelse, med 24 lod Sølf, och udstaa Kirchens Disciplin der for om iche allerede Schied er, hvilche bøder bør af dem begge betalid inden fembten dage under namb och Exsecution eftter Loven

Erich Almaas hafde Stefnt Niels Hiorteland for hand iche har holt sin med hannem giorte forening och løfte om dend part udi Jordal som Niels tilforn hafde, hvilchen hand hafde tilsagt at afstaa til citanten med alt som Naglefast War derpaa hand hafde givet Niels paa haanden een Rixdaler, och som Niels derimod hafde Rippet laas och hengsler, och det som Nagelfast Var paa den part i husene, hand iche heller fich \2 Kipper/ never som udi nøstet laag och War udi accorden med, derfor Wilde citanten iche blive Ved Jordeparten, men som hand haVer paa dette løfte och avtale med Niels Jordal, udgifvet 5 Rixdler i bøxel til Jordeyeren saa paastoed hand at Niels burde betale hanne/m samme 5 Rixdaler tilbage, tillige med dend Eene daler som Niels Self hafver faaet, derpaa hand begierede domb.

Niels Jordal møtte for Retten och negtede iche at hand io hafde giort dend aftale med Erich Almaas at afstaa sin part i Jordal for ham med alt hvis (det som) der Nagelfast Var i husene, hvilchet løfte hand aldeelis intet har brut imod, men alt hvis (det som) der nagelfast War, blef der eftter ham Saa Erich derofver intet Kand have at Klage, och dend eene Rixdaler hand af Erich bekom paa haanden, har hand leVeret Erichs Svaager Ole Westerli igien at hand Schulde leVere Erich dend tilbage, eftterdi Erich iche Vilde beholde Jorden och Weed hand sig iche mere til Erik pligtig, men formodede for hans tiltale at blive fri ellers hafde Erich loVet ham, at gifve udi afstaaelse 30 Rixdaler, Som Niels nu iche *prætenderd paa

1705: 33

eftterdi Erich iche bleV Wed Jorden.

Erich blef af Retten tilspurt om hand Kunde beWiise at Niels Jordal har brut noget udi husene som naglefast Var, och burde følget husene dertil Erich Svarede ja at hand det Vil beViise med

Naboerne til neste ting.

Afsagd

Som citanten beraaber sig paa at beViise til neste ting, at Niels Hiorteland har brut och bort taged af Jordals huse noget som nagelfast Var och burde fult huusene och Jorden efter deris forening, Saa giVis sagen Rum til neste ting, at Erich Saadanne beVisligheder fører och fremschaffer, til Sagens fornødne opliusning, Saa Schal da nermere Kiendis parterne imellem hvis ret Kand Vere

Steffen Flachtvet Hafde Stefnt, Mogns SælViigen til betaling for odelschatt af Øfre SelViigen for trende aar, som Steffen har levert til Mogns at Clarere til fogden, nemblig for hvert aar 3 march 14 schilling, hvilchen Odelschat Steffen Self igien har *mot (mott) betale til fogden S/igneu/r Søfren Truls/en saasom de hos fogden Stoed uClareret, derfor hand begierede domb ofver Mogns SelViigen til Schadisløs betaling igien for de 11 march 10 schill/ing SaaVelsom denne foraarsagede omKostning.

Mogns SelViigen Møtte och negtede iche at hand io har anammet de 11 march 10, odelschat for de tre aar at Clarere til fogden for Steffen, Sagde och at hand hafde leVert och betalt dem til Jørgen Høg och Jan Bager, som Var fogdens tienere men sagde at hand har bortkast qvittantzen och beViisen derfor, erbøed ellers sin Eed at hand pengene til dem sc: (altså, d.v.s.) Høg och Bager har betalt.

Fogden Søfren Glad tilstoed at Steffen har mott betale denne resterende Odelschat for Øfre SelVig til hannem, och Kunde hand igien Søge Sin mand, Som hand best Wiste och Kunde.
*Verte

1705: 33b

Afsagd.

Efterdi Mogns SelViigen self for Retten tilstaar och beKiender at hafve opbaaret och anammet af Steffen Flachtvet de paastefnte 11 march 10 Schill/ing odelschat for Øfre SelViigen, for de trende aar 1701, 1702 och 1703 Som Steffens Schattebog udViiser och Samme iche til fogden er bleVen leVert, eller udi Steffens Schattebog afschreVen, før hand dem nu Self igien har *mot (mott) betale, Mogns SelViigen iche heller med nogen qvittants eller beViis Kand gotgiøre at hand samme penge, enten til Kongl/ig Maj/este/ts foged eller hans tienere nogen tid har betalt och leVeret,

Ti dømmis for Ret, at Mogns SelViigen igien bør leVere och betale til Steffen Flachtvet de paastefnte 11 march 10 schill/ing med 2 1/2 march danske til Dato forWolte omKostning alt inden fembten dage <schadisløs> under namb och Exsecution efter Loven,

Och hafver Mogns SelViigen derimod sin regres sig forbeholden der for til hvem hand best Veed och kand.

Alle de andre udi Retten anhengig giorte sager til nestleden Sommersting, Som SandWiigs folch Wed Kommer, møtte her nu iche de indstefnte parter uden allene Knud Tors/en hvorfor Samme sager beroer at Kiendis Videre udi til d/en 4. á 5. Decemb/ris først Kommende da it extraordinarie ting er berammet at holdis udi Sandviigen.

Om Dend Jord Mellinge her udi Schibredet *begerde fogden tingsvidne at dend endnu er øde ligesom til Sommerstinget er af laugrettet attereret, hvilchet endnu ligeledis af Almuen och Laugrettet Ved Eed bleV beVidnet, Som tingsVidne ey Kand Vegris om.

Hælde Jørgensen Blindem Hafde Stefnt Iver Almaas at lide domb til at betale ham sin resterende

dageløn for bygnings arbeid

1705: 34

udi byen forleden aar Hos Peder Bager, nemblig for 15 1/2 dag á 20 s/chilling derpaa hand har faaet penge Elleve march, och Rester saa endnu 8 march 5 s/chilling derpaa, noch rester hand hos ham 4 march for Een bolverchsflaade hand arbeidet med tilsammen 2 Rixdlr 5 derpaa hand begierte een Schadisløs domb til betaling.

Iver Almaas møtte iche, ey heller nogen paa hans Vegne til sagen at Svare mens Mogns Blindem lyste hans forfald denne gang, fordi hand motte passe paa arbeid i byen efterdi hans CammeRat Var Siug.

Afsagd

Iver Almaas bør til neste ting møde och Svare til denne sag, Saafrembt hand da ey Vil lide domb til straf efter Loven for udeblivelse, saaVelsom betale omKost/ningen.

Hernest som ingen flere sager fremkom blev ny Laugrettismend Vald och udneVnte til Rettens betiening nest Kom/m/ende aar 1706 nemblig gamble mend, Laers Aastvet, Mogns Flachtvæt, Ole Westerlj, Johannes Tuenæstvet, Mogns Olsnæs, och unge mend som Sig hos Laugmanden har at instille om deris Laugrettis Eed betimelig at gjøre til Rettens fornødne betiening nemblig Tørris Ytre Arne, Jens Rødland, och Erich Romslo

Hermed er dette ting Endt.

Anno 1705 d/en 4. Decembr/is Er efter Kongl/ig Maj/este/ts fogeds anordning holden Schatte och Sageting udi Store SandWiigen, formedelst de udi SandWiigen boende, er udeblefven fra deris ordinarie tingsted Arne udi Arne Schibred naar tingene der ere holte, och sig iche der indfunden enten med deris Rettigheders betaling, ey heller til Sager som de har Veret

1705: 34b

indstefnte udi at Svare, hvorfor, saasom och af gammel tid har Weret sædvanligt, at een gang om aaret for fornødenheds Schyld har Veret holt ting her udi SandWiigen, Som er och dette nu Schied, nærWerende Kongl/ig Maj/este/ts Vice foged udi Nordhorlehn S/igneu/r Søfren Glad med bøyde Lensmanden udi Arne Schibrede Børge SelViigen och Laugrettismend af samme Schibrede, Gregorius Li Niels Jordal, Anders Mielcheraen, Ole Mielcheraa, Mogns Hiorteland, Rasmus Hitland, Gregorius Toftt och Mogns Blindem.

Da efterat Retten Var sat er først frem Kommen

Monsieur Poul Juel Procurator udi Bergen som fuldmegtig paa dend hederlige och WelærVerdige mands H/er/r Christopher Gaarmands Wegne, och producerede først Sin Schriftlig gifne Kaldseddel mod S/igneu/r Cordt van Lybech, och Hans Mattias, anlangende deris anlagde *trandbrenderi och bygning paa hans odels Jord och grund Store SandViigen udi LaxeWaagen, uden hans Principals tilladelse och minde, som hand formeente uret och at de det igien burde bortflytte och Widere lide efter Loven, Samme Kaldseddel blef først læst *x fantis och paategnet af tvende mend loulig at Were forKyndt. Producerede dernest sin fuldmagt fra dend ærVærdige mand H/er/r Christopher Gaarmand, denne sag at paatale.

Paa de indstefntis Wegne møtte Hans Mattias tiener Berent Andreas Daniels/en och hafde intet at Sige mod Stefnemaalets Loulighed. Hand blev tilspurt om hand hafde noget Schriftlig fra Sine *Principater, eller nogen Schriftlig fuldmagt dertil hand Svarede ney.

1705: 35

Mons/ieu/r Poul Juel antog Berent Andreas i denne Rettergang paa Principalernis Wegne altschiønt hand ingen fuldmagt fremViiste. Begierede dernest at rettens middel och Laugrettet Wilde forføye sig hen til det opsatte tranbrenderie och huuse som Sagen er om, och tage det udi øyesiu, hvad det er, och hvorledis Engen dermed er intagen och forderVed.

Derpaa ieg med Laugrettismenderne strax forføyede os derhen, och udi begge parters biVerelse dette besaag och fant der udi dend Wiig, norden for gaardens SandViigen, Som Kaldis LaxeVaagen eftterschrefne huuse opsat nemblig først alleryterste huus udi samme Wiig paa dend Syndre Side, War it Schorsteenshuus med Winduer udi som een Kypper (Kyper = kjellarsvein) udi boer, hvilchet huus Stoed paa bare Bierget, det andet huus eller bygning nest inden for paa samme side er een brygge paa bolverch lagd, med bindingsVerch ofverbyggt, hvor tran cordelerne (Kordel = stor tønne, f. eks. til kvaltran og -kjøt. Drøyt 400 liter) opføres fra Schibet til Kiedelen, som Strax ofven for samme brygge paa landet staar dog paa bierg indmuret, med tag ofver och Karene der paa siden hosSatte, den tredie och inderste Bygning er it stort nøst som er byggt ofver Søen paa bolWerch, och dertil Settis endnu Wed den inderste ende mod landet it andet nøst ligeledis ofver Søen paa boelsverch som bygningsfolchene nu arbeidede paa medens Wi dette besaag. Endelig War der it lidet Styche Eng Langs siden af Bierget Wed disse opsatte bygninger, Som Kunde aarlig aulis omtrent 3 læs høe paa, dette Styche Eng War gandsche intaget med Sluper (Slupp = lite, einmasta seglfartøy) och baader timmer och træ, och ellers med een deel forRaadnede fincher af hvalspech hvormed dette Styche pladz Saa \er/ betaget, och ellers Ved dette brug nedtraais och forderVis, at der Slet ingen aul af høe der Kand falde eller faais, saalenge tranbrenderiet der holdis.

1705: 35b

De indstefntis fremschichede fuldmegtig Berent Andreas Svarede mod sagen och Stefnemaalet paa sine Principalers Wegne, dette, sc: (altså, d.v.s.) hand begierede nu allene copie af hvis (det som) citanten i dag mod dennem har indgivet, och derhos dilation til sagens nermere besWarelse, til det nest holdende ordinarie ting her udi tingstedet begierede och copie af hvad i dag protocolleris om sagen.

Mons/ieu/r Poul Juel tilspurde Berent om hand Kunde benegte at dette tranbrenderi io er anlagt udi een LaxeVaag, hertil Berent Svared at hand ingen ordre haver fra hans Principaler at Svare noget hertil.

Mons/ieu/r Juel begierede herom nu for Retten strax at føre Widner, at det har Veret een LaxeVaag, hvilchet saaVit af mig blef ham denne sinde benegtet, eftterdi disse Vidner iche udi Stefnemaalet ere benefnte, ey heller parterne som dette Schulle angaa derom loulig til Wedermele stefnte om disse Vidner at anhøre. Ellers ere eftter hans begier deris nafne nu antegnede nemblig Mogns Simensen, Mattias Johannesøn, Knud Nielsen, Knud Torsen och Laers Jensen, Som alle ere her udi SandViig boende

Mons/ieu/r Juel paastod endnu at de indstefnte contraparter bør eftter Stefnemaalets fremWiis hiemmel och adgang til denne deris bygning, och brug, hvis iche da at dennem eftter Lovens formeld, foreleggis tid, til at afflømte och gjøre Jorden Røddig for samme under dend adfær derpaa udi Loven sat er.

Afschiediget

Efterdi de indsteVnte S/igneu/r Cordt van Lybech och Hans Mattiasis fulmechtig begierer copie af hvad i dag for Retten af citanten er ind-

1705: 36

lagd och Widere Hvis (det som) passeret och protocolleret er, med Dilation til neste ordinarie ting sagen at besWare, Saa Kand hannem samme begier och Dilation iche Wegris, mens hans principaler foreleggis til det nest holdende ordinarie ting her udi Schibredet eller ting laVet (tinglaget), Sig imod Sagen och Stefnemaalet at Erclere udførlig, Saa bør och citanten, om hand Wil bruge sig til nogen nytte de benefnte Widnisbyrds forKlaring louligen at indstefne samme Vidner til den tid, och bemelte S/igneu/r van Lybech och Hans Mattias, som sagen Schal angaa derom til Vedermæle, saa Schal da siden Widere udi sagen forhandlis hvad ret schal Were.

Anne Bocholt Hafde stefnt Knud Torsen efter førrige tiltale nestleden Sommerting, for Volds ofverfald med hug och slag och Klæders Sønder RiVelse etc: herom Var och igien stefnt de før benefnte Widner Hendriche Nielsdatter och Christopher Olsen efter seeniste afschied, och Marte Andersdatter nu tillige at Vidne

Knud Toersen mødte for Retten i Egen person.

Hendriche Nielsdatter møtte endnu iche altschiønt Lensmanden afhiemlede at hun med tvende Vidne nembliq Jacob Selviigen och Halsteen Jordal loulig har Veret steVnt

Christoffer Olsen \och Marte Andersdatter/ møtte udi egen person och blef for Dennem Eden efter loven lydelig forelæst, och {hand} derefter formanet at Vidne sin Sandhed derpaa hand \først/ med opragte fingre gjorde sin Eed at Wilde sige och Widne sin sandhed och derpaa forKlarede at hand gich paa sit arbeid och Spant een traas, da Saag hand at Anne Bocholt Kom ud af Sin dør gaaendis och leendis, derefter

1705: 36b

Kom Knud Torsen strax paafølgendis, och hørte attestanten at Anne sagde til Knud, iche troer ieg at du Vil Slaa mig, i det samme tog Knud hende i Schuldrene och Kaste hende til Jorden och huen falt af hende, men hand saag da iche at hand slog hende mere, och sagde attestanten samme tid til Knud, agte dig hvad du gjør da Svarede Knud hvad Kommer det dig Wed, Wil du hafve noget med. Endelig stoed Ane op och gich ind igien, och da blef attestanten Var (oppmerksom på) at der War 2 Ruder ude i hendis Vindue da efter Anne War ind Kommen, hørte hand at hun sagde, du har gjort som een Schielm mens hørte hende iche nefne nogens nafn dertil ellers hørte hand siden Vel raabe mens Kunde iche Wide hvad det Var, mens hand Saag at Knud gich ind igien udi huset til hende mere Wiste hand iche at Widne.

Dernest fremstoed Marte Andersdatter och med opragte fingre efter loven gjorde sin Eed at Ville sige och Widne i denne sag sin Sandhed om alt hvis (det som) hende Vidende Var och derpaa forKlarede hun sagen och hvorledis til Var gaaen baade muntlig och Schriftlig, at Knud hafde ilde Slaget och tracteret Ane Bocholt udi hendis eget huus det hun och berettet at Hinriche Nielsdatter var hos och saag, och blef hendis Schriftlige forKlaring derom læst.

Afschiediget

Som det eene Widne Hendriche Nielsdatter, som nu er udebleVen endelig behøvis personlig i Rette at møde om hendis forKlaring at gjøre, efterdi Marte Andersdatter benefner hende at have Veret inde udi Stuen med och Seet Knud Tors/ens adfær Saa foreleggis hende under 20 lod Sølfs Straf personlig at møde til neste ting udi Arne Schibrede Sit Widne eedlig at giVe, och Knud Tors/en da och at Vere til gienmæle til een Endelig dombs hendelse i sagen.

1705: 37

Knud Torsen Hafde stefnt til dette ting Anne Bocholt at lide fordi hun til nestleden Sommersting for Retten och tingbordet bad ham tie, hvilchet hand saaledis hafde optaget, Saasom hand iche Schulle Vere een ærlig mand det motte tale for een Ret.

Ane Bocholt møtte och bekiente at hun bad hannem tie fordi hand samme tid talte uret mod hende.

De af Laugrettet som samme tid betiente Retten nemblig Niels Hiorteland, Gregorius Toftt och Anders Mielcheraen, beKiente herom at Anne Bocholt talte samme tid iche Werre til Knud end allene bad ham tie.

Och Widere Widnisbyrd hafde Knud iche til denne sag at beViise Ane nogen Schyld ofver.

Afsagd

Denne sag anseeis af ingen Werdig, hvorfor Anne Bocholt for denne Knuds tiltale aldeis frikiendis, efttersom Knuds Ære udi ingen maade Ved den Schiede tiltale er forKleinet;

Ole Jansen Hafde Stefnt Hendrich Castendich eftter førrige tiltale och seeniste afschied til nestleden Sommersting, da hannem Laudag er bleVen forelagd.

Hendrich Castendich møtte iche ey heller nogen paa hans Wegne.

Lensmanden afhiemlede Stefnemaalet at hand hertil loulig er bleVen Stefnt igien til dette ting, eftter seeniste laudags foreleg.

Citanten begiered nu eftter indlagde regning til betaling.

Afschiediget.

Som Hendrich Castendich iche endnu eftter Laudags foreleggelse møder for Retten til sagen at Svare altschiønt hand hertil loulig er Varslet Saa dømmis hand eftter lovens anledning i første bogs 4 Cap/itul 32 art/icul, at betale til citanten eftter indlagde regning de paastefnte 2 Rixdlr 14 s/chilling, med 4 1/2 march *omkost til dato och det Schadisløs under Exsec/ution eftter Loven.

1705: 37b

Jacob Hintz Hafde Stefnt Knud Nielsen Alføen eftter førrige tiltale och sidste afschied til Sommertinget nestleden.

Knud Nielsen møtte for Retten personlig och benegtede at hand aldeelis intet til citanten er Schyldig enten for laante penge eller huus leye, uden femb Rixdlr 2 march som hand er Jacob Hintz (skuldig), Sagde sig nu iche nogen anden beViis {der}om \huseleye/ at have.

Afsagd

Som Knud Nielsen aldeelis benegter det paastefnte \huse leye/, och Jacob Hintz derom ingen beWiis hafver at fremføre, Saa frikiendis Knud Nielsen for den post, mens som Knud Nielsen her for Retten har tilstaaet de øfrige 5 Rixdaler 2 march til citanten, Schyldig at Were och erbyder dem til hannem at betale, Saa bør hand samme eftterkomme, och til citanten betale de femb Rixdlr 2 march med 4 1/2 march til Dato forVolte omKostning och det Schadisløs inden 15 dage under namb och Exsecution eftter Loven

Berent Steenmand Hafde Stefnt til dette ting Anne Hendrich Castendichs for nogen Linnen Klæder hand hende hafde leVert nest leden Sommer at blege, hvilche hun har forholt, ti har hand Stefnt hende at lide domb til at leVere dem fra sig igien uschadd med Videre eftter hans

Schrifttlige Stefnemaal som bleV læst.

Johan Sandman møtte paa citantens Wegne

Anne Castendichs møtte iche ey heller nogen paa hendis Wegne, alt Schiønt hun herom loulig er bleVen SteWnt som Lensmanden afhiemlede Wed Jørgen Jordal och Steffen Flachtvet at Vere Schied.

1705: 38

Afsagd

Anne Hendrich Castendichs Wil herom igien Stefnis til neste ting eftterdi hun nu iche møder, och foreleggis hende laudag til den tid under den Straf LoVen for saadan udebliVelse tilholder.

Thomas Amunds/en Hafde Stefnt Johannes Olsen for giæld 10 march 8 s/chilling domb at lide til Schadisløs betaling med forVolte omkostning.

Johannes Olsen møtte iche ey heller nogen paa hans Wegne, altschiønt Lensmanden forKlarede at hand er Stefnt.

Afsagd

Johannes Olsen bør stefnis igien och saa frembt \hand/ eftter denne Laudags foreleggelse til neste ting iche møder, schal hand eftter Loven dømmis til at betale.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde ladet stefne Johannes MorWiigen och Mogns SelViigen for begangen Slagsmaal med hin anden paa Strømsnæs omtrent for 6 uger Siden, derfor at lide domb til boed och straf eftter Loven herom War til Widne Stefnt Gregorius Toftt, och Børge Houchedal.

Børge Houchedal møtte och forKlarede at hand Saag de Var tilsammen, och hand saag at Mogns holt Johannes MorWiigen med begge henderne i Schiegget, mens hand saag iche nogen slog hin anden, mens de laage begge paa gulvet da Mogns holt Johannes i Schiegget.

Gregorius Toftt forKlarede at hand saag de laag sammen paa gulvet, mens saag iche nogen slog ey heller Wiste hand hvoraf deris strid Kom.

Johannes fremViiste for Retten \graa/ haar som sam/m/e tid Var afrygt af hans Schieg.

Mogns SælViig begierte Dilation til neste ting som bleV ham bevilget.

1705

1706

1706: 38b

Anno 1706 d/en 14. Januarij Er eftter høyædle och Welbaarne H/er/r Stifttbefalingsmandens, Wilhelm de Tunsbergs høy-respective resolution och befalning paa Almuens af Hougs Prestegield deris udgifne Klagemaal ofver deris Sogneprest den WelærVerdige och Høy-

lærde mand Magister Niels Hierman it Extraordinarie ting Holden efter Kongl/ig Maj/este/ts fogeds S/igneu/r Søfren Truelsens Glads anordning och berømmelse, med it uVilligt Laugrette af Hammers Prestegield, Hvor Welbe/mel/te foged Self præsenterede, til Rettens betiening med Bøyd Lensmanden Børge SelViigen och Laugrettismend Gregorius Li, Erich Almaas, Iver Espell, Ole Westerli, Jens Toftt, Mogns Flachtvet, Gregorius Toftt och Mogns Blindem, alle af Arne Schibrede och Hammers Prestegield.

Da efterat Retten af fogden Var Sat udi tilstede Verende Klagende Almuis NerVerelse bleV Almuen først formanet til all Edruelighed fred och Schichelighed medens dette ting Varede, Saa at ingen motte fordriste Sig til nogen usømmelig tingbulder eller allarm at opVeche, medens retten bleV betient och Sagen Examineret.

Dernest bleV lydelig paraabt om enten dend ærVerdige mand Mag/ister Niels Hierman Self eller nogen paa hans Wegne Var her tilstede, Mens ingen Sig endnu indfandt, altschiønt Rettens middel och tilstedeVerende Almue, haver i dag Wentet och opbiet dend tid til Kloch/en nu tre eftermiddag, da som Lenger ophold for Almuen iche Kunde tolereris, er \dog/ Examinationen foretagen, och {dog} først Examineret Stefnemaalets Loulighed, Som Børge SelViigen for Retten

1706: 39

tilstoed och afhiemlede saaledis, at hand tillige med Niels Hiorteland, hafde d/en 18. Decembris nest leden aar 1705 Weret paa Hougs Prestegaard, och der fundet Mag/ister Hierman Self hiemme och hannem først anViist fogdens och SchriVerens Schriftlige advarsel om denne sag De Dato 15. Decemb/ris 1705 Som hand Self med egen haand har paategnet, dernest har de och samme tid stefnt hannem muntlig paa dend Klagende Almuis Vegne och i deris nafn och derhos leVeret hannem rigtig videmeret Copie af Almuens indgifne Klagemaals poster hvorom hand blef til dette ting Stefnt, dette Børge SelViigen med Eed forKlarede.

Imidlertid frem Kom \dog/ och instillede sig for Retten til denne Examens biWaaning paa Mag/ister Niels Hiermans Wegne, hans broder Mons/ieu/r Christopher Hierman, Som sagde sig efter ordre af sin gode broder at schulle møde och Were tilstede medens denne her indstefnte Rettis forhandling passerede.

Dernest blef da i parternis Saaledis tilstede Verelse, først oplæst lydelig for Retten dend Klagende Almuis Klageposter med dend paategnede Stiftbefalingsmandens høy respective resolution. *X Siden dend derpaa fuldte Schriftlige Warsel om sagen af fogden och mig *X

Derpaa blef da først for Retten personlig frem Kaldet, alle de mend, som de indgifne Klagsposter hafde unterschreVet, och hver Serdelis tilspurte for Retten, om de samme Klagsposter tilstoede och hafde begiert och Samtycht deris naWne och boemercher derunder at Settis af de mend Som Vare udi byen och loed Supliqven SchriVe, dertil de alle hver for Sig Svarede ja,

1706: 39b

och det tilstoed, mens Mogns BrudWig Sagde at hand Wiste Vel iche da de andre droge til byen derom, dog er hand Klagen tilstaaelig och tilfrids med, Saasom hand haVer at Klage saaVel som de andre.

Ellers blef og den gandsche tilstede Verende Almue, Som War een stoer mengde der iche Kunde med all trengsel faa Rum udi Stuen, af Retten tilspurt, om de hafver Wist af, och Samtycht disse Klageposter Saaledis at indgiVis ofver deris Sogneprest, af de mend som Var til Byen Reist, och Suppliqven har unterschreVet dertil de alle eenstemmig Svarede ja at det har Weret deris Vilie och sambyche.

Hernest indgaf Mons/ieu/r Christopher Hierman een liden Schrifft fra Sin broder Mag/ister Hierman af indhold at hand forschiod sig til \at dømmis for/ Prousten, eller och til Bispen och Stifftbefalingsmanden, Som bleV læst, ellers Sagde Christopher sig dog paa Sin broders Vegne at Ville bliVe tilstede och anhøre hvad passerer, Som hand och blev.

Da blev all den Klagende Almue først formanet at ingen af dennem Schulle fremføre och beschylde eller bekiende noget uret och usandhed om deris Sogneprest, enten for had eller avind, enten for een eller andre aarsagers Schyld, Som nogen Kunde tilschyndet dem til at øfve nogen forfølgelse mod deris prest, derfor och Eden af Loven for dennem Samptlig lydelig bleV oplest, at een hver Rettelig Schulle betenche sig, hvad de sagde eller Klagede, at de udi ingen deel schulle sige mere end hvad Sandhed och Ret War.

Och bleV derpaa først eftter Klagemaalets indhold foretaget dend første post, om bøkelpenge.

Derom fremkom først Mogns Olsnæs, Som med opragte fingre gjorde Sin eed at hand iche Vilde Sige eller bekiende i denne sag om och imod sin prest

1706: 40

uden det som hand med Sin SamVittighed Wiste Sandhed och ret at Were och derpaa udsagde hand, at hand for 2 aar Siden gaV Mag/ister Niels Hierman udi Bøxel for 1 pund udi Olsnæs Som hand beboer, penge 10 Rixdaler, derimod gjorde Mons/ieu/r Christopher Hierman denne instants paa sin broders Vegne, at hand endnu ingen bøkelseddel har faaet enten paa dette Sidste pund hand bøkledede ey heller har Mogns endnu fremViist nogen bøkelseddel for det pund hand tilforn hafde udi Jorden, som hand hafde bøklet af S/a/l/ig/ H/er/r Mogns der Var Mag/ister Hiermans formand. Hertil forKlarede Mogns Olsnæs at det er sant at hand ingen bøkelseddel af Mag/ister Hierman har Kundet bekomme, for det pund hand af ham har bøklet, Alt Schiønt Saa Store bøkelpenge er af hannem betalt, och hand bøkelseddelen oftte begiert, ligesaa for det andet pund udi Olsnes, som hand for 18 aar siden bøkledede af S/a/l/ig/ H/er/r Mogns, gaV hand udi bøkelpenge 7 Rixdaler, och haver iche heller faaet bøkelseddel af hannem, ti hand døde strax derpaa.

Baste HartVet, Som er een af Presteboelets bynder frem Kom dernest och nest hans med opragte fingre for Retten giorte eed forKlarede, at hand nestleden Waar bøkledede 2 pund \Smør/ udi HartVet af Mag/ister Niels Hierman, och motte hand give hannem derfor udi bøkelpenge 17 Rixdaler derom hand var nogle gange hos Presten och bød hannem først 10 Rixdlr, anden gang 12 Rixdaler, och Siden Schulde det endelig blive Ved 16 Rixdaler, dog motte hand give een Rixdlr til for Støflehud som Var dend Søttende daler, dog haver hand endnu ingen bøkelseddel bekommet; Christopher Hi/erman sagde intet herom at \Vide/

Ole HartVed fremstoed dernest, Som och var een Presteboels bonde, och med opragte fingre gjorde Sin Eed at Vilde Sige Sin Sandhed, forKlarede

1706: 40b

derpaa at hand nestleden Vaar 3 aar siden bøkledede af Mag/ister Hierman een halv løbs Leye udi gaarden HartVet och motte gifve ham derfor udi bøkxel 16 Rixdaler, alt Schiønt det er een fieldJord och ingen Schoug eller Herlighed til och hand Bøkleren baade da Var och endnu er een Wircheligh Soldat, och Kunde hand iche nyde Jorden, uden hand endelig motte give de 16 Rixdaler, endSchiønt hand fich enchen som før Sad paa Jorden, och bød hand først 12 Rixdlr men forgieVis, intil de 16 bleV fuldgiort och betalt Saa fich hand bøkelseddel derpaa.

Iver Hachenæs fremstoed dernest och eftter aflagde corporlig eed forKlarede at hand nestleden Vaar 3 aar siden bøkledede af Mag/ister Niels Hierman Presteboels gods udi Gaarden Hachenæs 1/2 pund Smørs leye och motte hand give ham derfor udi bøkelpenge 9 Rixdlr, och for 1

Rixdaler udi foræring av Smør och fugl, och Var hand om denne bœxling nogle gange hos hannem, och bœd ham først 6 Rixdlr, Siden 7 Rixdlr, Siden 8 och endelig motte give Nie (9) Mens bœxelseddel har hand dog endnu iche Kundet faa alt Schiønt han den har Krefd baade Self och Wed Lensmanden Johannes Øfstemielde, Som det samme och for Retten personlig tilstoed Anders Prestue fremkom dernest och nest aflagde corporlig Eed forKlarede at hand hafver bœxlet af Mag/ister Niels Hierman udi gaarden Prestue 2 pund Smør och 1/2 tynde malt tilsammen 1 løb, nemblig den halve part deraf for 10 aar Siden, gaf hand 10 Rixdaler bœxelpenge for och fich da bœxelseddel derpaa, den anden halve part bœxlede hand for 4 aar siden, och motte give derfor bœxelpenge 11 Rixdlr

1706: 41

Och endnu sagde hand at Presten Krever hannem 1 Rixdaler til, och fremViiste hand derom Sin bœxelseddel SchreVen paa dend Sort No 19 til 12 schill/ing hvorpaa begge bœxelsedlerne Var SchreVen, baade dend første Dat/eret Hougs d/en 19. febr/uarij A/nn/o 1695 paa den halfve part och den anden Dat/eret Hougs d/en 25. Jan/uarij 1701 paa den anden halVe part, Som Kongl/ig Maj/este/ts foged til Widere paatale formedelst det Stemplede papiers misbrug udi retten seqvestrede til Videre paatale, hand Anders Prestue forKlarede och, at hand bœd Vel mindre penge, mens Wilde hand haVe Jorden motte hand endelig giVe saa meget som Presten fordrede, och KreVis endnu dend eene daler til,

Niels Trengereid een Presteboels boende fremstoed dernest och aflagde for retten Sin Corporlig eed at Wilde sige sin sandhed och forKlared derpaa at hand for 4 aar siden til Waaren haVer bœxlet udi gaarden Trengereid 1/2 løbs leye av malt och Smør, af Mag/ister Niels Hierm/an och motte give derfor udi bœxelpenge 27 Rixdaler altschiønt gaarden Laag mest øde, och har hand derpaa betalt de 25 Rixdlr och rester endnu de to Rixdlr, bœxelseddel sagde hand at haVe faaet.

Laers Ytre BrudWiig eftter aflagde Saligheds eed forKlarede at hand for 10 aar siden bœxlede af Mag/ister Niels Hierman udi Ytre BrudViig 1/2 løb och 9 marchers Leye af Smør och malt och motte hand give derfor in allis udi bœxellpeng 15 Rixdaler Som alle er betalt, och dog har hand endnu eftter mange anmodninger ingen Bœxelseddel Kundet bekomme, hand sagde och at hand lenge bœd och iche Wilde give mere end 12 Rixdlr, mens motte endelig giVe 15 Rixdl.

1706: 41b

Mogns Wa{x}sdal (Retta frå Waxdal til Wasdal) fremstoed och nest aflagde Saligheds eed forKlarede for Sandhed, at hans Søn Mogns /: Som nu er død /: nestleden Waar bœxlede af Mag/ister Niels Hierman, Som faderen attestanten med Var hos Presten da det Schiede, och motte hand da give ham for 1/2 løb och 9 march Smør och malts leye udi Vasdal/ tilsammen 14 Rixdaler och fich hand ingen bœxelseddel, mens naar hand hafde faaet bœxelseddelen Schulle hand giVet een Rixdlr til, hand sagde lenge at hafve paastaaet iche at Ville giVet mere end 12 Rixdlr, mens motte endelig gifve 14 som strax bleV betalt.

Iver Riisnæs fremstoed och med Saligheds Eed forKlarede, at hand paa Sin Søn Anders Indre BrudWiigs Vegne for 11 aar siden bœxlede af Mag/ister Hierman paa Sønnens Vegne, 1/2 løb Smørs Leye udi Indste BrudViig och motte giVe ham derfor bœxelpenge 14 Rixdaler Som er betalt, och bœxelseddel derimod given.

Knud Kallestad fremstoed och med Saligheds eed forKlarede at hand for 11 aar siden bœxlede af Mag/ister Niels Hierman 1 pund och 3 march Smørs leye udi Kallestad, och motte hand endelig give ham derfor bœxelpenge 16 Rixdlr, hand bœd 10 Rixdlr mens Kunde iche faa det der for, och fich hand iche bœxelseddel før pengene Var betalt.

Ole Wiig fremstøed och med Saligheds Eed forklarede at hand for 10 aar siden omtrent bøkede af Mag/ister Niels Hierm/an paa Sin Søn Halsten Olsens Wegne udi gaarden Wiig 1/2 løbs leye och motte hand give ham derfor in allis 13 Rixdlr Som presten anammede och gaf derimod Sin bøkelseddel.

1706: 42

Mons/ieu/r Christopher Hierman, Svarede paa Sin broders Wegne imod disse attestanter om bøkelpengers annammelsen, at hans gode broder Wel Schal forklare disse poster anderledis. Som det nu Var Silde paa afttenen blef med Videre Examination opholdt til om Morgenen d/en 15. Januarij da blef den anden \och trede/ Klagepost foretaget, och frem Kom da først Mogns Olsnæs som blef atter foreholdt dend Eed hand i gaar aflagde, derpaa hand och i dag om disse twende poster forklarede, at hand maa give aarlig til Mag/ister Niels Hierm/an Landschyld af it pund \6 march/ Smørs leye {.....}, och af 1 1/2 Waag never {20 s/chilling} \och 1/2 bordtræ/ landschyld in allis med arbeidspengene tilsammen, til Presten 1 Rixdlr 2 1/2 march penge och til Kirchen af samme Jordepart 28 Schilling. Derforuden gjør hand och fløtnings fornøyelse til hannem med at gaa i fieldet for hannem och Schyde wilt (jakte). Om den trede post forklarede hand først at have givet 1 Rixdlr i Kiendelse, dernest tvende gange for husemaate, och første gang da hand ey hafde mere end halffparten af det brug hand nu haver gaf hand hannem 1 slet dlr, och anden gang hand Kom til gaards motte hand give een Rixdaler af samme brug, mens nu tredie gang i dette aar er hand endnu iche Kommen til hannem, efterdi hand med flere War da faren til byen at Klage derover, men tilforn har presten altid Sent bud for i Weyen for sig, at hand motte brygge øl och laVe til imod hans Komme, och War hand nu Sidste gang, nemblig dette aar trende gange tilsagd at hand Schulde laVe til mod Prestens Komme, och Var de Som ham tilsagde KircheVergeren Mogns BrudViig och Christopher *Hiermun, Som begge Vare \nu/ tilstede for Retten och iche Kunde negte, at de io hafde tilsagt ham efter prestens befaling derom.

1706: 42b

Videre bekiente Mogns at naar saa Presten hafde faaet de penge som for ermelt paa huusemaat besøgelsen, Saa och blefven tracteret med alt sit følge Som Kunde Vere 9 á 10 sterch nemblig begge presterne med tvende mend och derforuden 5 á 6 fløtningsfolch, da er ingen Widere besigtelse paa husene Schied, men hand saa reiste der fra til Naboerne paa samme gaard.

De Andre begge mend paa Olsnes naunlig Johannes JohannesSøn och Johannes Olsen, Som hafver begge iche mere brug end Mogns allene, gjorde ochsaa for Retten deris Saligheds eed, at de hver for sig for landschyld och arbeidspenge tilsam/m/en, maa gifve Mag/ister Niels hver aarlig 4 march 14 s/chilling Som er tilsammen 9 march 12 s/chilling foruden fløtningen de maa gjøre och hafver de twende gange mott tage mod Presten til husemaate-besøg efter hans budsendelse før i Veyen derom, at de schulle brygge øl och tillave tractamenter \och have brendeViin/ imod hans Komme, och Kom hand self 9ende eller tiende, och motte de hver gifve hannem een Rixdaler, och Johannes Johansen Sagde at hand bød ham 1 slet daler och bad at hand Wilde Were tilfrids dermed, men dend Wilde Presten iche tage, men sagde Jeg holder dig lige saa god som de andre, saa motte hand da laane 2 march och gjøre daleren fuld med, Siden da hand Var til nøye tracteret er ingen mere husebesigtelse giort, mens hand faren derfra och anden steds hen, mens nu dette aar bleve dennem ochsaa Vel budsendt och adVaret ligesom deris naboe Mogns, mens hand er dog iche Kommen der dette aar.

Johannes Fosmarch forklarede paa sin saligheds eed som hand for Retten gjorde, at hand af 1 pund Sm/ør och 1/2 mele malt maa give aarlig til Mag/ister Hierman Een Rixdaler och 1 ort

\landschyl/ och noch 20 Schill/ing arbetspenge, och derforuden i steden for flötning, maa hand hver andet aar give een baad Wed til een Rixdalers Værd, hvad

1706: 43

Husemaate besøgelsen angaar, har presten Veret hos ham tvende gange paa saadan forretning, och hver gang motte hand tage Wel mod hannem och give ham 1 Rixdaler, och blef saa ingen Videre husebesigtelse giort, mens nu dette aar Var hand ochsaa igien tilsagd Wed Kirchevergeren och Christoph/er Hierman at hand skulle lave sig til mod Prestens Komme Mens hand er dog iche Kommen til ham denne gang. Herforuden bekiente hand och at have givet Presten 1 Rixdlr Kiendelse, det første hand var Kommen.

Johannes Erichsen Qvame fremstoed och forKlarede at hans Naboe Johannes Andersen Var Siug, och hafde bedet hannem for sig at tale sin *brech nu paa dette ting dernest aflagde hand for Retten sin Eed om at sige Sin Sandhed, forKlarede derpaa om Landschylden, at hand och hans Naboe har lige meget brug nemblig hver 18 march Smør och 1 Waag never, deraf de maa hver gifve aarlig Landschyld 5 march 2 s/chilling \penge/ och derforuden hver udi arbetspenge 20 schill/ing och for flötningen maa de hugge Wed \och andet/ och føre til Presten <Veden> 3 stoer mile, Veys. Om huusemaate besøgelsen Sagde hand at Presten har Weret hos ham trende gange, och altid ladet dem ansige tilforn om hans Komme, och første gang gaf hand hannem een Smale, anden gang 1 Rixdaler, och nu denne Sidste gang, som var dette aar gaf hand hannem 5 march dansche, och er saa da ingen husebesigtelse Videre giort, herforuden sagde hand och at have givet 1 Rixdlr til Presten i Kiendelse det første hand Kom. Om hans Nabo berettede hand, at efterdi hand er een meget fattig och Siug gammel mand, tog presten intet for husemaate første gang, ey heller anden gang fich hand mere end een hare af ham, men nu Sidste gang dette aar motte hand give ham 1 Slet daler, och reiste hand saa derfra til Wiig.

Ole och Halsteen Wiig fremstoed dernest och eftter aflagde corporlig Eed for Retten forKlarede at de bruger tilsammen 1 løb Smørs {.....} leye deraf de maa give aarlig landschyld 3 Rixdaler

1706: 43b

til Presten Mag/ister Hierm/an och derforuden hver sine 20 schill/ing udi arbetspenge, men for flötning maa de hugge Wed och al anden prestens fornødenhed af Stour och stenger Ryholter och andet saadant. Om husemaate besøgen, forKlarede de at Presten har Weret hos dem paa gaarden trende gange, och motte da Ole och hans Naboe Joen som nu er død, gifve ham første gang hver sin Rixdlr, och anden gang gaV Ole een Rixdaler och Halsteen som enda iche brugte noget i Jorden motte \da/ give 1 Slet daler, men nu trede gang dette aar, motte de give hver sin Rixdaler, de bøde ham hver Sin Slette daler, mens den Vilde hand iche tage imod, hvorfor de motte legge til at Rixdaleren blef fuld for dem hver, och Var de forud af hannem tilsagd, at brygge Øll och laVe god tractamente til mod hans Kom/m/e Wed Christopher Hierman, och var hand dette aar allene hos dem, mens förrige gange Var hand mange folch sterch saasom begge Presterne med Klocheren och tvende mend foruden flötningfolchene 5 á 6 mand, och hafde Ole och hans S/a/l/ig/ broder Joen, Som den tid brugte Jorden med ham, hver herforuden givet udi Kiendelse til Presten det første hand var Kommen penge 1 Rixdlr;

Siuver och Knud Kallestad fremstoed och eftter aflagde corporlig eed for Retten forKlarede de at de har lige stort brug i Jorden Kallestad nemblig hver 1 pund Smør och 3 Kander malt, der for maa de hver betale aarlig til Mag/ister Hierman 1 Rixdlr och 12 s/chilling landschyld, och hver 20 Schill/ing arbetspenge och for flötning maa de føre Wed, och hugge for ham. Om husemaate besigtelsen berettede de at Magist/er Hierman har Weret hos dem trende gange

derom och første gang fich hand ichun een Wære (vér) hos dem. Anden gang motte de give ham hver sin Rixdlr

1706: 44

och nu trede gang dette aar motte de give ham hver sin Rixdaler, och bleV de tilsagde forud at lave til och brygge mod hans Komme, och naar hand saaledis hafde faaet sin fornøyelse, blef ingen huuse besigtet; derforuden hafde och givet ham hver sin Rixdaler udi Kiendelse, det første hand War Kommen til Kaldet,

Magne KalleWiig fremstoed och eftter aflagde corporlig Eed forKlarede at hand bruger af Prestebolets gods 1/2 løbs leye, deraf hand maa betale aarlig landschyld til Presten 9 march dansche och derforuden arbeidspenge 20 schill/ing och for flötning har hand altid hugget for ham paaler Stenger Ryholter och andet och maa føre hannem aarlig een baad Wed til god for 1 Rixdlr. Om husemaategangen forKlarede hand at Presten har Weret hos ham trede gange, dend første gang fich hand hos ham 1 Rixdlr och een Smale, och bød hand ham den tid 1 Slet daler, mens hand slap iche før hand motte give 1 Rixdlr och Smalen til. Anden gang motte hand give ham 1 Rixdaler och nu i aar den tredie gang motte hand igien give een Rixdaler \men ingen huuse blef besigtet/ och blefv hand altid forud tilsagd at brygge øl och Lave gode tractamenter til mod hans Komme, hand hafde och foruden dette gifved hannem een Rixdlr i Kiendelse.

Mogns Indre BrudWiig fremstoed dernest tillige med Anders Indre BrudWiig och eftter deris aflagde Eed for Retten om sandhed at sige forKlarede de, at de bruger hver af prestebols Jord i Indre BrudWiig, 1/2 løbs leye, der for de aarlig hver maa betale til Mag/ister Hierman Landschyld penge 9 march och arbeidspenge hver 20 Schill/ing och flötning gjør de for hannem och andet arbed med for flötningen, naar hand begierer det. Om husemaategangen, har hand været hos dem tvende gange tilforn och altid ere de forind bleven

1706: 44b

tilsagd at have øl och lave tractamenter til imod hans Komme, och hafver de *mot (mott) give ham hver gang 1 Rixdlr naar han er Kommen til dem, och er saa ingen Videre huseboed eller besigtelse Schied mens dette sidste aar Kom hand ochsaa hen til Indre BrudWiig om samme forretning eftter Sin <egen> giorte tilsigelse forud Self til dem i Prestegaarden, och Logerede hand strax ind til Mogns mens der hand hafde prøWet lidet brendeViin och Spiset noget, och prøWede ølet, var det iche saa got som hand tychte Vel Vere, hvorfor hand Klaged derpaa at det iche Kunde læsche hannem drog derfor ilde tilfrids derfra samme aften hiem saasom hand och sagde der Var een fremmed mand hos hannem, och saa er dette aar iche mere husemaate der paa gaarden Schied, Mogns Sagde och derforuden at hafve gifvet ham i Kiendelse det første hand Kom 1 Rixdaler, som han endelig vilde \have/

Fabian Kirche BrudWiig fremstoed dernest och eftter aflagde corporlig eed om at sige sin sandhed for Retten forKlarede at bruge udi Kirche BrudViig af Mag/ister Hiermans eget gods 1/2 løbs leye och giver der for aarlig Landschyld til Presten 9 march och derforuden 20 Schill/ing arbeidspenge, och for flötning har hand *mot (mott) gjøre andet arbed for ham. Om husemaate Kunde hand iche sige at hand derom har Veret tilsagd før end dette aar, och dog er hand iche Kommen til ham. Mens da hand Ville haVe Kiendelse blef han tilsagd forud ligesom de andre Landbynder at reye mod hannem, och motte hand da give ham een Rixdaler.

Laers och Baste Ytre BrudWiig fremkom och eftter deris for Retten aflagde Eed, forKlarede de at de bruger hver af prestebolets gods i Ytre BrudVig 1/2 løb Smør och 1/4 deel tynde malt, der for de maa giVe Mag/ister Hierman aarlig landschyld hver 2 Rixdlr och derforuden hver 20 Schill/ing arbeidspenger

1706: 45

och gjør deris flötning derforuden naar hand paa escher. Om husemaate forKlarede Baste at Presten har Weret tvende gange hos ham och har hand hver gang motte give ham een Rixdlr, och een gang ichun tracteret ham med sit følge Som war 8 á 9 mand Sterch, mens \om/ husene bleVe da ike anderledis end Baste motte legge een daler paa husenis forbedring til, och Presten beholt sine \2/ dalere, och har Baste derforuden giVet presten Hierman 1 Rixdaler i Kiendelse Men Laers hafde ichun betalt een gang for huusemaate 1 Rixdlr til Presten, och Logeret och tracteret ham een gang.

Magne och Mogns *Waxdal (Vassdal) fremkom och efter deris for Retten aflagde eed om sandhed at sige forKlarede de at de bruger hver lige meget nemblig hver 1/2 løb Smør och 1/4 malt udi Prestebolets Jord *Waxdal (Vassdal) och derfor maa de betale til Presten hver 2 Rixdaler aarlig \landschyld/ och give hver 20 Schill/ing arbejdspenge, och nogle flytninge har de gjort, och i andre maader gjort lige for, Om husemaate hafde Presten Veret tvende gange hos dem, efter sin tilsigelse forud, och haver hand hver gang anammet hos hver af dennem 1 Rixdaler, och har de *mot (mott) brygge och lave til mod hans Komme i beste maade, och er saa iche Widere Vedgiort om husene. Kiendelse sagde de och at hafve givet hannem hver sin daler derforuden, Som hand Self Saaledis paaKrefde at Wille endelig have SaaVel af dem som af alle de andre, ellers forKlarede de at Presten Hierman efterhanden har faaet Never och Borch af dem, Som de ingen betaling har Kundet faa for,

Mogns och Ole Løetwet fremstoed dernest och for Retten aflagde deris eed om sandhed at Sige

1706: 45b

och forKlarede {de} derpaa Mogns at bruge 2 pund och 6 march Smør udi Løetvet, derfor hand aarlig maa betale til Presten landschyld 2 Rixdlr 1 ort och 20 s/chilling Arbejdspenge, Och Ole Som bruger ichun 18 march leye maa betale aarlig landschyld 4 march 8 s/chilling och derforuden arbejdspenge 20 Schill/ing. Flötning Klagede disse iche meget paa, dog Sagde de at haVe hugget noget derfor. Om husemaate forKlarede Mogns at Presten har Weret tvende gange derom hos hannem efter tilsigelse forud, och har hand hver gang mott give ham een Rixdaler, mens dette aar har hand iche faaet bud derom ey heller betalt noget derfor, mens hans huse er dog iche Widere Vedgiort, end hvad hand Self har repareret. {Hand} Men Ole Sagde iche at have betalt noget for husemaate, men de begge forKlarede at have givet hver sin Rixdaler udi Kiendelse, Som presten endelig Sente dem bud om nogle gange och KreVde paa at Wille have dend.

Iver Riisnæs efter sin for Retten aflagde Eed forKlarede at hand bruger 1/2 løb Smør och 1 Mele malt af Prestebolets gods och maa hand der for betale aarlig 2 Rixdaler landschyld til Presten och derforuden 20 Schill/ing arbejdspenge och flötning med andet arbeid, maa hand derforuden gjøre mest hvert aar. Om husemaate har Presten Veret hos hannem tvende gange første gang Self 9ende Sterch och har hand efter tilsigelse mott brygge och lave til imod hans Komme, och har hand *mot (mott) givet hannem hver gang 1 Rixdlr penge, hand som de andre, mens paa husene er dog ingen Videre boed Schied, hand bekiente och derforuden at hand har mott give dend Rixdaler i Kiendelse som Presten endelig begierte, Men denne sidste gang och dette \aar/ har ingen husemaate hos ham Veret begiert.

1706: 46

Hernest fremkom flere af Presteboelets bynder naunlig Ole Bircheland, Laers *Miaastad (Njåstad), {Baste Hartvet}, Anders Hartvet, Thomas, Johannes och Jørgen Sunland, {Ole Schistad}, Laers och Anders Tielland, Anders och Elling Schaar (namna skal ikkje reknast som overstrokne) Iwer Hachenæs, Niels {...} Mit Mielde, Anders Prestu och Ole Hartvet, Som alle Een hver udi Sær for Retten fremstoed, och hver for sig med opragte fingre gjorde, och aflagde sin Saligheds Eed for Retten at Vilde uden had eller avind och uden nogen persons anseelse Sige och bekiende deris sandhed om de poster eftter de indgifne Klagter Som dennem best och Rettist Var Widende *imelem den Klagende almue och Presten dend ærVerdige mand Mag/ister Niels Hierman.

Derpaa Ole Bircheland och Laers *Miaastad (Njåstad) først som gamble mend forKlarede alt baade om Landschyldens och arbeidspengernis tagelse ligesom forhen forKlaret er af de andre mend, derforuden och om dend husemaadegang och besigtelse, at hafve mott give til Presten ligesom af de andre tilforn forKlaret er i alle maader, och at de ligesaaledis er bleVen tilsagd at laVe sig til imod Prestens Komme med tractamenter.

Men med disse følgende differerede forKlaringen noget, efttersom de Ware yngre mend och haver bøklet deris Jorder nylig och eftter den tid nembliq

Johannes Sundland forKlarede ichun at have givet 4 march i Kiendelse och intet for husemaategang mens aarlig 2 march arbeidspenge, foruden flötning hand har *mot (mott) giøre naar hand er tilsagd.

Thomas Sundland forKlarede at have givet udj Kiendelse 1 Rixdlr och ligesaa aarlig 2 march arbeidspenge, Som alt er foruden hans flötning,

1706: 46b

Den tredie, Jørgen Sunland forKlarede ingen Kiendelse at haVe givet, ey heller noget till husemaate, Saasom hand och iche endnu har faaet nogen bøkelseddel, eftter Seeniste derom passerede dom, men arbeidspenge har hand mott give ligesom de andre Sundlandsmend aarlig 2 march danske, och alle har *mot (mott) Svare Lanschyld eftter gammel maade til 3 Rixdaler af løben, som disse mend alle eenstemmig beKiente, och gjør deris flötning foruden alt dette.

Anders Hartvet forKlarede om Landschylden at hand ligesom de andre har mot betale til 3 Rixdaler af løben, med 20 Schill/ing Arbeidspenge och flötning derforuden undertiden mens Kiendelse har hand mot give 1 Rixdlr men udi husemaate besøg har hand ichun een gang givet 2 march, en anden gang 4 march danske er dog tilsagd blefven derom ligesom de andre som forhen forKlaret er.

Iver Hachenæs forKlarede om Landschylden ligesom de andre at har mot give eftter proportion 3 Rixdaler af løben aarlig, ligesaa aarlig 20 Schil/ing arbeidspenge, mens ingen flötning gjort siden han boer saa langt af Vejen Mens i husemaate och Kiendelse har hand iche givet mere end nu i høst motte hand give Mag/ister Niels 1 Rixdlr, for hand iche Vilde beKoste hannem hiemme hos Sig.

Niels Mitmielde forKlarede om Landschyld och arbeidspenge ligesom de andre at have mot give, och giøre sin flötning derforuden, Mens ingen Kiendelse har Villet give, ey heller for husemaate, altschiønt presten derom har ladet ham tilsige och advare.

Anders och Elling Schaar forKlarede for deris personer, at de eftter fattig eVne undertiden har betalt noget lidet paa deris Landschyld

1706: 47

til Presten, mens iche har Kundet betale til fulde dog har hand Veret saa from at hielpe och forstrece dem til deris nødtørftt, Saa de iche Viste hvor dybt de stoede i Schyld hos Presten,

mens de gaVe ham ellers it besynderligt got lov, och Kunde iche fuldtache ham for hans fromhed mod dem.

Ellers bekiente alle forbemelte attestanter och Prestens Landbynder at ingen af dem hafde faaet nogen bog af Presten, hvorudi deris aarlige betaling enten var anschreVen eller hvis (det som) de hafde betalt afschreVen.

Fogden tilspurte Magister Hiermans fulmegtig och broder Christopher Hierman, som var tilstede och overVerende \for Retten/ medens alle disse forbemelte attestanter deris eedlige forKlaringer har giort och udsagd, Om hand paa sin gode broders Wegne nu hafde noget mod disse attestanters forKlaring at sige eller fremføre dertil hand Svarede ney, mens at hans broder Vel observerer hvad derimod fornøden Kand Vere i Sin tid.

Widere Spurde fogden om hvad Jordebøger hans gode broder Kunde hafve til berettighed for disse Arbejdspengers tagelse, som attesteret er, dertil Mons/ieu/r Christopher Hierman Svarede, at det udviiser hans Kiere broder Vel Ved hans formands bøger.

Hernest blev dend 4de post af Klagemaalet foretaget om Jordefær liig-predichen och Jords paaKastelse, derom fremstoed først

Mogns Olsnes och paa hans for Retten giorte Saligheds Eed blev hand formanet iche at sige uden det som ret och sandhed Var, om denne post, derpaa hand da paa Sin giorte eed forKlarede at da hans Werfader Ole Olsnæs Ved døden Var afgang/en da reiste hand Strax hen til Presten Mag/ister Hierman

1706: 47b

och begierede graffesting och liigprediche ofver hannem, hvilchet presten antegnede, och gaf da Mogns Olsnes hannem strax paa handen 1 Rixdaler och begierede presten een Koe til foruden den daler hand tilforn hafde faaet, hvilchet Mogns Samtychte och loVede at presten Schulde faa, der efter blev S/a/l/ig/ Ole begraVen Ved BrudViig, och Mag/ister Niels giorde Self den Liigpredichen paa een Søndag til Slutning af Evangelij forKlaring paa Predichestolen, Siden nogen tid derefter, da Magister Niels tillige hafde adVaret arVingerne paa Olsnæs, at de iche Schulde tage nogen SorenschriVer til Schiffte at holde efter S/a/l/ig/ Ole Olsnæs, eftersom hand Sielf Vilde giøre och forrette det Schiffte paa sit gods, da Kom baade hand och Capellanen der hiem, da Saag de først alle Kiørne ofver som Var tilsammen 8 och da de iche fant nogen af dem saa god och dygtig som de Siuntis, da sagde Presten sig iche at Vilde have nogen af de Kiør, da begierte hand at de motte Selge den beste Ko och betale hannem 5 Rixdaler derfor, hvilchet de och giorde, och Solte Koen som de fich 4 Rixdlr och 1 ort for, och motte de saa legge de 3 ort til och give presten, saa hand saaledis hafde til fyldist de 6 Rixdaler for den S/a/l/ig/ mands begraVelse ellers forrettede hand registrering och Schifftede boen i to parter mellem Enchen och ArVingerne, och udlagde til den ringe Schyld der Kunde Vere, mens Slet intet SchifftbreV eller seddel til nogen arVing eller creditor bleV giort eller givet, alt Schiønt der Var umyndige arVinger och motte de gifve Presten for samme Schiffte penge \Self/ 4 Rixdaler, och Capellanen gaV de 4 march, och udtog Magister Niels som hand til Sig anammede for Laugmanden 1 Rixdaler, och for Sorenschriveren 8 march danske som hand sagde at Vilde leVere til Laugmanden och Sorenschriveren, och motte de

1706: 48

derforuden gifve til trende mend Som Presten hafde med sig der nembliig tvende KircheWergere Anders Stoeche, och Mogns BrudeViig och den tredie som Enchens LaugVerge Fabian Fougstad hver 2 march danske, efter Prestens befalning, Som Mogns BrudViig och Anders HaVre der nu her for Retten tilstede Var bekiente och tilstoed saaledis Sandhed at vere, och at Presten

samme tid hafde sagd, at hand hafde myndighed til at giøre och forrette saadant paa sit eget gods, Ydermere forklarede Mogns Olsnæs at S/a/l/ig/ Ole Olsnæsis qvinde Brite Olsnæs døde 2 aar efter hendis S/a/l/ig/ mand, da for Mogns och strax til presten, och begierte graffesting och Liigpredichen ofver hende, och efterdi Presten tilforn iche Wilde Vere fornøyet med een Koe efter manden, da lagde hand nu fire Rixdaler paa bordet for Konen, och sagde at Capellanen och deraf Schulde hafve sin fornøyelse. Da blef Mag/ister Niels ilde tilfrids och Schiød pengene tilbage och sagde at Mogns foruden de 4 Rixdlr self Schulde fornøye Capellanen, Saa motte hand da legge 2 march til for Capellanen, och LoVede Mag/ister Hierman Self at Wilde giøre liigpredichen, mens gjorde det dog iche, och Loed Capellanen giøre den, herom Anders Hafre Sagde, at Mogns Olsnes strax, da de fantis, fortalte alt dette, ligesom hand nu her for Retten forklaret haVer.

Ellers fremkom Iver Riisnes, som paa sin aflagde Saligheds eed for Retten endnu forklarede om denne post, at da hans S/a/l/ig/ qvinde for omtrent 10 aar siden døde, da bød hand Mag/ister Niels den beste Koe hand eyedede iblant 6 Som Var alt hans fæ, for hendis begravelse och Liigpredichen.

1706: 48b

Mens presten Wilde iche modtage det tilbud, da foer hand hiem igien och Kom nogen tid derefter igien til Presten och bød ham 4 Rixdaler i penge der for, mens det Wilde presten iche heller modtage uden hand Wilde Schaffe ham de 4 Rixdlr in Specie, Saa motte hand atter Vige aV med pengene igien och fich saa endelig 2 Specie Rixdlr, och som hand ingen mere Kunde faa gich hand igien til presten da tog hand de 2 Specie dlr, och 2 Rixdlr smaa penge, da blef hand dermed fri.

Niels Mit Mielde fremkom och efter aflagde Saligheds eed forklarede, at da hans S/a/l/ig/ moder for 8 aar siden døde, da gich hand til Mag/ister Hierman och begierede graffesting och liigpredichen ofver hende, da Schref Presten Liigseddelen, och motte hand give hannem for den gamle qvinde som hafde Veret hos hannem til underholdning och Siddet Enche udi 16 aars tid, uden all brug enten af Jord eller andet, for samme graVfestelse och liigpredichen 1 Koe \som hun eyedede/ och 1 Slet daler i penge noch til Prestens Kieriste 2 march, hvilchet ofver Koen, hand sagde Var aldeelis mod hans vilie ti hand meente at Presten Kunde och burde ladet sig nøye med Koen, efter saadan fattig gammel Enche, som Sad uden all brug, och dog gjorde Mag/ister Niels iche Self Liigpredichen alt Schiønt hand hafde loVet det, och der Presten Schulle afhente Enchens Koe, tychte hand dend iche Var god noch tog derfor u-adsputt udi attestantens fraVerelse een af hans beste Kiør i steden, och loed drive Ved Klocheren och een mand til hiem til sig. Noch {Klagede och} forklarede Niels Mitmielde at for Kort tid siden døde hans egen qvinde, och da hand begiered GraVfesting och Liigpredichen oVer hende, hos Sognepresten, Wilde hand iche loVe self at giøre Liigpredichen over hende,

1706: 49

men loVede dagen derefter at schulle give nermere Svar och beschied derom med Klocheren, som Var saaledis at Capellanen Schulde giøre den Liigpredichen, hvilchet Var alt giort, paa den henseende at Magister Niels Wilde først Vere fornøyet med hvad hand Wilde haVe, da sente attestanten tvende mend ned til Mag/ister Hierman med 4re Rixdaler och begierte hand self Wilde giøre Liigpredichen, da tog hand mod de 4 Rixdaler, mens gjorde dog self ingen Liigpredichen, Mens Capellanen motte giøre den och attestanten betalte hannem a parte, Saa hand var fornøyet,

Baste BrudWiig Som er een fattig mand forklarede paa sin Saligheds eed, at da hans Kone

døde i nestleden Sommer, da bød hand Presten for hendis begraVelse 3 Rixdlr penge men Mag/ister Niels Wilde iche tage eller Vere fornøyet dermed, men loed med sine tienere tage af hans Støl den beste Koe hand hafde som attestanten self motte føre hiem til presten.

Gregorius EspeWold frem Kom och aflagde for Retten Sin Saligheds eed at Wilde sige udi alt sin Sandhed forKlarede derpaa at for 2 aar omtrent døde hans S/a/l/ig/ fader Rasmus HartVet, da gich denne attestant til Mag/ister Hierman och bød ham 3 Rixdlr penge for graffestelsen och Liigpredichen, men hand Wilde iche tage det for han tychte det Var for lidet, men hand Wilde endelig tage een god Koe derfor, da Svarede attestanten om der er een god Koe Kand dend iche mistis for de fattige umyndige børns Schyld da Svarede presten hand Wilde Komme hiem paa Schiffte effterdi det er presteboels gods och da Wilde hand see til hvad Kiør der War, motte saa endelig giVe ham halffierde \Rix/daler før hand Kunde Slippe, och dog blef Liigpredichen Ved Capellanen forrettet.

1706: 49b

Michel Mognsen Indre Sognstad fremkom dernest och nest hans for Retten aflagde corporlig Eed forKlarede at for 4 aar siden døde hans S/a/l/ig/ Kone, da bød hand Mag/ister Hierman for graffestelsen och predichen een Koe som hafde baaret een Kalf, och hand eyede iche mere end tre Kiør in allis, men den Koe Wilde presten iche haVe, men sagde at Wilde Komme hiem och udsee dend beste Ko hand hafde, som hand och gjorde, Kom och udleedte den beste Koe hand hafde, och førde dend hiem med sig, och {alt} da hand fornam at Presten Wilde saaledis tage den aller beste Koe fra hannem och hans umyndige Smaa børn da græd hand och bad at hand dog motte nyde denne Koe paa leye, mens motte hannem iche bliVe tilsted, och Presten tog Ved sine folch Koen bort fra ham. Noch forKlarede Michel Mognsen om, da hans bestemoder Siri Blom nestleden Vaar døde bøde de och presten Mag/ister Hierm/an 3 Rixdaler for graVfestelsen for hende, men hand Wilde iche hafve andet, end den beste Koe effter hende, som Var een eslet (tiltenkt) barneKoe til det yngste barn, och da de endelig motte føre dend hen til Prestegaarden, och hand saag den da Wilde hand iche haVe den for den Var liden af anseelse, saa motte hand føre dend hiem igjen, och Siden gifve ham 3 Rixdlr 3 march i penge, och alt midlertid motte liget staa ugraffest, intil presten bleV fornøyet.

Haldor Ytre Sognstad fremkom dernest och forKlarede paa Sin Saligheds eed, som hand for retten aflagde, at da hans Werforeldre Anders Sognstad och hans Kone Cristi Olsdatter for Kort tid siden døde, da bød attestanten

1706: 50

først 4 Rixdlr til Mag/ister Hierman for \ S/a/l/ig/ / Anders Sognstads begraVelse, mens det vilde presten iche haVe, men hand motte gifve presten dend beste Koe effter ham Var och 1 Rixdaler til, och dog gjorde Capellanen Liigpredichen. Och effter *Koenen Christi motte de gifve Presten een af de beste Kiør och 1 Slet *dler til och Capellanen motte de derforuden fornøye for Sin umage.

Anders Hafre fremkom och paa Sin Saligheds Eed forKlarede, at effter hans qvinde for hendis begraVelse for omtrent 3 aar siden, loed Mag/ister Hierman Ved sin tiener tage det beste Creatur hand hafde, som Var een 4 aars gammel qvie for graVfestelsen, altschiønt han tilforn Var bøden een god Koe, men den Wilde hand iche Vere fornøyet med.

Foruden disse førte Widner fremstillede sig om denne post saa mange flere, at ieg Kunde iche have tid eller Rum til, at tage imod och protocollere allis forKlaringer ti alle mand \som her paa tinget Var/ Klagede at der handledis saaledis af Presten mod alle med begraVelser.

Imod alle disse posters beViisligheder Swarede Magister Nielses broder Christopher Hierman

ligesom tilforn.

Och Som det nu leed ud paa aftenen Silde, blev den Øfrige Examination opholdt til i dag d/en 16. Januarij da Retten igien betimelig blev Sat, och blev saa dend 5 Klagepost foretaget om Trolovelse pengers anammelse alt udi Prestens broders Christopher Hiermans biVerelse och paahør paa Prestens Wegne, och som endnu nogen Almue om disse tilbagestaaende posters beViislighed, Var Kommen paa tinget, som tilforn iche hørte Eden oplæse Er først Eden igien i dag for dem Samptlige lydelig af LoVbogen oplæst.

1706: 50b

Magne KalleWiig fremstoed først och eftter hans for Retten corporlig aflagde Eed forKlarede at hans Søn Niels KalleWig, Kunde iche Komme her til tinge for hans Konis Store Svagheds schyld, mens faderen forKlarede at Niels KalleViig och hans qvinde Maria Jensdatter er fulde Søschildbørn, af broder och Søster, och blev nestleden Sommer af Mag/ister *Hiermun troloVede och SammengiVne, derfor hand gaf til Mag/ister Hierman ti Rixdlr penge och nogen Anden foræring til, til 2 Rixdalers Werd, mens hvad mere af Niels KalleWiig Kunde Vere udgifvet til andre, Wiste Magne KalleWiig iche saa just at Sige, da fremkom Niels Wichne, som sagde sig at Wide bedre derom, och aflagde saa først for Retten sin eed paa sin Sandhed at sige, forKlarede saa at hand Var med Niels KalleViig paa Hougs da Bispen Var der udi Visitats forleden sommer da leVerede Niels Wichne paa Niels KalleViigs Wegne til Bispen 20 Rixdlr i penge, som schulde Were for Kongel/ig beVillingsbreV dertil, mens samme Kongebref er dog iche nogen tid Niels KalleWiig anWiist, derfor om det nogen tid er Søgt eller faaet Kunde de iche Wide.

Haldor Kaland fremkom dernest och for Retten gjorde med opragte fingre sin Saligheds eed at Wilde Sige sin Sandhed, forKlarede saa, at hand nest leden Sommer blev fest och sammengivet med Sin qvinde Jertrud Mattiædatter, Som ere med hannem tremenninger sammen, hand gaV Mag/ister Hierman derfor 8 Rixdlr penge och foræring for 1 Rixdaler, och Widere sagde hand, at Ole BrøreViig och Joen Hessiedal Wiste beschieden herom. Da fremkom Ole BrøreViig och Joen Hessiedall, ok først hver for sig aflagde deris Saligheds Eed paa at Wilde Sige deris Sandhed herom, derpaa de eenstemmig forKlarede saaledis, at Haldor och hans qvinde Jertrud ere udi tredie leed med

1706: 51

hin anden beslegtede, och Wiste {hand} \de/ at Haldor Var først hiemme hos Presten, for at tale med ham om denne handel, mens hvad avtale mellem dem bleV gjort den gang Viste {hand} \de/ iche, men Siden Spurte Ole BrøreViig Magisteren ved Kirchen, hvorledis det Schulde blive med Haldor om hand blev tillat at faa Jertru Mattisdatter, da Svarede presten hand Wiste iche andet end det Kunde Vere tilladeligt och uden Synd, och begierede hand Ole BrøreViig och Joen Hessiedal til forloVere for sig, saaledis udi Kircebogen at integnis, at disse 2 personer Haldor och Jertrued skulle Være udi tredie och fierde leed \sammen/ der dog begge disse mend ofte tilforn hafde Sagd och advaret presten at disse to Vare med hin anden i tredie led beslegtede. Saa bød Ole BrøreViig da paa Haldors vegne for deris Sammenkommelse, och troloVelse, penge 6 Rixdaler, Som presten da sagde ja til och Var da tilfrids med, men da de Ware fæst, sagde presten at de 6 Rixdaler Var allene for det forlov at de motte Komme sammen, men nu Schulle hand giVe de 2 Rixdaler til for fæstingen. Dette bekiente Ole BrøreViig och Joen Hessiedal saaledis paa deris eed eenstemmige, Endelig beKrefttede ochsaa Anders Møgster det samme med dennem herom,

Niels Weaa fremstoed dernest och aflagde Sin Saligheds eed paa her for Retten at Wilde sige

och bekiende sin Sandhed, derpaa hand forKlarede at hand nestleden Sommer bleV sammengiVen af Mag/ister Hierman med Sin qvinde Brite Johansdatter som War noget beslegtet til hans förrige Salige qvinde, nemblig udi andet och tredie \leed/ hvilchet Niels forKlarede dog at Weret sig gansche uWidende, för hand friede til hende, men der hand fich det at Wide, Spurte hand Presten herom om det Kunde hindre deris egteschab, da Svarede Presten, hand Schulde hielpe ham herudi hvad hand Kunde, och forspørge sig med bispen derom.

1706: 51b

Siden bleV det hannem tillat och motte hand gifve Presten först 6 Rixdaler, och siden for festingen 2 Rixdlr til, tilsammen 8 Rixdaler, men hand veed iche videre enten Presten Sögte nogen Anden bevilling herom eller iche.

Ole Schistad fremstoed och forKlarede paa Sin Saligheds eed at hand \ nestl/eden sommer / motte give Presten for troloVelse och Lysning af predichestolen allene, 2 Rixdlr 3 march.

Noch fremkom alle disse eftterschrefne som hver i Sær gjorde deris Saligheds \eed/ for Retten paa at Sige och bekiende deris Sandhed om hvad de har motte betale allene for trolovelse och lysning, nemblig

Michel Indre Sognstad forKlarede at hand motte give Presten tilsammen 16 march dansche for trolovelse och Liusning til bröllop, för omtrent 4 aar siden

Johannes Fosmarch forKlarede at hand for trende sine Sønner har betalt til Mag/ister Niels for hver af deris troloVelse och liusning 2 Rixdlr och 1 Rixort och Kunde iche Sleppe mindre, och motte hand give ham 1 Rixdaler til, för hand vilde liuse til prechen at de Kunde blive sammengivne, och det saaledis for hver Søn, er saa tilsammen 9 Rixdaler 3 ort, for disse 3 Sønners troloVelse och Lysning allene.

Erich Schafftun forKlarede at hafve mot giVe til Mag/ister Niels for Sin troloVelse 2 Rixdlr och 1 Rixort, och derforuden 1 march til Capellanen.

Tomes Trengereid fremstoed och forKlarede at hand och motte giVe til Mag/ister Hierm/an for Sin trolovelse 2 Rixdlr och 1 ort och 1 march til Capell/anen.

Anders Wiig forKlarede at har mot gifve for troloVelse til Mag/ister H/ierman 2 Rixdlr och 1 ort for lysning.

Michel Romsloe fremstoed och forKlarede at hand for 2 aar Siden ochsaa motte giVe for Sin trolovelse 2 Rixdlr och 1 ort for lysning, och motte hand betalle bryllups Lysning a parte.

1706: 52

Endelig som hver mand paa tinget War forKlarede om denne post det samme, saaledis at ingen fich det mindre eller torde byde presten mindre derfor.

Derom Mag/ister Nielsis broder Christopher Hierman ochsaa tilstoed dette, at denne Schich har Weret saaledis, och ingen har nogen tid negted 2 Rixdlr for troloVelse och 1 ort for lysning. Saa Siuntis unødigt Widere Vidnisbyrd om denne post at indschriVe.

Endelig fremKom Daniel Waxdal och eftter aflagde eed for Retten forKlarede, at hand for omtrent 9 á 10 aar siden motte, för hand blef sammengiven med sin qvinde Kari Mortensdatter, formedelst hand Var noget Slegt til hendis förrige S/a/l/ig/ mand nemblig udi tredie leed, motte gifve til Bispen 16 Rixdaler til Kongl/ig beVilling, och til Mag/ister Hierman 1 Slagtenøedt och tvende Smaler och endnu KreVer Mag/ister Hierman een Smale til, mens alt siden er hannem hverchen anviist eller hand seet Videre *Kanoebref eller beVilling derfor.

Hernest blef och den Siette post af Klagterne foretaget om timmer och Wede hugst, derom tilstedeWerende Almue af præstebolets bønder refererede sig först til deris förrige giorte \edlige/ forKlaring, hvorledis de har mott hugge baade Wed stenger paaler, Ryholter och somme andet

timmer efter Prestens paabud, och somme har motte føre det til hannem, och hos een deel har hand det self Ved sine folch och tienere ladet afhente, dette tilstoed och Christopher Hierman och negtede iche, eftersom dette War saa nødWendig fornøden til Prestegaardens underholdning.

Endelig hafde Almuen endnu een deel Klagemaal at Wilde fremføre, om Prestens

1706: 52b

Tiendetagelse och Kirchetieniste, men som disse poster iche ere indragne med udi de for Stifttbefalingsmanden andragne, Som denne Examen er befalet om, Saa Kunde Wi os Samme iche foretage, mens her Ved Ender denne forretning, och at dette saaledis i alle maader rigtig af de forantegnede Klagende paa deris Saligheds Eed for Retten udsagt och forKlaret er bekiender och bekrefter Wi med Voris henders och boemerschens undersettelse.

Anno 1706 d/en 20. Januar/ij Er it Extraordinarie ting holden paa GraWdal udi Schiold Schibrede efter Høy-ædle och Welbaarne H/er/r Stifttbefalingsmandens Wilhelm de Tønsbergs høy-respective resolution given paa Welædle och Welb/emelte H/er/r Commissarij Valqvar Riisbrechs til hannem indgifne memorial, och andragende, om een af sine Landbynders naunlig Ole Andersen Kiønnet, ubeschedentlige och formastelige ofverfald, baade med ord och gierning paa Welbem/el/te H/er/r Commissar/ij Riisbrech som er hans egen Jordrot och Landherre, hvor da til Rettens betiening præsiderede Kongl/ig Maj/este/ts foged ofver Nordhorlehn och Woss, S/igneu/r Søfren Glad, medhafvende bøydelensmanden Af Schiold Schibred, Laers Dyngeland med Eedsvorne Laugrettismend Af samme Schibred Laers Nødtvet, Tore LyseWold, Laers Søraas Anders Mathop, TolleV Ytre Hope, Albert Øfre Tittelstad, Poul Schiold och Michel Midtue.

Da Som Retten saaledis var sat blev først oplæst forommelte H/er/r Commissarij Riisbrechs Andragende med paategnede Stiftt Amptmandens resolution *X. Dernest er och H/er/r Com-

1706: 53

missarij Riisbrechs udi och om denne sag udstedde Schriftlige Kaldseddel indlagd af Welbe/mel/te H/er/r Commissario Self, Som och blev læst *X

Dertil blev och af Lensmanden trende gange for dørren lydelig paraabt om Ole Andersen/ en Kiønnet møtte och War her tilstede, eller och nogen paa hans Wegne, Mens hverchen hand self, eller nogen paa hans Wegne møtte eller fremstillede sig til at liuse nogen hans Loulige forfald.

Lensmanden som StefneWidne forKlarede at Mogns Fyllingen och Niels Erichsen hafVer Weret paa Ole Andersens \Paaboende/ gaard Kiønnet, och der udi hans eget huus an-Kyndet Stefnemaalet for Olis egen hustru, och Siden givet ham Copie af Stefnemaalet, Ligesaa forKlarede hand och, at haVe efter Commissariens begier och antegning Steft i denne sag \ Ved sam/m/e StefneVidne / eftermelte Widner, nemblig Hans Andersen Nedre Fyllingen, och hans qvinde Abelone Joensdatter, och Niels Børresen arbeidsmand boende Wed Nøstet, som alle bleVe stefnte nogle dage før Sanct: Thomæ dag nest leden och til denne dag at møde. Disse ofvenmelte indstefnte Vidner møtte alle trende personlig i Retten,

Da altschiønt Ole Andersen nu udebleV och iche personlig møtte, bleV dog Widnernes forKlaring hørt och protocollert uden Eedtagelse saaledis som følger nemblig

Hans Andersen Nedre Fyllingen forKlarede at een fredag udi Octobr/is maaned nestleden aar, Kom Commissar/ij Riisbrech ridendis til Nedre Fyllingen, och bad hannem gaa med sig op i

Marchen, Saa Wille hand Wiise hannem det træ som nylig War hugget, hvor det laag at hand Kunde Kiøre det hiem, Saa gich attestanten da med Commissarien op i Marchen

1706: 53b

Och da de War Kommen it lidet Styche uden for Gierdisgaarden, hørte \de/ een gruelig Schrigen och banden op i Marchen, med disse ord de ere to och ieg ichun allene, Wil de Komme saa Kand de Komme, da Spurde Commissarien hvem det mon Være som saa Larmed och forbandede, da Svarede attestanten at det er Ole *Ole i Kiønnet som saa larmer och bander, och da raade hand Commissarien at fare hiem igien denne gang eftterdi Ole War saa rasende, ti hand frøgtede at Ole hafde bøsse med sig som hand pleyer at have, da Wende de begge tilbage hiem igien til Fyllingen, och de {hafde} Vare Kommen it Styche tilbage Kom Ole Andersen eftter dem saa nær imod Gierdisgaarden, udi samme onde føre och sagde DieVelen schal fare i din Sorte tyv som sidder paa hesten, med Schrigen och mange flere haarde ord, som hand nu iche saa egentlig Kunde erindre, och Commissarien Svared ham intet men Red sin Vey mens Ole gich østen for Gieret? op til Øfre Fylling och een half time dereftter, Kom Ole ned igien til Nedre Fyllingen, och Spurde eftter om Falqvar War der, och da Hans Svarede ney gich hand strax igien sin Wey, ydermere forKlarede Hans at Commissarien Var SvartKlæd och Reed paa een hest, Samme tid da Ole Schielte och bandte, for Svart tyv,

Dernest forKlarede Hans Nedre Fyllingens qvinde Abellone, at hun samme tid stod i gaarden hiemme Ved *huseene, och saag Ole Andersen Kiønnet Kom gaaendis eftter Valqvar och hendis mand til Gierdet, och hørte at hand med huje och Schrigen som it forbitret mennische Schielte disse ord, dieVelen Schal fare udi din Svarte tiuf med flere Slemme och onde ord hand udøste som hun saa egentlig iche Kunde erindre, uden

1706: 54

de alle gich ud paa trudsler och ont, mens noget egentlig nafn hørte hun iche af hannem nefne, och da hand saa gich bort Kom hand siden een half time dereftter igien, och Spurte om Commissarien War der endnu mens da hand fornam hand var der iche gich hand sin Wey, och hørtis da intet mere af ham den gang.

Niels Børgesen forKlared ey mere at Vere Vidende end da Ole Andersen samme tid Kom gaaendis fra Nedre Fyllingen op til Øfre Fyllingen, Stoed Niels i Laden, da Spurde hand om Commissarien iche Var faren der op om gaarden, hvortil Niels Svarede ney, da sagde Ole, hvor DieVelen maa han da Vere afbleVen, Gud give ieg motte finde ham, da schulde ieg pluche ham Smaa \med videre/, ieg har hugget it træ udi hans Schoug, Schougen hører ham til och Jorden med, Ok saag hand meget Vredagtig ud mens talde iche mere der och gich saa sin Wey. Widere sagde denne attestant sig iche at Wide eller Kunde Vidne i Sagen.

Men om hvis (det som) forhen af disse Vidne udsagd forKlaret och protocolleret er, sagde de alle gierne med deris saligHeds eed at Kunde och wilde tilstaa.

Afschiediget

Saasom Bøyde Lensmanden forKlarer at Ole Andersen Kiønnet til dette Extraordinarie anordnede ting louligen och betimelig med tvende Vidne er instefnt, och hand \dog/ iche enten Self eller Ved nogen anden paa sine Wegne har ladet møde och Svare {paa} til Sagen, hvorfor och udi hen-

1706: 54b

seende til Sagens dis Louligere omgang de indsteVnte Widnisbyrd denne sinde iche er Kundet

bleVen til Eeds tagen paa deris giorte bekiendelse, forinden Ole Andersen efter Lovens 1 bogs 4 Cap/itul 32 art/icul Wed loulig Laudags foreleggelse endnu een gang Vorder Warslet dertil, Ti foreleggis bemelte Ole Andersen Kønnet her Ved Laudag, efter forbemelte loWens articul, til nestholdende ordinarie Waarting udi Schiold Schibrede som nu Snart Vorder paafølgende Til hvilchen tid hand Wed denne afschieds forelæsning bør betimelig indKaldis, och da møde tillige med de Vidner, Hans Nedre Fyllingen, Abellone Joensdatter, och Niels Børresen, igien for Retten, til deris Widnisbyrds anhør och Sagens tilsvær, hvor da nermere skal Kiendis och dømmis udi Sagen hvad Lov och Ret Kand medføre.

Anno 1706 d/en 19. Febr/uarij Er almindeligt Waar och Sageting Holden paa Bildøen udi Sartor Schibrede med de af Almuen tilstedeWerende, NærWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med bøyde Lensmanden Anders Bildøen och Laugrettismend Niels Hambre, Elling Worland, Jens Tøssøen, Laers Foldnes, Michel SnecheWiig, Niels Søre Biørøen, Johannes Store Songal, och Steffen Erichsen Aagotnæs

Da efterterat retten af Kongl/ig Ma/jeste/ts foged War Sat och de tilstedeWerende formanet til Freed och Schichelighed medens Retten och tinget Warede, Er først læst Kongl/ig Maj/este/ts Schatte forordning for indeVerende aar Som hernest verbaliter er indført.

1706: 55

Wi Friderich dend Fierde af Guds Naade etc: Giøre alle Witterlig, at Wi endnu udi disse Wanschelige och Wit udseende Tidens tilstand, uomgiengelig er forarsaget udi Wort Rige Norge /: foruden Consumptionen i Kiøbstederne samt Familie och folcheschatten paa Landet, och den ordinarie tiære och trelast tiende [:/] fremdeelis at paabyde, Saasom Wi och hermed allernaadigst paabyde och befale at Leilendings, odels, proviant, dend ordinarie Rostieniste Soldater Kiolepenge och dislige Sædvanlige Schatter item Capitulets och Presteschabets Schatter ligesom de udi forbigangne aar har Veret paabudne ochsaa for indeVerende aar 1706 at Schal udreedis och betaldis, dog at tieniste Karle och drenges Schatten, endnu intil Widere Woris allernaadigste anordning u-paafordret forbliver, saaoch at Hurums Annex udi Wangs Prestegield under Filefield i Walders Fogderie, fremdeelis Som hidintil nyder forschaansel udi de ordinarie Schatter til een tredie deel,

Ti er hermed denne Voris allernaadigste Wilie och anordning, at alle och een hver Vore Kiere och tro underSotter, som bygge och boe i Wort Rige Norge, Schal Vere tiltenchte, samme Schatter ligesom de efter hver Steds Leilighed och liighed udi forordningen af d/en 6. Martij A/nn/o 1694 ere taxerede och satte udi indeVerende aar 1706 præcise och uden ringeste restantz til de derudi bestemte terminer Och det, /: ligesom samme forordning herudi ord fra ord motte were igientagen och indført, /: rigtig och ufeylbar at betale;

Och Schulle Voris betiente och fogder, som Samme contributioner ere anfortroede at opberge hermed alvorligen were befalede, pengene iche allene til de udi forskreVne forordning satte terminer at indsamle; Saa at assignationerne, som militien derpaa giVet Vorder, uden ophold prombte Kand bliVe betalte, men de Schulle och Were, tilholdne, at dersom det imod all forhaabning sig schulde tildrage at udi betalningen nogen modVillig efterladenhed och forsømmelse motte formerchis, som Kunde forarsage hinder och ophold udi Voris tieniste, och Militiens betaling, efter at Schattetingene ere holte, och der intet Videre end som betalt er den gang er at formode strax før de Reise fra tinget, for hvert tinglaV at forfatte it rigtig restantz Register oVer det, som for dend forløben termin enda ubetalt er forbleVen Hvilchet af

Amptmanden som da paa tinget bør Vere tilstede, eller i hans absentz, hans dertil beschichede fuldmegtige hver gang Schal confereris och paaSchriVis rigtig at Were; Naar det er Schied maa fogden Vere tillat at giVe dennem som assignation paa hannem haVe, Samme restantz i betaling, for

1706: 55b

saaVit dend strecher, hvilche de da eftter forordningen om Exsecution paa lemfeldigste maader, maa indriVe uden hvilchen rigtighed iche nogen Exsecution maa udstedis, eller i ringeste maader af nogen i hvo det och Vere Kand beVilgis, och schulde Voris Stifttbefalingsmend og Amptmend Vere forpligtede, och stande os til rette om de imod forhaabning schulde Dissimulere herudi at nogen particulare fordringer eller andet, som iche Directe af Voris Schatter och rettigheder Deriverer, i saadan Restantz Registerne schulde underløbe; Som Wi i alle maader under Woris Kongelig unaade, Vil haVe forbudet, iche maa Schie,

Og paadet fogderne och Rettens betiente dis bedre maa befordris och af sted Komme, haVe Wi allernaadigst beVilget, at de eenhver udi sit fogderie til de almindelige Schatte och restantztinge af Almuen hereftter schal Schydzis och fremføris och dertil nyde fire heste til lands och een baad med fire Roers Karle til wands, hvorfor hver person Som Schydzet til lands eller wands maa nyde for hver miil 4 Schill/ing dansche, som dennem af fogden schal betaldis, og naar det af Amptmanden er Attesteret, dennem udi deris Regnschaber, foruden Videre ordre til udgiftt passere, hvorimod dem alvorligen schall Were forbudet, ingen Widere fri Schytz end til samme almindelige Schatte och restantz tinge, det Vere sig af willighed eller tvang, Kort eller lang Vey under hvad prætext det och Were Kand, under deris bestillings fortabelse, och Woris General Fischals tiltale enten begiere eller tage. Bydende och befalende hermed Woris Geheime Raad och Vice Statholder i Norge item GreWer och friherrer, Stifttbefalingsmend Superintendenten etc:

Givet paa Voris Kongl/ig residentz udi Kiøbenhavn d/en 19. Jan/uarij 1706 under Vor Kongl/ig Haand och Zignet

LS   Frideric R.

Dernest er Capituls-taxten paa alle Slags Korntiender for det aar 1705 læst for tilstede Verende almue.

Medens høy øfrigheds befaling for Retten bleV læst angaaende Presterettighedens betaling til Mag/ister Nichlas Stabel, Giorde Michel SnecheViig som dette aar Var Laugrettismand it Stort

1706: 56

tingbulder och larm med Slagen i tingbordet altschiønt hand nogle gange tilforn af fogden Var formanet til Schichelighed och freed, men som all saadan formaning intet Kunde hielpe mens hans bulder och Larm blef end større da protesterede fogden fast mod hannem at hand strax motte straffis eftter Loven, hvorfor hand och strax, Saasom hand giorde saadan stor ulyd med raaben och banchen er tilfunden eftter lovens 1 bogs 12 Cap/itul 3 Articul at bøde imod dommeren tre lod Sølf och derforuden tiltalis for forseelsen Saa schal hand da nermere blifve dømbt udi Widere \vedbørlig/ straf.

Udi Michel SnecheViigs Sted som formedelst hand Var druchen och utienlig i Retten, blef fra Retten Viist, er igien til Laugrettets fyldistgiørelse beschichet Michel Olsen Golten, til dette tings betiening.

Hereftter blef læst Rectoris Scholæ Mag/ister Burrenæi udgifne bøkelseddel til Mattias Olsen som er een mariner reserva paa 1/2 Waag fischis leye udi den Jord Dale i Sunds Prestegield Dateret Berg/en d/en 15. Jan/uarij A/nn/o 1706.

Noch blef læst Abel S/a/l/ig/ Christen Bertelsens udgifne bøkelseddel til Thomas Nielsen paa 1/2 Waag och 6 march fischis leye udi dend gaard Langøen Dat/eret Fure d/en 9. Jun/ij 1705.

Och som ingen breVe mere frmkom at læsis, blef paaraabt om nogen Sager til dette ting War indstefnt,,: Saa fremkom

Ole Olsen Golten med sine Sønner Ole Anders och Michel Olsønner, Som med Schriftlig Kaldseddel hafde indsteVnt, Michell Willomsen och Amun Torsen Midt Tveit, til at miste och for dennem igien afstaa dend halve LaxeWaag udi Ertz Sunds holm, imod 12 Rixdaler, Som de paa samme \halve/ LaxeVaag har nedsat, och blef herom dend Schriftlige Kaldseddel først læst.

1706: 56b

Dernest fremViiste Gamble Ole Golten Sit Kiøbe och adKomstbreV paa samme halVe laxevaag Dateret och unterschreVen af Ole Amundsen MidtVet d/en 10. Maji 1685. Noch frembød hand udi Retten 12 Rixdaler rede penge heele Croner, at MidtVetsmendene dennem Wilde anamme.

Begge de indstefnte Michel och Amun MidtVeit møtte personlig for Retten och Wilde iche modtage de tilbudne 12 Rixdaler, bekiente Sig ellers loulig stefnt at Were, mens Sagde sig nu iche at haVe deris Documenter med sig formedelst de Kom nu lige fra fischeriet hid och Kunde ike formedelst uWeyr Kom/m/e hiem och tage deris breVe med sig, begierte derfor Dilation til neste ting, at de da Kand frembViise deris breVe som de besynderlig forKlarede at Were een Sluttet forliig paa Raadstuen for Laugmanden, at de Schulle nyde och beholde samme halve LaxeVaag och dersom Ole Golten eller Sønnerne nu søgte dette som Odel, da formeente de det burde stefnis eftter loven til aasteden.

Ole Golten Senior imod denne deris *paastan om nogen forliig til Laugtinget, forKlarede at hand aldrig enten Self hafver samtycht saadan forligelse til at Selge och afstaa denne halve LaxeVaag, ey heller har hand nogen tid, giVet eller Samtycht nogen fuldmegtig saadan forliigelse paa Sine Vegne at giøre, det hand med Sin Saligheds eed erbød at wille forklare, Sagde derfor at om nogen saadan Schrift af nogen er SchreVen och udsted, da er den urigtig och aldrig med hans Wilie och samtyche Schied.

Derpaa bleV Eeden oplæst for Ole Golten och hand dereftter gjorde sin Saligheds eed

1706: 57

eftter rettens gotfindende paa ofvenmelte sin bekiendelse om den paaberaabte forliigelse, som hand benegtede aldrig at hafve sambycht eller av-wist.

Afschiediget.

Dend af Michel och Amun Midtvet begierte Dilation til neste ting om deris breVe udi Retten at forskaffe, beVilgis dennem, och haVer de til samme tid, at fremlegge alt hvis (det som) de Kand haVe och Wide sig til deris sags beste, Saa schal da nermere gaais hvis ret er, och midlertid blev Ole Golten de 12 Rixdaler leVeret, at hand igien til neste ting dennem Kand forWare.

Flere sager Var iche til dette ting.

Anno 1706 d/en 22. Febr/uarij Er almindeligt Waar Schatte och Sageting Holden med Herlø Schibreds tilstede Werende Almue udi AlveStrømmen /: som nu saaledis der for beqvemmeligheds Schyld af fogden Var berammet for de begge Schibreder Allenfit och Herlø /: nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med Bøydelenmanden Rasmus Frommereide och Laugrettismend af Samme Herlø Schibrede nembliq Jonas Toschen, Joen Floen, Michel Sæle, Niels Blom, Anders Frommereid, Joen Hegøen, Magne Schielanger och Laers Harchestad.

Da eftterat Retten af fogden Var Sat, och tilstede Verende Almue formanet til Schichelighed freed og eedruelighed medens Retten och tinget Varede Er først læst, Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste Schatteforordning, som forhen verbaliter er indført.

Dernest er och læst Welb/yrdige Annæ Margareta Svanis S/a/l/ig/ Jani Fossis och Søster Svane S/a/l/ig/ Bichop Bagers udgivne Schiøde til Welbyrdige H/er/r Laugmand Niels Knag paa een deel Jordegods udi Norhorlens fogderie, derudaf er udi dette Schibrede \i/ den gaard Fosse udi Meland Sogn 1 løb Smør och 1 huud med bøxel

1706: 57b

Noch dend Jord Floen udi Manger Sogn Schyldende aarlig een half løb Smør och een Waag fisch med bøxel, Dater/et Kiøbenhavn d/en 10. Novemb/ris 1705.

Noch læst fru Zitzele Kaasis udgivne bøxelseddel til Ole Nielsen Helde, paa 1 pund 6 march fisch och 1/2 kvarter malt udi dend Jord Søre Sæle udi Herlø Schibred Dat/eret d/en 2. Maji 1705 udi Bergen.

Som ingen flere breVe fremKom at læsis bleV Sagerne paraabte om nogen til dette ting Vare indstefnte, da fremkom

S/igneu/r Poul Raunsdorp Obertoldbetiente Ved Bergens toldsted, Som Ved Schriftlig Kald och Warsel hafde indstefnt Erich huusmand under Hope gaard med Sin hustru Anne och deris datter Ølgaard, saaWelsom twende af Laugmandens \Knags/ Tienere Niels och Michel, til at Widne Wed Corporlig Eed deris Sandhed om 2de Kister tobach och een liden pache Som Toldbetienterne u-angiven schal have funden udi bem/el/te huusmands giemme, och schulle vere udtagen af Schipper Anders Discingtuns førende Schiberum, derom dend Schriftlige Kaldseddel bleW læst.

Herom Var och Schipperen Anders Discingtun til Wedermele stefnt, Som møtte personlig for Retten och War tilfrids med stefnemaalets forKyndelse och erbød at Were til gienmele.

De andre indsteVnte Widner bleV trende gange lydelig paraabte, mens ingen af dem møtte.

Citanten Poul Raunsdorph efttersom hand fornam at de indstefnte Widner \nu/ iche har Villet møde da fremblagde hand høy-ædle och Welbaarne H/er/r Stifttsbefalingsmandens respective resolution paa Toldbetienternis til hannem indgifne Memorial tegnet, Dat/eret d/en 6. Febr/uarij 1706 Som befaler om dette forhør, at maa holdis it Extraordinarie ting SaaVel Synden Som norden for Byen etc och derfor begierede S/igneu/r Raunsdorph at Saadant ting och tingsteder af Rettens middel motte anordnis neVnis och beschichis at parterne dertil Lovlig och betimelig Kand Vorde indstefnte.

1706: 58

Da er saaledis afschiediget

At efterdi de hid indkaldede Widner nu icke mødte ey heller nogen paa deris Wegne, Saa icke Kand Widis, om de der Ved icke hafver eraget Stefnemaalets for Kyndelse loulig noch, efttersom de icke hafver haftt fulde 14 dagers Warsell;

Da Som Høy-ædelbaarne H/er/r Stifftbefalingsmanden hafver bevilget om denne Examen och forhør particular och Extraordinarie ting at maa holdis Saa er om denne sag af Kongl/ig Maj/este/ts foget och mig berammet, nest guds hielp, Saadant Extraordinarie ting med fuldt Laugrette af Herløe Schibrede at holdis paa dend gaard Kleppestøe d/en 17. Martij førstkomende, til hvilchen tid och sted de benefnte Widner Erich huusmand under Hopsgaard med hustruen Anna och datteren Ølgaard, Saa Velsom de tvende Velb/emelte Laugmand Knags tienere Niels och Michell som schal haVe Veret med at føre det gods Som Schal Widnis om alle betimelig och med loulig Warsel <tillige med Schipper Anders Discingtun til gienmele> bør indstefnis, Saa Schal da nermere gaais i sagen, saa Vit forhøret angaar hvis ret er.

Endelig for denne Siddende Ret, War bøyde Lensmanden Rasmus Frommereid gandsche beschiencht och meget ustyrig for tingbordet, og blef nogle gange af øfrigheden formanet til at Schiche sig Sømmelig for Retten, och temme sin ubendige mund, mens alt Kunde intet hielpe, Endelig Schieldte hand, och offentlig for Retten Sigtede och beschylte mange gange Knud Andersen Hegernæs for een tyv, Som hand Sagde at Wilde Wel bestaa och beViise och der for dis offtere Samme Schieldsmaal for retten repeterede, Och Som Knud Andersen

1706: 58b

personlig for Retten dette Strax begierede at SchriVis och antegnis, Saa haVer ieg efter Lovens 6 bogs 21 Cap/itul 2 art/culs anledning icke Kundet Wegre at gifve hannem dette saaledis beschreWen, Som och schiede.

Samme dag d/en 22. Febr/urij er ochsaa holden udi Alvestrømmen almindelig Waarting med Allenfit Schibrede tilstedeVerende Almue udi Kongl/ig Maj/este/ts fogeds S/igneu/r Glads nerVerelse med Bøydelsensmanden *ElleVe Mundal och Laugrettismend, Thomas Øfstegaard, Ellev Mitgaard, Rasmus Hosdal, Peder Ryland, Børge Ryland, Joen Sletten, Ole Beraas och Johannes Øfstegaard.

Da eftterat Retten Var sat och tilstedeVerende Almue *formaanet til eedruelighed freed och Schichelighed medens Retten och tinget Varede bleV først læst Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste Schatteforordning, som forhen ord for ord er indført.

Dernest Niels Nielsen Fossis udgivne Schiødebrev til Anders Bastesøn Mæland och hans søn Anders Andersen paa 1 pund och 18 march Smørs leye med bøxel och herlighed udi den gaard Søre Fosse i Allenfit Schibrede, Dat/eret Fosse d/en 25. Novenb/ris Anno 1705.

Hernest som ingen breVe mere frem Kom at lesis blef paraabt om nogen Sager udi dette Schibred och til dette ting Var indstefnte men som ingen fremkom, och Lensmanden forKlarede at hand ingen Viste til dette ting at Vere indstefnt, fordred Kongl/ig Maj/este/ts foged paa Schatter och restantzerne.

Siden blev dette ting endt och opheVet.

1706: 59

Anno 1706 d/en 24. Febr/uarij Er almindeligt Waar Schatte och Sageting, Holden efter Kongl/ig Maj/este/ts fogeds berømmelse med Lindaas Schibreds almue udi BrudeKnappen, nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med bøyde Lensmanden Michel Oenæs, och Lindaas Schibredis Laugrettismend for dette aar, Jacob Førland, udi Niels Hoplands sted Peder Træland, Ole Jacobsen Rebnor, Ole Matties/en Rebnor, Anders Oxnæs, Ewin Oxnæs, Ole Laersen SønneVaag, och Michel SirZeter.

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged War sat och Almuen som tilstede Var formanet til eedruelighed freed och Schichelighed medens retten och tinget Warede.

Derefter er och til dette ting læst Kongl/ig Maj/este/ts Schattebref for dette aar, som forhen udi protocollen er indført.

Dernest de Velbyrdige Fruers Annæ Margrete Swanis och Søster Svanis S/a/l/ig/ Biscop Baggers udgiVne Schiøde til Welbyrd/ige H/er/r Laugmand Niels Knag paa 1/2 løb Smør och 1/2 tynde malt med bøxel udi Hougsmyr, 1 løb Smør och 1/2 tynde malt med bøxel udi Øfre SchodWen, 2 pund Smør och een tynde malt i Sunsbøe 1 løb Smør och 2 pund fisch med bøxel udi Oxnæs, Een løb Smør een huud och 1/2 tynde malt, med bøxel udi Wiig, alle disse Jorder udi Lindaas Schibrede Dat/eret KiøbenHavn d/en 10. Novemb/ris 1705.

Noch læst dend Hederlige mands H/er/r Willom Frimands udgivne Schiøde til Welbyrd/ige H/er/r Laugmand Niels Knag paa Odelsretten til dend Jord Huuse i Fedie Dateret Feedt d/en 25. Novembr/is 1705.

Som ingen breVe mere frem Kom at læsis bleV Sagerne paraabte om nogen var indstevnt da frem Kom først

Børge Ryland Som Hafde Steft Knud Grimstad for dend uden forlov udi hans march hugne Eeg, efter førrige tiltale til nestleden Høstting och paastoed citanten nu domb ofver hannem efter Loven at lide, efter 6 bogs \ 17 Cap/itul / 27 och 28 art/icul.

Knud Grimstad møtte nu iche ey heller nogen paa hans Wegne, ey heller Var nu seeniste afschied efterleVet med Schiellige mends Vurdering hvad den hugne Eeg Kand Weret Wærd. Derfor er Saaledis afschiediget denne gang.

1706: 59b

Dersom Knud Grimstad iche inden neste ting fornøvelig tilfridsStiller Byrge Ryland och afstiller denne Sag, SaaVel for hvis (det som) dend hugne Eeg billigen Kand Were Werd, som for forVolte omKostninger til hans Schadisløshed, efttersom Knud iche Kand beViise sig nogen loulig adgang til saadan utilladelig hugster udi anden mands march och Schoug, Saa bør midlertid seeniste afsigt med eegens Wurdering, at Schie af uvillige mend, som Egen mens den

stoed paa sin Stub haver seet och Kiendt, och Som Knud Grimstad iche haVer negtet io at haVe hugget denne eeg, Saa Schal da endelig Kiendis och dømmis udi Sagen, Saa\Vel/som om forVolte omKostninger eftter Loven.

Endelig fremkom Herman Nielsen och frembragte fra Madame Else Catharina Woldenberg Salig Johan Wolpmands, trende SchiødebreVe af S/a/l/ig/ H/er/r Amptmand Hans Lilienschiolds arWinger til hende udgiven, paa Odelsretten til \alt/ det gods som baade deris S/a/l/ig/ fader Hans Lilienschiold, och deris tvende brødre Peder och Jonas Lilienschiold, til Salig Wolpmand Kand have soldt, de twende Dat/eret Berg/en d/en 2 Febr/uarij 1706 unterschreVen af Bendix Lilienschiold, Anne Margrete Lilienschiold och Hinrich Kobro, \begge/ med de tvende mend Jan de Besche och Niclas Oldenborg til Vitterlighed, det tredie Dat/eret d/en 12 Febr/uarij 1706, unterschreVet af Uldrich Fridric Lilienschiold, och samme mend til Witterlighed.

Siden anammede fogden restantzer och er saa Tinget med dette Schibrede endt.

Samme dag d/en 24. Febr/uarij Er och almindeligt Waar och *och Sageting holden udi BrudeKnappen, med Radø Schibreds tilstede Werende Almue, udi Kongl/ig Maj/este/ts fogeds S/igneu/r Søfren Glads nerVerelse, med Bøyde Lensmanden Rasmus Sæbøe och Laugrettismend, Laers Kartvet, Knud Manger, Anders Dale, Mogns Helle, Johannes Tollishoug, Jacob Hole, Mogns Mognsen Ydstebø, och Jens Houcheland.

1706: 60

Da eftterat Retten Var sat och Almuen formanet til Edruelighed fred och Schichelighed, medens Retten och tinget Warede, er først læst Kongl/ig Maj/este/ts Schattebref for dette aar ligesom til de førrige ting.

Dernest de Velbyrdige fruers Annæ Margareta Svanis och Søster Svanis udgifne Schiøde til Welbyrd/ige *her Laugmand Niels Knag Dat/eret Kiøbenhafn d/en 10. Novemb/ris 1705 paa 1 løb Smør och 2 tynder Malt med bøxel udi dend gaard Kaalstad, och 1/2 løb 18 march Smør, *med 1/2 tynde och 2 Kander malt med bøxel udi dend Jord Bragtoule udi Radø schibrede i Manger och Sæby Sogn.

Noch her læst S/a/l/ig/ H/er/r Amptmand Hans Lilienschiolds ArWingers udgifne \3de/ Schiøder paa Odelsberettigheden til alt det gods, som S/a/l/ig/ Lilienschiold och hans Sønner hafver Solt til S/a/l/ig/ Wolpmand; och samme nu meldt til S/a/l/ig/ Johan Wolpmands Enche Else Chatrine Wollenberg <lige>Som forhen paa neste Side er mentioneret.

Hernest ere Sagerne paraabte, som til dette ting Kunde Were indstefnte.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde Ved Bøyde lensmanden ladet stefne Jens Lam, formedelst hans qvinde har Slaget Erich IndSyltis søn Aschil Erichsen med een OxeSeene der for at lide domb. Erich Indsylte hafde och ladet Ved Lensmanden Stefne Jens Lam for samme hans hustruis Slag paa sin Søn domb at lide til straf. Hand hafde och stefnt Tønns Marøen herom til Vidne och sagde sig ingen flere Vidner herom at have, ellers hafde hand stefnt Mogns Gundersen och

Mogns Hansen begge paa Rigsta boende, Som hand hafde begiert at besee drengen at de Schulle Vidne deris sandhed derom. Hand hafde och stefnt Johannes Qvalem och Mogns Bø til at Widne om, at Jens Lam hannem Schulle haVe Schielt for ingen ære, och hans Søn for een tyV.

Jens Lam møtte for Retten i egen person de insteVnte Vidner ligesaa, och alle Vedtog til Stefnemaalet denne gang at Svare.

Jens Lam forKlarede denne sag Saaledis at Vere tildragen, at Erich IndSyltis Søn Aschil Kom een Lørdags Morgen udi Jens Sit huus med

1706: 60b

it pund flagt torsch, hvor iblant Var tre brasmer men der drengen bød den frem at selgis til *Jensis qvinde sagde hand der Var ichun een *bransme udi, och der drengen eftter forlig, hafde faaet 5 schill/ing for samme fisch, och Jensis qvinde meente at fischen blef hos hende, Er dog samme dreng bortgaaen och taget med sig igien baade fischen och pengene; Anden dagen som Var Søndag Kom samme dreng igien och Wilde Kiøbe for 1 schilling Kringler, da talte Jensis qvinde til ham fordi hand dagen tilforn saa bedragelig Var bortgaaen baade med fischen och pengene, da Svarede hand hende megit ilde och utuchtigen, och hafde hverchen fischen eller pengene med sig tilbage men Sagde at hand hafde flyd sin fader den Da som hand saaledis baade hafde brugt Snildeij (Snidil = kniv til å lauva med. Bladet er krumma mot odden) och gaf nu dertil een uforschammet utugtig mund mod den gamble qvinde sigende, Hand /: reverent: Scriptum :/ Schied (skeit) udi hende, Da tog hun een liden Oxeseene, som Jens Lam nu for Retten fremViiste, och slog ham dermed nogle Slag, dog fik hun enda iche hverchen pengene eller fischen igien, Siden om aftenen samme Søndag, Kom faderen ned til Jens Lam, och Spurde hvorfor hans qvinde hafde Slaget hans Søn, och gaf Jens Lam meget slemme och trudsels ord, och endelig loWede at Wilde giøre Jens Lam it Schielmstyeche for dette, da bleV Jens Vred och tog eftter sin Stoch och Wiiste ham paa døren mens hand Slog ham intet, och da Erich Kom, <hafde alt> \Sønnen/ baaret {hand} de 5 schilling tilbage, som Sønnen Var bortgaaen med, och siden dette Var passeret gich Erich Sylte ond och forbitret ud af døren; och Siden har hand iche Weret der

1706: 61

Tønns Marøen møtte och forKlarede at hand Var samme tid hos Jens Lam och saag da drengen om Søndagen Kom der, mens hand hafde hverchen fisch eller pengene med sig tilbage, da saa hand at Jens Lams qvinde Slog ham nogle Slag med haanden och een Oxeseene, mens ordene som da passerede gav hand iche synderlig agt paa { Johannes Qvalem } uden at Jens Lam Sagde, hand hafde nu Ret til at slaa ham ihiel eller sette ham udi tuchthuuset.

Jens Lam Svarede herimod at Tønns udi dette iche sagde sin Sandhed, at hand truede at Wilde Slaa drengen ihiel.

Tønns forKlarede Widere at Jens Lams qvinde tog Kufften fra drengen intil hand bar pengene hiem igien.

Johannes Qvalem och Mogns Bø fremstoed och forKlarede at de samme Søndags aften Ware udi Jens Lams huus och saag da Erich IndSylten Kom der ind,

Derpaa blef dem foreholt och forelæst Eden at de Schulde sige sin sandhed hvad de Viiste och hafde hørt och seet i denne sag.

Hvorpaa Johannes Qvalem først med opragte fingre gjorde sin Eed at Wilde i denne sag Sige Sin Sandhed, och derpaa forklarede Saaledis, at da Erich ind Kom hos Jens Lam, Spurte hand først hvorfor hun Sc: (altså, d.v.s.) qvinden hafde Slaget hans Søn och hvad hand hafde giort,

da Svarede hun fordi hand Stal baade fischen och pengene tilbage med sig, dernest Spurde hun Erich om hans Søn iche fisch hannem pengene och fischen, da hand Kom hiem, da Svarede Erich Ja, da sagde hun derpaa saa er du iche bedre end een tyV, och \Sønnen/ War Werd at slaa armer och been i Stycher, eller Sende ham i Manufacturhuuset. Da Sagde Erich dertil \udi Vrede/ och Lovede at hand Schulde giøre hende it Schielmstychen, derpaa hun Spurde ham om hand Vilde bestiele hende eller Sette ild paa hendis huus, dertil Erich intet Svarede, Mens Jens Lam stod op

1706: 61b

och bad ham gaa paa døren, och tog efter noget paa Weggen hvad det Var gav han iche agt paa ey heller saag hand, at hand hafde noget i haanden iche heller gjorde hand Erich noget ont, Widere sagde hand sig iche at Wide til at Vidne uden da de strax derpaa gich til dørs gich Erich med

Mogns Bø fremstoed och forKlarede alt lige saaledis paa Sin aflagde Saligheds eed, Som Johannes Qvalem hafde forKlaret, och Videre Viste hand iche heller.

Jens Lam herpaa forKlarede at hand alt siden af frygt for disse trudsels ord, har holdet Wagt om natten for sit huus, paastoed derfor at Erich for saadan onde trusel, enten motte stille ham nøyachtig borg for all Schade och ulyche af hannem eller hans at bliVe fri eller och sielf bliVe borg och derforuden dømmis til Vedbørlig straf efter LoVen sampt hans Schadis och omKostnings betaling

De indstefnte begge Mognser af Richstad forKlarede at de Saag drengens Krop om Mandags morgen \strax/ efter søndagen da hand Var Slagen, da saage de at der Siuntis nogle blaa streger paa drengens ryg, som efter een pidsch och drengen Spyttede blod, men hvoraf det Var Viste det? (de?) iche.

Efter Jens Lams førrige paastand om borg blev Erich efter Lovens 1 bogs 21 Cap/itul 1 art/icul af Retten foreholdet, at stille Jens Lam borg, at hand Kand Vere forsichret imod hans trusel, da fremstoed Mogns Giere och Knud Søre Solem, och Satte Sig udi Borg til Jens Lam for Erich Indsyntens trusel, Saa at de Vil forsichre hannem derimod, at hand af Erich i alle maader derfor Schal Vere och bliVe Schadisløs

Erich IndSynten meente och paastoed at Jens Lams

1706: 62

hustru burde bøde for hun hafde Schamslaget hans Søn, mens drengen blev for Retten afKlæd och besigtet paa sin Krop \och følet paa/ och befantis der aldeelis ingen Schade eller lyde paa han.

Och som ingen af parterne mere hafde at fremføre, blev Sagen optagen til doms til nestkommende Sommersting.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde ladet stefne Thomas Soltvet for Slagsmaals øVelse paa Kari Soltvet nestleden høst, herom Var stefnt til Vidne Siri Olsdatter Soltveit,

Thomas Soltvet møtte iche, ey heller nogen uden hans qvinde paa hans Vegne.

Siri Olsdatter møtte och forKlarede at hun Var hos och saag at Thomas Soltvet Slog Kari Soltvet 2 Slag med een stoch han hafde i haanden, det eene Slag i hovedet det andet ofver Ryggen, och der gich blod ud af hendis hovet efter Slaget, derpaa hun gjorde friVillig sin Eed.

Mogns Giere forKlarede och hand saag Kari Soltvet samme tid gandsche blodig i hovedet och ofver ansigtet, ti hun Kom hen til ham och Klagede sig, och hafde hun tre hull i hovedet och ansigtet mens de saag iche hvem det gjorde det, men Kari sagde samme tid til dem at Thomas hafde gjort det.

Kari Soltvet møtte personlig for Retten och fremViiste Sit hofvet, hvor hun endnu hafde een Kule til tegn efter Slaget, och Klagede at Thomas hafde saa ilde medhandlet hende,

Afsagd

Thomas Soltvet foreleggis herom laudag til neste ting at møde, och Svare til Sagen och Sin gierning, Saa Schal da endelig Kiendis efter loVen herom.

1706: 62b

Dend hederlige mand H/er/r Otte Edwards/en hafde ladet Stefne til dette ting Thomas Soltvets qvinde Ingebor Soltvet at lide tilbørlig dom til straf for hun offentlig udi Kirchen, haVer talt bespottelig om de hellige Sacramenter.

Ingebor Soltvet møtte for Retten, och Svared at da hun Kom och Wilde gaa til alters och først til Schrifte, da Spurte Presten hende, om hendis mand hafde nylig Veret i Klammeri, dertil hun sagde hun Viste der intet om, och da presten igien sagde, Weed du iche af det lapperi din mand nylig har Veret udi med din Søster, da sagde hun igien ney at hun iche hafde Veret derhos da bad Presten hende hun motte Komme frem igien een anden gang, da gich hun bort och sagde Wil I iche giVe mig \det/ {Sacrament}, Saa Raader i Self, ieg har betalt det.

Mons/ieu/r Jesper Svartcop, som møtte paa H/er/r Otte Edvarsens Vegne nafngaV disse følgende Widner herom nemblig Ole Jens/en Houglan Magne Nordanger, Amun Miøs, och sagde der er end flere, Som han Vil stefne herom til neste ting.

Afsagd

De benefnte Widner Wil herom indstevnis til neste ting deris Sandhed eedlig at forKlare, til samme tid bør och Ingebor Soltvet møde udi egen person Widnernes forKlaring at anhøre, Saa Schal da nermere udi sagen gaais hvis ret er

Diderich Hynechen hafde Stefnt Niels Sletten efter förrige tiltale til høsttinget nest leden och seeniste afsigts foreleggelse til Schadisløs betaling for 1 march 13 s/chilling med omKostning.

Niels møtte iche ey heller nogen paa hans Wegne altschiønt hand efter seeniste afsigt igien til nu er Varslet.

1706: 63

Afsagd

Som Niels Sletten endnu iche efter andet Stefnemaal och Seeniste Laudags foreleggelse møder, Saa dømmis hand til at betale til citanten de paasteVnte 1 march 13 schilling med 3 1/2 march til Dato forVolte omKostning tilsammen 5 march 5 s/chilling alt Schadisløs inden 15 dage under namb och Exsecution efter Loven.

Efter lydelig paaraabelse om flere sager var til dette ting, infant sig ingen flere, hvorfor efter at restantzen var oplæst och forsegllet dette ting er endt.

Anno 1706 d/en 26. Febr/uarij Haver Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad tillige med mig, efter høyædle och Welbaarne H/er/r Stifttbefalingsmandens ofver Bergenhuus Stiftt, Wilhelm de Tønsbergs respective befaling och resolution paa dend ærVerdige och høylærde mands Magiste/r Nicolaj Stabels, nu Werende Sogneprest til Evenwiigs Prestegield hans begier och ansøgning tegnet, Weret paa Evenwiigs Prestegaard tillige med efternefnte Laugrettismend

af EvenWiigs prestegield forsamlede nemblig Lensmanden af Gulens Schibrede Ole Hougsdal med de dannemend Niels Eide, Joen Eide, Ole Eide, Ole Anders/en Steene, Ole Nielsen Steene och Ole HalsWiigen til at besigte Samme Prestegards huuse, hvad tilstand de nu findis udi, Sampt \dens tilliggende Schoug och/ Schiønne om hvad brøstfeldighed derpaa Kand findis till VedKommende parters efterretning.

Herpaa efterat denne forretning paa Prestegaarden var begynt, fremstillede Sig til dends bivaaning udi Egne personer \ Velb/emel/te / Magister Niclas Stabel paa dend

1706: 63b

Eene, och afdøde førrige Prestis her til Evenviigs meenighed nu Salige Magister Friderich Cramers EfterleWende Enche Annæ Margaretæ Mohr paa den anden Side, Som paa begge Sider War tilfrids med den schiede Warsel til denne forretning och Wedtoge gienmæle;

Da er for dennem først oplæst ofvenmelte høy-respective befalning och ordre til denne forretnings foretagelse.

Dernest begaVe Wi os først til Prestegaardens huuse at besigtige hvortill Enchen os indleWerede dend af fogden S/igneu/r Mas Holm och førrige SorenschriVer Christian Aboe med mend forrettede besigtelse, passeret efter Salige H/er/r Truels Glad for dum Sogneprest her til Evenviig d/en 26. April Anno 1699. Noch indleVerede Enchen it {inventarium,} \antegnelse Schrift/ och Jordeboeg paa Prestebordets Landschyld och grundeløye, Som ichun Var een antegnelse paa Samme, af Enchen Ingebor S/a/l/ig/ H/er/r Truels Glads, Sampt dend S/a/l/ig/ mands Sønner Mons/ieu/r Michel Glad och Mons/ieu/r Søfren Glad, underschreVen och forseget, Dateret d/en 26. Octob/ris 1698 Och befant sig da *huuseene Saaledis som følger nemblig først de huuse som Almuen efter loVen bør Ved lige holde.

1 Borrestuen War 4 gamble och gandsche utienlige Winduer udi, ellers Var den af størelse 10 allen lang och 9 1/2 all/en bred, gulvet Var forgaaen og Vil forbedris med 1 tylt gode bord, och tvende Sviller under dend østre LangVeg och dend Syndre tverWeg, ligesaa Vil forbedris bordtaget paa den østre Side med StaVer och underslag i Svalen, och ovnen derudi som er hvelVet med een Kaabe ofver gruen, er brøstfeldig, och for farligheds Schyld enten \maa/ flyttis fra Væggen, eller der Wel och bedre forseeis Som med Arbeidsløn och alt tilfang Wil Koste, och af os taxeris til penge 6 Rixdaler 1 march.

1706: 64

2 Herremachet bestoed af tvende Werelser med een muret Kielder under {under} det eene och een timmerboe under det andet, disse Herremachs Verelser Vendende til Siøen War omtrent udi lengde 20 allen och udi bredden 10 all/en, med een Svale Ved enden och een Svale langs eftter, udi begge Werelserne Var tilsammen 10 gode Vinduer til Søen, och udi dend eene Stod een Schorsteen i det eene hiørne, Som af \ S/a/l/ig/ / Mag/ister Cramer der har Weret opsat i steden for een bagerovn Som der tilforn har staaet, før S/a/l/ig/ Cramer til Prestegaarden ankom, men som denne nu opsatte Schorsteen iche Kand tiene til at give nogen Varme paa eller udi denne Werelse, uden derhos Worder Sat een Kachelofn \omtrent 15 W: stoer/ Som der giøris bedre fornøden end een bagerovn, om der schal Were it forsvarligt herre herberg, Saa eragtis det høyelig fornøden at bør Schie och bekostis, Endelig War och gulVet derudi brøstfeldigt, och Wil forbedris, Sampt fattis gode luger for Winduerne at forVare dem for Regn och dreV, Saaoch paa taget Langs <Ved> Søesiden behøvis tvende Render á 12 allen at befrie Væggen fra draabefalds forraadnelse. Ellers \er/ disse Werelser i andre maader Wel och forsWarlig baade under, ofver, paa siderne och unden til med dører och laaser och Siunis os denne reparation in allis med tilfang och arbeidsløn Sampt Kachelovnen {in allis} i det mindste Wil Koste penge, eftter

nøyeste ofverslag 21 Rixdaler.

3 Fæstalden eller floren, hvorudi och er it separat Rum til gaardens heste Staaende norden for husene Ved laden er omtrent 18 allen Lang och 8 1/2 allen bred derudi er gulVet gansche brøstfeldigt, och Wil optagis gansche och med ny huggen bord forbedris, det behøver och ny borteching paa den Syndre Side, och nogen forbedring {paa} \med/ bortecheelse

1706: 64b

paa dend nordre Side Ved Bierget mod Slagrein (slagregn) hvortil Kand behøvis 1/2 tylt bord, och giøris iche Widere bortag paa dend side fornøden, denne reparation paa Fæstalden Wi har anseet och taxeret til penge in allis at Koste 5 Rixdlr 3 march.

Denne forantegnede Aaboed paa de huuse Almuen efter Loven bør holde, beløbende tilsammen til penge 32 Rixdlr 4 march Kand Almuen nu iche tilfindis at betyngis med, efttersom <den> S/a/l/ig/ mand Mag/ister Cramer, Wed sin tiltredelse til Prestegaarden, efter dend da schiede besigtelsis udWiisning, ey allene for disse huuse er tillagd udi aaboed tilsammen penge 35 Rixdaler af Sin formands Enche och arWinger, mens och derforuden, efter hans Enchis egen tilstaaelse, Siden aarlig haVer nydt och opbaaret af hver Sognemand penge 4 Schilling til samme huusers tilbørlige Wed lige holdelse, Ti anseer Vi for Ret och billigt at S/a/l/ig/ Mag/ister Cramers Enche igien bør Svare och refundere all denne ofVenmelte aaboed til Mag/ister Stabel, som dermed bør giøre alle disse huuse forsWarlige och Louføre. De andre Prestegaarden tilhørlige huuse Som Presten Self eller Enchen efter Loven bør Ved lige holde, fantis efter nest førrige, ommelte och Schiede besigtelse at Vere disse følgende nemblig

1 Een daglig Stue med 4 Winduer udi med een liden Jern Kachelovn udi, it Kiøchen derhos med Schorstein och 6 Winduer udi, it loft høyt omtrent 16 allen langt och 11 all/en bredt, derpaa fantis brøstfeldighed paa taget som med neVer och torV Vil repareris, Sampt \med/ een Rende i gangen, och Svilstochen paa den Østre side Raaden, med bordtag paa samme Side brøstfeldigt, dertil {fattis} arbejds løn, Wil Koste in allis 3 Rixdaler.

2 Ildhuset som strax hos denne daglige stue bestaaende som er omtrent 10 Allen i alle Kanter,

1706: 65

derhos er een Svale eller gang mellem den dagligstue och ildhuset, Som fattis, nemblig gulVet Vil repareris med 4 tilg aaser (tilg-aaser), och 2 tylter bord, baade udi gangen och ildhuset, och paa taget med torV och næver til 2 Waager, Som Wil Koste in allis med tilfang og arbejds løn 1 Rixdlr 5 march.

3 It \Stave/ Weedhuus med it timmerloft ofven paa derudi 3 Vinduer Som ere brøstfeldige och Wil forbedris, det Westre brøst af Slagregn forderVet, gulvet paa Svalen derhos och StaVerne Will forbedris, *Samp Sulestochen paa Svalen langs huuset, SaaVelsom bortaget paa den Syndre Side, saa och draabefald paa taget, noch fattis hengsler paa een dør udi Svalen, det østre brøst Wil och bordtaget forbedris paa, saa och een Rende paa den Nordre side ofver borrestuen, och een StaV under udi Wedhuset Vill nødVendig forbedris, denne reparation med tilfang och arbejds løn in allis, har Vi anseet at Vil Koste 6 Rixdlr 3 march.

4 Een fischeboe af StaVer opsat med it Timmerloft oven paa, Som er deelt i tvende Verelser Som Kaldis Spangen, derudi er 6 Winduer, noget gamble, Kand dog passere, samme Verelse er brøstfeldig af Slagregn paa Westre Siden udi Weggestochene, fattis och nogle bords forbedring paa loftet, under udi fischeboeden Vil och gulVet noget forbedris, SaaVelsom een Ny Svillstoch paa den side Ved døren i samme boed, Som Wi ansaa in allis at Vil Koste, med tilfang och arbejds løn 3 Rixdlr 1 march.

5 Noch 1 drengboe af Timmer med it timmerlofft ofven paa, Som Kaldis boende lofftet med 6 Sengsteder udi, och 4 Winduer {udi}, hvoraf det eene er gansche udueligt och Vil giøris nyt. Paa den Westre Side af Samme lofft er it Slemt draabefald, Som Weggen har forderVet, Saa Vil och gulVet i drengboen \och paa Svalen/ forbedris, hvilchet in allis Wil Koste 2 Rixdlr 3 march.

1706: 65b

6 Een Høelade 22 allen lang och 13 1/2 breed Wed Fæhusene bestaaende, er brøstfeldig och fattis een Rende over døren, bortaget baade paa dend Syndre och nordre Side Vil forbedris, Saa och ny Sulestocher baade paa Syndre och Nordre Side och døren paa den Nordre side Vil forbedris, paa taget er draabefald

Som med næVer och torV Vil forbedris denne reparation Vil Koste in allis 2 Rixdaler 3 march

7 Een floer gammel och forfalden Som Prestegaarden iche er fornøden, Dend Mag/ister Stabel iche \heller/ begierede, at Enchen schulde besveris med nogen Aaboed paa.

Noch it Gammel forfalden Smalehuus gansche udueligt och til nedfalds, Som Mag/ister Stabel iche andet prætendered paa, end at dend gandsche motte Casseris fra Prestegaardens huse eftterdi det er til ingen Nytte for Prestegaarden.

8 It andet Smalehuus 11 allen lang och 7 all/en bred med Svaler Runt om, Som er brøstfeldige och fattis Sulestocher, Sampt een ny Svill under det nordre bryst, och een ny torVal (torv-al) paa Vestre side, SaaVelsom bordtag och Sulestoch paa det Syndre bryst, med it par Windschieer, Som in allis Vil Koste med tilfang och arbejds løn at reparere 3 Rixdlr,

9 It giedehuus 7 all/en lang och 6 1/2 all/en bred, er meget? (noget?) brøstfeldigt baade paa taget och Siderne Som Vil Koste med arbejds løn och alt 3 Rixdlr 4 march

10 It qvernhuus fattis forbedring baade paa tag och bortag, som Vil Koste in allis 1 Rixdlr 3 march

11 It \Stave/ Nøst 19 allen langt och 12 allen bred, gansche brøstfeldigt och staar mest til nedfalds Saa detz forbedring och reparation Vil Koste Snart saameget som it nyt at opsette, detz reparation Wi har anseet och taxeret til 14 Rixdlr

1706: 66

12 Noch it mindre Stavenøst 12 all/en lang, och 10 all/en bred er och brøstfeldigt, ti taget Vil gandsche omtechis, med een ny torVal (torv-al) Paa dend eene side och tvende Sulestocher Ved det Syndre och Nordre bryst, Som Vi har anseet at Vil Koste med arbejds løn och tilfang in allis, 4 Rixdlr 3 march

13 Een Smidie noget brøstfeldig, Kand repareris med 4 march.

14 Een floer østen for Kirchen behøver nyt bortag paa de trende sider, Vil fire tylter bord til \och/ 1 Waag neVer til taget, Vil Koste med arbejds løn penge 3 Rixdlr 1 march.

15 Een liden lade paa Næset Wil gandsche omtechis, bortaget med 2 tylter bord forbedris och 2 ny TorWall (torv-al) til taget, hvilchen reparation in allis Vil Koste 2 Rixdaler 5 march.

Udi førrige besigtelse meldis om een stald som iche fantis, hvorfor i den sted een ny schulle beKostis; Men som Almuen i den sted eftter loVen holder fæstald, Finder {ieg} \Vi/ iche flere stalder pligtig eller fornøden til Prestegaarden, Mens Enchen fri for den at tilsvare.

Ellers er saaledis all aaboeden eftter for anførte antegnelse och taxering, Som Enchen Anna Margareta S/a/l/ig/ Mag/ister Frideric Cramers tilKommer at Svare til penge 81 Rixdlr 5 march.

Prestegaardens inventarium er eftter førrige ommelte besigtelse Werch som følger. 4 Kiør, een

Hest til Verdig 3 Rixdlr, 2 gamle Sengedyner, 3 gamle Hoveddyner och it par Strylagen tilsammen af Werdi 4 1/2 Rxdlr tvende Schieringer for 3 march een gammel Handqvern for 2 march, to træfader och 4 trætalerchener. Hvilchet forbenefnte inventarium Enchen strax paa steden leVerede uden Hesten, Som hun Svarer 3 Rixdaler for, Eller(s) War och dend Eene Koe meget gammel som Mag/ister Niclas dog tog imod efftersom udi förrige besigtelse ingen priis eller godhed paa Kiørne Var sat.

1706: 66b

Endelig befant sig endnu nogle huuse paa Prestegaarden opsat, Som Prestegaardens huuse iche Ved Kom, mens af dend S/a/l/ig/ Mand Mag/ister Cramer Self der har Veret bekostet, hvilche Wi os ey med befattede, Mens Enchen dermed hafde at Raade, giøre och lade til hendis och børnenis beste, Som hun til sin nytte tienligst Kunde eragte.

Hvad sig Magister Stabels paastand, och dend høy respective derpaa følgende befalning til os, om Prestegaardens tilhørende Schougs besigtelse, derom Wi nu, hverchen formedelst ubelelighed af Vintertiden och ont Weyrlig, ey heller, formedelst forehAVende tingreise, som iche Kunde forsømmis noget Kunde paa denne tid foretage, Da proponerede Mag/ister Stabel endelig sin meening och paastand derom saaledis, Som hand egentlig begierede udi denne Voris forretning at motte indföris nemblig.

Til {at} beWiislighed at hand iche søger at extendere Sine præntioner udi det Strengeste mod Enchen S/a/l/ig/ Mag/ister Cramers, i hvorVel Prestegaardens Schoug noget til mere, end Prestegaardens fornødenhed af hendis S/a/l/ig/ mand er brugt, idet it Kors Capel til EVenViigs Kirche, paa dend nordre side er bygt, Som den S/a/l/ig/ mand dertil Schal haVe Soldt, ligesaa een deel timmer af samme Schoug til byen ført och til andre Solt, och iche Kommen til Prestegaardens nytte, da ihvorVel Mag/ister Stabel herom Siuntis at Kunde hafve aarsage noch at føre \mere/ præntioner mod Enchen och sterfboen, til ansvar for dette, erclerede hand Sig dog, intet Widere herom, for Sin person, SaaVit hannem Kunde VedKomme, at Ville præntendere Naar Enchen ellers i alle andre maader efter denne \nu/ Schiede besigtelse Wil uden Videre fortreders paaførelse rette Sig, och erWiise hannem saadan billighed och føyelighed som hand hende har beViist.

1706: 67

Anno 1706 d/en 27. Febr/uarij Er almindeligt Waar Schatte och Sageting holden paa Halswigens *tilsted (tingsted) udi Gulen Schibrede med Samme Schibredis der tilstedeVerende Almue, nerVerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med Bøyde Lensmanden Ole Hougsdal och Laugrettismend, Joen Øfre ØstGulen, Mogns Houge, Baltzer Hanistvet, Mogns HaVerland, SiuVer HaVerland, Jørgen NordGulen Ole Tveiten och Mattias Qversøen.

Da effterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged Var sat och Almuen formanet til Edruelighed fred och Schichelighed medens retten och tinget Warede er først læst Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste Schatteforordning for dette aar, Som forhen ord for ord indført er.

Och som ingen breVe mere fremkom til dette ting at læsis, blef Sager paaraabt och foretagen, om nogen til dette ting Var indsteVnte och fremKom da.

Diderich Hynechen hafde nu instefnt Iver Myre til betaling for 4 march danske domb at lide,

som hand hannem Retmessig Schyldig er for nogen Wed, hand schulde udføre til it Schib udi Fedie, Som hand iche gjorde, men citanten motte beKoste de 4 march at føre den ud, derom Iver først til Sommertinget nestleden aar ochsaa Var stefnt, men som hand da loved at Ville betale uden Videre Rettergang och omKostning bleV da Sagen opheVet men som det iche er efter løfte eftterkommet, er hand nu atter stefnt, och møtte Ole Hougsdal paa citantens Vegne och paastoed nu een Schadisløs domb for ibragte omKostning och alt.

Iver Myren møtte personlig for Retten och Kunde ich modsige at hand io hafde accorderet, at føre Veden ud til Fedie for den betaling hand hafde faaet, hand negtede och iche at hand io forleden Sommer hafde loVet at betale och tilfridsStille Hynnechen men har siden iche fundet Raad dertil.

1706: 67b

Afsagd

Eftterdi Iver Myren tilstaar det paastefnte, saaledis, at hand forleden Sommer hafver loVet citanten derfor at fornøye och tilfridsStille, Som dog siden iche er Schied, mens Ved sin udeblivelse forVoldet hannem mere beKostning, Saa tildømmis Iver Myren nu at betale citanten de paastefnte 4 march dansche, med 2 march 8 s/chilling til Dato forvolte omKostning, och det Schadisløs inden 15 dage under namb och Exsecution eftter Loven.

Som intet mere til dette ting Var at forrette, er tinget endt och opsagd.

Anno 1706 d/en 2. Martij Er almindeligt Vaar Schatte och Sageting holdt med Echangers Schibreds Almue paa HorsHofde, nerVerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med bøde lensmanden Iver Esem och Echanger Schibreds Laugrettismend, Johannes Fyllingsnæs, Ole Fyllingsnæs, Niels Hielmaas, Rasmus Myren, Ole Høyland, Christen Høyland, Johannes Olsen Fyllingen och Laers Siurs/en Øfre Echanger

Til dette tingsted HorsHofde, Var och samme dag tilstede och ting holden, med Hosanger Schibreds Almue nerVerende tillige med Kongl/ig Maj/este/ts foged, Bøydelenmanden Rasmus Hanistvet, med Sit Schibredis Laugrettismend Ole Søre Mielstad, Ole Nordre Mielstad, Aschil Mielstad, Erich Mielstad, Johannes Herland, Mogns Herland, Jacob Rachnæs och Ole Bircheland

Da eftter at Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat, och Almuen formanet til Edruelighed, fred och Schichelighed, medens retten och tinget Varede Er først læst,

Kongl/ig Maj/este/ts Allernaadigste Schattebref for dette aar, som forhen ord for ord udi denne protocol er indført.

1706: 68

Noch læst for disse tvende Schibreders ting S/a/l/ig/ LilienSchiolds børns och arWingers udgifne trende Schiøder til Madame Else Cathrine S/a/l/ig/ Johan Wolpmands paa odelsretten til alt det gods, som enten af deris S/a/l/ig/ fader, eller Sødshinde Kand Vere Solt til S/a/l/ig/ Daniel Wolpman, saavel til S/a/l/ig/ Johan Wolpman, hvilche Schiøder och forhen til de andre

vedkommende ting udi dette fogderi ere læste och udi Schiødebogen verbaliter indført.

Noch læst dend Hederlige mands H/er/r Christen Hendrichs/en Urdals udgivne Schiøde til Ole Knudsen Mitgaar och hans hustru Guri Aschilddatter paa 18 march Smørs leye, udi dend gaard Hillestvet i Echangers Schibrede, med all tilliggende herlighed Dateret Lille Hammer, d/en 15. Febr/uarij 1706.

Noch læst Niels Olsen Reistads och Johannes *Rasmusens Hanistvets udgifne Schiødebref til Laers Nielsen Reistad paa 12 march Smør och 8 Kander malt udi den gaard Nedre Echanger, dateret HorsHofde d/en 2. Martij 1706.

Noch læst Hans Knudsen Melis, Ingebor Nielsdatter och Anne Olsdatters med deris Wergers Rasmus och Ole Hanistvets udgivne Schiøde til Anders Olsen Fatland paa 1/2 løb och 24 Kander malts leye udi samme gaard Fatland udi Hosanger Schibrede Dateret HorsHofde d/en 2. Martij 1706.

Noch læst Ole Johansen Heimviigens udgifne Schiøde til sin Søn Johannes Olsen paa 18 march Smør och 1 fierding malts leye, udi samme gaard Heimwiigen i Hosanger Schibrede beliggende Dat/eret HorsHofde d/en 2. Martij 1796.

Noch læst Niels Olsen Reistads udgifne bøkelseddel til Laers Nielsen Reistad paa 3 Schilling leye udi dend gaard Nedre Echanger i Echanger Schibrede, Dat/eret Reistad d/en 1. Martij 1706.

Som ingen Sager Var til dette ting indKaldet Er dett hermed endt och opsagd

1706: 68b

Anno 1706 d/en 4. Martij Er almindeligt Waar, Schatte och Sageting Holden paa Reistad tingsted udi Mielde Schibrede, med samme Schibreds tilstedeverende Almue, nærverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med Bøyde Lensmanden Johannes Øfste Mielde, och Laugrettismend, Ole Eide, Niels Ascheland, Niels Mogns/en Reistad, Baste Johansen Reistad, Laers Johansen Houge, Niels Johansen Burcheland, Johannes Erichsen Houge och Laers Halland.

Da eftter at Retten af fogden var sat, och Almuen formanet til Edruelighed fred och Schichelighed, medens tinget och Retten Varede Er først læst

Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste Schatte forordning for dette aar 1706 Som och forhen til de andre Va\'a/rting er læst, och udi denne protocol ord for ord indført.

Dernest læst Ole Helgesen Søre Revims udgifne Schiødebref til Anders Mognsen Nordre Reevim paa 9 march Smør och 4 Kander malt udi den gaard Nordre Revim, Dat/eret Reistad d/en 3. Martij 1706.

Noch læst dend hederlige Mands H/er/r Otte Edvartsens udgifne bøkelseddel, til Ole Rasmusen paa 1/2 løbs leye udi dend Jord Hvalestrand i Mielde Schibrede Dateret, Mangernæs d/en 20. Martij 1705.

Noch læst H/er/r Otte Edvartsens udgivne bøkelseddel til Jens Laersen paa 1/2 løbs leye i den gaard Hvalestrand, Dat/eret d/en 12. Martij 1705 disse begge nest fortegnede bøkxlende ere af Marin Legderne.

Som ingen breve mere til dette ting fremKom at læsis, er sagerne paaraabt och foretagen och frem Kom først.

Mons/ieu/r Claus Wordeman Som fuldmegtig paa S/a/l/ig/ Borgemester Christen Smits umyndige børns formynderis Wegne, och hafde med een afsigt och Laudags foreleggelse passeret til Høstetinget her udi Schibredet d/en 7. Novembr/is nestleden, ladet

1706: 69

Warsle dend ærverdige mand Mag/ister Niels Hierman efter förrige tiltale til een Endelig domb. Nest samme afsigtis oplæsning med Magister Hiermans derpaa tegnede Svar, Som Mons/ieu/r Wordemand fremblagde,

Instillede sig for Retten paa Mag/ister Hiermans Wegne hans broder Christopher Hierman som fremblagde til sagens besvarelse paa sin broders Wegne it Schriftlig indleg som och blef læst.

Wordeman protesterede imod Mag/ister Hiermans paastand och udflugt til Bergens Sterfboed och dend rettigheds opbørsel, hand besverger sig ofver, at dend iche Kand vedrøre eller hindre denne sag, mens henviiste Mag/ister Hierman derom til Lovens 5 bogs 13 Cap/itul 5 art/icul, och endelig paastoed domb med Schadisløs omKostningers tilkiendelse.

Parterne bleve tilspurt om de hafde noget mere at indgive eller for Retten at proponere udi denne sag, dertil de Svarede ney.

Afschiediget

Som S/a/l/ig/ Borgemester Smits umyndige Børns formyndere Wed deris fuldmegtig Claus Wordemand her udi Retten for mig har ladet producere een Regning paa deris formeentlige Krav och fordring hos Mag/ister Niels Hierman beløbende til 97 Rixdlr 2 march 8 s/chilling under S/a/l/ig/ Borgemester Smits nafn Dateret d/en 2. Octobr/is 1701 hvilchet Kraf, dend Største part Dependeder af een \Seddel/ eller bewiis Schrevet och unterschrevet af Mag/ister Niels Hierman Self med egen haand udi Bergen d/en 2. Sept/embris Anno 1690 och det paa Slet papier, der dog samme Seddel befindis at Were een obligation paa anammede fembti Rixdaler til forstrechning af Welb/emel/te S/a/l/ig/ Borgemester Smit, Saa understaar ieg mig iche at forbigaa Hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste forordning om det Stemplede papier Dateret Kiøbenhavn d/en 10. Octob/ris Anno 1699, efter

1706: 69b

hvis første articul dette Documents importantz som er 50 Rixdlr bør Wære confisqveret, och dend halve part til angiveren och dend anden halve part til Kongens fisco hiemfalden, Ti dømmis for Ret, at Salig Borgemester Smits arvinger samme Kraf aldeelis bør have forliist, men Magister Hierman bør dog samme sin obligation indfri och Schadisløs betale, efter forbem/el/te Kongl/ig allernaadigste forordning, til angiveren och dend som Kongens fisco er betroet, dog uden Rente efttersom udi forskrivelsen om ingen Renter er meldt, och det under Exsecution efter Loven, Och som det øfrige Kraf bestaar af anden regning, uden nogen fremblagd rigtig beviislighed derom, derimod Mag/ister Hierman och paastaar, at hafve indgifvet gienregning udi S/a/l/ig/ Borgemester Smits Sterfboe, Saa henvisis parterne først derom til dend Decision Som Samme Sterfboeds forvaltere derudi *gjører hvilchet naar schied er, och nogen af parterne

siden, finder Sig fornøden noget Videre for denne Rett at søge, och derom føris loulig beviis Schal nermere Kiendis hvis Ret er, men Som Mag/ister Hierman Wed betalningens indeholdelse imod sin udgifne haand, har forvoldet S/a/l/ig/ Smits børns formyndere denne omKostning ti dømmis hand dend igien til dem at refundere och betale med 5 Rixdaler inden 15 dage under namb och Exsecution efter Loven.

Kongl/ig Maj/este/ts fogd hafde Wed Lensmanden ladet Stefne Elling Solberg och Iver ReeWim een Soldat, formedelst begangen Slagsmaal paa hin Anden derfor at lide domb til boed och straf efter Loven.

1706: 70

Elling Solberg blev trende gange paraabt mens møtte iche, ey heller nogen paa hans Vegne uden hans broder Mogns Ellingsen Revim, som sagde sig at Ville Svare paa sin broders vegne och bekiente saa at hand hafde bedet sin broder Elling Solberg til sig i Julen nest leden, och da de hafde druchet noget, gich Elling ud for stuedøren hvor der stoed it Kar, det tog Elling udi med haanden, och enten hand gjorde det for at Støe sig derWed at hand iche Schulde falde, eller hand med Vilie Ristede det, saa det Støtte an udi Ole Revims StueWeg som Karet stoed hos, det viste hand iche, mens derefter Kom Iver ind til Mogns i Stuen och Spurde hvad den Larm Schulle betyde paa hans faders Veg, da unschylte Elling sig och sagde hand viste der intet af, och som de stode och hafde nogen ord mellem sig derom, da Slog Iver først til Elling it Slag Ved øret, Saa lyset och maden falt af bordet, Siden gich Elling fram och de slogis paa gulvet med hin anden.

Iver Reevim møtte personlig for Retten och tilstoed at hand hafde Slagit med Elling udi Mognsis Stue, och det Kom formedelst den allarm som Elling gjorde paa deris Veg med Karret, Som Var nu dend 8de gang 8 aar efter hin anden, Elling saaledis om Juelen hafde giort Larm och bulder paa deris Veg, men hvad hand har meent dermed Kunde de iche Vide, derfor gich hand ind i stuen til Mogns och Spurte Elling hvad maade hand gjorde dette paa, och som dem Kom ord imellem derom Slog hand først til Elling Ved Øret, siden slogest de mere paa gulvet intil hans broder Niels Olsen Kom och Schilte dem at, men at hand Slog først Wolte at Elling løjgtede ham for denne gierning, Siden Kom Elling ind udi {Ole} hans faders Ole Revims Stue, och Wilde draget den gamble mand af sengen, Som Iver forbød ham, och Siden Schielte Elling ham for een hund.

1706: 70b

Afsagd

Som Elling Solbergs personlige tilsteverelse i denne sag behøfvig til gienmæle, Saavelsom och Ole Revim, Saa foreleggis dennem begge Laudag til neste ting herom i egne personer at møde, och til Sagen at svare, hvortil Iver Revim ochsaa bør vere tilstede, saa schal nermere Kiendis i sagen hvis ret er.

Anders, Baste och Iver Røscheland hafde Stevnt Johannes Simensen och Niels Nielsen Elvichdalen for utilbørlig Schougehugst udi deris udmarch nu udi denne høst, Som Var nogen hundrede Stuer \older och hattel/ dette aar huggen, foruden hvis (det som) de tilforn haver hugget i lang tid, och mange aar alt imod och uden deris vilie forlov och samtyche, derfor de paastoed dom ofver dem til straf efter Loven.

Johannes Simensen och Niels Nielsen møtte udi egne personer, och negtede iche, at de jo hafver hugget dette som er Stefnt om, men formeente sig iche derVed at have mishandlet,

eftterdi de har brugt det til Bøgaard for deris Jord som de Self har oprøddet.

Afsagd

De hugne Stubber vil af uvillige mend tillige med Lensmanden først besigtigis ligesaa Dend opryddede plads som Kaldis Elviigedalen, hvorledis dens tilstand er och hvad forurettelse de Klagende parter Kand vere tilføyet udi deris Schoug Vurdere som alt siden for Retten af samme mend bør forklariss, paadet baade de Klagende Kand Vederfaris hvad ret er, Saaoch Kongens Ret eftter Loven Ved dend ryddede pladz tilbørlig observeris, Saa Schal da herom dereftter nermere \Ved domb/ gaais hvis ret er.

1706: 71

Mag/ister Niels Hierman hafde ladet stefne opsidderne paa Greve, nemblig Joen, \begge/ Oler, \och/ Amun for ulovlig Schougehugster udi Schaars Schoug Som er Prestebolets gods, derfor at lide tilbørlig domb och straf eftter Loven,

Alle opsidderne paa Greve møtte personlig for Retten, och sagde at de haver iche andet hugget udi Schaar Schoug end noget Smot Ener brache

Anders Schaar mødte och sagde at hand iche har seet at Grøve mendene har hugget mere end noget lidet Ener brache, der i Schougen, iche heller Klagede hand, at de dermed har gjort ham nogen forfang,

Elling Schaar møtte ochsaa och sagde det samme som Anders, uden allene hand hafde givet Joen Grøve forlov at hugge 3 børrer \smaa/ Older Weed for hand hafde opveyet och sat een ny Stav udi hans lade, som Stoed til nedfals, och hafde hand intet andet at betale ham med derfor.

Afsagd

Det paaschadigede Schougehugst Vil først af dannemend loulig besigtis, och beviisis til Schade at Were gjort af opsidderne paa Grøve, Saa schal siden, naar det er Schied och nermere for Retten paatalis, een Endelig och retmessig Kiendelse och domb derom Schie.

Mogns Revim Hafde Stefnt Elling Solberg och Knud Mele eftter førrige tiltale nest leden Høsteting for Resterende arbejdsløn med timmer at øxe tilsammen femb Rixdlr 3 march, derfor nu een Endelig domb at lide.

Knud Mele Møtte och Negtede iche at de io \begge/ rigtig Vare Schyldig citanten det paastefnte, mens hand sagde, hand Wiste iche andet end io Elling hafde betalt ham dette.

1706: 71b

Elling Solberg møtte iche ey heller nogen paa hans Wegne, altschiønt Seeniste laudags foreleggelse hannem Ved Anders Wesetter och Knud Erichsen Mele til dette ting at møde loulig och betimelig er ankyndet;

Afsagd

Som Elling Solberg eftter seeniste laudags foreleggelse endnu iche møder sagen at tilsvare, mens Knud *Schistad (Mele) bekiender at hand som een interessant och Stalbroder med Elling Solberg udi samme arbeid, som lønnen fordris for, tillige med Elling Solberg, det paastevnte rigtig til citanten er Schyldig, och hafde meent at Elling Solberg det \alt/ hafde betalt; da eftter saadan tilstand om det søgende, tildømmis Elling Solberg och Knud *Schistad (Mele) til lige deeling at betale citanten dend paastevnte Arbejdsløn, nemblig hver med penge 2 Rixdaler 4 march 8 s/chilling Som er tilsammen 5 Rixdlr 3 march, Saaoch udi forVolte OmKostning til Dato 3 march 8 s/chilling, alt inden 15 dage under Exsecution och adfær eftter Loven.

Som ingen flere sager eftter paaraabelse frem Kom, er dette ting Endt.

Anno 1706 d/en 5. Martij Er almindeligt Waar-, Schatte och Sageting Holdt paa Arne tingsted udi Arne Schibrede med tilstede Verende Almue, nerVerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad med Bøyd Lensmanden Børge Selviigen och Laugrettismend, Laers Aastvet, Mogns Flachtheit, udi Ole Westerliis Sted Mogns Blindem Johannes Tuenæstvet, Ole Taqvam paa Mogns Ols/en Næsis Vegne, Tørris Ytre Arne, Erich Romslo, och udi Jens Rødlands Sted, Steffen Qvame.

1706: 72

Da eftter at Retten Var sat, och tilstedeVerende Almue af fogden Var formanet til Edruelighed freed och Schichelighed medens Retten och tinget Vared er først læst Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste Schatteforordning for dette aar, som forhen til disse Vaarting læst och verbaliter indført er.

Dernest læst Frideric Christian Holbergs udgiVne Schiøde paa H/er/r Nicolas Tostrups Vegne til Niels Andersen Aschelund paa 21 march Smør och 9 Kand/er malt udi dend Jord Bredsteenli i Arne Schibred beliggende Dateret Berg/en d/en 26. Faebr/uarij 1706.

Noch læst Barbra S/a/l/ig/ Johan Eilertz udgifne bøxelbreV, til Ole Joensen paa den Jord Salhuus Schyldende aarlig 9 Schillings leye, Dateret, Bergen d/en 4. Januar/ij 1706.

Som ingen breVe mere War at læse blefve Sagerne paaraabte, som til dette ting Vare indstefnte nemblig.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde tillige med Anne Bocholt ladet stefne Knud Torsen udi Sandviigen for hans begangne Slagsmaals ofverfald eftter førrige tiltale nestleden Høsteting i Sandviigen ligesaa Stefnt Hendriche Nielsdatter eftter seeniste afschieds foreleggelse nu til dette ting under Straf at møde personlig sit Vidnisbyrd Eedlig at aflegge.

De indstefnte møtte iche, ey heller nogen paa deris Wegne,

Lensmanden Børge SelViigen och Niels Tuenæs Som StefneVidne fremstoed och eedlig afhieplede, louligen nu mere end 16 dage siden at have Stefnt Hindriche Nielsdatter och Knud Torsen

Fogden paastoed at Hindriche Nielsdatter nu bør dømmis til boed och straf eftter Lovens første bogs 13 Cap/itul 7 art/icul formedelst hun ey eftter Saa loulig paaleg och Warsel, har Villet møde och med Sin Eed beWidne det hende i denne sag er Vitterligt.

1706: 72b

Afsagd

Eftterdi Hindriche Nielsdatter endnu iche eftter seeniste Laudags foreleggelse til høstetinget udi SandViigen Schied d/en 4. Decembr/is nest leden møder, Sin Edlig forKlaring at giVe udi denne sag, Som iche anderledis Kand anseeis end een ofverhørigheid och modvillighed mod Rettens paaleg, Saa dømmis hun denne sinde derfor eftter Lovens første bogs 13 Cap/itul 7 articul at bøde til Sagsøgeren och Kongen hver 10 lod Sølf, och det inden een maaned eftter

Datum Och foreleggis hende atter efter førrige afsigt, at møde til neste Sommersting her Paa Arne tingsted samme forklaring eedlig at giøre, Saafremt hun da ey til Videre straf Vil anseeis, ligesaa forleggis och Knud Toresen til samme tid personlig at møde til, een Endelig domb udi sagen \da/ at anhøre.

Monsieur Poul Juel Som fuldmegtig paa dend ærverdige mands H/er/r Christopher Gaarmands Wegne, hafde efter førrige tiltale och seeniste afschied passeret udi Sandviigen d/en 4. Decembr/is nestleden nu til dette ting igien indstefnt S/igneu/r Cordt van Lybech och S/igneu/r Hans Mattias, angaaende deris tranbrenderie och bygning udi Store SandViigen udi Nyhafnen, eller LaxeVaagen herom bemelte Poul Juel personlig for Retten møtte och indgaf først Sin Warselseddel til dette ting som blev læst.

Paa de indstefntis Wegne møtte Mons/ieu/r Petter Badscher Procurator udi Bergen tillige med sin eene Principal S/igneu/r Hans Mattias, sagen at anhøre och tilsvare.

De udi Kaldseddelen indstefnte och benefnte Vidner nemblig Mattias Johansen, Knud Nielsen Knud Torsen och Laers Johansen, bleVe alle

1706: 73

lydelig paaraabte mens ingen af dem møtte.

Procurator Badscher producerede i Retten Hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigst udgifne original bref och Privilegium for Bergens Grønlands Compagnie confirmeret d/en 6. April 1700 hvis 6 post derudi hand paa Sine Principalers Wegne refererede sig til, som bleV læst. Dernest producerde hand een copie af Hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste breV och befalning til dend S/a/l/ig/ H/er/r Stifttsbefalingsmand Christian Stochflet, om Samme trandbrenderiis pladz Ved uWillige mend at lade taxere Som och bleV læst och Var Dat/eret Hafniæ d/en 5.

Febr/iarij 1704. *X Derefter paastoed Badscher, at Som H/er/r Christopher Gaarmand Saadan original Kongl/ig befalning har udWirchet, hannem derfor af Retten motte foreleggis, samme original Kongl/ig befalning til underdanigst efterretning udi Retten at producere.

Derom Mons/ieu/r Juel af Retten bleV tilspurt om hand Samme Kongl/ig befalning hafde, och Wilde i Retten fremschaffe. Dertil hand Svarede, at hand aldeelis iche Viste af denne forommelte Kongl/ig befalning.

Mons/ieu/r Juel tilspurde Sin contrapart for Videre Vidløfttighed at foreKomme, om hand iche Kunde och Wilde tilstaa, at steden hvor nu trandbrenderiet er, har i førrige tider Veret een LaxeWaag. Derimod Badscher Svarede at hans Principaler aldrig har seet eller fornummet at paa den sted er bleVen fangen nogen lax, mens at det er een hafn med Ringer nedsat til Schibe at belegge, paa Kongens bekostning giort, det er beViisligt.

Monsieur Juel derimod paastoed, at efterdi

1706: 73b

saadan benegtelsis Svar paa hans Spørmaal er Schied af contraparten, de indstefnte Vidner derfor efter stefnemalets indhold motte foreleggis at giøre deris eedlige forklaring och til dend ende it Extraordinarie ting eller sammenKomst berammis paa Aasteden Store SandViigen paa citantens bekostning helst efterdi Sagen angaar Eyendoms brug hvis Werneting hand formeente Aasteden at Were och at herudi motte Schie forderligst Expedition.

Parterne bleVe tilspurte om de hafde Videre denne sinde at proponere, dertil de Svarede ney.

Afsagd

Som denne Sag och proces mellem parterne iche er begynt som nogen Aaverchis Sag enten med Stefnemaal eller anden paafølge Saa Kand ieg nu iche heller henføre dend dertil, langt

mindre staar det udi nogen underdommeris magt for nogen saadan sag, at anordne noget Extraordinarie ting til Almuens och Laugrettismends besVær, och sammenkomst paa It Vidt fraliggende sted for deris Rette ordinarie tingsted, uden dend høye øfrigheds Wilie och befalning dertil, Ti Kand Mons/ieu/r Juels paastand udi dette iche bifaldis, forinden Saadant af dend høye øfrighed motte Worde \bevilget och/ anbefalet, Men de indstefnte Widner Mattias Johansen Knud Nielsen, Knud Torsen och Laers Johans/en Som nu iche mødte, foreleggis Laudag efter citantens paastand, at de under Vedbørlig straf efter loVen bør møde til neste

1706: 74

ordinarie ting her paa tingstedet udi Arne deris sandferdige forKlaring Ved eed at giøre om det paasteVnte, saaVit dennem rettelig Kand Vere Widende, til samme tid maa och S/igneu/r van Lybech och S/igneu/r Hans Mattias eller deris antagne fuldmegtig til Wedermele Varslis, her paa steden, at møde, uden det disforinden motte behage dend høye øfrighed om Rettertings Steden nogen forandring at giøre, hvorefter mand sig da nermere motte lempe och Rette.

Berent Steenmand hafde Stefnt Anne Blom Hendrich Castendichs efter förrige tiltale til nest leden Høsteting udi Sandviigen for de Linnen Klæder hun hannem har forholt, derfor at lide domb, baade til Klæderne Schadisløs fra sig at leVere, saa och at betale omkostningen Schadisløs, herom møtte paa citantens Wegne Mons/ieu/r Claus Wordemand och paastoed nu domb.

Paa indstefnte Anne *Ploms Wegne indlagde Mogns Flagtvæt hendis Schriftlige Svar och indleg som blef læst derVed Ane Blom tilstaar at hafve anammet och sig tilholdt een deel af citantens Klæder, for it aars Wascherløn hvilchen Wascherløn citanten iche benegter hende at Wille betale naar aaret efter deris accord er *om (omme).

Ellers paastoed citanten ochsaa een schadisløs domb for forVolte omKostninger.

Afsagd

Anne Hendrich Castendichs hafver iche haftt nogen føye til at forholde citanten sine til Wasch hende oVerleVerede Klæder, eftersom hendis aar enda iche Var ude och forløben, Som hun efter accord Schulle hafve dend beloVede løn for, hvilchen citanten hende endnu iche SaaVit billigt Kand Vere

1706: 74b

benegter, ti Kiendis for Ret at Anna Hendrich Castendichs bør til citanten igien Schadisløs och lige gode tilbage leVere de anammede Klæder efter hans indgivne Specification, som hun iche har modsagt, Saa bør hun och betale han igien Sin til Dato forWolte omkostning med to {march danske} \Rixdlr/ alt inden 15 dage under namb och Exsecution efter Loven, och bør hende igien gotgiøris Saamegen Wascherløn efter proportion Som af det for accorderede aar Var forløben da hun begynte at forholde citanten sine Klæder.

Johannes Johannesen StangeHelle hafde Stevnt Sin grande Mogns Hendrichsen StangeHelle for utilbørlig Schieldsmaal paa Æren, nembl/ig for tyV och Racher, derfor at lide tilbørlig domb och straf efter Loven, derom hand hafde Stefnt til Vidne Amund och Mogns Helle saaoch Johannes Knuds/en.

Mogns Stangehelle møtte iche ey heller nogen paa hans Wegne,

StefneVidnene Niels Tuenæs och Ole Taqvam afhiemlede Stefnemaalet, at Mogns Stangehelle loulig Var stefnt med 14 dagis Varsel.

De instefnte Vidner møtte alle, och tilstoed Amund och Mogns Helle at de hafde hørt at Mogns

Stangehelle nestleden høst hafde Schient citanten for een Racher, mens de hørte iche hand Schielte ham for tyV, och dett tredie Widne Johannes Knudsen Sagde hand hørte 6 dage før disse mend Kom til gaards, at Mogns Schielte citanten for een Racher och een tyV fordi hand Vegrede hans gieder At Komme udi Sin ager.

1706: 75

Afsagd

Mogns StangHelle foreleggis Laudag til neste ting at møde och til sagen at Svare, til hvilchen tid disse trende Vidner igien bør indKaldis och møde deris Vidnisbyrd eedlig at aflegge Saa Schal da nermere Kiendis i sagen hvis Ret er.

Anno 1706 d/en 8. Martij Er almindeligt Waar Schatte och Sageting Holden paa Mølledal udi Schiold Schibrede, hvor høy-ædle och Welbaarne H/er/r Stifttbefalingsmanden Wilh/elm de Tønsberg Self War tilstede, saaoch nerVerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med Bøyde Lensmanden Laers Dyngeland och Laugrettismend Anders Mathop, Unge Laers Søraase Albret Tittelstad, Jens Jellestad udi Hans Jellestads Sted efttersom hand er Siug, Poul Schiold, Haagen Hornes, Michel Thomes/en Tittelstad, och Ole Olsen Hope.

Da eftterat Retten af fogden Var sat och Almuen formanet til Edruelighed fred och Schichelighed medens Retten och tinget Vared Er først læst Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste Schatteforordning for dette aar.

Noch fremkom Ædle H/er/r Capitain \G:/ Muntis udgifne fire Schiøder alle eens lydende, nemblig it til Ole Ellevsen paa 1 pund 3 march Smør 1/4 deel tynde Malt och 1/4 deel huud, det andet til Haldvar Tollefsen paa lige \stor/ landschyld, det tredie til Michel Haldvers/en paa lige \stor/ landschyld, det fierde til Laers Haldvers/en paa lige Stor landschyld udi den gaard Grimstad udi Schiold Schibrede, och alle fire Dateret d/en 3. Aug/ustij Anno 1705.

Noch læst Madame Mariæ Elisabet S/a/l/ig/ Weiners udgifne Schiøde til Laers Friderichsen paa een Halv løb Smør och 1/4 deel Huud udi den Jord *Schaale (Skage) udi Schiold Schibrede och Nordhors fogderie Dat/eret Berg/en d/en 8. Januar Anno 1706.

1706: 75b

Noch læst Madame Mariæ Elisabet Weiners udgiVne Schiøde, til Ole Berentsen, paa 1/2 løb Smør och 1/4 deel huud udi den Jord *Schouge (Skage) udi Schiold Schibbrede Dateret Berg/en d/en 19. Decemb/ris 1705.

Som ingen brevve flere frem Kom at læsis Ere Sagerne paaRaabte, Som til dette ting Kunde Vere indstefnt, och fremkom da først

S/igneu/r Jacob van Vida Som til dette ting hafde ladet indstefne Hopis opsiddere nemblig begge Olerne Michel och Laers formedelst de uloulig hafver hugget udi hans gaards Hopis tilhørende Schoug mod hans til dem giorte forbud til tinge, och det ofver dend tilladelse Loven tilsiger, der hand och har bødet dem at Korte dennem saa meget af deris Landschyld och

Rettighed, Som Loven tilsiger, at de skulle lade bliVe schougen ufordervet, och uhuggen, men som de derimod fortrædelig dog farer fort med deris gamble Vane, som de icke Kand negte io siden forbudet af dennem at Vere Schied paastaar hand tilbørlig domb ofver dem til boed och straf eftter Loven.

Alle indstefnte opsiddere paa Hope møtte for Retten, och tilstoede, at dennem af S/igneu/r van Wida forleden aar Var forbøden denne ulovlig Schougerhugst, de tilstode och at de siden har hugget och ført til byen Veed, Kull, Karband och nogle band, som de meente ingen u-ret at haVe gjort med, saasom de det høyelig har haft fornøden til deris udgiftters betaling,

S/igneu/r Van Wida tilspurte de indstefnte om de haVer tilbudet hannem først eftter Loven hvis (det som) de har hugget, derpaa de Svarede, at Kul har de ført til ham och tilbødet hannem. S/igneu/r van Wida begierte at Schougen til Hope motte besigtigis hvorledis dend er medhandlet, och udhuggen, at der Ved nermere Kand beViisis opsiddernis utilbørlige forhold,

1706: 76

Parterne bleV tilspurt om de denne sinde hafde mere at proponere, dertil de Sagde ney.

Afschiediget

Dend af S/igneu/r Jacob van Wida begierte grandschning udi Hopis Schoug, hvad der utilbørlig Kand Vere huggen af leylendingerne at beViise, Kand hannem med billighed icke Vegris, naar der med udi alle ting loulig omgaaes, och hver Ved Kommende dertil Loulig Vorder indKaldede hvilchen besigtelse och fornødentlig bør Schie førend af mig Rettelig Kiendis Kand udi denne indstefnte sag, hvad den Schyldige Kand haVe eftter Loven forbrudt; midlertid bør de indstefnte entholde sig fra saadan utilbørlig Schougehugst, uden Jordeyerens minde och Sambtyche, alt intil Sagens endelige uddrag, Som schal, Saa snart dend begierte besigtelse er Schied, Wed een Endelig domb mellem parterne Vorde adschilt.

Commissarius Valqvar Riisbrech Hafde til dette ting stefnt Ole Kiønnet eftter førrige tiltale, som Var d/en 20. Januar nestleden til it Extraordinarie ting paa Grafdal, derom hand nu Ved seeniste afsigts forelæsning Var indstefnt.

Ole Kiønnet møtte nu udi egen person och forKlarede at hand er Soldat under Lifis Compagniet;

<Af> de indstefnte Vidner \møtte/ Hans Andersen Nedre Fyllingen, mens de andre indstefnte møtte icke.

Paa Commissarij Riisbrechs Wegne comparerede Mons/ieu/r Poul Juel, Som eftter Lovens andledning udi første bogs 9 Cap/itul 15 art/icul blef tilspurt om Sin constitution til betiening mod denne bunde dertil hand Svarede at hand hafde een Missive fra Commissar/ij Riisbrech Dat/eret Sogndal d/en 11. Febr/uerij Sidstleden, Som begierte hannem at staa i rette

1706: 76b

for sig, eftter hvilchen Missive han nu comparerede for denne Ret til denne sags tilsvar.

Da blef strax derpaa Afschiediget, at.

Som Lovens 1 bogs 9 Cap/itul 15 Art/icul tilholder udtrycheligt, at ingen procurator paa bøyden maa brugis, Saa Kand Mons/ieu/r Poul udi denne sag icke heller af mig till dette ting admitteris mod denne bunde mens maa Sagen hvile intil Commissar/ij Valqvar Riisbrech enten self Kand møde {...} for Retten om denne sag, eller och lade sig beschiche een fuldmægtig eftter Lovens egentlige tilhold och maade, som hannem i denne sag Kand betiene.

Mag/ister Niels Smidt hafde til dette ting, ladet indstefne Hans Andersen Nedre Fyllingen for 14 Rixdlr 3 march 6 s/chilling Korn och Smaatiende af dend gaard Nedre Fyllingen, at lide domb til at betale Schadisløs, derom Laers Jensen som møtte paa Mag/iester Smits Vegne fremblagde sit Schrifftlige indleg, som bleV læst.

Hans Andersen møtte personlig for Retten och forKlarede at hand er een forpagter til Nedre Fyllingen och iche een leylending och er saaledis accorderet med Commissario Riisbrech at hand Schal give hannem aarlig een Vis penge, och dermed Vere aldeelis fri och iche Svare nogen Schilling til nogen anden.

Citantens fuldmegtig Laers Jensen paastod eftter inlagde forset een domb til betaling.

Afsagd.

Som Hans Andersen forKlarer at Vere een forpagter och iche nogen leilending, och Saaledis accorderet med Jordeyeren Commissario Riisbrech at hand schal giVe hannem een Vis penge

1706: 77

och intet Videre Svare til nogen anden, Saa eragtis fornøden til denne sags opliuslighed at dend original forpagtnings contract af Hans Andersen bør først i Retten forschaffis och det til neste ting, Saa bør och hand tillige med Jordeyeren Commissarius Riisbrech herom til neste ting igien indstefnis Saasom sagen hannem saaledis bliVer Vedrørende, saa schal da nermere Kiendis herudi hvad Lov och billighed Kand medføre.

Doctor Wollenberg Hafde Stefnt Gamble Niels unge Niels, och Hans Twet, at lide domb till at betale dend Schade, som deris qveg har gjort paa Fantoftts ager och Korn nestleden høst, Som Wed til Kaldede uVillige mend nembliq Peder Borgen och Mogns Grimen tillige med Bøyd lensmanden Schal Were besigtet, derom citanten paastoed domb ey allene til Schadens restitution, mens och til omKostnings erstatning.

De indstefnte mend af Tvet, møtte alle for Retten, och Kunde iche negte at deris fæ <io> een gang hafde Veret inde udi Fantoftts ager formedelst der er ingen loulig giere imellem /: Fantoftt och Tveit, :/ nembliq for och omKring Fantofttis ager och Eng, och formeente de sig derfor uschuldige herudi, Saa at naar loulig gierde hafde Veret, da hafde fæet ey Kommen der ind.

Jan Christian Woldenberg som møtte paa sin faders Vegne, begierte herimod allene at de mend som besigtelsen har forrettet och nu for Retten Var tilstede, motte forKlare deris Sandhed herom.

Peder Borgen och Mogns Grimen møtte och forKlarede, at Docterens Søn har begiert deris be-

1706: 77b

sigtelse, och fogden befalede dem det at forrette, dereftter de har Veret paa steden Fantoftt, da Kornet enda stoed uschaaret, och besaag de først ageren hvoraf it Styche hafde faaet Schade, och Var af besterne opædt och forderVet til trende tynders Schade, och tilstoed da Tveitsmendene for dem at deris bester hafde een gang Veret inde i samme Ager. Siden besaag de och Gierdisgaarden for bøen som de befant saaledis at dend iche Var half saa høy som den burde Vere, mens besterne Kunde magelig gaa derofver naar de Wilde.

Mons/ieu/r Jan Christian Wollenberg derimod Svared at Schaden som creaturene hafde gjort Var større end til 10 tynder Kornns quantitet. Ellers sagde bem/el/te Wollenberg sig ingen Videre Vidnisbyrd at haVe om gierdets nedbrydelse, end de nu ind Kaldede besigtelsemend.

Afschiediget

Som Wed de indstefnte besigtelse Widner Peder Borge och Mogns Grimen beViisis at Fantoftts gierde iche hafver Veret Saa forsvarligt och lougført som det sig burde det iche heller

beViisis at Tvets bester hafver nedbrut dette gierde, Mens loven tilholder een hver at holde forsvarlige gierder om deris gaarder, som iche Kand eragtis Fantoftts gierde har Veret Saa Kand ieg iche tilfinde Tveits opsidderne, denne paastefnte Schade at tillsvare, mens de for dette aldeelis frikiendis och faar citanten beholde denne Schade, for egen tilsvar, och raadis herefter, at forsiune Sine gierder bedre och forsvarligere at hand Kand blifve uden saadan Schade.

1706: 78

Anno 1706 d/en 17. Martij Er igien eftter seeniste afschied d/en 22. Febr/uarij nestleden holden extraordinarie ting paa Kleppestø udi Herlø schibrede, formedelst dend sag med Widnernes forhør mellem Bergens Obertoldbetientere, och de af dennem indstefnte Vidner Erich huusmand under Hopsgaard, med sin hustru Anne och datter Ølgaard, Sampt de tvende Velb/yrdige H/er/r Laugmand Knags tienere, Niels och Michel.

NerVerende til Rettens betiening eftterschrefne Laugrettismend af Samme Schibrede, Rasmus Frommereide, Niels Blom, Michel Sæle, Ole Kleppe Laers Harchestad, Joen Hegøen, {och} Ole Kleppestø, och Anders Frommereide;

Med disse mend er Retten af mig Sat til denne sags betiening efttersom Kongl/ig Maj/este/ts foged nu War udi Loulig forfald paa sin tingreise och Embedis forretning paa Woss.

Paa citanternis Wegne møtte personlig Obertoldbetienten S/igneu/r Poul Raunsdorph.

Af de indstefnte Widner møtte Erich Huusmand med sin qvinde och datter, SaaVelsom Laugmandens tienere Michel \ Magnes/en / och Ole Davanger,

Och til gienmæle i denne sag møtte Schipper Anders Discingtun i egen person.

Men om den anden Laugmandens Tiener Niels forKlarede Michel Magnesen, at hand er Soldat, och er nu ude paa mønstring udi Syndhorlehns fogderie hvor hans Legd er, som hand gaar Soldat for.

Ellers tilstoede alle som nu møtte louligen at Were Warslede til dette ting.

Da blev først for alle de indstefnte Widnisbyrd Eeden af Lougbogen lydelig oplæst.

Dernest fremstoed Erich Laersen huusmand som med opragte fingre gjorde for Retten sin Eed at Wilde Sige i denne sag som hand er stefnt for, sin Sandhed, SaaVit hannem er Widende och derpaa forKlarede saaledis Sit Widne, at Laugmandens drenger Niels Michel och Ole 2de \af/ samme som nu her for Retten ere tilstede

1706: 78b

Kom ind til hannem om aftenen før da Toldbetienterne Kom siden om natten, och hafde med sig een liden pache och tvende Kister tobach Som de indsatte hos hannem, och sagde det schulle staa der intil de toge det ud igien, men da sagde de iche hvem det eyedede, men siden sagde de at Hans Danchers eyedede pachen, ellers forKlarede hand at Visitererne eller toldbetienterne Kom om samme nat eftter och fant baade pachen och tobachen, da drog hand sin Vey af for Redsel, men da hand Kom hiem igien Var baade pachen och tobachen borte.

Dernest fremstoed Erichs Hustru Anne Farteinsdatter, som \och/ med opragte fingre gjorde for Retten sin Eed at Sige i denne sag sin sandhed SaaVit hende Var Witterligt, och derpaa forKlarede at hun samme tid laag Siug paa sin Seng da Laugmandens drenger Niels Michel och Ole Kom ind hos dennem med dette gods, Som Toldbetienterne samme nat Kom och af hentede, Widere sagde hun sig iche at Kunde Vidne herom, ti hun Var Siug och Kunde iche giVe den tid och agt paa nogen ting.

Datteren Ølgaard gjorde ochsaa med opragte fingre Sin Saligheds eed at Vilde sige herom Sin Sandhed, och derpaa udsagne sit Vidnisbyrd saaledis, at hun och samme tid om aftenen saag de trende Laugmandens drenger Niels Michel och Ole Kom ind hos hendis foreldre med een pache, och de tvende Kister tobach Var indlagd i boen nest hos, men de sagde iche hvem dette gods eyedede, ellers sagde de at de hafde Veret ude paa it Schib och faaet dette gods, Siden strax efter, samme nat, Kom Toldbetienterne och tog samme gods bort Som hun Var hos och lysede dem, medens de det anammede, Widere sagde hun sig iche at Vide uden nogle dage tilforn blef och een teign? Vugge hos dem indsat, det samme tilstoed och faderen Erich, mens ingen af dem Viste hvem dend ind satte, men Laugmandens drenger afhentede den igien och førte den til byen, Videre Viste hun iche.

1706: 79

Michel Magnes/en fremstoed dernest och nest hans med opragte fingre gjorde Saligheds eed forKlaredede saaledis, at Hans Danchersen spurde om hand fore \noget/ ud paa flachet (Flachet) \Som Schibene ligger/ da sagde hand ia, Saa gaf hand hannem een Seddel med, men hand Viste iche hvad der stoed udi, och bad ham leVere dend Seddel paa Anders Discingtuns Schib, da nogle dage derefter roede hand med de andre tvende drenger Niels och Ole ud paa flachet (Flachet), saa gich hand om borde paa it Schib, som hand Spurte folchene om det Var Anders Discingtuns Schib, och da de Svarede ia, da leWerede hand denne Seddel, som Var forseglet, til een mand paa Schibet, da bad samme mand, som hand dog iche Kiente hvem det Var, at hand Schulle med baaden legge om paa den anden side af Schibet, da hissede de ned udi baaden tvende Kister med band om och merche paa, ligesaa een pache med graat papier om, forseglet, dermed de bade ham drage sin Vey, Mens Hans Danchers/en hafde bedet ham, da hand leWerede ham seddelen, at, om hand fich noget gods paa Schibet, schulle hand med leylighed føre ham det til byen. Saa førte hand tillige med de andre tvende drenger dette gods om aftenen afdags *bell (bél?) ind udi Erich huusmands huus, intil de Kunde faa leylighed at føre det til byen, men hans huusbond eller madmoder Wiiste aldeelis intet herudaf Ellers sagde hand, at hand hverchen saag eller Kiente Schipperen paa Schibet, ey heller fich de mere gods af Schibet end de tvende Kister och dend eene lille pache.

Ole Pedersen Davanger, Som hafde Veret med Michel och Niels paa baaden, da de Vare ude Ved Schibet och fich disse tvende Kister och den pache forKlaredede ochsaa paa Sin for Retten giorte Saligheds eed, at hand iche Wiste mere herom end allene, Roede med de andre to drenger ud til Schibet, och Saag Kisterne och pachen blef nedsat i baaden til dem, Som de førte om Aftenen

1706: 79b

ind til Erich huusmand, mens hvem dette gods tilhørte Wiste hand intet Widere af, end hand hørte af de andre tvende drenger Michel och Niels, at pachen Schulle høre Hans Danchers/en til, mens Kisterne Wiste heller hørte (visste eller hørde) hand Slet intet om hvem dem tilhørte.

Om all denne schiede forKlaring begierte S/igneu/r Poul Raunsdorph hannem it forseglet tingsWidne motte Stedis, Som hannem iche Kunde Wegris, men at saaledis for Retten af de indstefnte Widnisbyrd Eedlig udsagd och forKlaret er, beKiender och beKrefter Wi med Voris Signeter och boemerche

Hernest er for Retten bleVen læst S/a/l/ig/ Amptmand Hans Lilienschiolds børns nemblig Bendix Lilienschiolds Uldrich Friderich Lilienschiolds och Annæ Margrete Lilienschiolds med hendis mands Hinric Kobrois, udgifne trende Schiøder til Madame Else Catrine Woldenberg paa

Odelsretten til alt det gods, Som af dend Salige Amptmand Lilienschiold, Self, eller hans Sønner har Weret soldt, saaVel til S/a/l/ig/ Daniel Wolpman som til S/a/l/ig/ Johan Wolpmand, hvilche trende Schiøder forhen Ved Datum udi protocollen till Lindaas Waarting \dette aar/ er antegnede.

Anno 1706 d/en 18. Martij, Er eftter Høyædle och Velbyrdige H/er/r Stiftsbefalingsmandens Wilhelm de Tønsbergs respective befaling och resolution paa Obertoldbetienternis ansøgning, holden extraordinarie ting udi Sartor Schibrede udi KongshaVn, formedelst twende ToldSviigs Sager bemelte Toldbetientere her agtede at føre och forhøre Vidner om, hwor da tillige med mig til Rettens betiening Ware tilstede, Bøyde Lensmanden Anders Bildøen med Laugrettismend af Sartor Schibrede, Niels Hambre Elling Worland, Jens Tøssøen, Laers Foldnæs, Michel SnecheWiig, Niels Søre Biørøen, Johannes Store Songal och Steffen Erichs/en Aagotnæs.

1706: 80

Med disse Mend er Retten af mig Sat och begynt *eftter (efttersom) Kongl/ig Maj/este/ts \foged/ nu her iche Kunde Vere tilstede, formedelst hans loulige forfald udi sit Embedis forretning, med Waartingenis Holdelse och opVartning paa Vos.

Hernest blef lydelig oplæst ofven omrørte Stiftsbefalingsmandens resolution paa Toldbetienternis ansøgning antegnet *X

Dereftter producerede S/igneu/r Poul Raunsdorph som møtte paa citanternis Wegne tvende Schrifftlige Kaldsedler til dette ting først udi dend sag mellem dennem och Schipper Herman Gierding, for hvis gods, Toldbetienterne formeente paa leden af hans Schiberum at Vere udpracticeret, Som begge bleVe læste. *X

Til Sagen at Svare och Widnerne at anhøre comparerede for denne Ret Schipper Herman Gierding udi egen person, och hafde intet mod Stefnemalets loulighed at Sige.

De indstefnte Widnisbyrd Arne Christophersen och Ingebor Jacobsdatter møtte ochsaa i egne personer til deris Widnisbyrds afleggelse. Da blef først Eden eftter Lougbogen for dennem lydelig oplæst och fremstoed da først

Arne Christophersen Som med opragte fingre gjorde Sin Eed at Wilde sige sin Sandhed udi och om denne sag saaVit hannem War Widende och derpaa forKlarede hand at hand Var it Erinde om bord paa Schipper Herman Gierdings Schib Som laag udi Buchen, {da sagde} for at høre om det var det Schib, som hans madmoders Preste Konens broder Var med, och da hand Kom om bord Var det samme Schib, och da Sente Schipperen nogle \hoved/ Kaal med dem, til foræring til Presten, och midlertid hand Var om borde paa Schibet, steeg hand med Sin Cammerat Gutorm op udi Wantene at gaa op i Merset och da de Kom ned igien, gich de i baaden och Roede hiem igien och bleV saa Var at der War Kommen i baaden foruden Kaalen, een pache som War bastmatte om, mens hvem den indlagde i baaden Wiste hand iche, och da de Kom i land blef \dette/ gods alt optagen, och af deris pige forWaret, Widere sagde hand Sig iche at Wide, enten hvem dend pache til hørte, eller hvor den siden afbleV, ti hand passede paa sit Werch och arbeid ham Var befalet.

1706: 80b

Gutorm Jensen, Som Var i baaden med Arne Christophersen hen til och fra Schibet da dette er passeret møtte och for Retten alt Schiønt hand udi Kaldseddelen iche er nevnt, och forKlarede i lige maade eftter sin aflagde Eed lige det sam/m/e som Arne Christophersen hafde forKlaret, och

sagde sig slet intet mere at Wide om denne sag, alrschiønt citanten gjorde nogle Spørsmal til ham derom.

Dernest fremstoed Ingebor Jacobsdatter och iligemaade efter aflagde Eed forKlarede at hun sente drengerne om bord til at Spørge om Schibet och Preste Koenens broder, och da de Kom fra Schibet igien anammede hun baade Kaalen, och det andet gods och forVarede det efter dend Smaa drengs Jan Middelstorps begier, som Kom i land med drengene, och bad hende derom, mens enten hvem det eyede eller hvem det hafde leVeret i baaden Viste hun iche, ey heller Wiste hendis huusbond eller madmoder noget deraf førend Toldbetienterne udKom och det afhentede, Videre sagde hun sig herom slet intet at Wide ey heller Wiiste hun hvad gods det Var, førend Toldbetienterne Wiiste hende det da de det anammede och afhentede.

Schipper Herman Gierding herimod forKlarede at hannem om den matte {och det gods} \som Vidnerne har forKlaret/ er aldeelis uWidende, enten hvem det schulle udsat i baaden, ey heller hvem det tilhørte, det han \erbød med eed at forKlare./

Obertoldbetienten \..? Raunsdorp/ begierte herom alt hvis (det som) i dag passeret er hannem tingsVidne motte Stedis, Som ham iche Kunde Wegris etc:

Obertoldbetienterne hafde och til dette ting efter Samme forbemelte Høy øfrigheds anordning indsteVnt, udi een anden ToldSviigs Sag mellem de menn och Schipper Richert Troensen Sampt een Kiøbmand naunlig Christian Fige, med Schriftlig

1706: 81

Kaldsedler, Poul i Kongshafn, med sin dreng Johannes Hansen, at Widne deris Sandhed, och benefnte Richert Troensen, Christian Fiige och Ole Baarsen til Wedermele, derom Kaldsedlerne først bleWe læste *X.

Paa citanternis Wegne møtte S/igneu/r Poul Raunsdorp De indstefnte Widner Poul Poulsen Kongshafn och hans Tiener Johannes Hansen møtte begge for Retten, mens af de andre indstefnte møtte ingen hverchen Self eller nogen paa deris Wegne, altschiønt de {loulig} \med tvende Vidner hertil/ ere Warslede.

S/igneu/r Raunsdorph begierede, at altschiønt dend indstefnte, Schipper Richert Trons/en, och Kiøbmanden Fiige, sampt Ole Baardsen nu motVillig Er udebleVen; de instefnte Vidner som nu møder dog i det ringeste motte udsige deris forKlaring <om> hvad de Kand Widne i denne sag.

Derpaa Poul i KongshaVn forKlarede at her Kom for nogen tid siden Silde om aftenen omtrent 6 á 7 uger siden tvende personer udi een liden \Schibs/ Jolle dend eene Var een tydsch liden Karl, den anden War een stor dreng i een Kuffte Som hafde een bomme och it Schrin med Sig, hvilchet de begierte at motte opsette udi hans nøst til om Morgenens, som hand gaf dem forloW til, ti hand Wiiste iche hvad det War eller hvad der Var udi eftersom de Var i laas och luchelse, och da dette Var udi nøstet opsat, da droge disse tvende strax sin Vey nord efter och da de gich fra Bryggen Sagde tydschen, de Vare Komne fra Franchriig med Richert Tronsen och da Attestanten det hørde, blef hand half bange da hand eftertenchte disse ord, tog derfor denne bombe och Kiste udaf sit nøst igien och Satte det ned udi een Weng paa een gammel Jagt som stoed paa landet, Siden om Morgenens derefter udKom Toldbetienterne, och Spurte efter dette gods, och nefnte baade bomben och Kisten, da torde hand iche andet, end strax Wiiste dem det, da toge de det och førte det med sig, men hvem de tvende personer

1706: 81b

War, eller hvad deris naun Var, det Wiiste hand aldeelis iche, och paa denne hans bekiendelse

erbøed hand sin eedlige beKrefttelse naar paaeschis.

Drengen Johannes Hansen Sagde sig at hafve seet och Kunde Widne alt det samme om dette Schriin och bombe som Poul Pouls/en, med detz ankomst och opsettelse af de tvende ubekiente personer, uden allene dette at de Schulle Være Kommen fra Franchriig med Richert Troensen, det hørte hand iche mens dagen effter, førte hand samme Kiste och bombe med Toldbetienterne til byen til toldboeden.

Citanten paastoed at de udebliVende nemblig Schipper Richert Troensen, Christian Fiige, och Ole Baardsen motte een Wis laudag foreleggis her igien at møde til gienmele, mod disse Widners eedlige forKlaring.

Afsagd.

Som Schipper Richert Troensen Christian Fiige och Ole Baardsen iche har mødt til dette ting har ieg iche Kundet uden deris biVerelse Eedtage de indstefnte Widnisbyrd, Och som af Kaldsedlernis paategnelse befindis de iche har haftt mere end 14 dagers Warsel til dette ting och disse Widnisbyrds anhørelse, der de dog tilholder udi byen som iche Kand regnis udi dette tinglav, Saa bør dennem effter Loven første bogs 4 Cap/itul 8 art/icul giVis 4 ugers Varsel och stefne til dette ting, om Stefnemaalet ellers loulig Schal ansees, hvorfor \och/ at dette louligen Kand Schie, med disse indstefnte Widners Eedtagelse giVis Rum til d/en 21. April/is først Kommende, til hvilchen tid \och dag/ de benefnte trende personer, Schipper Richert Troens/en Christian Fiige, och Ole Baardsen foreleggis at møde \for retten her udi KongshaVn/ til gienmæle, mod Poul Poulsen KongshaVn och Johannes Hansens eedlige forKlaringer, udi denne af Toldbetienterne indstefnte Sag, Til samme tid Wil och Widnerne igien betimelig Warslis Som da bør møde och gjøre deris forKlaring Eedlig.

1706: 82

Anno 1706 d/en 12. Aprilis som var Toche tiisdag (Norsk Hist. Leksikon: Tage-/Toketirsdag, oftest tredje tirsdag etter påske) Er effter Kongl/ig Maj/este/ts fogeds anordning particular ting holden paa dend gaard Huuse udi Fedie udi Lindaas Schibrede formedelst een odelsløsnings Sag mellem Welbyrd/ige H/er/r Laugmand Niels Knag och opsidderne paa denne Jord Huuse naunlig Michel och Peder,

Da til denne Retts betiening Var Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad Self tilstede med uWillige Laugrettismend af Lindaas Schibrede nemblig Bøyde Lensmanden Michel Oenæs, Ole Rebnor, Ole Jacobs/en Rebnor, Søfren Mognsen Ulføen, Anders Oxnæs Ole Finnesbø, Jacob Førland, Ole SønneVaag och Michel SiurSetter.

Da effter at Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foget Var sat, er Sagen strax foretagen, och fremkom da paa WelÆdle och Welbyrdige H/er/r Laugmand Knags Wegne hans tiener Tøger Castberg Som først fremblagde Sin Principals till dette ting och sag udWirchede stefning.

De indstefnte Wederparter Michel och Peder Huuse møtte personlig for Retten och tilstoede loulig Stefnte at Were til dette ting och om denne Sag, dereffter blef Stefnemaalet lydelig læst.

*X

Dernest producerede citantens fuldmegtig i Rette Sit OdelsRets Schiøde til samme Jord Huuse som och blef læst. *X

De indstefnte opsidderne paa Huuse producerede ochsaa udi Retten it Schiøde, nemblig meldende allene paa een Waag fisch och 1 Mele malt til Michel Tomes/en, derfor Michel forKlarede at hand hafver gifvet och betalt til S/igneu/r Johan Friman penge 68 Rixdaler, dette Schiøde blev ochsaa læst och Var Dateret d/en 14 Decembr/is Anno 1700.

Derneft fremblagde ochsaa Peder Huuse hans Werfadere Ole Joensens Schiøde paa ligesaa stor part udi Huuse, som Michel har, ochsaa udgiven af

1706: 82b

S/igneu/r Johan Frimand d/en 14. Decemb/ris Anno 1700 Som och blev læst *X

Derforuden tilstode disse mend begge paa citantens tilspørgelse, at dennem tilforn har Veret Kundgiort Laugmandens odelsRets Kiøb, ligesaa at Laugmanden udi mindelighed har tilbødet dennem deris penge igien for Jorden, men de har iche Willet dem modtage, ellers forklarede Peder \som møtte/ paa Sin Wermoders Wegne, at hans S/a/l/ig/ Værfader har gifvet for sin part i Jorden lige saa meget *lige saa meget* som Michel gav.

Citanten tilspurde Peder Huuse, om hand Kunde negte, at hans Wermoder Brite Lassesdatter och hand io for omtrent 1 1/2 aar siden, med handtag lovede och tilsagde ham at afstaa deris part igien mod deris pengers tilbageleVering, uden Widere fortrede och modWilie, hertil Svarede Peder at hans Wermoder och hand self, Samme tid, Wel toge Laugmanden udi haanden, mens negtede at det iche Var paa dend maade, de Wilde afstaa gaarden. Derneft fremblagde citanten sit Schrifftlige forset som bleV læst *X och derhos udi Retten nedsatte och frembød rede penge fyldist, Som opsidderne self har gifvet, med begier til Peder och Michel at de nu dennem Wilde modtage och deris Kiøb igien afstaa.

Derimod Michel for sin part Svarede ney, hand Wilde iche modtage pengene og sit Kiøb afstaa denne gang, men sagde det Kunde med tiden \Schie/

Peder Huuse och hans Wermoder Brite Lassesdatter Svarede til dette Spørsmaal, at hand nu iche Kunde resolve uden de andre nemblig hans Wermoder och Svaager samtychte med.

Endelig forligte sig Brite Lassesdatter {med} SaaVelsom hendis Søn Rasmus Hopland, och Peder Huse med Laugmanden for Retten Ved haandeband at de Wilde for deris part afstaa deris Kiøb

1706: 83

til Laugmanden och Anamme deris penge igien derimod Laugmanden ochsaa for Retten lovede och forsichrede dennem, at naar Peder Huuse Wed døden afgich, schulle Enchens Britis børn Vere nermest at nyde/ samme Jord igien for bøxel frem for nogen anden, for sam/m/e Landschyld de tilforn har giVet.

Endelig forliigte sig ochsaa Michel Huuse med Laugmanden for Retten Saaledis Ved haandeband, at hand ochsaa Wilde afstaa sin part och anam/m/e Sine penger igien, dog paa denne maade at hand herefter iche Schulle give mere landschyld end hand gaf til de förrige eyere før hand Kiøbte Jorden, och at hans enche och børn efter hannem Schal Were nermeste til at nyde Jordeparten igien for bøxel frem for andre hvilchet Welb/emel/te H/er/r Laugmand hannem ochsaa tilsagde och consenterede.

Om omKostningerne blefve parterne ochsaa paa alle sider for Retten foreenede, Saa at derom paa ingen af siderne Widere domb blef eschet mens denne sag saaledis udi mindelighed endt.

Danchert Danchers/en hafde stefnt Peder Huuse for tiendis forsviigelse at lide domb til betaling och straf.

Peder møtte for Retten och Wedtog och Var tilfrids med, at Svare udi denne sag til denne Ret och Endelig forliigte sig med citanten for Retten, at gifve hannem for denne sag in allis 1 Rixdaler i penge.

Afsagd.

Efter denne for Retten giorte løfte och forliig af Peder Huuse, bør hand samme efterkomme

och til citanten betale dend belovede Rixdlr under namb och Exsecut/ion efter Loven.

1706: 83b

Anno 1706 d/en 21. Aprilis, Er efter seeniste afschied d/en 18. Martij nestleden, igien holden Extraordinarie ting udi Kongshavn om dend sag och Vidners Eedlige forhørelse mellem Obertoldbetienterne, och Schipper Richert Troensen, sampt Christian Fiige och Ole Baardsen, angaaende det formeentlig begangne Toldsviig, da nerVerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med Laugrettismend af Schiold Schibrede nembliq Haagen Hornæs, Hans Hammersland, Thomes Dolviig, Anders MatHoep, Jens Mittue, Laers Aase Michel Tittelstad och Albret Tittelstad.

Da efterat Retten af fogden Var sat fremstoed paa Obertoldbetienternis Wegne S/igneu/r Poul Raunsdorph, som fremblagde seeniste afsigt och Laugdags foreleggelse Schriftlig, med paategnelse af de tvende mend Christen Handrup och Johan Buch at samme for Vedkommende Loulig er bleVen forKyndt; *X

De indstefnte Schipper Richert Troensen, Christian Fiige och Ole Baardsen blefve trende gange lydeligen paraabte, mens ingen af dem møtte ey heller nogen paa deris Wegne.

Poul KongshaWn och Johannes Hansen møtte begge udi egne personer,

Da blef først Eden for dennem af Loubogen lydelig forelest och fremstoed da først

Poul Kongshavn och med opragte fingre for Retten gjorde sin Saligheds eed at Wille sige sin sandhed i denne sag om alt hvis (det som) hannem er Widende, derpaa hand udsagde och bekiendte ordentlig det sam/m/e i alle maader, som hand forleden d/en 18. Martij hafde udsagd och forKlaret, och sagde sig aldeelis intet mere derom, eller i denne sag at Vere Vidende.

Dernest fremstoed och Johannes Hansen, och med opragte fingre gjorde sin Saligheds eed, at Wilde

1706: 84

sige sin sandhed i denne sag om alt hvis (det som) hannem er Widende, derpaa hand udsagde och forKlarede lige det samme, som hand nestleden 18. Martij forKlaret hafde, uden nogen forandring, och sagde sig aldeelis intet mere derom at Kunde, eller Wiste at Widne;

Om disse tvende Widnisbyrds Eedlige forKlaringer och beKiendelse citanten begierede Sig it forseglet tingsVidne at motte stedis, Som hannem iche Kunde Vegris, mens er beVilget.

Anno 1706 d/en 6. Maji, hafver ieg tillige med Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, efter høy-ædle och Welbaarne H/er/r Stifttsbefalingsmandens Wilhelm de Tønsbergs befalning och resolution, tegnet paa dend ærVerdige mands H/er/r Otte Friderich Warbergs nu Werende Sogneprest til Sunds meenigheder hans begier, om samme Sunds Prestegaards besigtelse, Dateret Berg/en d/en 19. Martij 1706 Weret paa bemelte Præstegaard om samme forretnings fuldbyrdelse Samblet med uWillige Laugrettismend af Schiold Schibrede nembliq bøyde Lensmanden, Laers Dyngeland, med Laugrettismend Mogns Mellishoug, Laers Nødtveit, Ole Heldal, Tore LyseWold, Jacob Øfstue, och Michel Midtue.

Da er Retten først af Kongl/ig Maj/este/ts foged sat hvor sig och instillede Welbemelte H/er/r Otte Frideric Warberg udi egen person, Saa War och førrige Sogneprest til Sund, Magister

Niclas Stabel udi Egen person tilstede, och paa Almuens Wegne af Sunds Prestegield Var ochsaa til denne forretnings biWaaning tilstede Lensmanden Anders Bildøen, med de dannemend Erich Aagotnæs, Elling Worland, Mogns Foldnæs, Michel Vindenæs, Niels Biørøen, Niels Børnæs, Hans Lerøen Ole Bache, Thomas Børnæs, Ole Oucheland och Niels Bache och Arne ØsteVold, disse sidste trende af ØsteVold och Møgster Kirchesogn.

1706: 84b

Saa blef da først læst forbemelte respective Resolution til denne forretnings fuldbyrdelse Dernest fremblagde dend WelærWerdige mand Mag/ister Nicolas Stabel it besigtelse Werch ofver denne Prestegaard forrettet d/en 22. April 1697 af förrige foged Mas Holm och SorenschriVer Christian Abo, med mend, efter den Salige mand Her Søfren Breede for dum Sogneprest til Sunds Prestegield, hvoraf følgende efter fornødenhed er uddraget *X dernest it inventarij Schrifft och Jordebog paa it halfft arch Slet papier SchreVet och forfattet udi Bergen d/en 13. Octobr/is Anno 1698 under disse navne Christen Bertelsen Have, Laers Weiner och Jørgen Brede. Sagde sig iche flere, eller andre breVe, Prestegaarden och dens WedKommende at haVe faaet, efter sin formand. *X.

Dernest efterat disse brefve Ware giennem læste forføyede Wi os til besigtelsen at forrette, och begynte først paa Borrestuen, Som paa denne prestegaard, allene, efter gammel \Schich och/ tid haVer Veret SedWanlig af Almuen at Wed lige holdis, och iche med flere husers Wed ligholdelse Veret bebyrdet Som trende förrige af gammel tid Schiede besigtelser udWiiser, hvorimod, Særlig, som Lovens 2 bogs 12 Cap/itul 4 art/cul udtrychelig om Prestegaards bygning och Wed lige holdelse melder saaledis, at hvorsomhelst det haVer Været af alders tid SedVanligt etc: Wi da iche Kunde eller torde nu paabyrde Almuen flere husers tilSvar paa denne prestegaard, dog blifver Almuen denne sinde fri for at tilsvare Samme Borrestue, eller dend at reparere och ferdig giøre, Saasom de beretter derfor at haVe betalt een Wis penge til Mag/ister Niclas Stabel nemblig hver mand 1 march dansche, det Magister Stabel och Self tilstoed ret och Sant at Vere.

Ti anseer Wi for ret och billigt, at Magister Stabel Self, efter befindende Wed besigtelsen bør

1706: 85

reparere och Schaffe denne Borrestue saa lougfør som den bør at Were, ligesaaVel, som de andre prestegaardens egentlige tilhørende huuse, efter Seeniste forrettede S/igneu/r Mas Holms och Christian Abois med mends besigtelsis forretning, som saa lang tid usvechet har henstanden, hvorfor Wi ey andet seer, end os forbunden det at følge i Rettiste maader saaVit det os anViiser.

1 Er saa først paa Borrestuen denne brøstfeldighed befunden, nemblig Stuen i sig Self er 14 norsche allen lang med *naVen (nova), och 13 allen bred \med/ *naWen (nova), it loftt høy med Torfftag och Svaler om paa de tvende langsider, Som er gandsche uduelig forraadnet och forgaaen, och Ved een besigtelse \Schied/ Anno 1654 d/en 23. Augusti, er Kiendt for udygtig och da Schulle Were ny opgiort, da i hvor Wel dend siden er giort nogen flichen och reparation paa med gulf och bortag, och een god Kopofn (kåpeovn) af Mag/ister Stabel derudi opsat, Saa Kand dend dog nu iche lenger formedelst alder och forraadnelse Were tienlig och duelig til at flike mere paa, uden meste parten ny tilfang och opbyggelse med timmer, Sper, bielcher och andet tilhørende, Sampt arbeidsløn \och al bekostning/ till dens fulkomne och forsvarlige lougførhed, Som Wi efter nøyeste ofverslag och beregning ey mindre har Kundet ansee och taxere end til penge /: naar schiønt ofnen derudi blifver bestaaende och tienlig :/ 70 Rixdaler.

*2 De{t} huuse, som udi Seeniste forretning af S/igneu/r Holm och Aboe Kaldis och nefnis egentlig at Vere Prestegaardens tilhørende huuse som presten bør Ved lige holde, ere som følger.

2 Nordre lofttet med een boed under nu bestaaende paa den Westre side af gaarden, Som tilforn stoed Ved Enden af mit lofttet (midtloftet), och af Mag/ister Stabel der det nu staar for beqvemmeligheds Schyld er henflyt, der udi er hverchen Schorsteen, Kachelofn eller Sengested, ey heller det bord som Abois besigtelse

1706: 85b

ommelder, taxeret for 3 march, mens fantis 4 gamble och udygtige Winduer derudi, Som iche ere repareret siden Abois besigtelse, hvorfor deris brøstfeldigheds reparation forblifver efter förrige besigtelse til 1 Rixdlr 4 march ellers findis paa samme loftt *NaVerne (novene) paa den østre Side alle *afstotte och borte, LangVeggene mestendeels forgaaen, fattis 3 nye bielcher SaaVelsom 2 nye Sperlags Stocher, och een Sammen holds (Sammenholds) Stoch, Sper och troe, med næver til, Vil och paa taget forbedris med *torVal (torv-al) och Kroger och Render Boden derunder udi sig self passerer for god, men gulvet udi Svalerne baade under Ved boen och ofven paa Ved lofttet paa den østre side, Wil ferdig giøris, denne reparation baade paa lofttet boden och Svalerne med arbejdsløn och alt har Vi anseet och taxeret til penge 15 Rixdlr.

Herhos følger it gammelt Kar stor omtrent til 4 tynder, som fantis i behold, och hafde sine fulde band.

Wed dette nordre loftt fantis endnu een Schyche Ved enden, af Staver opsat, med bortag om, derom förklarede Almuen, at denne Schyche tilforn Var af timmer de tre Wegger, och Er dette det samme huus, som Aboe udi seeniste sin besigtelse-forretning under Nummer 14, Kalder een hestestald, Ved magt och lougfør, der dog ingen anden hestestald paa gaarden har Veret, end dette samme, som Var med it halftag paa, Denne Schyche nu igien at giøre saa gyldig och Lougfør som den Kunde tilforn Veret af timmer, haVer Vi anseet och paalagt til reparation udi penge 3 Rixdlr.

3 Det huus Mitloftet kaldet, med 5 Winduer udi fantis ingen bord, bencher, Schorsteen eller ofn udi War een Svale Ved siden som fattis gulf, och een boed derunder gansche brøstfeldig paa gulvet, noch een *Sule under paa Søre siden Ved borrestuen forgaaen, Paa taget Var alle Sperenderne forgaaen som Vil forbedris med Schot Sper (innskøytt sperr?), taget Vil och forbedris med NeVer, Ny torWal (torv-al) och render, saaoch een

1706: 86

tylt bord til troe paa Svalen, denne reparations omkostning med all tilfang och arbejdsløn har Vi anseet och taxeret til penge in allis 10 Rixdaler 2 march

4 Det loftt der nest hos \paa den Østre ende/ ochsaa med een boed under, samme loftt Var 5 Winduer udi deraf de tvende Vil gandsche ny giøris och de tre forbedris med 5 ny Ruder, derudi fantis iche heller nogen ofn, bord eller bencher, taget derpaa er gandsche forfalden forRaadnet och uduelig, och Vil giøris gansche nyt, med \render och torVal til/ Weggene til den nordre side Vil trende ny stocher udi, nyt Sperlag, med 4 ny bielcher,

Boeden der under er siden gjort til een stue med 4 Winduer udi, \nu/ panelet Runt om Veggene med it afschut Kammer hos, denne underste Verelse Kand Vi iche med føye legge nogen aaboed paa, eftterdi dend nu er saameget bedre, end da det Var ichun een boed mens den fornødne forbemelte reparation ofven til, samt een trappe til begge loftterne, med een tylt bord til bordtagets forbedring med all bekostning och arbejdsløn har Vi beregnet och taxeret til penge in allis, 13 Rixdaler.

5 Ildhuset, som tilforn stoed nermere Ved de andre huse, hafver Mag/ister Nicolas for farligheds avvergelse henflyt it Styche Vesten for de andre huuse, och er it StaVehuus 9 Norsche allen lang och 8 all/en bred, Wil med ny Sper never och torf och torWaller paa taget

forbedris, samt med nogle bord paa siderne, in allis med 4 tylter bord denne reparation Vil Koste in allis 3 Rixdlr.

6 Den store floer fantis lougfør och Well.

7 Een liden floer er brøstfeldig paa taget fattis troe neVer och torVal, Vil 4 tylter bord til, denne reparation med arbejdsløn och tilfang Vil Koste, 4 Rixdlr 3 march.

8 Den store lade fattis paa taget 2 Sper som Vill ny indleggis, nogle Schot Sperrer \med torVall/ *LoVen Vil giøris af ny, trende Sulestocher fattis paa den Syndre side bordtaget Wil noget forbedris, hertil Kand brugis

1706: 86b

det {gamble bordtag} som nu er paa borrestuen, denne reparations bekostning har Vi anseet in allis til 5 Rixdaler.

9 Den lille lade nu nedfløt i dalen mellem Søe Weyene fattis een langSole paa Østre Siden 2 Waager neVer paa taget, med arbejdsløn Wil Koste in allis 9 march.

10 It Smalehuus Ved Østre enden af den store lade er got och lougført.

11 Som intet Tørchehuus siden seeniste besigtelse paa Prestegaarden er opsat, Svarer Magister Stabel derfor taxten efter samme Verch 2 Rixdlr

12 Ligesaa forholdis med fischeboen som er taxeret for 3 Rixdlr 3 march

13 Nøstet Wed Søen i dend nordre Waag med Svalen tillagd er lougført och forsvarligt.

14 Qvern och qvernhuus, taget derpaa er lidet brøstfeldigt, fattis til aaser och 1 tylt bord til gulVets forbedring, Renderne Vil och forbedris med 4 hugne bord, Steenerne Kunde passere for gode, denne reparation ansaa Wi at Wil Koste in allis med arbejdsløn 3 Rixdlr

Beløber saa den gandsche aaboeds Summa paa baade Almuens och Prestegaardens huuser Som Mag/ister Stabel faar at Svare til 136 Rixdaler.

Efter for ommelte Inventarij Schrift, Som tillige med førrige Abois besigtelse forretning, nu bliver den ærwærdige mand H/er/r Otte Warberg ofverleVeret. Er och strax til H/er/r Otte af Magister Stabel ofverleVeret fire Kiør och een Oxe, Som Her Otte blef tillat Self at \lade/ udWelge de beste hand Kunde finde af hans creaturer. Men om hesten, i hvis Sted Mag/ister Stabel erbød at leVere een hoppe, Som H/er/r Otte iche Vilde Were fornøyet med, da som \hverchen/ Abois Seeniste besigtelsis forretning, ey heller den Ommelte in-

1706: 87

ventarij Schrift anderledis eller tydeligere melder om dette, end allene nefner een hest, ey forKlared om den Var gammel eller ung, om dend War dygtig eller iche, eller hvad priis och Werdig dend Schulle Were af, Saa Kand Wi iche Rettere End tilfinde Mag/ister Stabel at betale een middelmaadig Werdig i sted for samme hest hvilchen Wi ansetter til penge 4 Rixdaler.

Er saa den gandsche Sum, Som Mag/ister Stabel hafver at Svare til in allis 140 Rixdaler.

Denne Prestegaards Jordebog er som førrige \indførte/ inventarij Schrift indeholder nemblig.

1 Santorff Schylder 1 løb Smør och 1 faar giver udi landschyld 4 Rixdlr.

2 Nord Fielde Schylder 2 Waager fisch, giver udi Landschyld 2 1/2 Rixdaler.

3 Heyemarchen Schylder 1 løb Smør och 1 Huud, giver landschyld 4 Rixdlr och 1 ort.

Paa Heyemarchens udmarch er optagen 4 Øde gaarder som er lagt for Landschyld Nemblig KolbiørnsWiig Schylder 1/2 løb 1 Huud gifver udi Landschyld 16 1/2 march Drønnen Schylder 1/2 løb och 1 huud gifver udi Landschyld 16 1/2 march Wasnæs 1 pund Smør giVer Landschyld 1 Rixdlr Bussesund 1 Spand Smør giver Landsch/yld 5 march

Er tilsammen 3 løber 3 huder 2 Waag/er fisch it faar

<4 Noch forKlared Mag/ister Stabel at Prestebolet tilhører 1/6 par/t af *Pengeland och 2

Rixdlr i Nedre Børnæs>

Ellers fantis och andre gode Waanhuuse paa Prestegaarden staaende, som Magister Stabel der self, hafde til deels af S/a/l/ig/ H/er/r Søfren Breders Enche Kiøbt, til deels Self bygget och bekostet, af hvilche, efttersom der iche Vare nogen andre tienlige huuse paa Prestegaarden, Som Presten Kunde haVe sin Werelse, Waaning och tilhold udi, Saa Erbød Magister Stabel, H/er/r Otte

1706: 87b

at Kiøbe sig disse huuse af, och udi Kiøbet Decortere Sig dend paalagde Aaboed, Saa Kunde hand da self efter haanden lade bygge borrestue, och forbedre de andre prestegaards huuse som forsvarlig eller och legge \af/ disse huuse i steden igien, Saameget behøVis och beløbe Kunde, mod de andris Værdig.

Derimod H/er/r Otte iche Wilde giVe noget Svar eller resolution om at Kiøbe och beholde Mag/ister Stabels huuse

Da dersom de hederlige mend om dette iche Schulle Kunde foreenis, Raader (vi?) Mag/ister Stabel at giøre sig sine huuse Saa nyttig som hand best Weed och Kand, dette saaledis af os at Were besigtet, befunden {och} taxeret och forrettet, bekrefter Wi under Woris Signeter och boemercher.

Anno 1706 d/en 22. och 23. Junij Er almindeligt Sommers Schatte och Sageting Holden paa den gaard Houcheland udi Schiold Schibrede med samme Schibreds tilstede-Werende Almue hvor ochsaa Høy-ædle och Welb/aarne H/er/r Stifttsbefalningsmanden Wilhelm de Tønsberg personlig War tilstede, med Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, och bøyde lensmand Laers Dyngeland och Laugrettismend Haagen Hornæs, Anders MatHoop, Laers Søråase, Hans Giellestad, Albret Tittelstad Poul Schiold, Michel Tittelstad och Ole Hope.

Da efter at retten War af fogden Sat och Almuen til Edruelighed fred och Schichelighed formanet, medens Retten och tinget Varede Er først oplæst Kongl/ig forordninger och andre breve, nemblig

Først de tvende Kongelig forordninger om Land-Militien, saaoch om forholden med Strandet Schib och gods.

1706: 88

Noch læst Magistratens udi Bergen deris advarsel til alle Kremmere paa landet, at indfinde Sig udi Raadstuen i Bergen inden Julij maanedes udgang med deris adKomst breWer til Kremmerleyerne Dat/eret Bergen d/en 31. Majj 1706.

Derhos ochsaa høy-ædelbaarne H/er/r Stifttbefalningsmandens ordre om samme Kremmerleyer til Almuens betenchende derom, Dat/eret Bergen d/en 1 Junij 1706.

Noch Welb/aarne H/er/r Stifttamtmandens ordre, Dat/eret Bergen d/en 2. Jan/uarij 1706 Om Soldaternis udreedning til Batalions och Compagni Munstringer, nemblig Otte Schill/ing for dagen, och Sexten dage til Batalions Munst/ring \een gang/ och 8 dagis udreedning til Compagnies munstring tvende gange om aaret, halfp/arten i penge och halfp/arten udi MadWarer.

Noch læst de Høy Kongl/ig Committerede i Slotzloven deris befalning, om Tienden at Examineris hvorledis dend til Forpagterne betalis af almuen Dat/eret Agershuus Slot d/en 23.

Febr/uarij 1706 med derhos følgende Stifttbefalningsmandens ordre til fogden derom, Dat/eret Berg/en d/en 23. Martij 1706.

Noch læst Laers Andersen Houcheland och Anders Nielsen Loenes udgifne Schiøde til Tore Joensen Bratland och hans qwinde Karen Mognsdatter paa 27 march Smør och 6 Kander malt udi dend gaard Lone i Schiold Schibrede, Dat/eret Bergen d/en 3. April 1706.

Hernest er Examinationen foretagen eftter dend Høy Kongelig ordre Wed Slotz Lovens Committerede om Tiendens opbørsel, hvorom Kongl/ig Maj/este/ts foged betimelig har ladet Warsle och indKalde WedKommende tillige med Almuen, Och blef saa dend Samptlige Almue hver mand som tilstede var, foreholdet følgende Qvæstions poster, Sc: (altså, d.v.s.)

1 Om her udi dette Schibrede er nogen Tiende forpagter dertil Samptlige Almue Svarede ney, at her udi Schibrede ingen Tiende forpagter er,

1706: 88b

2do Blef Almuen tilspurt til hvem de deris Tiende da betaler, derpaa de Svarede, at alt Phanø Sogn, betaler Kongens part \eftter Matriculen/ paa tingene til fogden nemblig for 1 tynde hafre 2 Rixdaler eftter det høy Kongl/ig Rente Cammerits ordre, derom almuen høyelig beklagede sig at det falt dennem for tungt och *Swart (Swært?), Ønschede at Kongen allernaadigst Wilde forlindre dennem derudi De andre tvende parter nemblig Kirchens och Prestens, betaler de af Phanø Sogn nemblig Kirchens part til KircheWergeerne, Somme udi penge och somme i Korn, och naar de betaler i penge da giVer de 2 schilling for Kanden, och naar de gifver Korn in Natura, da fører de det til Kirche Vergeren, och War dermed i alle maader Wel tilfritz

3tio BleWe Almuen tilspurt om deris loe nogen tid for dennem er bleWen Kast, och om Enten foged, prest eller Kirche Wergeerne nogen tid har Weret ilde tilfridz med deris angivelse eller om Almuen hafde noget ofver saadan adfær at Klage, dertil de alle Svarede at de hid intil paa begge sider har Weret med hin anden Wel tilfrids, och hafde Slet intet herofver at Klage.

4to BleVe de tilspurte hvorledis de tienden till Presten betaler, derpaa de Svarede at Presten anammer Sin tiende in natura \HavreKorn/, och hafde hand aldrig Klaget paa deris angivelse iche heller nogen af dem hafde at Klage paa hans Anammelse, ti hand handlede vel med dennem i alle maader, och deris tiende fører de hannem til Prestegaarden, saasom de ingen anden tiende boed haVer, dermed Almuen och sagde sig i alle maader at Were Wel tilfrids. Almuen af Birchelands Sogn, forKlarede, at de betaler deris anpart Konge tiende til KorsKirche presten i Bergen, och dend betaler de in natura

1706: 89

och hafver ført dend til Presten, Saa de med hannem och hand med dem i alle maader har Veret Vel tilfrids, och intet haVer paa hin anden at Klage, dend øfrige tiende nemblig Kirchens och Prestens parter, betaler de, ligesom forhen af Phanø Sogns mend forKlaret er til Presten och KircheWergeeren, och hafde de aldeelis intet derofver at Klage, mens war ligeledis well tilfrids i alle maader som de andre. Om Tiendens ydelse i Aarestads Sogn forKlarede dend høylærde mand Mag/ister Niels Smit, Som er Pastor til Phanø med underliggende Sogner, at Tienden af Aarestads Sogn er Siden reformationen halffparten perpetueret til Sognepresten udi Domb Kirchen, och den anden halfve part til Sognepresten paa Phanø, hvor af hver for sin andeel opberger alle tre tiendens parter derom hand anViiste høyloflige ihuKommelse <den> S/a/l/ig/ Kongis Friderici fertij udgifne bref in originali, Som Sognepresten til Phanø samme tiende har beVilget, Dat/eret Kiøbenhavn d/en 21. Junij Anno 1669 tillige med flere eldtgamle breVe och

Documenter derom, hvorefter tienden alt siden til Dato saaledis har fuldt Phanøe Sogneprester.
5to Om repartitionen hvorefter Tiendetagerne Sin andeel tiende Søgt hafver, forKlarede Samptlig Almuen, at de aarlig gifver och betaler dend, efter dend Wisse taxt som udi Matriculen er indført. Ligesaa forKlarede om Smaa tienden, at dend betalis aarlig efter Den taxt som udi Matriculen er indført, derofver de Sagde Sig Slet intet at have at Klage i nogen maade paa dem som sam/m/e tiende opberger.

1706: 89b

Noch frem Kom at læsis Madame Mariae Elisabet Tor Møllens udgifne Schiøde til Johannes Poulsen och hans hustru paa een Jord Kaldet Abeltvet i Schiold Schibrede Schyldende aarlig 1/2 løb Smør, Dat/eret Berg/en d/en 23. Martj 1706

Noch læst Lenche Diderichsdatters udgivne Obligation til Karen S/a/l/ig/ Hans Brodersens paa 30 Rixdalers Capital, derfor pantsat alle hendis eyende midler, løse och faste Dat/eret Berg/en d/en 18. Junij 1706.

Endelig førend Høy-ædle och Welbaarne H/er/r Stifttsbefalingsmanden tog afschied fra dette ting, tilspurde hand publice dend gansche til stede Verende Almue, om de noget hafde at Klage ofver deris foged eller SchriVer i nogen maade formedelst deris forhold enten udi (een) eller anden maade mod dennem dertil den gansche Almue Svarede at de Slet intet ofver dennem hafde at Klage i nogen maade, mens tached dem alle ære och got i alle maader,

Dette samme blef och samptlige Almue tillspurt om deris prester her udi Prestegieldet hvortil den gandsche Almue eenstemmigen Svarede, at de aldeelis intet hafde eller Viste om dennem at Klage, mens tachede dennem all ære och got, och Var med dennem i alle maader saa Vel tilfrids at de ingen bedre Prester och medfart af Prester sig Kunde Ønsche.

Hernest frem Kom een Reserve Soldat Hans Ingelberts/en med een bøkelseddel til hannem udgiVen af Ole Berents/en d/en 19. April 1706 paa 1/2 løbs leye Smør och 1/4 deel huud landschyld udi den gaard Schage udi Schiold Schibrede Som af Brigadieren ok Krigs-Commissarien var beVilget at bøkse.

1706: 90

Noch læst Hinric Cortz och Blantzeflor Schottis udgifne obligation til Welædle och Welbyrd H/er/r Cammer Raad Hans Schrøder paa Capital 150 Rixdaler derfor til Special pant sat deris odelspladz Calfarie, Dat/eret Calfarie d/en 22. April 1706.

Hernest lod Houchelands Eyere tingliuse, at Møllerne Wed Aarestad och Mølledal herefter Schulde holde deris heste fra Houchelands march, Saafremt de ey Wil lide Schade och tiltale derfor.

Sagerne som til dette ting Kunde Were indstefnte bleVe herefter Paaraabte, och fremkom først

Welædle H/er/r Commissarius Valqvar Riisbrech, som efter førrige tiltale hafde Stefnt Ole Kiønnet for sin utilbørlige adfær baade udi ord ok med gierning, til een Endelig dombs lidelse efter fortieniste, hafde och indstefnt Widnerne, Hans Andersen Nedre Fyllingen, med hans

qvinde Abelone Joensdatter, och Niels Børresen Arbeidsmand, deris bekiendelse och Widnisbyrd i denne Sag Eedlig at giøre.

Citanten møtte udi egen person for Retten,

Ole Kiønnet bleV trende gange lydelig paaraabt mens møtte nu iche for Retten ey heller nogen paa hans Wegne.

Af de indstefnte Widner møtte Hans Andersen Allene, och ingen af de andre.

Bøyde Lensmanden afhiemlede Stefnemaalet at alle sagen WedKommende til dette ting loulig har Weret stefnt.

Hans Andersen fremstoed och aflagde sin corporlig Eed, Sandt hannem gud Schulle hielpe, at hand vilde sige och bekiende sin Sandhed i denne sag, och derpaa forKlarede och udsagde all passagien tydelig ord for ord ligesom hand tilforn d/en 20 Januar nestleden bekient och udsagde haver, och sagde sig aldeelis intet mere i denne sag at Vide.

1706: 90b

Citanten paastoed at de udeblifvende Widner motte *motte under straf efter Loven foreleggis til een Wis tid igien at møde deris eedlige forKlaring at giøre

Afsagd

Som det indstefnte Widnisbyrd Sc: (altså, d.v.s.) Abelone Joensdatter Som staar under landets Jurisdiction nu iche møder, altschiønt hun om denne sag sit eedlige Vidne at aflegge loulig er indsteVnt, saa foreleggis hende endnu tid til d/en 30. Julij førstkom/m/ende da at møde herom paa Nobis Krog, hvor retten igien da om denne sag er berammet at holdis Saafrembt hun ey Vil lide straf til boed paa 20 lod sølf efter Lovens 1 bogs 13 Cap/itul 7 art/icul

Til samme tid och sted Kand och Niels Børgesen Warslis at møde sit Widne eedlig at giøre. Mens om hand herimod Schulle lade sig finde fortredelig, da som hand boer Wed Nøstet och hans Werneting er udi byen, maa hand da der søgis til sit Widnisbyrd eedlig at aflegge,

Hertil maa och Ole Kiønnet endnu een gang Warslis til gienmæle at Were, Saa Schal sagen da nermere Vorde Kient udi hvis Retten Kand medføre.

Manufactur Directeuren Jacob van Vida hafde til dette ting indstefnt sine leylendinger opsidderne paa Hope efter førrige tiltale for uloulig Schougehugst, derom som de nu stoed paa een goed Wey til forliig, consenterede parterne paa begge sider at sagen motte beroe och opsettis til neste ting.

Mag/ister Niels Smit hafde Stefnt Hans Andersen Nedre Fyllingen och Commissar/ius Riisbrech efter førrige tiltale och seeniste afschied.

Ingen af parterne møtte, hverchen citanten eller de indstefnte hvorfor med denne sag til videre Stefnemaal beroer.

1706: 91

Fogden begiered tingswidne om De tvende Jorder Næsse Schyldende 1 pund och Harebache 1 løb, herudi Schibredet beliggende, som dette aar ligger øde och u-saad, herom Laugrettet och Almuen Eedlig attesterede at disse tvende Jordeparter dette aar er usaade.

Endelig blef paaraabt om nogen flere Var der hafde at gaa i Rette men som ingen sig indfant, er dette ting Endt.

Anno 1706 d/en 25. Junij Er Almindeligt Sommers Schatte och sageting Holden paa Bildøen udi Sartor Schibrede, med samme Schibreds tilstede Werende Almue, hvor och War personlig tilstede Welbaarne H/er/r Stifttbefalingsmand Wilhelm de Tønsberg, och Retten biwaanede, da och nærWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad med Bøydelenmanden Anders Bildøen och Laugrettismend, Niels Hambre, Elling Vorland, Jens Tøsøen, Laers Foldnæs, Michel SnecheWiig, Niels Søre Biørøen, Johannes Store Songal och Steffen Erichsen Aagotnæs.

Da eftterat Retten af fogden War sat och Almuen formanet til Edruelighed fred och Schichelighed medens Retten och tinget Warede, Er først læst til dette ting alle de Høy-Kongl/ig forordninger och breWe sambt befalninger, som nest tilforn paa Schiold Schibreds ting ere læste och der Specialiter indførte

Dernest læst Kongl/ig Maj/este/ts Allernaadigste confirmations bref paa det Mageschifte mellem Welbyrd/ige H/er/r Laugmand Niels Knag och KorsKirchen udi Bergen dens Werge S/igneu/r Herman Schröder, om den gaard Hitzøen Schyldende aarlig 2 W/aager fisch Som Laugmanden hereftter Schall nyde med bøxel och tilliggende herlighed, imod de gaarder Søre Toppe Schyldende aarlig 1 løb Smør och 1 tynde malt, udi Arne Schibrede,

1706: 91b

och udi dend gaard Nedre Twet udi Herløe Schibrede 2 pund Smør och 1/2 tynde malt, alt med bøxel och herlighed, Som KorsKirchen igien nyder Dateret Rosenborg d/en 17. Maj 1706 under Kongl/ig Haand och Segl.

Derhos och læst Welbemelte KircheVergers Schiøde paa samme gaard Hitzøen, til Welb/aarne H/er/r Laugmand Knag Dateret Berg/en d/en 22 Decemb/ris 1705 och tillige unterschreVen af Stiftamtmanden Biscoppen och den gandsche Magistrat paa Kirchens Wegne.

Noch læst Niels Hambris udgifne Schiøde til sin Stifsøn Vincentz Endresen, sampt hans hustru Anne Knudsdatter paa 1/4 Part udi den LaxeWaag SchratHolm i Sartor Schibrede med Wisse indførte conditioner intil Niels Hambris død Dat/eret Hambre d/en 11. Junij 1706.

Noch læst bemelte Niels Hambris gifne testament med Wisse conditioner intil Niels Hambris død til hans datter Karen Nielsdatter paa 1/4 part udi den LaxeWaag SchratHolm i Sartor Schibrede Dateret Hambre d/en 11. Junij 1706.

Noch læst Hans Michelsen Lærøens udgifne Schiøde til sin Søn Ole Hansen paa 18 march Smørs leye udi den gaard Lærøen, af den part Hans self hidintil brugt haVer Dateret, Bildøen d/en 25. Junij 1706.

Noch læst Rasmus Landraais udgivne Schiøde til Cornelius Albretsen Grøn paa 20 march fischis Leye udi dend gaard Solliswiig i Sartor Schibrede, Dat/eret Bergen d/en 17. April 1706.

Hernest er Examinationen eftter dend høy Kongl/ig ordre af Slotz Loven Committerede hidsendt, om Tiendens opbørsel af de Ved Kommende, foretagen, och blef da Almuen først tilspurt om udi dette Schibrede er nogen tiende forpagter, Korntiendens tagelse angaaende dertil

den gandsche tilstede Verende Almue Svarede ney, at her Korntienden aldrig har Weret forpagtet

1706: 92

Siden den tid Bispen hafde Kongens part tiende.

2do BleVe de tilspurte til hvem de betaler deris Korntiende, dertil de Svared och forKlarede at de betaler Kongens part til fogden paa tingene, nemblig 2 Rixdaler for tynden, som er for den tredie part 4 march dansche, hvor for fogden dennem qvitterer, och bliVer det leVeret paa høstetinget; Kirchens part som och er 1/3 part af 2 Rixdlr nemblig 4 march dansche af tynden, betaler de ligeledis udi penge til KircheWergerne, och dend sidste trede part som och er 4 march af tynden betaler de til Presten ligeledis udi Penge, dermed alle Ved Kom/m/ende trede tagere altid har Weret Wel tilfrids, och forKlarede Almuen at deris Loe her aldrig har Weret Kast, och har her aldrig Veret brugeligt at nogen angivelse om Korntienden af Almuen har Veret giort, mens de har altid betalt effter den taxt af Korn, som udi Matriculen har Weret sat, dog Siuntis de det meget *Svart at Svare 2 Rixdlr tiende af een tynde Hafre, saasom her intet andet Korn Kand saais end Hafre, och formodede <aller> underdanigst at *ernaa hos Voris allernaadigste Konge allernaadigst forschaansel och befrielse hereffter, til nogen forlindring for saadan *Svar tiende betaling. Endelig forKlarede de at her aldrig har Veret tiendeboed, mens saadan anpart tiende i penge som ofvenmelt, leVerer och betaler de til hver tiendis anammere, nemblig Kongen Kirchen och Presten hver deris part i egne hender.

Hernest blef och effter høyædle och Welbaarne H/er/r Stifttbefalingsmandens ordre til fogden begiert Almuens forKlaring och betenchende om Kremerleyerne udi dette tingsted hvorledis de ere conditionerede, och hvor lenge tid siden de har Weret indrettede.

1706: 92b

Derpaa Almuen eenstemmigen Svarede och forKlarede at udi dette Schibrede findis efftermelte Krem/m/ersteder eller leyer, nemblig

Først Buchen som af Alders tid har Veret och er een *haun (havn) udi Leyen, och it gammelt Gastgieberie som uforbigiengelig er fornøden.

Dernest och Glæsver it gammelt privilegeret Kremerleye eller borgersæde, som Abraham Vesel nu bruger, och er for Almuen Umisteligt Saasom det er dennem til stor nytte, ellers forKlarede de om Wigten som af ham brugis, at hand bruger Kongens Jern bismere, och tager Wigt ligesom alle andre borgere udi byen, dog er hand enda lemfeldigere udi Vigten end de, och hafver de intet *Paa (skrive oppå ordet elle/rs) hannem at Klage for hans handling med dennem i nogen maader

3tio Haagensund er och it Kremerleye her udi Schibredet som de forKlarede at have Veret it Kremerleye ofver 50 aar, som de Kunde mindis, och er det beliggende 1/2 *miel (miil) fra Glæsver, een goed *haven (havn) for Almuen, som och er fornøden at de der, til nødtørftt Kand faa deris fornødenhed, saasom hos een anden Kremer och brugis, samme nu af Hinric Ravel Borger udi Bergen.

4to ForKlarede Almuen at TelleVaag er it Kremerleye, som hafver Veret it borgersede ofver 50 aar, och brugis nu \ochsaa/ af Abraham Vesel, och ligger omtrent Een half *miel fra Glæsvær udi aabenbare hav, Som Velbyrd/ig H/er/r Laugman Knag {har} udi Velbaarne H/er/r Stifttamptmande/ns sted, som fuldmegtig hannem med een resolution paa Almuens egen ansøgning \har/ tilladt, saasom dend forige Krem/m/er Jochum Piil {iche} Som udi Langsam tid der har siddet, iche har Kundet holde och forschaaffe Almuen der omKring deris fornødenhed,

som de Kunde Vere tient och holden med, hvilchet Abraham Vesel, som

1706: 93

nu self tilstede Var \ochsaa/ saaledis forKlarede och lovede derom at frembVise, efter dend i dag oplæste adVarsel, inden Julij maanedes udgang paa Raadstuen i Bergen, sine brefve och AdKomster, tillige med dend benefnte Laugmandens resolution, Som fuldmegtig paa Stiftt-amptmandens Wegne.

5to ForKlarede de at SolisWiig er nylig til it Kremersede optagen och begynt af een person naunlig Cornelius Albrets/en Grøn, som tilforn aldrig har Weret noget Kremerbrug før denne mand der er Kommen,

Noch frem Kom at læsis Niels Mognsen Landraais udgiVne bøkelseddel til Ole Hansen Algerøen paa it pund fischis leye udi Landraa Dat/eret LandRaa d/en 25. Junij Anno 1706.

Noch Mogns Dalis udgifne bøkelseddel paa sin myndlings Iver Olsens Wegne til Rasmus Jacobs/en paa 15 march fischis leye udi den Jord Aase i Sartor Schibrede, Dat/eret Dale 17. Apr/il 1706.

Noch Hans Jacobsen Todis udgifne bøkelseddel til Niels Erichsen SchaalWiig paa 2 pund fischis leye udi dend Jord SchaaleWiig Dat/eret Bergen d/en 3. April Anno 1706.

Nog Bischopens Docter Niels Randulfs udgivne bøkelseddel, till Anders Rasmusen, paa dend halfve part, udj dend gaard Waage, Dateret Bergen d/en 5 Decembr/is 1705.

Og Saa Mag/ister Niels Smeds udgivne bøkelseddel till Iver Nielsen paa 1/6 deel udj dend gaard Sechingstad, dateret Steen dend 22 January Anno 1706.

For Retten d/en 26. Junij tilspurte Høy-ædelbaarne H/er/r Stifttbefalningsmanden, samptlige Almuen om de hafde noget at Klage enten ofver fogden eller Schriver for deris forHold i nogen maade dertil Almuen eenstemmig Svarede, at de aldeelis *inten (intet) Ofver dennem i nogen maade hafde at Klage, Ligeledis gav de och deris prest it got Schudsmaal i alle maader.

1706: 93b

Hernest bleWe Sagerne som til dette ting Var indstevnt foretagne, och fremkom først.

Gamble Ole Golten med Sine Sønner Som Hafde Stevnt Michel och Amun Midtveit efter førrige tiltale om dend halve LaxeWaag udi Ertz Sunds Holm at afstaa.

Parterne møtte nu alle personlig for Retten, och hafde Michel och Amun Midtvæt, ladet Stefne Grim Midtvæt at Widne sin sandhed i denne sag, saaVit ham Kand Were Vidende.

Da lagde Michel først frem it Schiøde paa Samme LaxeVaag udgifven Anno 1684 af Henrich Nitter och Anne Nitter til de mend Ole, Mogns och Grim Mittvæt. Noch fremblagde Michel Midtvæt it Document under Abois haand och forsegling, tillige med 4 andre boemerchers undersettelse Dateret Anno 1695 d/en 17. Junij, at Schulle Vere passeret til Almindeligt sommersting paa Bildøen i Sartor schibrede, nemblig een Sluttet forening mellem disse mend och Gamble Ole Golten Self, at Midtvæts menderne Angerløs efter den dag Schulle beholde dend halve LaxeVaag udi Ertzholmsund, och fich da Ole Golten derpaa til udi forligelsemaal 2

Rixdaler; noch indlagde hand it Document om samme forligelse.

Dette forbemelte forligelse Document modsagde Ole Golten och beschylte det, at det aldrig saaledis af hannem for Retten er forligt och Samtycht ti hafde han dette saaledis samtycht, da hafde hand Wel mott sette sin hand och boemerche derunder med, begierte derfor Dilation och opsettelse med sagen til neste ting, at hand Kand lade efttersee Abois protocol, om dette och saaledis findis derudi indført, Som hand formeener iche Schal findis, mens er i de tancher at dette er it Selfgiort Werch af Aboe uden for Retten.

Afsagd.

Denne begierte Dilation och opsettelse til neste ting Kand ieg iche Wegre Ole Golten, for at eftterforsche til Rettens opliusning Sandheden om denne Sag af förrige SorenschriVer S/igneu/r Abois protocol for det aar 1695 Om denne forligelse och saaledis der udi Kand findis indført, Saa schal da til neste ting een Endelig Kiendelse och domb i sagen Schie.

1706: 94

Rasmus SollisWiig hafde Stefnt sin grande Jens SollisWiig for Schammelig Schieldsord, nemblig hand Schulle Schieldt hannem for een tyV, derom hand och hafde Stevnt til Widne Peder \Echerhovd/ och Knud Solliswig deris Sandhed Wed eed at forKlare, och Jens der for at lide domb til Wedbørlig straf eftter loven.

Jens SollisWiig møtte personlig for Retten och negtede iche at hand io af hastighed Kom til at Schielde citanten nestleden høsteting her paa Bildøen, dog Kunde hand iche saa grant Komme det ihue.

Knud SollisWiig fremstoed och Widnede med eed och opragte fingre at hand nestleden høst her paa Bildøen da tinget holtis, hørte at Jens SollisWiig Schieldte Rasmus SollisWiig for een tyV, hvorpaa Rasmus bad de hosWerende dragis det til minde mens af hvad aarsag hand saa Schieldte Wiste hand iche.

Peder Echerhofde møtte nu iche men hafde loulig forfal.

Afsagd

Det nu udeblefne Widne Peder Echerhofde bør igien Stefnis til neste ting, Sin Sandhed i denne sag eedlig at beWidne, \Saa/ schall nermere omgaais hvis Ret er.

Abraham Wessel hafde ladet stefne Jacob Hommelsund och Enchen Brite Hommelsund at lide domb til at betale dend store aaboed, som paa deris huuse er befunden eftter schiede besigtelse av Rettens middel och dannemend, som beløber paa Jacobs part 39 Rixdlr 2 march och paa Enchens part 20 Rixdaler 1 march, SaaVelsom forWoldte omKostninger Schadisløs.

Jacob Hommelsund {och Enchen} møtte personlig i rette, och paa Enchens Wegne møtte hendis broder Morten Sæle Som begierte Dilation til neste ting

*Abram Wessel i Rette lagde besigtelsis forretningen och de mend som dend haver forrettet Ware och tilstede, och tilstode, at brøstfeldigheden Sig saa stor paa huusene befant, til dend taxt i ringeste maade Som af dem Wurderet er.

Jacob Hommelsund belovede at Wille reparere och ferdig giøre all brøstfeldigheden inden it aar her eftter

1706: 94b

Citanten twiflade paa at dette blev eftterkom/m/et paastoed derfor domb i sagen, samt hans forWolte omKostningers erstatning som bedrog til 3 Rixdlr til Dato.

Afsagd

Jacob Hommelsund och Enchen Brite Hommelsund tildømmis inden Paasche førstKommende at ferdig giøre och reparere all brøstfeldigheden paa deris Jords huuse som forsvarligt och louligt Kand eragtis, af uWillige mend som det Kand tage udi Øyesiu, naar reparationen er Schied; och hvis dette iche af dennem Worder efterkommet inden dend forelagde tid, bør de efter i rette lagde besigtelse och taxeringsWerch betale til citanten dend Sum penge som brøstfeldighedens reparation er taxeret til och det under namb och Exsecution udi deris boe och midler, Som midlertid bør Were som In Seqvestro, til citantens forsichring for denne store aaboed, Saa bør och de indstefnte \Sc:/ (altså, d.v.s.) Jacob Hommelsund betale citanten udi omKostning til Dato forWoldet 2 Rixdaler, och Enchen 1 Rixdaler alt skadisløs under forbenefnte adfær efter Loven.

Endelig begierede fogden tingsWidne om de 4 Jorder, Sc: (altså, d.v.s.) Brattenbo\r/g 12 march, udi Spielde 15 march, Obsøen 9 march Som her udi Schibredet dette aar ligger u-saad Hvorom Almuen och Laugrettet attesterede paa deris Eed at det sig saaledis i sandhed forholder.

Och som nu ingen flere frem Kom der hafde at gaa i rette er dette ting endt.

Anno 1706 d/en 28. och 29. Junij Er almindeligt Sommers Schatte och Sageting holden paa FrechHoug tingsted udi Herløe Schibrede med tilstede Werende Samme Schibreds Almue nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren

1706: 95

Glad, med Bøyd Lensmanden Rasmus Frommereide och Laugrettismend Jonas Toschen, Joen Floen, Michel Sæle, Niels Blom, Anders From/m/ereide, Joen Heggen, Magne Schielanger och Laers Harchestad.

Da effterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged Var sat och Almuen formanet til Edruelighed fred och Schichelighed medens Retten och tinget Warede bleW først lest de Kongel/ige forordninger och høye befalninger, som forhen ere Specificerede och til de andre Sommersting læste.

Noch læst Rasmus Nielsen Bogis och Halver *Amundsens Kolstads udgivne Schiøde til Welædle och Welbyrd H/er/r Laugmand Niels Knag paa 18 march Smør och een Mæle malts leye med boxel och herlighed udi dend Jord Bouge i Mangers giæld beliggende Dateret Bergen d/en 22. Martij 1706.

Noch læst Casper Richis udgiVne bøkelseddel til Anders Laersen paa it pund fischis leye udi dend Jord Toftt udi Herlø Schibrede Dat/eret Berg/en d/en 12. Febr/uarij 1706.

<Noch> Welbyrd/ig H/er/r Laugmand Niels Knags udgifne bøkelseddel til Michel Joensen paa 8 1/2 march Smørs leye udi dend gaard Ohne i Herlø Schibrede Dat/eret Berg/en d/en 23. Dec/embris 1705.

Noch Welbem/el/te H/er/r Laugmands udgivne bøkelseddel til Niels Mognsen HaneViig paa 18 march Smør och Een fierding malt udi dend gaard Hegernæs udi Herlø Schibrede Dat/eret

Hopsgaard d/en 22. Octob/ris 1705.

Hernest blef efter forhen oplæste høy øfrigheds ordre begiert Almuens forKlaring och betenchende om Kremerleyerne udi dette tingsted, hvorledis de befindis, af hvem de nu holdis och hvorledis, Saa och hvor lenge de har Weret holdt.

Derpaa Almuen och Laugrettet forKlarede at her udi Schibredet er følgende Kremersæder nembliq

Jordholmen, som har Weret Kremersæde ofver 90 aar, Som er meget til nøtte for Almuen, baade for dem som udfar och fischer, saaoch for omKring boende bønder, som ere langt fra byen boende

1706: 95b

saasom de der iche fattis deris fornødenhed, mens Kand faa til nødtørftt for een billig betaling alt hvis (det som) de behøver, och derforuden nødig huusrum til forsichring for de Reisende der Kom/m/er. Dette Kremerleye brugis och underholdis nu af Abraham Wessel, som det och har haftt omtrent 14 aars tid, hannem gaf Laugrettet och dend gandsche Almue det gode eftermæle, at hand altid har handlet reedelig och Wel med dennem baade udi Kiøb och Sal, baade udi rigtig maal och Wegt, med alt hvis (det som) de med hannem handler saa hand er een hielpsom mand for dem udi samme Kremmerleye, Som de ønscher der frembdeelis at motte nyde och beholde.

Omtrent 1/2 mile derfra, forKlarede de at Jonas Helt Borger udi Bergen for omtrent 2 aar siden har begynt een Kremmerhandling paa den gaard Nordre Sæle, som er hans egen Jord, hvor hand holder een dreng til at Selge for sig hvad Vare hand hiemfører, och at Kiøbslage fischevarer igien af bønderne, Som hand iche allene Kiøbslager med sine egne bønder, mens naboerne der omKring forKlarede at hans tiener nu nylig for 8 dage siden hafde Kiøbslaget fisch med Johannes Sture sine drenger, som iche ere af hans egne Landbønder, men hand Kiøber och med andre hvem som Kommer til hannem Ellers forKlarede almuen at der før hans tid iche har Weret holt Kremmerleye der paa 60 aars tid, ey heller ligger steden saa beleylig, at det Kand Were almuen till nogen tieniste, ti det er for langt af Weyen

Herforuden er paa Hennøen tvende Kremerleyer den eene brugis af Søfren Willomsen det andet af Hendrich Schrøder borgere i Bergen. Disse har Weret holdt af alders tid ofver 100 aar

1706: 96

och er fornøden for almuen, iche heller hafde Almuen noget at Klage ofver deris handel och forhold Som samme Kremmersæder nu bruger och holder mens War med dem Vel tilfrids. Disse tvende Kremerleyer ligger een stiv mile fra Jordholmens Kremerleye.

Ellers har udi dette Schibrede endnu Veret it Kremerleye Kaldet Hellesund, som ligger omtrent mit mellem Jordholmen och Henne 1/2 mile fra hvert, dette Kremmerleye har nu ligget øde och uden brug paa 6 aars tid Almuen forKlarede och at dette sæde er iche fornøden, eller almuen til nogen nytte och gaun saasom de Wel hielpis af de andre for benefnte Kremerleyer.

Noch forKlarede de om Strudshaun som ligger omtrent 3/4 mil fra Bergen, som er een almindelig Schibshafn, hvor ey anden handling er end øl tobach och brendeViin at Selge for Reisende.

Hernest foretagis Examinationen om tiendens anammelse och opbørsel efter dend Høy Kongl/ig ordre, och blef Almuen sampt Laugrettet først tilspurt om her udi Schibredet nogen tiende forpagtere War, som enten alt eller nogen deel deraf har opbaaret dertil Almuen svarede at de her udi Schibredet iche Wide af nogen forpagtere uden for een deel af Kongens part som

Biscoppen udi Bergen har Weret beneficeret med som er allene Melands Sogns Kongetiende i dette Schibrede och Hammers giæld tilhørende.

2 Om hvorledis och af hvem samme tiende \her/ er anammet och opbaaret, dertil Almuen forklarede at Samme Konge part tiende udi lang tid her er anammet och opbaaret af den dannemand Rasmus Lechnæs paa Biscoppens Wegne, och HaVer Melands Sognet altid betalet deris tiende efter Wigt, och

1706: 96b

iche efter maal, nemblig af hver tynde hafrekorn Saasom her iche andet Korn falder, betalis proportionaliter af tynden in allis for alle 3 parter 1 1/4 pund af tynden, Som Kand beregnis til 3 schilling och 1 1/2 hvid (dansk/norsk mynt) af Kanden efter maal at regne, och denne tiende part hafver de betalet undertiden i penge och undertiden i Korn, efter dend gamle taxt, paa Wigt och maal, Som Biscoppen har haft i lang tid at opbærge tienden efter, herom dend mand Rasmus Lechnæs som samme tiende paa Biscoppens Wegne opbaaret haVer, Self møtte och forklarede at dend maade efter Wigt at opbære Korntienden, har Wæret i brug her lunge før denne Biscops tid, och siden altid saaledis continueret, indlagde derforuden Biscoppens egen Schriftlige forklaring om Tiendens opbiærging Dat/eret Berg/en d/en 22. Junij 1706 Son blef læst. *X.

Noch blef Almuen tilspurt om de besvergis med at føre \denne/ tienden nogen steds hen, som de Kand haVe at Klage paa, dertil de Svarede at Biscoppens fuldmægtig har altid Kommet hid udi Schibredet och Self afhentet sin tiendepart, enten dend er betalet i Korn eller penge, de forklared och at de ingen tid ere graveret med deris Lois Kastelse, mens Biscoppen har altid med dem Veret Wel tilfrids och de med hannem, saa at de ofver hin anden Slet intet haVer at Klage.

Om Kirchetienden och Prestetienden forklarede de af Melands Sogn, at de betaler dend ligeledis til Presten och KircheWergerne, Somme tider i Korn, och undertiden i penge efter Wigt, och samme taxt, som til Biscoppen, hvormed de Ware Wel tilfrids och hafde intet at Klage.

De af Aschøen dette Schibrede tilhørende som ligger under DombKirche sogn forklarede at de betaler deris Konge part tiende, SaaVelsom Prestens part, til Sognepresten udi Dombkirchen, udi Berg/en och i Steden for Kirchetienden Som af dem iche fordris maa de betale til KircheVergerne naar brud ...? 1/2 Rixdler for lius, och til Scholen 2 march, och for deris liig maa de betale for Jord och Klocher, Som de ellers

1706: 97

ere fri for paa landet.

Af Mangers Giæld dette Schibred tilliggende, saasom Herlø Sogn, Bø sogn och ichun tvende gaarder af Mangers Sogn, betaler deris Kongepart af tienden efter Matriculen til fogden for hver tynde 2 Rixdaler er efter beregning 48 Kander paa tynden, for hver Kande 4 s/chilling Som om høsten paa tinget bliver anammet och betalet och hver bonde udi sine bøger for qvitteret. Disse betaler och Kirchens part til KircheVergerne mest med penge, som de anammer efter beregning for Kanden 2 1/3 schilling, och Prestens part anammer Presten Self af een deel, Korn, och een deel, penge, Som de dog maa betale høyere til Presten end til Kirchen, och tager Kirchen och Presten deris tiende \ SaaVels/om Smaatienden alt/ efter gammel maade och taxt, alle aar lige eens, saasom dend iche bliver betalet efter nogen angivelse, iche heller er deris Loe nogen tid bleVen Kast, de Klager iche heller ofver den/n/e brug, mens Svarede alle at de Vare baade med Kirche Vergerne och Presterne om tiendens anammelse Vel tilfrids

Ellers beswergede sig KircheVergerne ofver at de maa Svare for tynde Kirchetiende udi topmaal til StifftSchriVeren penge 1 Rixort.

Paa Presternis Wegne War her ingen tilstede for dennem noget at Svare.

Hernest blev Sagerne foretagen som til dette ting Var indstefnt och fremkom da først.

Mogns BredWiig Som hafde Stefnt Hinric Schröder om den boe eftter förrige tiltale til nestleden Høsteting nu til endelig dombs.

Hertil at Svare møtte Hinrich Schröders hustru Cathrina Wit, och Svarede, da hendis S/a/l/ig fader Kiøbte denne gaard Hielmen som nu er ofver 36 aar siden da stoed denne boe saaVelsom de andre gaardens tilhørige huse paa gaarden, det hun beViiste med tvende gamble mend Joen Schiold och Ole Alføen

1706: 97b

at denne boe som nu er omsteVnt har staaet paa gaarden *Helmen ofver førretyVe aar Som samme mend erbøde med deris Eed at forKlare.

Chatrine Wit fremblagde derforuden det Schiøde som til hendis S/a/l/ig/ fader Jan Wit er givet paa samme gaard, d/en 8. Majj 1668 af S/a/l/ig/ Velb/yrdige Axel Urap, hvis indhold er, at bemelte gaard *Helmen med al aabygd bemelte Jan Wit da er Soldt och hiemplet hvorfor hun formeente at altschiønt hun iche hafde haftt saadan loulig adKomst och Schiøde paa all gaardens aabygning som dette er, saa Kunde dog ingen nu eftter saa lang tids forløb fraVinde gaarden denne boe, som er fult gaarden med \rolig/ heVd saa mange aar uden al paatale.

Mogns BredViig blev tilspurt om hand hafde nogen rigtig beViis enten Ved Schifftbref eller anderledis at denne boe har Veret hannem udi arV tilfalden, saa och naar det schal Vere schied dertil hand Svarede ney.

Parterne bleVe tilspurte om de noget Videre paa nogen af siderne hafde udi retten at fremblegge eller proponere dertil de paa begge sider Svarede ney.

Afsagd

Eftterdi citanten iche udi nogen maade Kand beViise sig denne paastefnte boe med nogen Ret at Kunde tilkomme, ey heller med noget SchifftbreV, at hannem nogen arVeRet derudi Kand Were tilfalden, Hinrich Schröders Kieriste Catharina Wit nu derimod for Retten tydelig har beViist, først med tvende gamble troVerdige mend, at denne boe har staaet paa gaarden *Heelmen ofver 40 aar, dernest med it loulig pergaments Schiøde under Kongl/ig Stempel til 2 Rixdaler udgiVen Af dend Salig

1706: 98

Herre Axel Urap d/en 8. Majj 1668 Som och er tingliust d/en 19. Sept/embris samme aar beViist, at gaarden da med all aabygning, hendis S/a/l/ig/ fader er tilschiødt och hiemplet, Ti Seeis iche at citanten Kand haftt nogen billig føye til at tilholde sig denne boe, eller nu, eftter saa lang tids forløb dend udi rolig hefd har fuldt gaarden, tilegne sig den, hvorfor Kiendis for Ret at samme boe frembdeelis bør følge och tilhøre den gaard Hielmen, och hand Mogns BredWiig at betale Hinrich Schröder for uføyelig Stefnemaal udi omKostning til Dato 2 march 8 s/chilling under adfær eftter Loven.

Jonas Helt Hafde Stefnt Rasmus och Ole Nordre Sæle, saa och Knud och Mattias Nøtnæs fordi de uden hans, som deris Jordeyeris minde och afWidende hafver Schifftet deris Jord sig imellem eftter egen Wilie och behag derfor at lide domb til straf for egen Raadighed och ulydighed mod

deris Jordeyere, Som loVen dem forbyder.

De indstefnte møtte alle personlig for Retten och sagde at Jordeyeren Jonas Helt har Self givet dem forlov at bytte Jorden sig mellem formodet derfor hand nu iche Kunde Klage der ofver, ti hafde hand self iche samtycht det da hafde det iche Schied.

Citantens fuldmegtig Niclas Rasmus/en hertil Svared at Helt har iche negtet dem Schiffte, mens paa saadan maade at de schulle ladet ham Vide deraf saa hand Kunde Self Veret derhos.

Afschiediget.

Som de indstefnte Rasmus och Ole Nordre Sæle, och Knud och Mattias Nøtnæs, iche har haft deris Jordeyeris minde til dette Schiffte paa anden maade end hand Self Wilde Weret derhos tilstede, naar det Schiede, Saa er deris giorte Schiffte af ingen Werdig før det af deris Jordeyere Worder samtycht, hvorom

1706: 98b

de bemelte deris Jordeyere Jonas Helt udi mindelighed bør Søge och hannem tilfrids Stille for dend misagt de saaledis mod hannem herudi har øwet mod loven, och hannem omkostning forVoldet, hvorom om denne tilfrids Stillelse iche Schier inden neste ting, da schal nermere om omkostningens betaling med Widere Worde udi sagen Kiendt och dømbt.

Kongl/ig Maj/este/ts \foget/ hafde Stefnt Magne Tveten at betale boed efter Loven formedelst hans qvinde Schal Were fortiilig

udi barselseng Kommen nemblig fød barn før de hafde bryllop sammen.

Magne Tvet møtte iche ey heller nogen paa hans Wegne.

Bøyde lensmanden afhiemlede Stefnemaalet at Vere loulig Schied med tvende Mend Anders Sagstad och Laers Erstad, som møtte och tilstoede Stefnemaalet.

Afsagd

Magne Tveten foreleggis laudag til neste ting da i Rette at møde och til sagen Svare under den straf loven melder om hand da udebliver.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde ladet Stefnen Anders Hiertaas, for begangen Slagsmaal paa Peder Hiertaas, samt Schammelig Schieldsords øvelse mod Peders hustru, derfor at lide tilbørlig domb och straf efter Loven.

Anders Hiertaas møtte iche ey heller nogen paa hans Wegne, altschiønt hand med tvende mend Johannes Dale och Anders Sagstad loulig er bleVen stefnt.

Peder Hiertaas och hans hustru møtte personlig for retten, och Klagede haardt ofver Anders Hiertaasis \och hans qvindis/ Schammelige Slagsmaal och ofverfald paa dennem, derom de nafngave

1706: 99

til Prov: huusmanden Hans Hiertaas och hans qvinde Christi, Sampt *Ingebør och Kari paa Holme.

Afsagd.

Anders Hiertaas och hans hustru Lisbet, bør til neste ting møde och Svare til denne sag under Straf efter loven, til samme tid bør och de paaberaabte Widnisbyrd indstefnis, och møde deris eedlig forKlaring och sandheds Widnisbyrd i denne sag aflegge om Alt hvis (det som) dennem udi denne handel Kand Vere Vidende at have seet och hørdt.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsWidne om efternefnite Jorder her udi Schibredet, Som ere øde och u-saade nembliq udi Indre Brachestad 2 pund 12 march gandsche øde udi Røsetter 1 pund 12 march gandsche øde, Meland 2 pund 4 march Smør gandsche øde, Grasdal 1 pund 21 march gandsche øde,

Herom Almuen och Samptlig Laugrettet Eedlig forKlaredede at disse Jordeparter i dette Schibrede ere aldeelis øde.

Som ingen her fantis mere der hafde at gaa i Rette, er dette ting Endt.

Anno 1706 d/en 30 \Junij/ och d/en 1. Julij Er almindeligt Sommers Schatte och sageting Holden med Radøe Schibrede Almue udi Brude Knappen, nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med bøyde Lensmanden Rasmus Sæbøe och Laugrettismend Johannes TollesHoug, Aamun Miøs for Laers Kartvet, Mogns Giere for Knud Manger, Anders Dale, Mogns Helle, Jacob Hole, Mogns Ydstebøe, och for Jens Hougland Ole Ulwatten.

Da efterter Retten war satt och Almuen formanet til eedruelighed freed och Schichelighed, medens Retten och tinget Warede, er først læst de Kongl/ig Forordninger och høy Øfrigheds befalninger Som forhen til de andre dette aars Sommersting ere læste, och Specificeerlig antegnede.

1706: 99b

Noch Læst Rasmus Bogis och Halver Kolstads udgivne Schiøde til Welbyrd/ige H/er/r Laugmand Niels Knag paa 18 march Smør och een mæle malt med bøkøl och herlighed udi den gaard Bouge udi Mangers giæld Dateret, Bergen d/en 22. Martij 1706.

Noch læst Madame Margaretæ van Hattens udgifne bøkelseddel til Peder Laersen paa 1 pund Smør udi den Jord UIWatten, Dat/eret Iden d/en 6 Febr/uarij 1706.

Hernest blef efter høy øfrigheds ordre Almuens forKlaring begiert, om hvad Kremerleye her udi Schibredet er derpaa Almuen forKlaredede at her udi dette Schibrede, er iche uden it Kremmerleye som kaldis BøeWaagen, som ligger een god miil fra alle andre Kremmerleyer och er det sted ret fornøden til Kremmerleye for omliggende bønders nytte och gaun, dette sted har och Weret Kremmerleye ofver mande minde, och altid Ved lige holden, nu brugis och bebois den sted af Jens Lam som det och holder Wel Wed lige til allis nytte och gaun, och Klagede Almuen intet ofver hans handel och forhold mod dem, uden allene dette, at de iche Kunde \faa/ 1 Waag meel dennem tilWeyet med træbismer, men hand Wil endelig tilWeye dem det med Jernbismer, altschiønt hand bruger self træbismer at indWeye til sig deris fisch med, Som er langt StiVere udi fremWigten end Jernbismeren, Endelig besvergede de sig och ofver brødet som af ham selgis, at det er mindre end det som udi Byen Selgis; derimod Jens Lam unschylte sig, at hand Kiøber Self brødet i byen hos bagerne, och Siuntis hannem hand Kunde iche Wedstaa med at holde saadanne varer i beredschab for dem, uden hand motte have nogen profit derpaa.

1706: 100

Om Tiendens anammelse efter den høye øfrigheds ordre blev Almuen Examineret i dette Schibrede Som forklarede at her udi Schibredet er ingen Tiende forpagtere. Ellers yder og betaler de deris tiende paa følgende maade.

Først Kongens tiende af dette hele Schibrede /: som iche andet Korn falder udi end allene hafre Korn som de af alders tid har tiendet udaf, :/ betaler de alle til Kongens foged paa høstetinget nemblig efter Matriculens beløb, i tyndetal, och af tynden 2 Rixdaler penge, som er til 48 Kander paa tynden á Kanden 4 s/chilling hvorofver den gandsche Almue Sig høyelig besvergede, at saa høy taxt for een tynde hafre Korn, faldt dem alt for tungt och *Svart Saasom de maa Svare dette aarlig efter Matriculen enten de hafver nogen KornWext, eller miswext, lige fult, och ønschede at Kongen Wilde betee dennem dend naade de motte herefter faa nogen forlindring Paa denne Svare tiendis betalning.

Om Kirchens anpart af tienden, først af Sæbø sogn udi dette Schibred Mangers giæld tilhørende, forklared baade Almuen och Kirche Wergerne at de betaler Kirchens part, efter maal til 48 Kander paa tynden som beløber paa een fierding eller mele efter dette steds brug til 12 Kander, och det enten in natura af Korn eller och i penge til Kirche Vergerne nemblig for Kanden 2 schilling dansche, hvilchen Kirche Vergerne undertiden Self henter hos dem, och undertiden fører de det, eller betaler det, paa Kirche Vergerens gaard, Saasom her er ingen tiende bod, ey heller har Veret, och i mande minde tienden her iche paa anden maade har Weret ydt eller tagen, ti der har iche Veret anden brug her med tienden, saasom de altid har staaet fast Ved samme taxt enten her har Veret god Wext eller misWext, hvorfor de aldrig nogen angivelse har gjort, ey heller deris loe nogen tid bleVen Kastet, eller begiert at Kastis, af alle de som tienden har opbaaret hvormed de altid har Weret tilfridz och endnu er, och Slet intet der haVer ofver at Klage, mens Kirche Vergerne sagde at de maa betale af hver tyndis topmaal til Kirche SchriVeren penge 1 Rixort.

1706: 100b

Om Prestens part af Sæbø sogn, forklarede de, at de maa betale for hver tynde 8 march dansche, som er for hans tredie part 2 march 10 2/3 schilling hvilchet de betaler somme tider i Korn, somme tider i penge, efter som Leyligheden Kand falde.

Almuen af Mangers Sogn forklarede om Kirchens part tiende, at de der ofver alt maa betale Kirchens part efter Wigt, nemblig 4 Waager for tynden, och det somme tider i Korn, somme tider i penge, och naar de betaler penge maa de give 30 schilling for Waagen, Som \Schal/ vere 4de parten af een tynde, mens naar de betaler Korn, Weyer de det ud til 4 Waager paa tynden enten Kornet *eller (ere) let eller got, och forklarede Kirche Vergerne her at de ogsaa altid maa betale Ved deris Regnschab til Kircheschriveren 1 Rixort for hver tynde i topmaal.

Om Prestens part forklarede almuen af Manger Sogn at de altid har *mot (mott) betale til Presten ordinari af tynden 8 march dansche som beløber paa hans trede part 2 march 10 2/3 schilling af tynden Som hand har anammet somme tider i Korn somme tider i penge, och naar de har betalt Korn har de *mot (mott) leVere det efter Wigt til 4 Waager af tynden, ligesom til Kirche Vergerne er betalt, men ellers begierede Almuen at de Wilde heller betale deris tiende efter maal end efter Wigt, ellers om steden hvor de tienden leVerer, bekiente de, at de mesten deals self fører den til Prestegaarden, Saasom her ingen tiendeboed er, eller har Veret derofver Almuen af dette Sogn Svarede at de intet hafde at Klage, mens Var saaledis Vell tilfrids, och om deris tiende angivelse eller lois Kastelse Sagde (de) aldrig her har Veret Schied eller maneer.

Almuen af Bø Sogn ochsaa Mangers giæld tilhørende forklarede først de {trende} fire gaarders Qvalem, <Nordanger,> Houglund och Bøis opsidere, at de maa betale deris tiende til Kirchen och presten \af Mangers giæld/ paa denne maade

1706: 101

nemblig Qvalem betaler af hver tynde, prestens part til 14 march af tynden och Kirchens part til 2 Rixdlr af tynden, de andre trende gaarder betaler til hver part baade Kirchen och presten \ligemeget Sc:/ (altså, d.v.s.) til 2 Rixdaler af tynden som hand anammer undertiden udi Korn och undertiden i penge, och fører de det iche lengere end een sted i Sognet, som presten berammer at anamme det, dend øfrige part af Bøesognet forKlarede at de maa betale ofver alt 8 march af tynden baade til Presten och Kirchen, Som saaledis af gammel tid har Veret betalt, derofver de endelig ønschede at det herefter Kunde forlindris noget, men deris loe sagde de aldrig at haVe Veret Kast; om tiendens førelse Klagede de heller iche, men sagde, at Kirche Vergerne Reiser Self omKring, och Self indhenter Kirchens tiende enten udi penger eller Korn, ligesom hand det Kand bekomme; Smaatienden Klagede de aldels iche ofver.

Almuen af Lygre sogn, Som {och} hører dette Schibrede til forKlarede at de betaler all deris tiende til Kirchen och presten eftter Wigt nemblig til Presten paa Lindaas H/er/r Johan Madsen, Sagde den gaard Gierdis opsidere, som ere fire, och bruger af gaarden hver ligemeget, gaarden Schylder aarlig eftter Matriculen, 2 løber 6 march, Saa hver af dem bruger 1/2 løb och 1 1/2 march, \och Svarer tiende in allis 1 1/2 tynde 6 Kander/ deraf de allene til Presten for hans part maa betale tiende hver 1 Waag Korn, och til Kirchen hver 2 1/2 pund somme tider Korn och somme tider penge, det de och maa føre, nemblig prestens part til Lygren som er deris Sogne Kirche, men Kirche Vergerne henter mestendeels deris Self; den gaard Ydstebøis opsidere forKlarede at de betaler deris tiende ligemeget til Presten, och ligemeget til Kirche Vergerne nemblig deris gaard {Schylder} \Staar/ in allis for tiende eftter Matriculen 3 tynder deraf de for de to parter maa betale til Kirchen 5 Waager och til Presten 5 Waager Korn, Som de Klager ofver at Were forhøyt, men om Smaatienden Klagede de Slet intet, Østrens opsidere af 2 tynder Korn giVer til Kirchen 3 Waager och Presten 3 Waager, Som de leVerer nest hos Ved Østrens Kirche och Klager iche over førselen.

1706: 101b

Til denne forKlaring Var Kirche Vergerne tillige med Almuen paa tinget tilstede och anhørte och Svarede til forKlaringen, mens ingen af Presterne møtte hertil, altschiønt de herom af fogden Ved lensmenderne betimelig har Veret Warslet.

Noch frem Kom at læsis den hederlige Mands H/er/r Otte Edwardsens udgifne bøkelseddel till Østen Olsen LandsWiig paa 9 Schilling i Varer udi dend Jord Mangersnæs udi Radø schibrede Dateret Manger d/en 10. Martij 1706.

Hernest er sagerne foretagen och først eftter seeniste afschied til nestleden Waarting d/en 24. Febr/uarij nest afviget, Kiendt och dømbt udi den Sag mellem Kongl/ig Maj/este/ts foged och Erich Indsylte paa dend eene side, och Jens Lam och hans hustru paa den anden side, hvortil begge *Sids parter nu War nerWerende, och bleVe tilspurte, om de end noget paa nogen af siderne endnu hafde at frembføre, da forschiod sig Erich Indsylden endnu til Widnerne Johannes Qvalem, och Mons Bøe, at de schulle hafve hørt, at Jens Lam samme tid Schulle haVe sagt at hand iche agtede om hand Vilde stefne, ti hand Wörde iche Retten herom, och sagde hand Schulle gaa ind, och Erich schulle staa ude.

Mogns Bø som endnu Var tilstede, blev herom tilspurt, Som Svarede til dette at hand hørte iche nogen foragtelige ord af Jens Lamb om Retten, men Jens Sagde hand Vörde iche Erich Indsylden med hans trudsel.

Parterne eftter tilspørgelse sagde sig iche mere at haVe at proponere, uden Kongl/ig Maj/este/ts foged paastoed Jens Lams hustru burde bøde for Slag eftter Loven.

Afsagd.

Eftter denne Sags nøye ofverWeyelse befindis at Erich IndSyltis Søn Aschild, Som endnu er u-myndig først har øWet mod Jens Lams hustru

1706: 102

it besnilderi (Norsk Hist. Leksikon: Besnilde, av tysk besnellen = overrumple, bedra), idet hand først har Solt til hende och taget penge for it pund \Raa/ fisch, och Siden igien fra hende bortgangen, och taget baade fischen och pengene med sig tilbage hiem til sin faders huus, som Faderen Erich Indsylte for retten iche har benegtet men Siden dagen eftter, som Var Søndagen Er och samme dreng Kommen i Jens Lams huus, och dog enda iche medbragt enten fischen eller pengene som hand hafde faaet, hvorfor Jens Lams hustru hannem først tiltalt hafver, och da hand hende der imod ofven i Kiøbet gaV een utugtig mund och ont Svar, hafver hun gifvet ham nogle Slag af een Oxesenne, Siden er hende Vel pengene igien tilbragt, mens drengens fader Erich Indsylte, Som Wiste om denne hans Søns handel, ok burde dend Refset som een Ret fader, befindis herudi mere at haVe holt med sin Søns mishandling, idet hand er Kommen ned til \och udi/ Jens Lams huus och der som Widnerne har forKlaret, til sin Søns forsvar brugt mod Jens Lam adschillige haarde och onde trudsler, och loVet at Wilde gjøre it Schielmstycher mod Jens Lam, hvorpaa Jens Lam Wel har Wiist ham paa dørren, mens dog iche i andre maader beegnet ham noget uforSvarligt; eftter saadan Sagens beschaffenhed Kiendis och dømmis for Ret, at Jens Lams hustru iche hafver gjort nogen uschiel altschiønt hun straffede denne unge dreng med nogle Slag af een oxeseene for saadan sit begangne Snilderi och utugtige mund, Som forelderne burde hafve afstraffet, hvorfor hun saaVelsom hendis mand for fogdens, och Erich IndSyltens tiltale denne sinde i alle maader frikiendis, Men Som Erich Indsylvten udi saadan maade ey allene har Styrchet hans Søn

1706: 102b

til och udi saadan mishandling, som \Smuche/ foreldre burde mest drage omsorg for, betimelig med Exemplar straf af ungdommen at udrydde, mens och derforuden Wed uføyelig angivelse til Kongl/ig Maj/este/ts foged, SaaVelsom hans egen ugrundige tiltale och Stefnemaal, draget Jens Lam herom for Ret och ting och paaført ham unødige omKostninger, och derforuden uden al aarsage unsagt ham med at gjøre it Schielmstycher Saa dømmis Erich Indsylvten derfor at betale til Jens Lam igien udi omKostnings restitution til Dato penge 2 Rixdaler, Saaoch {derforuden bøde}, fordi hand udi saadanne udyder mere har Veret sin Søn medholdig end refset ham derfor, ligesaa fordi hand saa ilde och Ubetenchsom med Schielmstychis øvelse har truet, dømmis hand \derfor/ at bøde \denne sinde/ til det Sogns fattige som hand boer udj penge 1 Rixdlr 3 march, alt under namb och Exsecution eftter Loven, och formanis hand hereftter som een Ret fader til bedre tucht och dyd at formane och opdrage sine børn, ligesaa Self at entholde sig fra saadanne utilbørlige ord och undsigelser Saafrembt hand ey anderledis och til høyere straf hereftter Wil anseeis om hand dermed betrædis.

Kongl/ig Maj/este/ts foget hafde ladet Stefne Thomas Soltvet eftter seeniste tiltale och afsigt den 24. Febr/uarij nestleden til Waartinget, formedelst begangen Slagsmaal paa Kari Soltveit.

Thomas Soltvet møtte udi egen person for Retten och Sagde ney at hand iche hafde slaget Kari Soltvet dernest Sagde hand, at hand allene Schuede hinde da de Kom udi ord sammen om Deris fæ, Som var ind Kommen paa bøen, hvorum deris trette falt

1706: 103

Endelig tilstoed hand for Retten, at hand hafde Slaget hende med een busche men hvor hand ramte hende det Kunde hand iche Wide, ellers sagde hand hun af ildt Sinde Støtte Sig Self blod ud mod Jorden.

Derimod Kari Soltvet Svarede och erbød hendis Saligheds eed, at hun iche Self gjorde sig blodVit, mens at Thomas Slog hende til blods.

Fogden paastoed at som Thomas Soltvet Iche Kand benegte, mens her for Retten har tilstaaet at hand Slog Kari Soltvet, Saa Sette hand fast i Rette at Thomas Soltvet burdte dømmis til bod efter loven trende 6 lod Sølf.

Afsagd.

Som Thomes Soltvet her for Retten nu har tilstaaet och bekient, at hand Slog Kari Soltvet med een busche, Kari Soltvet och personlig har erbødet sin eed at Thomes Slog hende til blods Saa i hvorWel hendis erbydelse herudi iche Kand antagis til nogen beViislighed at bygge domb paa, Saa confirmerer det dog SaaVit Thomas Soltveits egen tilstaaelse om Slagsmaalet hvorfor Thomas Soltvet efter Lovens 6 bogs 7 Cap/itul 8 art/icul dømmis at bøde til hans Kongl/ig Maj/este/ts trende 6 lod Sølf, alt under Exsecution och adfer efter Loven.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde Stefnt Thomas Soltvet formedelst hand nestleden høsteting har negtet Schydz efter Loulig omgang med almuen, och adVarsel Wed SchydsSchafferen, derfor at lide for saadan halstarig ulydighed tilbørlig domb och straf.

Thomas møtte nu for Retten undschylte sig och sagde at hand iche Var hiemme och tilstede da hand var tilsagd, bad om forladelse denne gang och loVede aldrig mere at beVise ulydighed mod sin øfrighed.

Afsagd

Thomas Soltvet tilholdis at Søge fogden om forligelse och hannem for denne Sag til fridz stille inden neste ting, hvis iche Schal da gifVis Endelig dom i denne Sag.

1706: 103b

Anne OlsWold hafde Stefnt Knud OlsWolds qvinde Mari Laersdatter, formedelst hun Schal have Schielt hende for at haVe Staalet uld, hafde Stefnt till Widne Hans och Ole OlsWold alt til een Retmessig dombs hendelse ofver Mari efter Loven.

Mari Laersdatter møtte och beKlagede sig at hun udi hastighed, hafde med saadan ubetenksomme ord forurettet Sin *naboesche, bad derfor om forladelse och at Anne OlsVold Wilde tilgive hende denne gang, hun lovede aldrig mere at Komme saa igien, Sagde derhos at hun Wiste intet noget ont med hende i nogen maade mens at Anne War een Ærlig qvinde.

Endelig blef parterne for Retten saa foreenet, efterat Mari Laersdatter hafde gjort offentlig erchlering och afbedelse mod Anne OlsVold, at Mari Schulle gifve hende igien udi omKostning 2 1/2 march, och som denne qvinde Var fattig, fich fogden for denne sag slet intet til nogen afsoning, mens efterloed hende af medlidenhed denne gang.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde ladet stefne Mari Laersdatter for Slagsmaal paa Jacob OlsWolds dreng, blodhug, derfor at lide tilbørlig domb och straf efter loven.

Knud OlsWolds qvinde Mari Laersdatter møtte personlig, och negtede iche at hun hafde Slaget dend Smaa dreng Knud, Som Schielte hende ud och derfor gaf hun ham een Øredasch,

Drengen som Var liden och umyndig sagde at hun ramte ham med Slaget paa Næsen saa hand

bløde derefter.

Denne sag afsonede fogden med Mari Laersdatter formedelst hendis fattigdom \Schyld/ for Retten saaledis at hun Schulle betale til fogden penge 2 Rixdaler med første leylighed Saa Snart hun Kand bringe dem til Weye.

1706: 104

Christian Sæle hafde ladet Stefne Mattias Hougstad och hans qvinde, for hand der udi deris huus schulle have mist 3 march i penge som hand tenchte dem til at hafve faaet och beholt, efterdi hand der mistede dem 3 uger nest for Julen nestleden och pengene Var udi een Klud och laag i hans Wott, Som hand lagde udi Benchen ellers sagde hand iche at giøre nogen Videre beskyldning eller prætention mod Mattias Hougstad eller hans qvinde mens allene tilkiendegifvet for Retten at hand saaledis har mist sine penge, och Sette sagen for resten til øfrigheden.

Citanten blev tilspurt om hand nu Sigtede eller beschylte Mattias Hougstad eller hans qvinde for denne sag Som tyve eller dølgere for disse 3 march dertil hand Svarede ney.

Mattis Hougstad och hans qvinde Marte Siuversdatter møtte personlig for Retten och sagde at Christian Sæle iche har Weret udi deris huus Siden forleden aar Sanct Johannis tid, och derfor er hans *hans beskyldning i denne sag løgnagtig och uret formodede at Retten Straffede saadan Landstryger exemplar for saadan schammelig mundSpil mod een Ærlig och uschuldig mand, som Almuen forKlarede nu tillige med, at denne betler har udbragt Runt om bøiden ok ført Mattias Hougstad i Schammelig Røgte.

Afsagd

Som Christian Sæle hverchen Kand beViise Mattias Hougstad eller hans qvinde i nogen maade nogen sag ofver for hans bortkomne 3 march, ey heller nu for Retten tør Sigte och beschylde dennem for denne sag, Langt mindre giøre nogen prætention mod dem, Saa anseeis hans Stefnemaal af ingen Werdig, mens de got folch Mattias Hougstad och hans qvinde bliVer for denne mistanche aldels fri och angerløs, och bør dette Schammelige mundspil om bøyden iche Komme dennem och deris Ærlige

1706: 104b

naVn och Rychte til nogen nachdeel eller præjudice i nogen maade, Mens Christian Sæle som er een omløbende pracher, bør for denne sin dristighed och Schammelige mundspilds begyndelse mod Ærlige folch, herefter anseeis som den der *far (farer) med Sladder och Vere lidet agtendis udi hvis (det som) hand om denne sag har begynt och adVaris hannem efter dags at fraholde sig saaledis at udføre bøyde Ømmel om got folch saafremt hand ey Vil lide Vedbørlig straf derfor.

Endelig fremKom at læsis Michel Nordmands udgifne transport til dend hederlige Mand H/er/r Otte Edwardsen paa Søfren Baltzersen Wirtmans udgifne obligation af dato Bergen d/en 10. Junij 1702 paa Capital 130 Rixdaler med forpantning udi den gaard Toschøen transporten Var Dateret Berg/en d/en 15. Apr/il 1706.

Niels Andersen hafde til dette ting endnu ladet Warsle alle sine creditorer efter S/a/l/ig/ Niels Christensens boeg, til een gang for alle at betale deris Schyld, som de forhen er Stefnede for, och Specificeerlig i denne protocol findis forKlaret, herom dend meste part af dem møtte och loVede inden høstetinget at Stille citanten tilfrids, hvis iche Schal de Schyldige da lide domb til

betaling under namb och Exsecution efter Loven.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsVidne om eftterschrefne Jorder i Radø Schibrede, som ligger dette aar øde och usaad, nemblig udi Ascheländ 1 løb 22 1/2 march Smør Brattoule 2 pund 18 march Frøtiold 2 pund, Kaalaas 2 pund 10 1/2 march, UIVatten 1 pund 17 march, udi Slettens Næsbø 2 pund 6 march udi Plet 1 1/2 løb, udi Indstebø 2 pund 6 march, Som Almuen och Laugrettet forKlaret eedlig, at Være dette aar øde och usaade.

1706: 105

Och som ingen mere fremkom der noget hafde for Retten at fremføre er dette ting hermed denne sinde endt.

Anno 1706 d/en 5. och 6. Julij Er almindeligt Sommers Schatte och Sageting Holden paa Hougsdall udi Gulen Schibrede med Samme Schibredis tilstede Werende Almue, nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med bøyde Lensmanden Ole Hougsdal och Laugrettismend, Joen Øfre Østgulen, Mogns Houge, Jon Eide i Baltzer Hanistvets sted, Mogns HaVerland, SiuVer HaVerland, Tor Eide udi Jørgen Nordgulens Sted, Ole Tveiten och Mattis Qversøen.

Da eftterat Tinget och Retten af fogden Var sat och Almuen til edruelighed, fred, och Schichelighed formanet medens Retten och tinget Varede er først her til tinge bleVen læst de samme høy Kongl/ig forordninger och høye befallinger som til förrige dette aars Sommerting ere læste och specialiter indførte.

Hernest læst Biscoppens udgifne bøkelseddel til Christopher Anders/en Klocher i EvenViigs giæld paa 1 pund Smør 1/3 deel faar, och 1/2 pund fisch udi Hinrichsbø her udi Gulen Schibrede beliggende Dat/eret Bergen d/en 17. April Anno 1706.

Hernest blef Almuen tilspurt om Kremerleyerne i dette Schibrede, derom de forKlaredede at her udi Schibredet iche er andre Kremerleyer end disse fölgende nemblig
[1] Børreholm ligger ude Wed hafsiden 1/2 miel fra SchielliehaVnen, har Veret optagen til Kremerleye for omtrent 26 aar siden af Albret Lampe, een borger udi Bergen, som det och siden har brugt men nu omtrent paa It aars tid øde och uden nogen handel och Wed lige holdelse, Almuen forKlaredede och at dette Kremerleye {er eller} Kand Vere Almuen til megen nytte och gaun om

1706: 105b

det frembdeelis Wel bleV Ved lige holden.

2 Dernest er Schielliehafnen, mit udi leyen for de Reisende beliggende, Som holdis Gastgieberi och har Weret it Kremersæde af gammel tid, dette er it fornøden Sted til Gastgeberie for de Reisende.

3 WichingeWaag er it Røddeboelsplads beliggende 1 Miil norden for Kielstrømmen, och er een \fornøden/ haVn for Jegter och baader, hvor intet andet brug er, end der Kand selgis noget lidet Øll och tobach for de Reisende, ellers er der iche noget andet brug, ey heller Saameget

fornøden til Kremerleye for Almuen.

Widere Kremerleyer Wiste Almuen iche af nu at Were eller udi brug i dette Schibrede.

Hernest blef efter de foroplæste høye ordre Examinationen om Tiendens anammelse och opbørsel her udi Schibrede foretagen, och Almuen først tilspurt om de her enten nu hafver eller haVer haftt nogen tiende forpagtere Som enten alle eller nogle parter af tienden opbaaret haVer, dertil de Svarede ney At de iche haVer eller Wide af nogen forpagtere enten for all tienden eller nogen deel deraf. For det andet blef Almuen tilspurt hvad Sort Korn de altid har saad och betalt deris tiende af derimod de Svarede at de af alders tid aldrig har Svaret och betalt tienden af andet end hafreKorn, Saasom her falder iche anden sæd end hafre. For det trede blef dem tilspurt til hvem och hvorledis de deris aarlige tiende betaler dertil de Svared och forKlarede først om Kongens part at de Kongens part, saalenge Biscoppen dend hafde hafver de dend betalt \af det hele Schibrede/ til Biscoppens fuldmegtig och nu siden betaler de dend \alle/ til Kongens foged om høsten paa tinget, nemblig efter Matriculens beløb, och det for hver tynde 2 Rixdaler, som er til 48 Kander paa tynden á Kanden 4 Schilling

1706: 106

Hvilchen tiende betaling Almuen høvelig besverged sig ofver at den War \dem/ alt for tung och *Svor, och ønsched de at Kongen Wilde Were dem saa naadig och unde dem herefter nogen forlindring derpaa, Saasom de iche Kunde lenge udstaa saadan høy tiendis betaling af saa Slet auling som her falder, ti enten de auler lidet eller intet Korn \om aaret/ som oftte Schier, maa de dog Svare denne tiende aarlig lige fuldt af det heele Schibred efter matriculen Som fogden anammer och dennem for udi deris Schattebøger qvitterer.

Mens af de tvende gaarder Birchenæs och Bremnæs som er Laugstolens gods, hvoraf Laugmanden opberger Kongens part tiende, forKlarede opsidderne paa samme gaarder, Nemblig Birchenæsis opsiddere at de har aarlig betalt til Laugmanden for Kongens part Korntiende to tynder Korn eller 2 Rixdlr i penge, som de har ført til ham, mens nu til denne itzige Laugmand har de altid betalt penge. Bremnæsis opsiddere har och altid betalt til Laugmanden for Kongens part 1 Waag Korn som de har betalt penge for nemblig 2 march dansche.

Om Prestetienden och Kirchetienden forKlared Almuen af EvenViigs giæld at de Prestens part har altid betalt Somme i Korn somme i penge och naar de har betalt Korn, har de gifvet och betalt til presten efter Wigt ordinarie 1 Waag af løben och naar de gaVe penge da 2 march af Waagen, hvormed Almuen saaVelsom presten altid har Veret tilfrids och ere de endnu dermed Wel tilfrids.

Om Kirchens part forKlarede EWenWiigs meenighed at de dend altid har betalt ligeledis som til Presten derofver de och intet hafde at Klage, mens Ware alle dermed Wel tilfrids, Endelig forKlarede de at denne Schich och maade med tiendens betaling har Weret och staaet saaledis fast aarlig af gammel tid, Saa de aldrig har giort anden angifvelse ey heller er deris loe nogen tid for dem bleVen Kast eller begiert at kastis af nogen tiendetagere.

1706: 106b

Om førselen forKlared de at de har altid ført baade Kirchens och prestens part til prestegaarden, hvor de dend anammer hver sin part, dermed Almuen och War i alle maader Wel tilfrids.

De af Bremnæs och Birchenæs forKlared at de betaler til Kirchen och Presten deris parter, lige saa meget hver som til Laugmanden, nemblig i Korn.

Almuen af Lindaas giæld forKlarede om Preste och Kirche tienden saaledis nemblig de af

Sandnæs sogn, at de ofver alt betaler eftter een gam/m/el Schich och maade, nemblig mestendeels 1 Waag af løben och naar de betaler i penge da giver de ordinari 10 schilling af pundet som er 30 schilling for Waagen, och har de altid betalt saaledis denne <Korn>-tiende eftter Wigt aarlig, hvormed baade de och Presten til Dato har Weret Wel tilfrids med paa begge sider, och er ogsaa gierne tilfrids at det fremdeelis saa maa forblive.

Om Kirchens part forklarede de det samme at de betalte ligeledis til Kirche Vergerne som til presten hvormed de i alle maader Vare Vel tilfrids, ligesaa Klagede de iche ofver tiendens førelse, ti Prestens part anammer han paa beylelige Steder i sognet, och Kirche Wergerne anammer och deris part Self uden Almuens besvering, Saa de aldelis intet hafde at Klage enten ofver Prest eller Kirche Vergere her udi,

Om Tiendeboed forklarede alle her udi Schibredet, at her har aldrig Veret nogen {V...} tiendeboed her udi Schibredet, mens tienden har de saaledis som ofvenmelt betalt af alders tid.

Herimod War dend ÆrVærdige och hederlige mand H/er/r Johan Madsen \pastor/ paa Lindaas til gienmele, som beKiente det samme som Almuen, och sagde hand Viste iche af anden repartition end denne, som af Alders tid och hans formend har Weret brugelig, det hand Var Vel tilfrids med i alle maade och hafde

1706: 107

intet derudi ofver sin Almue at Klage mens de tached hin anden Kierlig for god omgang paa begge Sider

Om Smaatienden forklared den gansche Schibreds Almue, Saaledis, at de som har noget SmaaCræatur, at giVe af, de giVer noget lidet eftter eget behag, och iche eftter nogen Wis taxt, mens for buetienden eller Kalvetienden giver de ordinarie 4 Schilling af løben, derofver de iche heller noget har at Klage, mens ere med dend gamble Schich och maade Wel tilfrids.

Paa Sognepresten af EwenViigs Wegne War her til denne Examen om tienden ingen tilstede altschiønt Lensmanden forklarede, hannem betimelig herom at haVe Warslet

Hernest blefve Sagerne paaraabte om nogen til dette ting War indstefnte, och fremkom først

Bøyd lensmanden Ole Hougsdal som paa Kongl/ig Maj/este/ts fogdis Wegne hafde indstefnt it qvindfolch naunlig Aagothe Andersdatter paa Raufnøen, formedelst begangen Leyermaal med een Soldat naunlig Ole Mognsen Qwame som hun i løsagtighed har aulet it drengbarn med, derfor at lide domb til boed eftter Loven.

Aagothe Andersdatter møtte personlig for Retten och beKiente sin forseelse med samme Soldat och at hun Laag i barselseng nest leden Vaar, beKlagede at hun War saa arm, at hun hafde Slet intet mere, at betale nogen boed med end den armoisdomb hun stoed udi.

Fogden paastoed at hund motte dømmis at lide eftter Loven, naar hun intet hafde at bøde med.

Afsagd.

Aagathe Andersdatter dømmis til at bøde eftter Loven for dette begangne Leyermaal Sine 12 lod Sølf, och hvis hun iche har at bøde med, da at lide fengsel paa Kroppen eftter Lovens 6 bogs 12 Cap/itul 1 art/icul.

1706: 107b

Amun Troedal Hafde stefnt opsidderne paa HougsVær, nemblig Steffen, Jørgen, Jens, Haugne och Jørgen Laersen formedelst de Vil tilegne sig it styche Schoug och march fra Troedal, Som citanten paastaar at med Rette Schal høre Troedal til, derom hand sagde sig at haft 3de mend

nemblig Jens Rambjør, Iver Fosdall och Hans Sandnes paa steden at beseey leyligheden, mellem hannem och HougsVær, hvorom hand nu begierede domb til adschillelse, om denne tvistighed.

Opsidderne af Hougsvær møtte och förklarede at de iche er ofvergaaen deris Leyemaal, men Kand beWiise med gamble Widne, at det Troedals opsiddere nu Wil paatale, hører HougsVær til och er paa *HougsVerchis march och Leyemaal;

Ingen af parterne hafde nu herom til dette ting nogen Widner indstefnt, ey heller hafde de mend, som Amun Troedal har haftt at beseey leyligheden, haftt nogen ordre dertil af Retten eller Kongl/ig Maj/este/ts foged, Langt mindre Wed Kommende naboer, eller Jordeyer er Loulig Warslet dertil hvorfor

Afsigis.

Hvis (det som) citanten Wed de benefnte trende mend, om sin formeentlige Ret och \Jords/ tilhørende mellem Troedal och HougsWer{ch}, uden nogen opnefnelse af Kongl/ig Maj/este/ts foget, uden nogen loulig Rettens middels biVerelse, ia och uden loulig foregaaende Warsel enten til Jordeyerne eller Wederparterne, det bør Være som u-agtet och ugiort, iche til nogen efterretlighed paa nogen af siderne, men som dette er een Sag, der efter loulig omgang bør granschis och Schiønness mellem paa aasteden, Ti bør den Klagende derom louligen Kalde och bekoste

1706: 108

Rettens middel och mend paa aasteden, hvor da sagen efter loVen tilbørligen med domb Schall blifve adschilt och dømbt udi, til hvilchen tid da och WedKommende Jordeyerer bør saavel som parterne loulig dertil Warslis, och een hver paa sin Side loulig føre hvad Widnisbyrd de Kand wide sig til deris sagis beste.

Fogden begierede tingsWidne om efternefnede Jorder Som udi dette Schibrede er dette aar øde och usaade nemblig udi Lij 1 pund 12 march, Lille Qvernøen 12 march Hiertaas 1 pund 12 march, Kidøen 6 march, Svaberg 12 march, KoursWold 15 march, Biørnebotten 12 march, Lund 1 pund, Ø/vre Berg 1 pund 6 march, Neerdal 2 pund 16 march, Undal 1 pund Smør.

Herom Almuen och Laugrettet Widnede Ved Eed at disse Jordeparter her udi Schibredet dette aar ligger øde och u-saadde.

Som ingen sager mere efter paraabelse fremkom blef dette ting endt.

Anno 1706 d/en 8. och 9. Julij Er almindeligt Sommers Schatte och Sageting holden paa Lygren tingsted udi Lindaas Schibrede, med tilstedeVerende Schibbredets Almue, nærWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad med bøyd Lensmanden Michel Oenæs och Laugrettismend Jacob Førland, Niels Hopland, Ole Rebnor, Ole Mattisen Rebnor, Anders Oxnæs, Ewen Oxnæs, Ole SønneWaag och Michel SirSæter.

Da efter at Retten och tinget af Kongl/ig Maj/este/ts foged Var Sat, och Almuen formanet til Edruelighed fred och Schichelighed, medens tinget Varede, blef først læst alle de Konge breVe och forordninger, samt andre høye ordre och befalninger, som forhen til de andre dette aars Sommersting ere læste och specificerlig antegnede.

Noch læst Anne Gudmundsdatter Hoplands udgifne Schiøde tillige med hendis LaugWerge Niels

Anders/en Hopland til Ædle H/er/r Capit/ain Leutenant Christopher Reus paa een hendis gaard Kaldet Aaraas udi Lindaas Schibrede beliggende, Schyld/er 1/2 løb Smør 1/2 tynde malt, och 1/2 Waag fisch Dat/eret Lygren d/en 8. Julij 1706.

1706: 108b

Hernest blev Examinationen om tienden eftter for oplæste høy Kongl/ig ordre foretagen och Almuen tilspurt om tienden her udi Schibredet enten nu er eller tilforn har Weret forpagtet dertil gansche Almue Svarede ney, at de iche Kunde Wide at her nogen har Weret forpagtere for tienden.

For det andet forKlarede Almuen paa tilspørgelse at de alle her udi Schibredet iche saaer andet Korn end hafre, har iche heller tiendet af andet end hafre Korn.

For det tredie om hvem de betaler deris tiende til, Svarede de, at De betaler Kongens anpart til fogden om høsten, Kirchens part betaler de (til) KircheVergerne och Prestens part til hannem Self, nemblig til den hederlige mand H/er/r Johan Madsen.

4to Om hvorledis de dend betaler, Svarede de eenstemmig at de betaler for Kongens part til fogden til 2 Rixdaler for tynden, mens Kirchens och Prestens parter betaler de udi Wigt nemblig til 4 Waager for een tynde Som de mest leVerer in natura men naar nogen begierer at giVe penge derfor da giVer de for Waagen i penge 28 schilling eftter dend maade och Wigt som af gammel tid har Weret maneerligt, der med de alle har Weret tilfrids och slet intet ofver Klaget men besverget sig allene ofver det at de maa betale Kongens part saa dyre for 1 tynde Slet haVre som her falder, derom de ønschede at Kongen Wilde Vere dennem saa naadig at de motte nyde nogen forlindring derpaa.

5to Om tiendens førsel forKlarede de at Presten anammer Sin part paa een beleiligst Sted udi Sognet for Almuen, och KircheVergerne afhenter Self Kirchens part, Saa almuen over førselen Slet intet hafde at Klage.

6to Om Loekastelse eller afsoning, forklarede Almuen, at det aldrig er dem her Vederfaret

1706: 109

Ti de har altid betalt tienden paa een maade eftter gammel Schich, til Kirche och prest, men till Kongen har de altid betalt eftter Matriculens beregning.

Kirche Wergerne her udi Schibredet møtte och her personlig for Retten, och Sognepresten H/er/r Johan Madsen indgaf sin forKlaring Schriftlig, hvilche paa begge sider bekiente sig at Vere Wil tilfrids med tiendens betaling paa denne gamble maade for deris parter, och hafde slet intet ofver Almuen i saa maader at Klage, ilige maade Svared almuen herom i alle maader med dem at Vere Wel tilfrids.

Endelig om Tiendeboed forKlared de, at her aldrig har Weret, ligesaa at her aldrig har Weret brugeligt Tienden at angive.

Om Smaatienden sagde de at de i almindelighed betaler 4 s/chilling af løben til Presten, af Kalve tienden, men ungsmale tienden betaler somme noget nemblig 1 á 2 s/chilling om aaret och somme slet intet ligesom deris auling Kand Vere til

Om Kremmerleyerne her udi Schibredet forKlarede Almuen at de ingen anden afvide end disse følgende nemblig.

1 Fedie er een boesat øe, langt ud til hafs, saa nær 1 miels Siø ud fra faste land, hvor altid \af arilds tid/ eftter høy fornødenhed for Landet har Weret een Kremmer och Kremmerleye som har holt all fornødenhed for almuen, hvilchet och dend giør som det nu haVer och holder saa at

Almuen Slet intet haVer ofver hannem eller hans handling i nogen maader at Klage.

2 I det andet er Kielstrømmen, hvor een Gastgieber Sæde er udi den algemene Wey och farWand for de Reisende, som och har Veret af alders tid

1706: 109b

Høyelig fornøden for de reisende, men den GastGieber som der nu boer naunlig Johan Jochum Kling bruger der iche allene {fische} Gastgieberie, mens och fische Salterie och Kiøbmandschab med Schin och talg och andre Warer, samt Osters, som hand ofver alt opKiøber til forprang (Norsk Hist. Leksikon: Forprang, d.e. ulovlig oppkjøp eller salg av varer som etter loven skulle falbys i byene - på bestemte steder og til bestemte tide), och Selger i byen paa Visse steder.

[3] Det trede er Langøen, een half miel fra Fedie och 1/2 miel fra Kielstrømmen mit mellem begge liggende, Som ofver 60 aar har Weret it Kremmerleye Særlig och høy fornøden til Almuens gaun och nytte ti derom er een alfar Wey och reise for Almuen ud til hafs paa fischerie, hvor de oftte for uWeyr maa huse och hafne och er der høyelig fornøden, at der War een mand som Kunde hafve och holde nogen Kiøbmandschab och Kremmeri til almuens nødtørft, mens sam/m/e sted har nu nogen tid Veret øde for brug och handel, ti den mand der nu sidder hafver ingen Raad til at holde och forschaffe det fornødne.

Flere Kremerleyer Wiste Almuen iche af udi dette Schibrede, Sagde och her War iche flere fornøden naar disse ichun Vel blef holt Wed lige.

Noch fremKom at læsis Marte *Olsdatters Watzels udgifne Schiøde til Knud Børgesen GrosWiig paa 18 72/81 dell march Smør och 33 Kander Malts leye udi den gaard Øfre Tvet i Lindaas Schibrede, Dat/eret Berg/en d/en 3. Junij 1706.

Herefter blef Sagerne foretagne som til dette ting War indstefnte och fremKom først.

Hans Hendrich Saur som fuldmegtig paa Johan Jochum Klings Wegne udi Kielstrømmen der til dette ting hafde ladet inkalde Lensmanden Michel Oenæs efter førrige tiltale til nest leden aars Sommers och Høste ting /: da sagen formedelst uloulig Stefnemaal och procedur af bem/el/te Kling ey noget Kunde Wedgiøris :/ hafde och ladet instefne tvende Widner, nemblig Ole UdKielen och Ole Findisbøe, at Widne deris Sandhed om denne Sags tildragelighed eedlig.

1706: 110

Lensmanden Michel Oenæs møtte udi egen person och Sagde at hand iche hafde meer end 9 dagis Warsel och Stefnemaal til dette ting hvorfor hand holt det iche loulig, och Wille for samme aarsag Schyld iche Wedtage gienmæle.

De indstefnte Widner War och tilstede och forKlared at de iche heller har haftt til dette ting om denne sag mere end 9 dagis Warsel, hvorfor Lensmanden ochsaa protestered mod samme uloulige Warsel, och forschiod sig gansche fra, ey at Wille Svare til sagen noget efter dette stefnemaal,

Hans Hendrich Saur fremblagde paa Klings Wegne een Schrift, som hand begierte at læsis.

Hand blef dernest af Retten tilspurt om hand hafde nogen fuldmagt fra Kling, til at møde och Svare i Rette for ham, eller och om hand hafde anden øfrigheds constitution dertil, hvor imod hand Svarede ney, hand blef och Spurt om sin condition, och hvor hand hafde sit tilhold, dertil hand Svarede at hand holt mest til udi Byen, och reiste undertiden for sig self, mens bofast Var hand iche.

Afsagt.

Efterdi Lensmanden Michel Oenæs fast protesterer imod Stefnemaalet formedelst dets ulouligheds omgang baade mod hannem och de instevnte Widner, som eenstemmig forklarede at de iche har haft mere end 9 dagers Warsel; det eene Stefn Widne som paa tinget War tilstede nemlig Laers Sætre bekiente det samme, och sagde at <det> iche før af hannem War begiert af citanten; Hans Hendrich Saur ochsaa er een fremmet och ubeKient u-boefast person her i landet, Som iche haVer enten nogen fuldmagt fra Kling, iche heller nogen anden øfrigheds co\nstitution til at gaa eller lade sig bruge i Rettergang for nogen, ti Kand ieg formedelst Saadanne ulouligheder denne Sag ey Widere denne sinde Wedrøre, eller til nogen Examination foretage, Mens om Sagsøgeren formedelst saadan uloulig omgang med

1706: 110b

processens driftt taber nogen Ret, maa hand alt saadant tilschrifve sin egen forsømmelse och uforSiunlighed.

Kirsti Christensdatter Famestad hafde ladet Stefn Kari Hopland efter førrige tiltale till nestleden Aars høsteting, om domb at lide till betaling for laante 14 march penge til hendis Salig mand Ole Christensen, saaoch at betale hende for Wolte omKostninger igien Schadisløs, herom citantinden fremKaldede Widner nemlig bøyde Lensmanden Michel Oenæs och Mogns LecheVold.

Kari Hopland møtte iche, altschiønt hun efter Seeniste laudags foreleg loulig Ved tvende Widner Er bleWen stefnt.

Michel Oenæs och Mogns LecheVold stoed for Retten frem och forklarede paa deris sandhed, at Salig Ole Christensen hafde rigtig faaet disse penge til laans af Sin Søster Kirsti Christensdatter, och War hende samme Schyldig

Kirsti Christensdatter erbød hendis Saligheds Eed, at hun hafde laant sin S/a/l/ig/ broder disse penge for 8 aar siden, och aldrig siden enten faaet nogen deel eller alt deraf igien

Hvoreftr, Saasom af Vidnisbyrdenis udsigelse her er Wis formodning om at citantinden disse penge har udlaant och med Rette at Kræve Saa blef hun af Retten herom tagen til Eds, och efter eedens foreholdelse och forklaring gjorde hun herom for Retten Sin Saligheds (ed) Saa sandt hende gud Schulde hielpe, at hun samme 14 march penge til Sin S/a/l/ig/ broder hafde laant och Aldrig faaet noget til betaling derfor igien.

Afsagd

Som Kari Hopland endnu efter andet Stefnemaal och seeniste laudags foreleggelse iche møder

1706: 111

altschiønt hun loulig igien til dette ting er Stefnt Kirsti Christensdatter derimod, ey allene med twende troVærdige mends Widnisbyrd har her for Retten bestyrchet hendis KraV och paastand Retmessig at Wære, men och Wed Sin corporlig Eed af Retten tilsted, bekræftet, at hun for 8 aar siden har laant Sin S/a/l/ig/ broder Ole Christensen, som War Kari Hoplands mand de 14 march penge och siden ingen betaling \derfor/ igien beKommet, Saa Kiendis for Ret och dømmis, at Kari Hopland, som er S/a/l/ig/ Ole Christensens efterlatte enche der tillige med sit barn har taget arV efter dend S/a/l/ig/ mand, bør \nu/ betale de paastefnte 14 march penge til Kirsti Christensdatter tillige med 3 1/2 march til Dato forVoldte omKostninger, alt inden fembten dage under namb och Exsecution udi hendis boe efter Loven.

Knud Røsnæs Kirche Verger til Lindaas Kirche hafde til dette ting Steftnt Mattis Syslach for een gied, som Var Kirchens hvilchen Citanten hafde sat til foster hos Hemming Saltnæs, intil hand Kunde faa den udsat paa leye Hvilchen gied der er bortkommen och fantis hos Mattias Syslach, Som Mattis Self har bekient, hvorfor citanten paastoed domb ofver Mattis at hand bør betale denne gied Schadisløs igien, efttersom hand dend har dult, och iche strax enten bekient, eller ladet af andre mend besigte, eftterdi hand foregiver at dend uden hans Widschab er funden død i hans fæhuus, hvad sagen udi øfrige angich henstillede citanten til øfrigheden och retten.

Mattias Syslach møtte och bekiente at hand fant denne gied død udi sit fæhuus, Som der var ind kommen om Natten, da \hand/ gick ind i fæhuset at See til een sin Koe, som hafde faaet ont och døde strax eftter, men hand Viste

1706: 111b

paa hvad *maad (maade) gieden anderledis Kunde Vere drebt, end af een Koe som Var løs kommen och War altid ond til at Stange, och der fantis gieden død inde udi grinden i denne Kois baas Siden da gieden Var drebt negted hand iche at hand io flaade Schindet af geden och aad Kiødet op, och saa snart citanten Kom och spurte eftter gieden, bekiente hand strax det samme for ham hvorledis med geden Var tilgaen det citanten och self tilstoede, at hand saaledis Strax for ham bekiente.

Retten paalagde Mattis Eeden at giøre at hand geden iche Self har drebt, eller dreVet ind udi sit fæhuus for at dølge och stele dend derpaa hand frivillig aflagde sin Saligheds eed Saa sandt hannem gud Schulde hielpe, at hand hverchen drepte geden, eller iagede den ind i sit fæhuus, eller tenchte at stiele den, mens da den fantis død och drebt Var hand saa eenfoldig, at hand tog Schindet deraf och aad Kiødet, ti hand Wiste \iche/ hvor hand anderledis giøre af dend.

Afsagd

For Tyvnet Har Mattias Syslach denne sinde Sig med sin Eed befriet, men som hand uden mends besigtelse har taget Schindet af gieden och opædt Kiødet, och saaledis <Vildet> fordult gieden, har hand Ved saadan Sin eenfoldige omgang giort sig mistencht och derWed Schyldig at betale denne gied igien Ti som Kirchen iche bør lide Saadan Schade tildømmis Mattias Sysloch for denne gieds <Verdig> igien at betale til Kirchen och citanten penge een halv Rixdlr och forWolte omkostning til Dato penge 2 march 8 Schill/ing alt inden fembten dage under namb och Exsecut/ion eftter Loven.

1706: 112

Børge Ryland Hafde Steftnt Knud Grimstad eftter førrige tiltale och seeniste afschied til Waartinget nestleden om dend udi hans march hugne Eeg til een endelig domb.

Knud Grimstad møtte personlig, och hafde ført den hugne Eeg med sig hid til tinget, som strax blef beseet af mend, och War det een *boll omtrent *i liden faun lang och 3 1/2 Span Runt om i tychelsen uden paa barchen, med 2 Smaa grene derhos lit ofver 1/2 faun lang och it *Stiftt Span om i tychelsen, dette eegetræ i det høyeste Kunde Were Wærd 8 á 10 s/chilling.

Endelig ere parterne for Retten formedelst gode mends mellem ligning Wenligen med handeband foreenede, saaledis, at dend ene schulde eller Wilde iche hafve noget paa den anden eftterdags i nogen maade at prætere, men denne sag mellem dennem gandsche ophæwet, Kongens prætertion dette angaaende uden nogen præjudice i nogen maade.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde til dette ting indstefnt Peder Huuse af Fedie formedelst it fundet Wrag nemblig een SchibsRaa och it Styche bag af it bruden Schib, Som bemelte Peder

Huuse schulle mod Kongl/ig forordning hafve dult och udi Rette tide iche AngiVet, derfor at lide eftter Kongl/ig forordning. Herom Var och stefnt til Widne Laers Erichsen Fedie Michel Huuse och Hans Iversen til eedlig Vidne och forKlaring hvad dem herom Kunde Vere Vidende. Herom fogden indgaf Sit Stefnemaal Schriftlig som blef læst.

Peder Huuse møtte iche, ey heller nogen paa hans Wegne, altschiønt hand loulig och betimelig er bleVen stefnt.

De instefnte Widnisbyrd møtte iche heller.

Afsagd.

Peder Huuse foreleggis Laugdag til neste ting herom *herom at møde och til Sagen Svare, Saafrembt hand ey da Wil lide dom eftter i Rette settelse, och de beViiser som Kand føris, och da haVe Schade for hiemgiæld, til samme tid Vil och Widnerne igien Stefnis, som iligemaade foreleggis at møde under Vedbørlig straf eftter Loven.

1706: 112b

Kongl/ig Maj/este/ts foget Hafde och ladet Stefne Brite Lassesdatter Huuse, formedelst hun for halfandet aar siden schulde haVe Klippet ulden af it faar som Joen Kaaper paa Fedie tilkom, dette faar Peder Huse Schal haVe merchet siden Sin Vermoder Brite till haande, med ørets afschierelse, och saaledis det beholt uden loug eller domb, herom Peder Huse ochsaa Var stefnt til domb och straf, och til Vidne stefnt Joen Kaapers qvinde Brite, Thomes Kaapers qvinde Anne, och Ole *Stuberb (Stoberg), alt til een Retmessig dombs hendelse.

Brite Lassisdatter Saavel som Peder Huse møtte iche ey heller nogen paa deris Vegne.

<Af> de indstefnte Widne møtte ingen uden Ole Stuberb altschiønt alle louligen har Weret Stefnte med Schriftlig Kaldseddel som och bleV læst.

Afsagd.

Brite Lassisdatter Saavel som Peder Huuse som om denne sag loulig ere stefnte och dog iche møder foreleggis Laudag til neste ting at møde til Sagen at Svare, saafrembt de da ey Vil lide domb eftter Loven, och de beViisligheder, som af citanten føris, Til samme tid bør och de instefnte Vidnisbyrd i egne personer at møde til deris Widnis eedlige afleggelse under straf \ (och) boed/ eftter Loven om de denne afsig(t) \da/ sidder ofverhørig.

Flere sager fantis her iche indstefnte eller nogen som mere hafde at gaa i Rette.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede endelig tingsWidne om eftterschrefne øde Jorder her udi Schibredet, nemblig udi Førland 21 march udi LechWold 1 pund 7 1/2 march, Maanedsløb 20 march, LeerWaag 1 pund 12 march, Lillaas 1 pund 3 march Kaland 1 pund 21 march, Riise 1 løb, Kaardal 21 march Weraas 1 pund 18 march, Øfre Syslach 22 march, Kaalaas 1 løb 9 march Houchaas 1 pund 12 march, Wedefiel 1 pund 21 march, Som fogden paa Tinget lydelig opbød, om nogen dend Vilde Slaa och bruge høet dette aar for Schatternis betaling, Som ingen sig indfant til, Eyeren er och self saa arm at der er intet at faa eller Wentte, til nogen betaling for de Kongl/ig rettigheder.

1706: 113

Noch øde udi Nedre Tvet 1 pund 8 march Bachebø 1 pund 12 march Som och blef opbøden til brugs for Schatterne. Ligesaa Fieldsbø 1 løb opbuden til brugs for Schatten. Noch øde i KongleVold {...} 2 pund 18 march, Løtvæt 1 pund 9 march I Bruntland 2 pund, Maraas 1 pund 10 march, Dragøen 1 pund 12 march

Herom Samptlig tilstede Verende almue, och LaugRettet Særdeelis edlig forKlarede at disse ofven melte Jordeparter dette aar er øde och usaade.

Endelig læst Rasmus Lindgaards udgivne panteoblig/ation til Jacob Widing Dat/eret Kiøbenh/afn d/en 6. Maj 1705 paa Capital 100 Rixdlr.

Hermed er dette ting endt.

Anno 1706 d/en 12. och 13. Julij Er almindeligt Sommers, Schatte och Sageting Holdet paa Mundal udi Allenfits Schibrede med Samme Schibrede tilstede Werende Almue, nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged <S/igneu/r> Søfren Glad med bøyde Lensmanden *Elleve Mundal och Laugrettismend Thomas Øfstegaard, Ellev Mitgaard, Rasmus Hosdal, Peder Ryland, Børge Ryland, Joen Sletten, Ole Beraas och Johannes Øfstegaard;

Da efter at Retten af fogden War Sat blev tilstede Verende Almue først formanet til Edruelighed freed och Schichelighed medens tinget holdtis.

Dernest blev och her læst samme høy Kongl/ig breve och forordninger SaaVelsom andre høye befalninger som til de andre dette aars holte Sommersting forhen specificere antegnede.

Hernest læst Rasmus Andersen Fyllingens udgifne Schiøde til Aschil Rasmus/en Hougsdal paa 1/2 løb Smør och 1/2 tynde malt udi bemelte gaard Hougsdal i Allenfits Schibrede Dat/eret Fyllingen d/en 23. Maj 1706.

Som ingen breVe flere frem Kom at læsis, blev Examinationen om Kremerleyerne her udi Schibredet først foretagen, derom Almuen och Laugrettet forKlarede, at her udi Schibredet er twende Gastgeberstæder, nemblig Brude Knappen och Alvestrøm/m/en Som ligge een Stiv miil fra hin anden, och ere begge heel fornødne, for de reisende, SaaVelsom for Almuen, ti der och ere gode hauner hos, och haVer disse Steder Weret Gastgebersæder ofver mande minde.

1706: 113b

Ellers er her it sted paa Fladøen omtrent een god fierding fra Alvestrømmen Kaldis Jelten, hvor nu paa een half Snees aars tid, Siddet een øltapper, Som och haVer holt anden smaa Kiøbmanschab af tobach och brendeWiin, Gastgieberen udi Alvestrømmen til stor fortræd och fornermelse udi sin næring, der dog dette sted af ingen Øfrighed der er beWilget til noget Kremmeri, iche heller er det Almuen Synderlig tienlig eller fornøden ti Gastgieberen boer iche saa langt derfra, \mens/ mit udi Alfar Weyen for de Reisende;

Flere Kremmersæder eller øltapperstæder findis iche udi dette Schibrede,

Ellers beKlagede gastgieberne baade i Brude Knappen och Alvestrømmen, At dennem och giøris Stor indpas af bøndersønner och tienere, med tobachselging Runt om i bøyden som de ydmygst formodede øfrigheden Wilde Raade boed paa med forbud och straf efter privilegierne.

Hernest blev examineret om Tiendens anammelse och opbørsel her udi Schibredet efter den for oplæste Høy Kongelig ordre, derom tilstede Werende Almue forKlarede, at her udi Schibredet er ingen tiende forpagtere, men de af Hammers giæld, nemblig Seimbs, Sunds, och Hammers Sogner tilhørende betaler Kongens part tiende til Biscoppen i Bergen. Men de af Lindaas giæld

nemblig Lygre sogn tilhørende och tvende gaarder af Mangers giæld nemblig Søre och Nordre Titland som dette Schibrede tilhører, betaler Kongens part tiende til fogden, Som anammis paa tinget om høsten, nemblig 2 Rixdaler af tynden, och det efter dend repartition Som udi Matriculen er sat, Som beløber 4 Schill/ing for Kanden, Men som her iche andet Korn saais eller Wil Woxe end haVrekorn, Saa besvergede sig Almuen høyelig ofver dend høye taxt Som Kongens part maa betalís med, at dend falt dem alt for *Svar och tung, ønschede derfor at Kongen Wilde

1706: 114

allernaadigst behage at forlindre dem noget udi denne Svare tiendis betaling.

Mens den Kongepart af tiende, som Biscoppen anammer, forKlaredede de eenstemmigen, at de dend betaler til 7 1/2 march af tynden, udi penge, ellers naar dend in natura anammis, da til 4 Waager af tynden udi Wigt, deraf Biscoppen faar for Kong/ens trede part, 1 Waag och 1 pund.

Om de øfrige parter, nemblig Kirchens och prestens parter, forKlaredede almuen af Hammers giæld, at de altid har betalt til Kirchen och Presten ligeeens som til Biscoppen, nemblig til 7 1/2 march af tynden Som er udi Wigten til 4 Waager af tynden, deraf hvers part er 1 Waag och 1 pund, Som baade Kirche Wergerne och Presten har anammet somme tider i Korn somme tider i penge, hvormed almuen Sagde sig hidintil at hafve Weret tilfrids, saa som det saaledis har Weret her brugeligt i Lang tid, mens hellers ønsched Almuen heller, at de motte gifve Kirche och Preste tienden herefter enten udi Maal in Natura efter Matriculens høyde, eller och betale dend i penge efter dend aarlige Capituls taxt.

De andre \Almue/ af Lindaas giæld och Lygrens Sogn dette Schibrede tilhørende, forKlared at de til Kirchen och Presten har altid betalt tiende til 6 1/2 march och 7 march i det høyeste af tynden i penge naar dend med penge er bleVen betalt, mens ellers naar dend er udi Korn betalet, gifver de til 4 *Wager af tynden, eller penge somme tider 26 s/chilling, Somme tider 28 s/chilling af Waagen, Och det efter gammel maneer, och Samme høyde, som af hver gaar udi langsam tid, har Weret givet dermed de sagde sig hidintil at Weret tilfrids paa alle Sider, dog ønschede disse ligesom de af Hammers giæld, heller at Wille betale tienden udi maal end Wigt, eller och at de motte nyde dend Aarlige Capituls taxt at betale efter i penge.

Om Smaatienden Sagde de at de den her betaler ligesom udi Lindaas Schibrede forklaret er, at de der betaler.

1706: 114b

Om angivelse Loe Kastelse eller afsoening forKlaredede den gandsche Almue, at ingen Kand mindis det her at Were Schied, ey heller af nogen tiende tagere her Søgt eller begiert, ti de har her altid betalt it Wist aarlig efter gammel maade.

Tiende boed har her iche heller nogen tid Weret som de har ført tienden til, mens Prestens part, har de alle ført til Presten, ligesaa til Kirche Wergerne, mens Kongens part som bispen har nydt, har hand Ved sin tiener self ladet hos Almuen afhente.

Paa Biscoppens Wegne møtte Rasmus Lechnæs och refererede sig Biscoppens eget Schriftlige indgifne Svar herom, som forhen er indlagd.

Paa Prestens Wegne af Hammers prestegiæld indgaf H/er/r Christen Urdal sit Schriftlig Svar.

Kirche Wergerne af alle Sogner War och her tilstede och Sagde de Ware Wel tilfrids med den gamble maade udi tiendens betaling, mens Klaged allene ofver at mange Var saa seendregtige med betalingen, at de motte giøre mangan Reise unødíg om Sognene til at KreVe dem som de Klagede, falt dem noget besverligt.

Sognepresten af Lindaas har och forhen indgi Wet Sin Schriftlige meening och tilstand om tiende-annammelsen af sit giæld, hvor Ved hand forblev.

Ellers forklarede Kirche Wergerne at naar de gjør Regnschab til Stifttschriveren, maa de betale for hver tynde Kirche tiende, 12 schill/ing for topmaal Som de Siuntis Were dem for tungt.

Hernest ble We sagerne paaraabte som til dette ting Ware indstefnte och frem Kom først, {B}

Bøyde lensmanden och forklarede at Velbyrd/ige Frue Maria Lilienschiold hafde ladet Stefne til dette ting Sebiøn Feste for een qvie (kvige) hand uden fruens

1706: 115

wilie och minde Schal hafve bortført fra Sletten, uden nogen hiemmel, ret ad Komst eller forlov dertil der for at lide tilbørlig domb och straf efter Loven,

Paa Sebiørn Festis vegne møtte Hans {.....} \Beraas/ och begierede Dilation til neste ting, at hand Kunde faa indstefnt sine Widnisbyrd i denne sag. Som hannem och blev beWilget.

Som ingen flere frem Kom der til dette ting hafde at gaa i Rette, er dette ting hermed Endt.

Anno 1706 d/en 14. och 15. Julij Er almindeligt Sommers Schatte och Sageting Holden paa Eide tingsted udi Echanger Schibrede med Samme Schibreds tilstede Werende Almue, nær Werende Kongl/ig Maj/este/ts Foged S/igneu/r Søfren Glad, med Bøyde lensmand Iver Esemb, och Laugrettismend, Ole Fyllingsnæs, Niels Hielmaas, Rasmus Myren, Ole Høyland, Christen Høyland, Laers Øfre Echanger, och paa Johannes Fyllingsnæsis Wegne och \Johannes/ Olsen Fyllingens Som hafde forfald och udeblev, Siuver Eidsnæs, och Anders Eide, Som fogden betalte hver 2 march dansche, och paastoed at de udeblivende schulle bøde efter Loven Som och er Kient for Ret och billigt efter Loven.

Da efterat Retten och tinget War sat af fogden blev almuen formanet Til Schichelighed fred och Edruelighed medens Retten och tinget Warede.

Dernest blef och her oplæst alle de Kongl/ige forordninger och andre høye ordre och befalninger, som forhen til de andre Sommersting dette aar ere læste och Specialiter tilforn ere antegnede.

Dernest blef och læst Madame Maren S/a/l/ig/ Arnoldi de Fines udgifne Schiøde, til Anders Andersen Eide och hans Kieriste Brite Erichsdatter Totland, paa 1 pund Smør och 20 Kander malt udi dend gaard Totland i Echanger Schibred beliggende, Dateret Phanø d/en 13. Octobr/is 1705.

Noch læst bemelte Maren S/a/l/ig/ de Finis udgifne Schiøde til Anders Totland paa 1 pund Smør och 20 Kander malt udi bemelte gaard Totland her udi Schibredet.

1706: 115b

Efter foroplæste respective ordre om Kremerleyerne forklarede Almuen udi dette Schibrede, at

her har aldrig weret noget Kremmer eller borgersæde icke heller er her endnu, icke heller giøris de her fornøden, til nogen nytte eller gaun for Almuen.

Om Tiendens opbørsel och anammelse udi dette Schibrede blef efter den høye \ordre/ Examineret, och af Laugrettet med Samtlige tilsteVerende Almue følgende forKlaring derom gjort nemblig.

Her udi Schibredet har aldrig Weret nogen tiende forpagtere, mens de har betalt den Saaledis, først Som de Saar icke andet Korn end havre, haver de icke heller tiendet af andet end hafre Korn deraf Kongens part, nu paa nogle aars tid /: siden Biscoppen Randulf, dend mistede, som tilforn hafde den til aarlig interesse for laante penge af Kongen :/ nemblig af de sogner Myching och Sandnæs Sogner Lindaas giæld tilhørende er leVeret til Kongens fogde som dend anam/m/er paa høstetingene \efter Matriculen/ til 2 Rixdlr af tynden, hvorfor hand dem udi Schattebøgerne qvitterer Men af de andre Sogner nemblig Hammers, Hosanger och Moe Capell, dette Schibred och Hammers Prestegiæld tilhørende, betaler de endnu Kongens part tiende til Biscoppen i Bergen eller hans fuldmegtig, som, Samme tiende allernaadigst er tillagd BispesStolen, hvilchen tiende anpart de altid har betalt med penge til 7 1/2 march dansche af tynden, hvormed de Sagde sig at have Weret Wel tilfrids och haver der intet ofver at Klage. Men de af de andre Sogner som maa betale Kongens part til 2 Rixdlr af tynden beKlagede Sig høyelig at det falt dem alt for tungt af een tynde havre at betale tienden saa høyt, Ønschede derfor at Kongen allernaadigst Wilde forlindre dem noget udi dette, Saasom ingen anden steder uden allene dette fogderi Svaris saa høy tiende af 1 tynde hafre Som her hvor den Ringeste Kornæd falder.

1706: 116

Om Kirchens och Prestens part forKlarede de af Lindaas Schibrede at de betaler til Kirche Vergerne och til Presten deris parter lige høyt, nemblig efter dend maade och repartition Som af gammel tid har Veret brugeligt, nemblig udi Wigt til 4 Waager af tynden beregnet, Somme tider i Korn och somme tider penge nemblig naar penge givis, da undertiden 28 schill/ing och undertiden 2 march for Waagen.

Men de af Hammers giæld ofver alt, forKlarede at de ogsaa altid efter gammel maade och repartition har betalt Kirchens och prestens parter lige meget til hver, nemblig med penge altid 7 1/2 march for tynden, hvormed Almuen Sagde sig at hawe Veret Vel tilfrids, ligesaa Presterne och KircheVergerne med dem, det Kirche Wergerne som her personlig Ware tilste iligemaade forKlarede Saa de paa ingen af siderne derofver Klagede. Och som det saaledis her har Weret gammel Viis och maade at betale een Wis quantum aarlig til Kirche och prest, och til fogden Kongens part efter Matriculen, Saa er her aldrig nogen angivelse Veret i brug, ey heller deris *loe nogen tid Kast, eller nogen afsoning derfor Schied icke heller har her nogen tid Weret tiende boed, mens hvor de betaler Korn, tilsigis de paa beqvemmeste Sted udi Sognet dend at henføre, och leWere til Presten sin part, mens Kirche Wergerne indhenter Self Kirchens part, Saa de ofver førselen icke heller noget udi nogen maader har at Klage, mens war med denne gamle maade her Wel tilfrids.

Paa Biscoppens Wegne War til gienmele hans fuldmegtig Rasmus Lechnes, som *refered (referered) sig \til/ Biscoppens herom indgivne Schriftlige Svar;

Parterne hafde och indgivet deris Svar schriftlig som de forbleve Wed.

Om Smaatienden nemblig af Qveegtienden forKlarede de, at de der for betaler 4 Schilling af een løb och af andre Smaa creatur betaler somme noget lidet somme intet, efttersom de Kand have anledning til.

1706: 116b

Hernest blef de til dette ting indstefnte Sager paaRaabte, och frem Kom først.

Poul Rasmusen Lindenbergs befulmeftigede Jacob Herslov som hafde Stefnt Erich Fyllingsnæs for 16 march til Schadisløs betalning, Saasom hand samme penge har faaet paa een contract om noget timmer at Kiøbe for citanten som iche er eftterKommet, hvorpaa hand endnu disse penge er Schyldig derpaa Herslov begierte een Schadisløs domb.

Erich Fyllingsnæs lod møde for sig Sin Søn, Ole Erichs/en Fyllingsnæs som sagde at hans fader bad ham for Retten Svare, at hand wilde betale och tilfrids Stille Poul Rasmusen for sine penge inden {14} 8 dage hereftter.

Afsagd

Eftterdi Erich Fyllingsnæs Wed sin Søn Ole Erichs/en Fyllingsnæs tilstaar det paastefnte och lover betalning inden 8 dage, saa Kiendis for Ret at hand samme løfte med betalningen bør eftterkomme och til citanten Schadisløs betale de paastefnte 16 march danske med 2 march omKostning til dato alt inden 15 dage under namb och Exsecut/ion eftter Loven.

Ole Echenæs hafde til dette ting stefnt Salomon Olsen Echenæs, fordi hand benegter ham och iche Wil Svare hannem omKostningen med bordtag om deris Sammenhafvende Lade, Som citanten hafver dend halve part udi och Salomon Sin part inden for, och iche Wil Svare noget til omkostningen paa Enden och gaulen (gavlen) Siden citanten har sin part i \den Søre/ Enden, hvilchen omKostning citanten i mange aar allene har mott bekoste formedelst sin grandis fortrædelighed och uVilie Schyld, paastoed derfor at Salomon motte dømmis til at oprette ham noget for den allerede giorte bekostning hidintil, och at hand hereftter maa tilfindis at holde laden Ved lige, och giøre lige bekostning til dens fornødenhed hereftter med ham, och betale ham noget for Stefnemaals omKostning igien.

1706: 117

Salomons qvinde Anne møtte paa sin mands Wegne for Retten och Svarede, at hendis mand hereftter vil holde och Svare til reparationen paa bordtaget paa laden, for Sin part lige imod citanten, mens meente at Vere fri for nogen bekostning til Dato, eftterdi Ole Echenæs iche før har talt derpaa for Retten.

Citanten I Rette lagde it Document passeret Anno 1673 d/en 30. Jan/uarij af S/a/l/ig/ Hans Hansen for dum Sorenschriever och dannemend, som udwiiser at denne Syndre part udi Laden paa Echenes, er tilschiftt hannem med Rette, och bør Wed lige holdis af Begge parter.

Afsagd.

Eftterdi Salomon Olsen nu bruger den halve deel udi dend Syndre Ende af laden med citanten, Saa er det i self billigt, at hand och bør holde den halfve deel af all reparation Saavelsom bordtaget wed lige med citanten, och Paadet derom hereftter iche Schal falde nogen tvist mellem dennem, bør hver sin part af tvende uwillige mend til wed lige holdelse udschifttis, Saa at om nogen hereftter findis eftter leden at holde sin part *tilbørlig/ (utilbørlig?) Wed lige, dend schyldige da Kand vere Kient och lide derfor, och som citanten af godhed for Retten har eftterlat sin præntion for den omKostning hand hidintil allene har giort ved reparation, Saa bliver Salomon nu fri for dens tilsvær, men Stefnemaals och denne processis omKostning \til dato/ bør Salomon igien betale til Ole Echenæs med 2 march 8 s/chilling under adfær eftter Loven.

Fogden begierede tingswidne om eftterschrefne Øde Jorder her i Schibredet, nemblig udi

Nordaase 22 1/2 march, Røe 8 1/4 march Klew, 2 pund 15 march, Myren 21 march udi Houge 1 pund 5 1/4 march i Næsbøe 2 pund, Som fogden opbøed om nogen gaarden Vilde for Schatterne allene antage och indhøste, eller den for bøxfrihed herefter bruge, men sig ingen indfant;

Om det øde bevidnede Laugrettet eedlig at det saa udi sandhed er och befindis.

1706: 117b

Endelig blef paa Raabt lydelig, om flere War som hafde at gaa i Rette, men som ingen Var, er dette ting Endt.

Anno 1706 d/en 16. och 17. Julij Er almindeligt Sommers Schatte och Sageting Holden paa Hors Hofde tingsted udi Hosanger Schibrede, med samme Schibreds tilstede Werende Almue, ner Werende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad med bøyde lensmanden Rasmus Hanistvet, och Laugrettismend, Mogns och Johannes Herland, och Jacob Rachnæs och som de andre femb dette aars Laugrettismend nemblig, Ole Søre Mieldstad, Ole Nordre Mielstad, Aschil Mielstad Erich Mieldstad och Ole Bircheland iche nu møtte eller Vare Komne til tinge alt Schiønt Klochen alt Var half elleve, Saa bleve disse følgende nemblig, Ole Hanistveit, Wemin Ware, Anders Fatland, Ole Løtvet, och Joen Bysem udi deris sted udnefnt at betiene Retten til dette ting hvorfor Kongl/ig Maj/este/ts foged dennem strax betalede eftter Loven, och paastoed at de andre udeblefne och forsømmelige som och iche noget loulig forfald har ladet lyse for sig bør bøde eftter loven hver sine 2 lod sølf, Som de och for udeblivelse af Retten er tilfunden at betale, Och bøde, Sambt betale disse tilnefnte for deris umage.

Hernest blef \af/ Retten formanet Almuen til Edruelighed fred och Schichelighed medens Retten och tinget Warede, och dereftter lydelig oplæst \de/ Kongl/ige forordninger och andre høy respective ordre, Som forhen til de andre Sommersting ere læste och special Antegnede.

Noch læst Anders Olsen Fatlands udgifne Schiøde till Haldor Olsen HanisTvet paa 1 pund Smør och 16 Kander Malt udi den gaard Fatland i Hosanger Schibrede Dateret Fatland d/en 26. Martij 1706.

Noch læst Welb/yrdige frue Zitzele Kaasis S/a/l/ig/ Lilienschiolds udgivne Schiøde til Niels Østensen Elvig paa 1/2 løb Smør udi dend gaard Elviig i Hosanger Schibredet beliggende Dateret Berg/en d/en 24. Martij Anno 1706.

1706: 118

Noch læst Mogns Halsteensens, Tørris Halsteensens och deris Søstre Kari och Anne Halsteensdøttris udgifne Schiøde til Knud Tøssen och hans qvinde Ingebor Nielsdatter paa 6 march Smør och 4 Kander malt udi bemelte gaard Tøssen, och 3 march Smørs Leye udi Elvigbotten, Dateret Berg/en d/en 22. Martij 1706.

Noch læst Elling Solbergs udgivne panteobligation til Johannes Andersen Langeland paa capital 17 Rixdaler, laante penge, under special forpantning derfor sat hans tilhørende Jordepart 1 pund

och 1 1/2 march Smør och 6 Kander maltis leye, udi den gaard Hougstvet i Hosanger Schibred, noch 2 Rixdlr udi een Kobber Kiedel som er udi Ellings egen wære Dat/eret Bergen d/en 11. Jun/ij 1706.

Hernest blef eftter den høy Kongl/ig ordre examen om tiendens opbørsel och anammelse foretagen derom samptlige Laugrettet och tilstedeverende Almue gjorde følgende forKlaring nembliq.

Om forpagtning forKlarede alle eenstemmig at ingen Kunde mindis at Tienden her udi Schibredet nogen tid har Veret forpagtet, mens alle trende parter har altid veret ydt och betalt hver for sig, til vedKommende som hver part har anammet och opbaaret for sig nembliq.

Først bekiente de alle at de her udi Schibredet iche saær andet Korn end Hafre, och faar iche anden sæd at tiende af end hafre Korn deraf de først, om Kongens part forKlarede saaledis at de Sogner Hammers och Hosangers Sogn dette Schibrede och Hammers giæld tilhørende, har de altid betalt til Biscoppen udi Bergen, eller hans fuldmegtig, saasom det hannem af gammel tid ad mensam har veret tillagd och denne Kongens part tiende har de saaledis betalt, nembliq altid betalt dend i mande minde iche anderledis, end med penge, eftter eldtgammel maade och maneer, Som hver gaard har veret aarligen vant til, och Bisp eftter bisp nydt haver, nembliq til 7 1/2 march af tynden, Som er 30 schill/ing for Mælen, hvor med baade Biscoppen och Almuen har Veret hidintil Vel tilfrids och Slet intet paa nogen af siderne derofver haver at Klage, det Biscoppens fuldmegtig och ligeledis bekiente.

1706: 118b

Den anden Konge tiende af dette Schibrede nembliq af Gierstad Sogn och Stammæs sogn, Hougs Prestegiæld tilhørende, leverer och betaler de om høsten til tinget, til Kongens foget /: alt siden dend blef eftter Cammerets ordre tilbage Kaldet fra Bispen, Randulf, som den tilforn nød af Kongen imod Renter for laante penge :/ nembliq eftter matriculens beløb til taxt eftter Cammerets ordre 2 Rixdaler af een tynde, altschiønt her saais iche andet end hafre Korn och tiendis iche udaf andet, derofver den gandsche Almue beklaged sig høyelig, at denne Kongetiendis betaling falt dennem alt for tung och besverlig, och War ingen steds udi Norge, saa høy som her, hvor slettest Kornsåed er och falder, hvorfor de Allerunderdanigst ynschede at Kongen Wilde Vere dem saa naadig, at de paa denne høye tiendetaxt, motte faa nogen forlindring och afslag;

Om Kirchens och Prestens parter af Korntienden forKlarede de af Hammers och Hosangers Sogner at de altid hidintil/ har betalt den til Kirche Vergerne och Presten, ligeledis med penge och af samme høyde som de eftter førrige forKlaring til Biscoppen har betalt dermed Almuen ochsaa har Veret Vel tilfrids och hafde intet at Klage.

De andre af Almuen af Gierstads och Stammæs Sogner dette Schibred och Hougs Prestegiæld tilhørende forKlarede at de betaller aarlig Kirchens och Prestens part lige høyt til hver, nembliq af hver tynde, eftter deris auling (avling) beegnet, och iche eftter deris Sæd, udi penge á tynden 5 schill/ing Som da beløber paa een trediepart tiende for 1 3/4 deel Kande hafreKorn penge 5 schilling dansche, eftter tyndemalets Størelse af 48 Kander paa tynden det tilstede Verende Almue Siuntis noget forhøyt och ønschede alle langt heller at de motte betale aarlig deris tiende til Kirchen och Presten, med penger eftter Capituls taxten, Som falt dem noget lettere Men om nogen repartition, hvor høyt hver mand

1706: 119

eller gaard Kunde Vere af gammel tid sat for udi tyndemaal eller tall, det Wiste de iche at forKlare noget om, mens Som de har til förrige prester och Kirchen betalt aarlig efter it vist quantu/m Saa maa de endnu \hidintil/ aarlig Svare efter samme, mens Wide iche \af/ hvem samme tiendehöyde först er sat eller begynt, Och dette maa de aarlig lige fult Svare, enten de faar noget Korn eller Slet intet, Som nu mange aar er hendet mange.

Om Smaatienden forKlarede Almuen \af Gierstad och Stammæs Sogn/, almindelighed, at de aarlig betaler til Presten for Kalvetienden 4 schill/ing af løben, som hand siden deeler, men af ung qvegs tiende \har de tilforn/ betalt een hver ligesom hans auling Kunde veret til, før denne Prest paa Hougs Mag/ister Niels Hierman, begynte \derom/ een anden Schich saaledis, at de motte betale for Smaatienden af ung qveget til hannem aarlig, enten de hafde nogen aul (avl) eller iche, efter hans egen satte taxt, somme 1 march, somme 12 - 10 - 8 och 6 schill/ing efter hvilchen hans egen \een gang/ satte taxt hand aarligen har gaaet, och har hver mand siden aarlig efter samme taxt hannem *mot (mott) betale.

De andre af Hammers giæld sagde at de gifver aarlig for Kalvetienden 4 s/chilling af løben, men for ung qveg tienden, blifver de aldrig Søgt anderledis end, har nogen, nogen liden auling deraf, da gifver samme noget efter eget gode behag somme Slet intet, Saa de i saa maade ofver deris prester, Slet intet har haft at Klage i nogen maade.

Om Angivelse, LoeKastelse och afsoning forKlared den *helle Almue af alle sogner i dette Schibred at det her aldrig har Schied eller Veret i brug. Saasom de altid aarlig har *mot (mott) Svare it vist som af gammel tid har veret brugeligt.

Her har och aldrig Weret nogen tienboed.

Om förselen hafde iche heller nogen af Almuen her noget at Klage, saasom de aldrig med nogen ubillig tiende försel er besverget.

1706: 119b

Om denne tiende Examen, Var alle Kirche Vergerne tilstede, och bekiente dette samme, som forKlaret er, Sagde sig och saaledis med tiendens opbørsel hidintil at vere tilfrids, och hafde intet at Klage.

Paa Presten af Hammers giælds Vegne hvoe forhen for os indgivet hans Schriftlige Svar, om tiende-Anammelsen hvorved hand forblev.

Paa Bischoppens Wegne Var och her tilstede hans fuldmægtig Rasmus Lechnæs, som referered sig till Biscoppens Schriftlig indlagde.

Men paa Mag/ister Niels Hiermans af Hougs Prestegiæld møtte her ingen til gienmele.

Om Kremmerleyer eller Borgersæder forKlarede den gansche Almue, at her udi det gandsche Schibrede ingen Kremmerleyer eller borgersæder enten er eller har været, ey heller giøris her nogen, til nogen Almuens nytte och gaun (gavn) fornøden.

Hernest bleWe Sagerne paraabte, och frem Kom först.

Elling Solberg som Hafde Stefnt Wemin Ware paa Sin formans Johannes Møchings Wegne, at lide domb til betaling for 9 Rixdlr 2 march 2 s/chilling, bemelte Johannes Myching hannem Schulle Veret Schyldig een deel for laante penge, een deel for Resterende Kirchetiende, een deel for Resterende Schatter, saa<velsom> andre Smaa Kirchens tilhørigheder da Johannes Myching tillige med citanten Var Kirche Verge til Gierstad Kirche herom citanten indgaf Sin Speciale regning, Som blef læst.

Wemmen Ware møtte udi egen person for Retten, och Svarede at hand om dette Kraf Slet intet afWiiste, enten citanten dette med Rette efter S/a/l/ig/ Johannes Myching Kunde have at Kræve

eller iche

1706: 120

Afsagd

Om dette Kraf, Som Wemmen Ware er gandsche fremmet udi, Saasom hand ingen fellisSchab har haftt med S/a/l/ig/ Johannes Myching i nogen maader uden efter hans død faaet Enchen igien til egte bør citanten til neste ting indstefne Wemmens qvinde Magnille, {...} tillige med hendis Sønner Hans Aasemb och Anders Myching, til at giøre deris forKlaring om dette Kraf, enten de det tilstaar eller fragaar, Saa Schal da herom nermere blive Kiendt efter loven hvis Ret Kand Were.

Som de femb Laugrettismend /: der forhen til dette ting for udeblivelse til boed ere antegnede :/ dog strax efter brevene Vare læste Kom tilstede, och forKlaredede deris loulige forfald nu Kommende fra byen, at de iche Kunde før frem Komme, Saa blef dennem deris udeblivelse denne gang efterlatt, och de fri for boed.

Elling Solberg hafde och Stefnt Laers Hougstvet til Schadisløs betaling domb at lide for 10 Rixdlr 4 march 4 s/chilling Resterende landschyld och trede tage af hans paaboende Jord Hougstvet, derom Elling i egen person møtte och fremblagde, sin speciale beregning, som blev læst.

Laers Hougstvet møtte for Retten personlig och negtede iche, at hand io var Schyldig Elling noget paa resterende landschyld och Rettighed, mens benegtede at hand iche var Schyldig saa meget som Elling Krafde, men Wiste sig iche mere til hannem for dette Schyldig end 4 Rixdlr 4 march och 2 Schilling derpaa hand erbød at giøre sin Saligheds eed at hans Schyld iche er mere til hannem, mens heller mindre.

Citanten Sagde sig at Were fornøyet naar Laers vilde giøre Sin corporlig eed, at hand iche var ham mere Schyldig.

Endelig blef parterne formedelst gode mends mellemhandling Saaledis Ved haandebaand for Retten foreenede, at *Laer (Laers) Loved sichert

1706: 120b

at schulle betale Elling 7 Rixdlr for alt sit Kraf och det inden Michels tid først Kommende.

Afsagd

Laers Hougstvet bør Sit her for Retten giorte løfte til citanten efterKomme och betale de 7 Rixdaler i penge til hannem inden den belovede tid, Saavel som for forvolte omKostning til Dato 2 march 8 s/chilling hvilchet om iche efterKom/m/is bør samme penge under namb och Exsecution udi Laers Hougstveits boe udsøgis med al Widere paaløbende omKostning och Schadegield.

Som ingen flere sager til dette ting efter paraabelse frem Kom, er dette ting Endt.

Anno 1706 d/en 19. och 20. Julij Er Almindeligt Sommers Schatte och Sageting Holden paa Gaarden Mielde udi Mielde schibrede med Samme Schibredis tilstede Werende Almue, hvor høyædle och Welbaarne H/er/r Stifttbefalingsmanden udi eegen person War tilstede Wed Retten, Saaoch nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med bøyde-lensmand

Johannes Øfste Mielde och Laugrettismend, Ole Eide, Niels Ascheland, Niels Mognsen Reistad, Baste Johansen Reistad, Laers Johansen Houge, Niels Johansen Burcheland, Johannes Erichsen Houge och Laers Halland.

Da eftter Retten och tinget War sat blef Almuen først formanet til Edruelighed, fred och Schichelighed, medens tinget Warede.

Derneft er och her oplæst alle de forordninger och andre høy-respective ordre och breve, Som til de förrige dette aars Sommersting ere læste och forhen Specialiter findis antegnede.

Noch Læst Laers Solbergs udgifne obligation och pantebrev, paa 20 Rixdaler til Michel Jansen i Bergen, Dat/eret 16. Julij 1706 pantet er 4 Kiør 2 qviger 1 kvarteers Kobber Kiedel och een Jerngryde.

1706: 121

Noch læst S/igneu/r Rasmus Lindgaards udgifne pante obligation til Sin Swaager Jacob Widing paa Capital tusinde Rixdaler, til pant sat alt hans Jordegods udi Bergens Stiftt beliggende Dateret Kiøbenhafn d/en 6. Majj 1705.

Eftter Welb/yrdige H/er/r Laugmand Niels Knags begiering blef for Retten af fogden liust fred ofver den Jord Grøvis ager och eng, at dend iche af fremmedis heste och driftt hereftter beschadigis, Særlig deris af Nordre och Søre Mieldstad saaoch deris paa Mosewold, Som Wed denne ting liusning forbydis driftten igiennem Grovis ager och eng.

Om Tiendens opbørsel och anammelse udi dette Schibred Er eftter dend Høy-Kongl/ig ordre Almuen examineret, och deris forKlaring derom Saaledis som følger.

Først hafver tienden her aldrig Weret forpagtet mens de har altider ydt tienden i trende parter hver sin, och falder her udi Schibredet intet andet Korn at tiende af end bare Hafre,

Først Kongens part tiende forKlarede almuen at de af Hougs, Mielde, Gierstad och BrudeWiig betaler nu alle Kongens part tiende til fogden om høsten paa tingene som hand dennem udi deris Schattebøger qvitterer for, nemblig for hver tynde hafre 2 Rixdaler i penge, Som beløber eftter 48 Kander paa tynden til 4 s/chilling Kanden, Saaledis har de betalt Kongetienden til fogden alt siden Biscoppen i Bergen, Doctor Randulf dend mistede, som dend tilforn hafde och lod opbære.

Men de mend af Hammer giæld dette Schibred tilhørende betaler endnu deris Kongepart af tienden til Biscoppen, som Rasmus Lechnæs paa Biscoppens Wegne operer aarlig til 7 1/2 march i penge for tynden, mens om de 2 Rixdaler for 1 tynde Havre til Kongen, beswergede sig Almuen høyelig at det falder dem alt for tungt, hvorfor de ønsched Kongen Wilde allernaadigst

1706: 121b

forunde dennem nogen forlindring derpaa.

Om kirchens och Prestens anpart af Tienden forKlarede de, at de betaler til Kirchen och presten ligemeget, nemblig for hver tynde betaldis Penge til 9 march 6 s/chilling af tynden, och naar de betaler eftter Wigte gifver de 30 s/chilling for Waagen, och bedrager sig saa eftter Wigten til 5 Waager af tynden derom Almuen ønschede heller at Wille betale disse tiendeparter enten in natura eftter maal, eller och med penge, och iche eftter Wigte.

Om angifvelse deris lois Kastelse eller afsoning forKlarede almuen aldrig her at vere Schied, eller Weret i brug, mens de har alle tider betalet aarlig een Wis penge, eftter gammel taxt och

maade, enten de faar noget Korn eller iche, derom de nu intet hafde at Klage uden de allene begierede, de herefter motte betale efter maal och iche efter Vegt.

Ellers om førselen forklarede de, at Kirche Wergerne self afhenter Kirchens part, och hafde ofver dennem Slet intet at Klage. Mens Prestens part, maa de som leverer Kornet in natura føre til Prestegaarden och Klagede Almuen meget ofver, at naar de der Kommer med deris tiende, maa de gaa der heele dagen och bie før de Kand bliWe af med deris tiende, och undertiden maa de føre den med sig tilbage igien, och hafde Saa Spildt dend Reise och tid. De øfrige som betaler med penge, betaler efter leylighed naar de Kand.

Om butienden eller Kalvetienden forklared de at de efter gammel Schich betaler aarlig der for 4 Schilling af løben, Som Presten Anammer och siden deeler.

1706: 122

Men om Smaaqvegtienden forklarede de, at de dend och aarlig betaler til Mag/ister Hierman med it Wist nemblig, somme 10 s/chilling, Somme 8, Som/m/e 6, och fire s/chilling hvilchet har Weret saaledis her een gammel Schich, aarlig, enten de har hafd nogen aul (avl) af smaa qveg eller iche,

Om Tiende boed Sagde Almuen, at her aldrig har Weret nogen tiende boed, eftersom altid saaledis har Weret, ydt och betalt som ofvenmeldt,

Paa Biscoppens Wegne referered Biscoppens fuldmegtig sig til Biscoppens forhen indgifne Schriftlige Svar.

Paa Mag/ister Hiermans Wegne møtte Capellanen H/er/r Claus Schavenius, och Svarede at hans Pastor \an/ammer Sin tiendepart efter samme taxt och repartition, som hans formend for hannem har giort.

Kirche Wergerne Ware och tilstede, och tilstoed dend Schiede forklaring saaledis som ofvenmelt ret at Were, hvormed de sagde sig at Were Vel tilfrids, och Wiste intet at Klage.

Om Kremmerleyer eller borgersæder forklarede Almuen, at her udi Schibredet, ingen enten nu er eller nogen tid har Weret, ey heller giøris her nogen fornøden, Saa som det iche Kunde Wære Almuen til nogen nytte eller gavn.

Hernest tilspurte Høy-ædle och Welbaarne H/er/r Stifttbefalingsmanden Almuen, om de hafde noget ofver deris fogd eller Sorenschriveren at Klage i nogen maade, de det da nu Schulde reent udsige och beKiende dertil dend heele Almue Svared saaledis at de Slet intet haver over dem i nogen maade at Klage mens tached dennem got i alle maade.

1706: 122b

Høy-ædelbaarne Stifttbefalingsmande tilspurte ochsaa Almuen om de hafde noget at Klage paa deris Capellan H/er/r Claus Schavenius, dertil de alle Svared, at de Ware med hannem i alle maader Wel tilfrids, ønschede at Sognepresten Kunde fortient af dem samme schudsmaal.

Hernest bleve sagerne paaraabte om nogen til dette ting Kunde Were indstefnte och frem Kom da først

Bøyde Lensmanden Johannes Øfste Mielde som paa Elling Erichsens Wegne som formyndere for S/a/l/ig/ Aschil Røschelands Børn, hafde Stefnt deris førrige formynder Anders Røscheland, at giøre sig for disse myndlingers resterende och tilkommende, tilbørlig och fulkommen

leWerantz eftter een beregning Som hand i retten fremblagde tildragend til 27 Rixdaler 4 march, derpaa hand begierde domb ofver Anders Røscheland til Schadisløs betaling. Samme beregning blef af Retten læst.

Anders Røscheland møtte personlig for Retten och Svared, at hand iche egentlig Kunde Wide Stefnemaalets indhold, hvorfor hand begierte copie af dend indlagde Regning, och Dilation til neste ting, samme at beSvare.

Afsagd

Dend begierte copie och Dilation bevilgis Anders Røscheland til neste ting, til hvilchen tid hand Sig imod Stefnemaalet och sagen bør erchlere, Saa Schal endelig nermere Kiendelse Schie til lougmessig adschillelse mellem parterne.

1706: 123

Niels Hierman Hafde Stefnt Knud Mæle for laante penge 2 Rixdaler, domb at lide till Schadisløs betaling.

Knud Mæle møtte iche, ey heller nogen paa hans Wegne.

StefneWidnerne Anders Weesetter och Gregorius Espevold fremstoed och Wed Eed afhiemlede Stefnemaalet, at de nu nestleden løfverdag 14 dage siden War paa gaarden Mæle och Stefnd Knud til dette ting.

Afsagd

Eftterdi Stefnevidnerne Wed Eed har afhiemlet at Knud Mæle loulig til dette ting er stefnt, och hand dog nu iche møder, saa foreleggis Knud Mæle Laudag till neste \ting/ at møde och Svare til sagen, under den straf loven tilsiger.

Thomas Sundland Hafde til dette ting indstefnt Mag/ister Niels Hierman til een fornyelsis dombs hendelse, ofver Mag/ister Hiermand Paa een ergangen Lautingsdomb passeret d/en 30.

Sept/embris 1695 Som tilfinder Mag/ister Hierman at betale til hannem penge 9 Rixdaler, och til 8 Laugrettismend 4 Rixdlr derom Mogns Revim paa de andre Laugrettismends Wegne tillige hafde indstefnt Mag/ister Hierman om een fornyelsis domb derpaa til namb och Exsecution ofver hannem for alt det tildømbte, sambt til forWolte omKostningers Schadisløse betaling. Herom citanterne indlagde bemelte Laugtingsdomb in originalj.

Paa Mag/ister Hiermands wegne \møtte/ Johannes Øfste

1706: 123b

Mielde, och begierte Dilation i denne sag till neste ting, til sagen at Svare och sig erclere

Afsagd

Dend begierte Dilation beWilgis Mag/ister Hierman til neste ting, Sig mod Stefnemaalet at erclere, Saa schal da endelig om Sagen vorde Kiendt och dømbt.

Elling Solberg Hafde indstefnt Knud Andersen Mæle domb at lide til schadisløs betaling och afKlarering for deris mellemWærende, Som de udi Bygning med hin anden har Weret interessent sammen, derfor citanten eftter opsatt regning fordrer hos Knud Mæle den Sum 76 Rixdaler hvorpaa Elling begierede domb ofver Knud Mele saaVel paa dend fordrende capital, som forVolte omKostninger Schadisløs.

Knud Mæle møtte iche, ey heller nogen paa hans Wegne, altschiønt StefneWidnene Anders Weesæter och Gregorius EspeWold, med Eed for Retten, afhiemlede Stefnemaalet, at det Louligen er Schied romt 14 dager før dette ting. Citanten indlagde forommelte sin Regning,

Schriftlig, som blev læst.

Afsagd

Knud Mæle foreleggis Laudag til neste ting at møde och Svare til sagen och Stefnemaalet saafrembt hand da ey Wil lide domb och have schade for hiemgiæld efter Loven.

Baste Hartvet Hafde Stefnt Johannes Olsen Weea formedelst hand uden hans minde har hugget Bierch udi hans Schoug, derfor hand paastaar at Johannes Weeaa, bør lide tilbørlig domb och straf efter Loven, hafde och stefnt derom til Widne Anders Weesetter och Gregorius Espevol som saag, {at} Johannesis hugster i Stubberne derom at Vidne deris sandheed Ved Eed

1706: 124

Johannes Weeaa møtte iche, ey heller nogen paa hans wegne, alt Schiønt hand med tvende vidner Loulig herom er bleven stefnt.

Afschiediget

Johannes Weeaa foreleggis Laudag til neste ting herom at møde och til sagen at sware, saafrembt hand ey Wil lide domb och straf efter Loven, om hand da udebliver.

Brite Hartveit hafde och Stefnt Johannes Weea for samme sag, formedelst uloulig hugster udi hendis tilhørende Schoug, domb at lide til vedbørlig straf efter Loven.

Johannes Weeaa møtte hverchen self eller nogen paa hans Wegne, altschiønt hand loulig til dette ting er bleven stefnt, som for Retten afhiemblet er.

Afschiediget

Johannes Weeaa er ochsaa forelagd Laudag udi denne sag at møde til neste ting under dend Straf och Schade som Loven tilholder.

Fogden begierede tingswidne om eftterschrevne øde gods och Jorder udi dette Schibrede nemblig udi Erstad 1 pund 3 march och udi Schaar 2 pund 1 1/2 march derom Samptlige tilstedeVerende Almue SaaVelsom LaugRettet Eedlig forKlaredede at disse Jordeparter dette aar er øde och usaade.

Endelig som ingen flere fremkom der hafde at gaa i rette, efter lydelig paaRaabelse, Er dette ting hermed Endet och opsagd.

1706: 124b

Anno 1706 d/en 23. och 24. Julij Er Almindeligt Sommers Schatte och Sage ting holden paa Arne tingsted udi Arne Schibrede med sam/m/e tingsteds tilstedeVerende Almue, nærWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med bøyde Lensmanden Børge SælWiigen, och Laugrettismend Laers Aastvet, udi Mogns Flachtvets sted Niels Hiorteland, Johannes Tuenæstvet, Tørris Ytre Arne Jens Rødland, Erich Romslo, Ole Ytre Taqvam paa Mogns Olsnesis Vegne, och Mogns Blindem.

Da eftenrat Retten War satt blev Almuen først formanet til Edruelighed fred och Schichelighed medens tinget Warede.

Derneft blef her til dette ting læst de Kongel/ig forordninger och andre høy respective ordre som forhen Specialiter ere antegnede.

Noch læst een høy Kongel/ig confirmation paa it Mageschifte mellem Welbyrdige H/er/r Laugmand Niels Knag och Kors Kirchen i Bergen, om de gaarder her udi Schibredet, Søre Toppe 1 løb Smør och 1 tynde malt aarlig Schyldende, och udi Nedre Tvet i Herlø Schibred to pund Smør och 1/2 tynde malt mod den gaard Hitzøen i Sartor Schibrede Som herefter tilkommer Laugmanden Dat/eret Rosenborg d/en 17. Maj 1706.

Noch læst Rasmus Lindgaards udgifne panteobligation til Jacob Widing Stoer tusinde Rixdalers capital, meldende til pant och forSichring alt hans Jordegods her udi Stifttet. Dateret Kiøbenhavn d/en 6. Maj 1705.

Noch læst Jacob Widings udgifne Schiøde til Knud Olsen paa 3 Span Smør och 1/4 Malt udi dend gaar Huchaas i Arne Schibred Dat/eret Berg/en d/en 21. April 1706.

Noch it Schiøde af bem/el/te Widing udgiven til Hans Nielsen paa lige saa Stoer part udi samme gaard Huchaas Sc: (altså, d.v.s.) 3 Span Smør och 1/4 tynde malt Dateret Bergen d/en 21. April 1706.

1706: 125

Noch læst Welbyrdige frue Zitzele Kaas S/a/l/ig/ Jonæ Lilienschiolds udgifne twende Schiøder eens liudende, det eene til Iver Johansen Teigland paa 1/2 løb Smør och 1/2 tynde malt udi den Jord Teigland, det andet til Erich Carlsen paa lige saa stor part i samme gaard, begge Dateret i Bergen d/en 20. Martij Anno 1706.

Hernest blef Examinationen om Tienden efter dend for oplæste høye befaling foretagen och forKlarede Almuen eenstemmig i dette Schibrede om Kongens och Kirchens parter ligeledis Som Almuen i Mielde Schibrede forKlaret hafver, mens om Prestens part, SaaVit Magister Niels paa Hougs er tilhørende forKlarede de \af Brudvigs Sogn/ denne forschiel, at alle de som qverner hafver, maa male deris Korn \tiende/ til meel for presten;

Om buetienden och Smaaqqveg tienden forKlarede de af Hougs giæld dette Schibred tilhørende ligeledis, Som, Mielde Schibreds Almuen af Hougs giæld tilforn har forKlaret, nemblig butienden Svaris aarlig 4 Schill/ing af løben, och Smaaqqvegstienden betaler de och aarlig med een Vis penge, enten de haVer nogen auling af smaaqqveg eller iche.

Till alle øfrige qqvæstioner om angivelse, *laders Kastelse, afsoning \førsel och/ tiende boed med Videre Svarede de, och beKiente ligesom Mielde Almuen och ønschede gierne herefter, at de motte Svare deris Korntiende efter maal och iche efter Wigt

Alle WedKommende tiende Anammere loed hertil Svare ligesom paa de andre tingsteder at de Vare tilfrids med Almuen, och hafde intet hid til dags ofver denne gamble maade at Klage.

I Mens paa Magister Hiermans Wegne af Hougs War her ingen tilstede, alt Schiønt hand SaaVelsom andre Wed Kommende betimelig hertil har Veret Varslet.

1706: 125b

Om Kremmerleyer eller Borgersæde forKlared Almuen och Laugrettet at her udi Schibred/et

ingen er, ey heller nogen tid har Veret, ey heller giøris til nogen nytte for Almuen fornøden Men udi Salhuus tappis undertiden 1 tynde øl och et glas brendeViin for de Reisende, alt Schiønt der iche noget Kremmer eller borger sæde er, ellers hører SandViigen under dette Schibrede med, och hwormange tilkommende och afgaaende Øltappere der Kand Være, Kunde de iche egentlig Wide.

Hernest bleVe sagerne paaraabte som til dette ting Vare indstefnte och frem Kom

Anne Bocholt som eftter seeniste afsigt til nest leden Waarting, saaVelsom förrige hindis tiltale nu igien hafde Stefnt Knud Torsen at lide endelig domb, och straf for sit ofverfald, saa och Stefnt Hendriche Nielsdatter at Widne hendis Sandhed Ved Eed.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde och stefnt Knud Torsen at lide domb til boed och straf eftter Loven.

Knud Torsen møtte i egen person for Retten

Hendriche Nielsdatter møtte nu ochsaa i egen person, och nest oplæste Eed af Lougen gjorde hun med opragte fingre sin saligheds eed at Wille sige sin Sandhed i denne sag, och derpaa forKlarede at hun først Saag Knud Torsen nestleden aar nogen Kort tid før Paasche, Slog Anne Bocholt uden for hendis egen dør ned til Jorden och huen foer af hende, saa stoed Ane strax op igien och gich fra ham ind i sin egen stue, Siden gich hand strax eftter hende ind i stuen, och strax derefter hørte Attestanten at Anne Bocholt Schreeg, da gich Attestanten eftter ind udi stuen

1706: 126

och da hun indKom Sad Anne Bocholt i Benchen och Knud Torsen stoed der ofver hende, och Anne Bocholt hafde haaret ofver ansigtet, och Klagde sig at Knud Torsen hafde Slaget hende, da tog attestanten Knud i Armen och bad ham gaa ud sin Vey hiem saa gich Knud hiem, Mens attestanten hørte iche at Anne Bocholt talde nogen usømmelige eller onde ord til Knud Torsen; mere sagde Hendriche Nielsdatter sig iche at Kunde Wide, eller Vidne i denne sag.

Knud Torsen hafde iche Widere herimod at frembføre, end hand samme tid har veret druchen, och druchet noget i Anne Bocholtis eget huus, och sagde iche at Kunde erindre sig at haVe slaget Anne Bocholt.

Afsagd.

Som Knud Torsen med loulige eedtagne Widne her for Retten er ofverbeViist, at hafve ofverfaldt Anne Bocholt med Jordschuf och Slag Wed hendis egen stuedør, der hun dog eftter Widnisbyrdenis forKlaring iche med uschiellige ord eller gierning har gifvet hannem nogen anledning dertil, saa dømmis Knud Torsen der for eftter Lovens 6 bogs 7 Cap/itul 8 art/icul at bøde til Kongen trende 6 lod sølf, och betale Anne Bocholt igien for denne processis omKostning penge 2 Rixdaler 3 march dansche alt inden fembten dage under namb och Exsecution eftter Loven.

Johannes Stangehelle hafde Stefnt sin grande Mogns Stangehelle eftter förrige tiltale for schammelig Schieldsord, at lide tilbørlig domb.

Mogns Stangehelle møtte i Egen person for Retten, och bad Johannes tilgiVe sig denne sin forseelse, och lovede hand aldrig mere Wilde saa forsee sig mod hannem, erclerede hannem

1706: 126b

derhos offentlig for Retten, at hand slet ingen føye hafde eller Viste til saadanne Schiendsord

som hand saa ubesindig mod Johannes hafde øfvet, mens Kiendte hannem i alle maader for een Ærlig och Schichelig mand.

Afsagd

Eftterdi Mogns Hendrichsen Stangehelle nu for Retten har ercleret citanten och bedet ham om forladelse, Johannes och Ved handtagelse har forladt hannem forseelsen denne gang paa dend maade at hand iche offtere Kommer saa igien, Saa forbliver Sagen mellem dem denne sinde derVed forligt, Mens for ibragte omKostning, bør Mogns Hendrichsen Stangehelle betale Johannes Stangehelle 2 march 8 s/chilling och bøde til dette Schibredis fattige for forseelsen 1 Slet march dansche och adVaris hand herefter bedre at tage sin mund i agt, om hand ey til høyere straf Vil anseeis.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde ladet stefne Ole Salhuus, til forKlaring om een bøkelseddel paa Salhuus, af Barbra S/a/l/ig/ Jan Eilertz til hannem udgifven, som er tingliust, och be/mel/te Barbra Eilertz til Wedermele. Herom af fogden blef indlagd <hans> Kaldseddel Schriftlig, som blef læst. *x Samme fantis och paategnet loulig at Vere forKyndt.

Paa Ole Salhuusis Wegne Møtte Ole Mielcheraaen, som sagde at Ole \Salhuus/ hafde loulig forfald fordi hans qvinde Var nylig Kommen i Barselseng ellers lod hand Svare at hand aldeelis intet Wiste af denne bøkelseddel, ey heller havde hand den enten seet eller begiert.

1706: 127

Paa Barbra Eilertz Wegne møtte ingen, altschiønt hun loulig er bleVen stefnt.

Afsagd.

Ole Salhuus foreleggis til neste ting at møde udi egen person, Sitt Svar och forKlaring om denne sag eedlig at giøre, til Sam/m/e tid bør och Barbra Eilerts igien Warslis at Were til gienmæle.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde Stefnt *Jørn Qvame och Gregorius Toftt for begangen Slagsmaal och haardrag paa hin anden udi Malene Doschers huus i Bergen, der om til Widne Stefnt Mogns Blindem och Jørgen Jordal, alt til een Retmessig dombs hendelse, til boed efter loven for dend Schyldige.

*Jørn Qvame møtte och bekiente at hand Var druchen da dette schulle Vere Schied udi Malene Doschers huus, omtrent Wed Sanct Johannis tider, Ellers negtede hand iche at hand och Gregorius Toftt io hafde hin anden Ved haaret, mens hand sagde sig iche at Vide hvem først greb til, ey heller hvoraf denne ueenighed Kom.

Mogns Blindem møtte och forKlared at hand var hos da dette Schiede, och sagde at deris trette Kom først deraf at *Jørgen Qvamme Schulle fortalt Gregorius Toftt, hvilche ord Jørgen Qvame iche sagde ney for, och som de begge Var beschienchte Taalte Gregorius iche lenge før hand først Slog til och Rammede Jørgen i hoVedet, saa tog Jørgen imod och fattede Gregorius igien i haaret Siden bleVe de strax igien adschilte och bleVe Wenner igien,

Gregorius Toftt møtte nu iche, ey heller Jørgen Jordal altschiønt de {loulig} er bleVen stefnte,

1706: 127b

som StefneVidnerne Rasmus Houglund och Joen Bircheland forKlarede,

Afschiediget

Som Gregorius Toftt nu iche møder formedelst Loulig forfald, Som lensmanden Børge SælViigen paa hans Wegne for Retten har liust Saa Wil hand igien tillige med Jørgen Qvame loulig stefnis til neste ting, SaaVelsom Vidnerne Mogns Blindem och Jørgen Jordal loulig

Warslis til samme tid at møde deris eedlige forklaring om Slagsmaalets tildragelighed at gjøre, hertil foreleggis alle udi denne afsigt benefnte Laudag, under straf efter Loven personlig til neste ting at møde, uden de Wed saa loulige forfald Kand blifve forhindret, Som dennem tilbørlig Kand undschylde.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde ladet Stefne Magne Ytre Arne for begangen Leyermaals forseelse med it qvindemennische naunlig Søgni Marchusdatter Bircheland; och det udi hans egtestand begaaet, derfor at lide tilbørlig boed och straf efter Loven, saaVel paa sine midler och formue, som at udstaa Kirchens disciplin.

Denne sag, efterat Magne Ytre Arnis boe och midler War Registeret, och ichun Ringe och slet befunden, blef for Retten med fogden forliigt och afsonet saaledis, at Magne for Sin forseelse och boed til Kongen betalte penge 14 Rixdlr, som War efter hand(s) yderste efne och formue, i det øfrige naar hand faar udstaaet Kirchens Disciplin, blifver hand for fogdens Videre tiltale denne sag angaaende fri och utiltalt.

1706: 128

Mons/ieu/r Poul Juel Hafde paa sin Principals dend ÆrWerdige mands H/er/r Christopher Gaarmands Wegne ladet Stefne S/igneu/r Hans Mattias paa egen och de andre Sine med interessanternes Wegne udi Grønlands Handelen, efter förrige tiltale, och Seeniste afschied til nestleden Waarting d/en 5. Martij Sidst afvig. Hafde och indKaldet til Widne Mogns Simensen, Mattias Johansen, Knud Nielsen och Laers Jensen, deris beKiendelse eedlig at gjøre om iche den haVn som nu Nyhafnen Kaldis iche tilforn har Veret een Laxe Waag, och om de iche hafver seet och Wide at der er tagen och fanget lax.

Poul Juel Møtte i egen person for Retten,

Paa den anden side møtte Mons/ieu/r Peder Badscher procurator.

De indstefnte Widner, Mogns Simensen, Mattias Johansen och Laers Jensen møtte ochsaa i egen personer, men Knud Nielsen møtte iche.

Poul Juel paastoed de nu motte aflegge deris eedlige Widnisbyrd om det paastefnte. Derpaa blef Eden for *den (dem) af loven oplæst och fremtræde først

Mogns Simensen som med opragte fingre gjorde for Retten sin Eed at Ville sige sin Sandhed, och derpaa udsagde, at Nyhafnen af gammel tid har Veret een LaxeWaag, som hand self har seet, at der er tagen och fangen Lax udi, men hvor lenge det nu Kand være siden Kunde hand iche saa just erindre, men dend sidste mand som der sad paa Laxefangst War Johan Aastvet, och hand sad paa næset paa dend westre Side af Waagen inden for der ringerne nu staar, och sad hand der mange aar och fich undertiden got fischeri undertiden Slet. Och blef der disforuden Kast Sild udi Waagen om Sommeren, ligesaa Sey, men siden der blef giort hafn er ingen fischefangst der siden Veret Widere forklarede Mogns at det Styche Eng som Sluperne nu *paastaar (paa staar), har altid Veret

1706: 128b

it gott styche Eng, som tilforn har baaret got græs, ellers forklarede Mogns at der schal nu mest Were imod \18 á/ 19 aar siden der blef først nedsat ringer, och giort til een almindelig hafn;

Hernest fremstoed Mattias Johansen som med Eed och opragte fingre Widnede, at Nyhafnen har tilforn Veret LaxeWaag, och at hand self med sine øyne har seet Johan Aastvet Sad der och fangede \een/ Lax, dette hafde hand seet een gang, ellers sagde hand at Johan Aastvet sad der i lang tid paa laxefangst och dette berettede hand at Kunde Were omtrent ofver tredive aar siden,

derforuden sagde hand at de \och/ aarlig fanged sild der i Waagen, men siden der blev giort een Almindelig hafn deraf, Kunde hand iche sige eller Widne, at der har Veret noget fischeri eller fischefangst, och Om det Styche Eng, som Sluperne nu paa staar Wed tranbrenderiet forKlarede hand at det altid har Weret it got styche eng, Som har baaret got græs, men hvorlunge det Kand Wære siden Ringerne der blev nedsat och Waagen giort til hafn Kunde hand iche egentlig Wide at erindre. Endelig forKlarede {Mogns} \Mattias/, Om samme Engestyche som Sluperne \nu/ *paastaar (paa staar), at de paa gaarden Store Sandviig, har dog hidintil, siden der bleV tranbrenderie, aarlig slaaet høet der schal og *sla det i aar SaaVit de Kand, och saa Vit Engen iche er optraad och forderVet af fincher(?) som Recher fra Bierget hen til der Sluperne staar.

Laers Jensen fremstoed dernest och efter aflagd corporlig Eed for Retten forKlarede hand om LaxeWaagen eenstemmig med de förrige

1706: 129

Widnisbyrd, lige som de forKlaret haVer, uden om det Styche engs godhed, der tranbrenderiet nu er och Sluperne paa staar, sagde hand sig intet at Kunde Widne eller sige, saa som hand ingen tid har hafvet nogen agt paa samme engestyche.

Mons/ieu/r Badscher paa Matiasis Wegne refererede sig til hans Kongl/ig Maj/este/ts Privilegium for Grøndlands interessanterne, efter hvis anledning de paa dette nu omtvistede Sted har ladet opsette tranbrenderiet, efftersom ingen anden saa beqvem sted dertil War at finde, Særlig som ochsaa dend hederlige mands H/er/r Christopher Gaarmands Kieriste self udwiiste dem steden hvor Kiedelen Schulle opsettis, som och paa samme sted er bleVen opsat, och derimod haVer interessenterne giort it resonabelt tilbud til erstatning derfor men efterdi H/er/r Christopher det ey Har Villet modtage, har de Weret aarsaget at lade Loug och domb gaa mellem sig och hannem, hvorfor hand nu henstillede til Rettens Kiendelse hvad eller hvormeget interessenterne bør gifve aarlig for grunden och Waagen i leye til deris brug, dog saaledis at det maa blifve beregnet efter den størrelse och herlighed som grunden bestaar af, efterdi heele SandWiigen, Schylder ey mere aarlig med all sin tilliggende herlighed end for een heel Løbs leye.

Poul Juel begiered Petter Bascher motte nafn giVe nu for Retten hvad det reasonable tilbud har Weret derimod hand Svared at efterdi nu iche tracteredis om noget mindelig tilbud men om een Endelig domb och Kiendelse i sagen saa formeente hand iche nødigt nu saadant at naWn-giVe.

1706: 129b

Poul Juel replicerede imod Baschers formeening och forKlaring, først at H/er/r Christopher Gaarmands Kieriste hafver ingen lunde gifvet forlov til det anlagde hvaltran-brenderie eller nogen anden paa H/er/r Christopher Gaarmands Wegne enten givet forlov eller samtyche dertil, for det andet benegter hand at noget resonabel tilbud eller erstatning for den tilføyet uret och Schade af Vederparterne hid intil har Weret giort, Mens hvad som af dennem har Veret proponeret til forliig har Weret saare ubillig for det tredie formeente hand at hans Kongl/ig Maj/este/ts udi dend privilegium interessenterne allernaadigst er meddeelt, iche tillader dennem at tage sig til nogen Jord eller sted til deris tranbrenderie paa Landsbøiden men Wel paa byens tagemarch, och om End de hafde medhold af formelte forordning, at see sig ud it beqvem sted, saa dog alligeWel ingen lunde tilladt at Anmase sig det eller tage det i possession uden advarsel til Jordeyeren, eller uden hans forlov eller minde, och først med hannem contraheret om første bøxel, grundeleye och Anden aarlig afgift, efter loVens Almindelige befalning om Jord och Eyendoms brug, for det fierde forKlarede hand at Store *SandViggen med underliggende

oprøddede pladzer Schatter til Kongen aarlig saameget til imod een half Snees løber, och er Store SandWiigen iche at regne efter den Landschyld den ligger for, men efter Anden Særdelis tilliggende herlighed som er Witterligt baade i byen och paa bøyden

1706: 130

giorde derpaa sin i Rette settelse och paastoed at efterdi det er giort beViisligt at S/igneu/r Cordt van Lybech och S/igneu/r Hans Mattias haver uden Loulig adgang, och H/er/r Christopher Gaarmands Som Jordeyeris minde och tilladelse, Selfmegtig och efter eget behag anlagd det paastefnte tranbrennerie, nedlagd bolwercher och bygget huuse paa een fri och frelselig odels Eyendom och derWed Jordeyeren fornermet, sambt i nogle aar Schade tilføyet, de da ey allene efter første gifne Kaldseddel, bør foreleggis inden een Vis tid at optage och af fløtte bolWercher och bygning, och giøre pladzen Rødlig, samt och tillige opRette hvad Schade allerede aar efter aar, paa Jordens march och eng er tilføyet, och her efter Kand tilregnis intil Jordan Kommer udi førrige tilstand igien, mens och for deris ofverbeViiste egenRaadighed, efter loVens formeld och sagens beschaffenhed tilbørlig anseeis och processens beKostning Schadisløs erstatte, begierede saa derpaa een Endelig domb.

Badscher begierte fogdens S/igneu/r Søfren Glads Attest, om hvad gaarden SandViigen udi Matriculen er anseet for i aarlig Landschyld, til at Schatte af, dertil fogden attesteret at den er iche anført for mere udi Matriculen end een løb, iche heller *obbæris (opbæris) mer Schat deraf aarlig end for een løb, men de pladzer Wed SandWigen oprøddede, giver aarlig til hans Kongl/ig Maj/e/st/ets Engeslotte Schatt, Som haWer Weret saaledis for hans tid, och opsidderne paa samme pladser haVer iche heller AnViist nogen bøkelseddeler for deris pladzer udi fogdens tid, at deraf Kunde seeis

1706: 130b

hvad de hafver gifvet til bøxel.

Parterne blefve tilspurte paa begge sider, om de noget Widere hafde at fremføre, dertil de Svarede ney

Afschiediget

Sagen optagis til breVernis revision och til dombs afsigelse til d/en 14 Augusti førstKommende udi Byen, udi mit eget huus hvormed begge sids parter consenterede och War Wel tilfrids.

Noch læst dend hederlige mands H/er/r Christopher Gaarmands udgifne frelsebreV til Friderich Pettersen och hans ArWinger paa een Siøgrund under Store SandWiigens Leyemaal, Lang fra fieremaal et och udi Søen 50 allen och udi Bredden Sexten allen norsch maal, for aarlig 1 Rixdlr courant i grundeleye Dat/eret Bergen d/en 5. Octob/ris 1687.

Noch læst Claus RitzeroVs (RitgeroVs) Borger och bager udi Bergen hans udgifne Schiøde til S/igneu/r Niels Hindrichsen borger och Kiøbmand udi Bergen paa hans tillhørende Søboeder med ofver Verende Cammer lofft och Lem, och dend halWe Winde, efter Schiødets Widere udWiis, Dateret Berg/en d/en 8. Julij 1706.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsWidne om eftterschrefne øde Jorder och gods her udi Schibredet, nemblig udi Blindem 2 pund, 9 march Smør, Jordal 1 pund 9 march, Ulwesæter 2 pund, Melinge 1 løb Hvilchen blef strax til tinge af fogden opbuden om nogen dend wilde antage och beboe, och Svare Landschyld och Schatter deraf, men sig ingen fant.

Ellers om alt dette gods is øde liggende for Klarede Almuen och Særlig Laugrettet eedlig, at samme gods och Jordeparter dette aar er øde och usaad.

Hermed som ingen hafde mere at gaa i Rette Er dette ting endt och opsagd.

1706: 131

Anno 1706 d/en 30. Julij, Er igien eftter Seeniste afschied til nestleden Sommersting paa Houcheland d/en 23. Junij, it Extraordinarie ting och Rett Holden paa Nobis Krug udi dend sag mellem Welædle H/er/r Commissar/ius Valqvar Riisbrech, och den Soldat Ole Kiønnet, til Vidners førelse om bemelte Olis dombdristige adfær och Schieldsmaal Øfvelse, mod Welbe/mel/te Sin Landherre Welædle Valq/var Riisbrech, hvor til War nerWerende til Rettens betiening bøyde Lensmanden Laers Dingeland med Laugrettismend, Haagen Hornæs, Lars Søraase, Hans Gillestad, Anders Mathope, Albret Tittelstad, Poul Schiold, Michel Tittelstad och Ole Hope.

Indstefnte Ole Kiønnet møtte nu for Retten i egen person, ligesaa det indstefnte Vidne Abelone Joensdatter, men Niels Børgesen møtte her iche.

Da blef Eden lydelig oplæst for Abelone Joensdatter, hvorpaa hun med {eed} opragte fingre for Retten gjorde sin Saligheds Eed at Wilde sige sin Sandhed, och derpaa for Klarede i alle maader en {d}stemmigen det Self samme, som hun tilforn d/en 20. Januar for Retten paa Grafdal for Klaret hafde, och Wiigede udi ingen deel derfra, mens Wiste och iche heller noget mere at sige eller Widne i denne Sag.

Ole Kiønnet Svared, och negtede iche at hand io hafde hugget det træ udi Nedre Fyllingens pladze Schoug, och War det it fuldKommen træ. Om Schieldsmaalet Svarede Ole, at Commissarien hafde først Schieldt ham, och Wilde Ole iche tilstaa, at hand haVde Schielt Commissarien for een tyV, men sagde at det hand Var saa harm och Wred for, det var fordi

1706: 131b

Commissarien Hafde Schieldt Ham for een tyV. I det øfrige Sagde Ole at Hand Wilde brugt det hugne træ til Sine users reparation Som hand Klagede at Were gandsche forfalden indlagde dernest Sin bøkelseddell af Commissar/ij udgiVen d/en 14. Julij 1704 Som och er tingliust. Noch indlagde hand sit Schriftlige forsæt som och bleV læst.

Commissarius Riisbrech Svarede imod Ole Kiønnet, at hvis (det som) hand beretter, først at Schulde Were Schielt af hannem, det er iche Sandhed och paastoed Commissarien at Ole Saadant loulig burte beWiise, Endelig frem lagde Commissarien Sit Schriftlige forset och paastand Som blef læst och protesterede fast paa Sin forWolte omKostninger igien af Ole Kiønnet Schadisløs at tildømmis.

Parterne paa begge sider bleV tilspurt om *om de nu noget Widere i sagen hafde at fremføre dertil de Svarede ney.

Afsagd.

Denne Sag hvorfor Welædle H/er/r Commissarius Riisbrech har Stefnt och tiltalet Ole Andersen Kiønnet befindis, SaaVel af de førte Widners eedlig gjorde for Klaringer Som af Commissariens protestation och i Rette Settelse, {...} formedelst dobbelt mishandling af Ole Kiønnet, baade udi gierning, med det træis nedhuggelse udi Andens Schoug imod Eyerens Wilie och Sambtyche, SaaVelsom och udi ord med alt for haarde och nær Rørende angribelser,

egentlig at hensigte, til Ære-Angaaende paaKiendelse och domb eftter Loven Hvorfor, Som dend Kongl/ig allernaadigste forordning om Landmilitien i Norge

1706: 132

Dateret Kiøbenhavn d/en 28. Febr/uarij 1705, udi Nittende paragrapho, udtrychelig befaler, at Saadanne Sager med officerer och gemene hos Land militien i Norge udi fredstider och naar de boe paa Landet, Schal dømmis allene for Krigsretten Saa understaar {ieg mig} \Vi os/ iche derimod, udi denne \sag/ noget, SaaVit Ole Kiønnet for sin gierning paa Æren Søgis och tiltalis, at dømme eller paaKiende, mens henViiser Samme citantens paatale och paastand derom til KrigsRetten, hvortil hannem Schal stedis beschreVen alt hvis (det som) baade af Widner och parterne, for denne Ret passeret och indlagd er. Mens i øfrige Som udaf acterne, Ok beWiislighederne nochsom erfaris, at Ole Kiønnet uden føye har aarsaget citanten Riisbrech til denne sags paatale Wed Retten och saaledis hannem omKostning, ibragt, saa anseeis Vi for Ret, at Ole Kiønnet bør betale til \Com\missarius / Valqvar Riisbrech \igien/ udi forWolte omkostning {penge} udi det minste penge 6 Rixdaler, alt under namb och Exsecution eftter Loven.

Anno 1706 d/en 14. Aug/ustij Er eftter Seeniste afschied paa Arne tingsted d/en 24. Julij nestleden dend Sag mellem dend ærWærdige mand H/er/r Christopher Gaarman, och de twende Velfornemme S/igneu/r Cordt van Lybech och S/igneu/r Hans Mattias begge interessanter udi den Grønlandsche fart och handel til endelig dombs foretagen udi mit eget huus udi Bergen, da nerWerende til Rettens betiening Bøyde Lensmand af Arne Schibrede, Børge Sælviigen med Laugrettismend, Gregorius Lj, Niels Jordal Anders Mielcheraaen, Ole Mielcheraaen, Mogns Hiorteland, Rasmus Hitland, Gregorius Toftt och Mogns Blindem

1706: 132b

Da eftterat Retten War Sat, fremstillede Sig och paa perternis Wegne nemblig, paa citantens Wegne Mons/ieu/r Poul Juul och paa de interresserende Grøndlands handleris S/igneu/r Cordt van Lybechis och S/igneu/r Hans Mattiasis Wegne Mons/ieu/r Petter Badscher, domb at anhøre, och er da endelig af os eftter Sagens beschaffenhed Saaledis for Rettiste forefunden Som følger, nemblig.

Under dend gaard Store-Sandwiigen Kaldet, Som tilhører Citanten, Dend Ærwardige og meget Wellærde mand, H/er/r Christopher Gaarmand, og er dend Neste gaard paa Landet, Omtrent 1/2 Fierding, Norden Bergen, beliggende, Hafver de twende Grønlandz Interessantere, S/igneu/r Cort van Lybech, og Hans Mattias, for omtrent 8 aar Siden, paa Samme gaardz Leyemaall, udj Een Liden wiig, wed Søen, udsøgt Sig It beqvemt Sted, til derris Trandbrenderiis brug og Fornødenhed, Hvilchen Sted Eller wiig, af gammel tid, har weret Kaldet Laxewaagen, Mens nu alt Siden dend Før omtrent, It Snes aar siden, Er udseet og Lagt till Een Almindelig Nyttig Skibehaufn, med behørige Jern-Ringer til Haunens og Skibenis fornødenhed, paa Begge Sider, udj Bierget og Klippen Nedsatte, Er dend Kaldet Nyhafnen Hvor de Forbemelte Grønlandz interessanter, da haver paa dend bare Klippe, paa dend Syndre Side af wiigen, Ladet Med Muure opsette derris Smelte-Kiedel, og der hos IligeMaade, paa bare Steenklippen, og Een deel paa Bolwerck, ofver wandet, Ladet opbygge de andre der nu Staaende Huuse, til Tranbrenderietz Fornødenhed, Hvilchet Citanten paastaar, alt at were skied, uden hans, Som OdelsEyeris og Rette Landherris Minde eller tilladelse, hvor Med, hand ey allene Siunis Sig fornermet og

foruRettet mod Loven, Mens og skade tilføyet, paa Een deel af hans Gaardz Inden gierdz Beliggende Eng og herlighed, og Derfor paastaaet, at bemelte interessenter udj dette brug, burde igien, bort-og-afflømte disse derris der opsatte biugninger, og Rydlig giøre Steden igien, Sampt

1706: 133

Betale dend hid intill, der wed tilføyede skade, og Processens bekostning, med widere, Som af Hans Fuldmegtig, Mons/ieu/r Poul Juel Protesteret Er.

Derimod, de indstefnte, først har udj Retten Produceret, Hans Kongl/ig May/este/tz Høyloflige Ihukom/m/else Christiani Qvintj Allernaadigst, Gifne privilegier, till det Grøndlansche Compagnie, Dat/eret 13 Sept/embris 1697 Som siden af woris Itzige Allernaadigste Konge, Er Confirmeret, d/en 6 April 1700 Hvis 6de post udtrychelig BeWilger, det Grønlandsche Compagnie, It beqvemt Sted her uden for Bergen, til deris tranbrænderje Hvor eftter /: Saasom dette og er Saa Nær byen, og udj Een almindelig skibehaufn :/ de denne Sted allerbeqvem/m/eligst, til dette brug, eftter dend Kongl/ig allernaadigste tilladelse, har udseet, For det andet, Foregiver de, at Citantens Egen Kieriste, Self skal Veret med dem, og udwiist dem Steden, FørEnd, deris Kiedel der blev opsat Hvor imod de og Siger at hafve giort It Resanabel tilbud till Citanten, for tilladelsen paa denne Sted, till bemelte derris brug, Som Citanten, iche har Willet modtage, Hvorfor de alt øfrige henstillede til Rettens paakiendelse.

Denne Sted og paasatte biugning, Er ogsaa Eftter Citantens Fuldmegtigis Begier, af os bleven besigtet og befunden, at huusene og Bygningen der, alt er opsat, Sompt paa bare Klippen, og Een deel paa bolwerk, ofver wandet, inden udj wiigen, Som iche Kand skade Jorden, j Ringeste maade, ey heller nu forwulde Nogen afgang eller Hinder paa dend Sted, udj Noget fischerj, Saasom der, altsiden Steden blev giort til Een Almindelig skibe-haufn, aldeelis intet fischerj har weret, eller falden, Huilchet war Lenge for dette Trand-Brenderie, der blev anlagt, Mens It Lidet Styche Eng allene, Langs den Syndre side, af Bierget, Som aarlig, I det Høyeste Kand Avlis 3d (3de) Læs Høe paa, Er med dette brugs anden fornødenhed Indtaget og forderfvet, Saa det iche skall Kunde bære noget tienligt Græs, Saa Lenge, Tranbrenderiet der wed Lige holdis, Saa at naar denne Lille wiigs brug, med dette Lille Styche Jord eller Eng, Som forErmelt, anseeis imod Jordens, Store Sandwigens andre tilleggelser og Herlighed, Som ofver alt, udj Matriculen, iche Staar anført for Større Landschyld aarlig, End Een Løb Smørs Leye, Eller og naar det anseeis

1706: 133b

Imod anden Ringere ordinari Jordz brug, da Kunde dette brug, iche Settis Eller Taxeris till høyere Landschyld Eller afgift, End Een march Smørs Leye, j det høyeste;

Thj Eftter Saadan beschaffenhed, og denne Sags Nøyeste ofverweyelse, Saawit wj eftter Stefnemaalets indhold, og Citantens paatale, Ere anlediget at Kiende og dømme paa, Kiender og Dømmer wj Saaledis For Ret og Billigt At, Altskiønt, Dend Hæderlige og meget wellærde mand, H/er/r Christopher Gaarmand, wed Sin Fuldmegtig, Monsieur Poul Juel, Nu benegter og modsiger, at interessenterne, iche har Haftt nogen mindelig tilladelse af hannem, til dette opsatte trandbrenderiis brug og bygning udj Nyhafnen, Saa benegter hand dog iche, at de joe har tilbødet bemelte Sin Principal, at forliigis der om, Men besverger Sig ofver tilbudetz u-billighed, Hvor av dog Seeis, at interessenterne, udj mindelighed har Søgt Landherren, for dette brug, at tilfridz-Stille, altskiønt, forliigelsen, mellem dem, Derom Endnu iche har Kundet treffis Saa gifver dog det forommelte Kongl/ig Allernaadigste privilegium, disse Grønlandsche interessanters der opsatte meget Kostbare, Trand-brænderiis brug og bygning udj Nyhafnen, dend Styrche, at det eftter Citantens formeentlige paastand, Nu iche maa Eller bør af fløttis eller bortrømmis, Mens det bør eftter Forbemelte Høy Kongelige privilegij Kraftt og tilladelse der /:

som paa det beqvemmeste Sted wed Bergen :/ Fremdeelis u-Rygget og u-hinderlig blive Bestaaende, till Grønlandz interessanternis Nytte og brug; Ogsom Citanten, til denne paastand og paatale imod alt dette /: der dog Interessenterne, har erbødet Sig till Mindelig ForEening, om Een billig Leye og aarlig afgiftt :/ iche Kand Siunis, at haftt nogen føyelig adgang, Saa frj kiendis indstefnte Cordt van Lybech, og Hans Mattias for bemelte Citantens Haarde paastand, og j Rettesettelse, I Saa maade, Ligesaa for nogen processis omKostning at betale, og tilsvare; Endelig, som og intet Videre for os, af Citanten er paatalt, Eller udj Stefnemaal eller protestationer melt om nogen prætenderende aarlig afgiftt, af dette trandbrenderiis brug, Saa Kand nu af os der om, intet Kiendis Mens henviiser dend post, enten til parternis egen mindelige, Eller til gode Mendz mellemligning, om parterne Saa got Siunis, Eller og til Nermere Stevnemaall og paatale Ved Retten, om det iche anderledis Kand Lade Sig afgjøre.

1706: 134

Anno 1706 d/en 12. Octobr/is Er almindeligt Høste, Schatte och Sageting Holden paa Hope tingsted udi Schiold Schibrede med tilstede Verende Almue, nærverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med Bøyde lensmanden Laers Dyngeland och Laugrettismend Haagen Hornæs, Laers Søraase, Hans Giellestad, Anders Mathop, Albret Tittelstad, Poul Schiold Michel Tittelstad och Ole Hope.

Da eftterat retten War sat, er almuen først af fogden formanet til Edruelighed fred och Schichelighed medens Retten och tinget Varede.

Derneft fremkom at læsis Welbaarne H/er/r Stifttbefalingsmand de Tønsbergs resolution om Byndernis forhold med træKuls godhed och maal hereftter at Rette sig Dat/eret Berg/en d/en 8. Julij 1706.

D/en 13. Octobr/is blef udnefnte følgende Laugrettismend til Rettens betiening for det aar 1707 nemblig gamble mend, Laers Nødtvet, Niels Nedre Dyngeland, Knud Rippe, Iver Setterdal, Michel Midtue, och ny mend, Som maa gjøre deris Laurettis Eed betimelig for Laugmanden nemblig, Michel Myrdal, Halvor Biøndal och Poul Bynæs

Hernest blefve Sagerne foretagen

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde Stefnt Anders tienende paa Øfre Fyllingen for begangen leyermaal med Jertrud som tiente paa HetleViig och er nu Ved Strudzhavn, derfor at lide domb til boed eftter Loven,

Indstefnte Anders Hansen møtte iche, ey heller nogen paa hans wegne.

Fogden paastoed hannem laudag motte foreleggis til neste ting eller da at lide domb.

Afsagd

Anders Hansen foreleggis laudag til neste ting och paaleggis til den tid at møde och til Sagen at Svare, under falsmaal eftter loven.

1706: 134b

Mogns Mognsen Hafde ladet stefne sin Stiffader Tore LyseWold at betale sig hiemmegiftt lige

imod Sine andre Søschine, som rester hannem 4 Rixdlr 3 march paa, noch for to Rixdaler som han hos Laers Dingeland paa hans løn har opbaaret derfor at lide domb til Schadisløs betaling

Tore LyseVold møtte iche, eller nogen paa hans wegne, altschiønt Lensmanden afhiemlede at hand til dette ting loulig er bleVen stefnt.

Afsagd

Tore LyseVold foreleggis Laudag til neste ting at møde, och til denne sag at svare, Saa fremt hand da ey Vil lide domb efter Loven.

Johannes Abeltun Hafde til dette ting indstevnt Laers Aase, Poul Aase, Niels Nordaase och Laers Raadsman paa Nordaase, fordi de dette *aard Schal have Slaget och bortført 2 læs tørt hø, af hans inhegnede bøe, som hand formeener er een uforsvarlig gierning, de ey allene \derfor/ bør betale ham sit hø och *omKost igien, mens och bøde for saadan øfvet geValt och tag efter Loven.

De indstefnte Aase-mend møtte personlig for Retten, och negted iche at de io har slaget it lidet Styche under brottet, Som deris Eyer Madame Weiners dennem har befalet, och meente de at dette Styche iche tilkom/m/er Johannes Abeltun

Citanten fremlagde sit Schriftlig indleg och derhos fremviiste Sit Schiøde paa Jorden Som hiemler ham gaarden med all Sin tilliggende herlighed, hvilchet hand strax for Retten efter at det var læst anammede til sig igien.

De indstefnte paastoed, at Johannes Abeltun burte fremviise den besigtelse forretning, som for 1 1/2 aar Siden Schiede mellem Abeltun och Aase, at derav Kand fornemmis Wed efttersiun, om de

1706: 135

Kand med deris *Slot (slått) Vere Kommen citanten for nær.

Afsagd

Det paaeschede beSigtelse Werch och forretning Som for 1 1/2 aar Siden er Schied och dømbt mellem disse Jorder paa aasteden, bør Johannes Abeltun til Rettens opliusing forschaffe hvor efter den Sted som høet er Slaget paa, bør besigtigis af uVillige mend, om det er inden for Johannes Abeltuns tilhørende mercher, hvilchet naar det er Schied, och saaledis befunden, Som alt Kand Schie inden neste ting, da Schal nermere Worde dømbt i sagen, och de Schyldige efter Loven til boed och omKostninger.

Peder och Thomas Strømme Hafde til dette ting indstefnt S/igneu/r Søfren Seehuus, formedelst hans gieder \paa Sæle/ har op edt och gjort stor Schade udi deris ager dette aar, som de med de dannemend Hans och Rasmus Hammersland har ladet besigte, och Kand Schaden bedrage til 3 1/2 tynde hafre, Som de formeener at Sehuus bør dem igien betale tillige med processens bekostning schadisløs hvorpaa de begierde domb.

Citanterne med den dannemand Hans Hammersland møtte personlig for Retten och forKlared Hans Hammersland, at Schaden er saa stoer, som Sehuusis cræaturer har gjort paa citanternis ager, at den bedrager Vist til 3 1/2 tynde hafre, och hafde citanterne samme tid da Hammerslands mendene der Var och besaag Schaden, indsat Sæle giederne som Var 48 Stycher, om afttenen, och om Morgenens Slap de dem ud igien efter at Schaden som de hafde gjort var beseet,

Søfren Seehuus møtte iche ey heller nogen paa hans Wegne.

1706: 135b

Lensmanden afhiemlede at S/igneu/r Seehuus louligen om denne sag til dette ting har Veret indstefnt.

Da som Klochen nu er ofver 11, Kunde tinget eftter ham med *bien (venting) iche lenger opholdis, men afsagt.

At Søfren Seehuus igien herom bør stefnis til neste ting, til hvilchen tid ham laudag foreleggis, da at bør møde till sagen at svare, saafrembt hand ey Vil lide domb eftter Loven, til samme tid bør och Hammerslands menderne Hans och Rasmus igien at møde deris eedlig forKlaring at gjøre saaVit Retten Kand fornøden eragte til denne sags oplysning.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsVidne om at Harebache 1 løb och Næsse 1 pund her udi Schiold Schibrede dette aar ligger øde och usaad hvilchet Samptlig Laugrettet tillige med Almuen attererede saaledis Sandhed at Være med deris eed.

Samme tid blefv och af Laugrettet och mig forseglet it odels mantal ofver Jordegodset i Schiold Schibrede til bekreftelse om dets rigtighed.

Noch fremKom at læsis, som och blef publiceret.

1 S/igneu/r Jacob van Vidæ under haand och Segl udgifne pantebreV til S/igneu/r Søfren Sehuus paa capital 500 Rixdlr, derfor til pant Sat gaarden Hope her udi Schiold Schibrede beliggende Dat/eret Berg/en 12. Aug/ustij 1706.

2 Noch Hinrich Kortzis och hans hustruis Blantzeflor Schottis udgiVne panteobligation til Welb/yrdige H/er/r CammerRaad Hans Schrøder paa Capital 50 Rixdaler och *pant (pant) derfor hans paaboende pladz Calfarie, Dat/eret {Bergen} Calfarie d/en 25. Sept/embris 1706.

1706: 136

Endelig ochsaa læst och publiceret Strange *Strangesens Bosteds udgifne fuldmagt och myndigheds afstaaelse til sin Curatorem och forsvar Welbyrd/ig H/er/r Cam/m/erRaad Hans Schrøder, til at Raade hans Sager, och udi alt at gjøre och lade paa hans Wegne som hand best Siunis, Dateret Berg/en d/en 13. Sept/embris 1706 under Notar haand och *Segl: certificeret.

Anno 1706 d/en 15. och 16. Octobr/is Er Almindeligt Høste, Schatte och Sageting Holden paa Bildøen udi Sartor Schibrede med samme Schibreds tilstede Werende Almue nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad med bøide lensmanden Anders Bildøen och Laugrettismend Niels Hambre, Elling Worland, Jens Tøssøen, Laers Foldnæs, Michel SnecheViig, Niels Søre Biørøen, Johannes Store Songal, och Steffen Erichsen Aagotnæs.

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged Var satt och Almuen formanet til Edruelighed fred och Schichelighed medens tinget och Retten Warede, blef først læste følgende breVe som fremkom at læsis.

1 Anders Michelsen Lærøens udgiVne Schiøde til Marte Laersdatter Madhop, paa 18 Marcher Smørs leye hans part udi den gaard Lerøen, Dat/eret Lerøen d/en 13. Martij 1706.

2 Erich Steffensens udgiVne bøkelseddel til Michel Jacobsen paa 2 1/3 schill/ing Jords leye udi dend gaard Aagotnæs, Dat/eret Aagotnæs d/en 12. Octob/ris Anno 1706.

3 Mette S/a/l/ig/ Absalon Balchens udgifne bøkelseddel til Jacob Laersen paa 1/2 Waag och 6 march fischis leye udi dend Jord Østtveit her udi Schibredet beliggende Dat/eret Berg/en d/en 8. Aug/ustij 1706.

4 Christian Hansen Paa Abel S/a/l/ig/ Christen Bertelsens Vegne udgifne bøkelseddel til Ole Gundmunsen paa 1 pund och 3 march fischis leye udi den Jord Næsse, Dateret Furre d/en 29. Junij 1706.

Fogden begierede at motte antegnis om Rasmus Jacobs/en \Aase/ at efterdi hand nu Siden Seeniste afschied er Egtegiftt med det qvindfolch hand hafde avlet barn med, Saa Svarer hand ichun til Egteboed.

1706: 136b

Noch læst Christian Hansens paa Abel Laersdatters vegne udgifne bøkelseddel til Peder Christophersen paa 2 pund och 6 march fischis leye udi den gaard Nessie Dateret Furre d/en 9. Junij 1705.

Hernest ere Sagerne foretagen och først efter Seeniste afschied til nestleden Sommersting, dømbt udi dend sag mellem gamble Ole Olsen Golten med hans Sønner paa dend eene, och Michel Wellomsen och Amun Tøresen MidttWet paa den anden Side, om dend halVe LaxeWaag udi Ertz Sunds holm
Saaledis.

I hwor Wel citanten, Gamble Ole Golten och hans Sønner Wel beWiiser med een Schrift Dateret MidttWet d/en 10. Maji 1685 at hand da haver Kiøbt *Kiøbt dend halVe part udi Ertz Sunds holms LaxeVaag Som under Midttvets Leyemaal er beliggende och derfor betalt penge 10 Rixdaler, Saa hafver han dog Siden {igien} in Anno 1695 afstaaet Samme halVe LaxeWaag igien til Grim Olsen, Michel Willoms/en och Amun Tøres/en {afstaaet}, och af dem anammet Sine udlagde 10 Rixdaler igien med 2 Rixdalers forbedring formedelst forliigelsen Schyld, som da schiede, hvilche penge Citanten nu efter denne Sin paastand igien udi Retten har frembragt och tilbødet MittVets menderne at anamme tilbage, hvor af ufeylbar følger, at hafde Gamble Ole Golten, iche godWillig indgaaet saadan accord och forliig, med disse mend af MidttVeit, da hafde hand Wel iche Anammet och Saalenge beholdet deris penge, For det Andet beWiiser MidtWets mendene med een for mig i Rette lagd Schrift under förrige SorenschriVeris Christian Abois Haand och Segl, tillige med andre fire mends forsegling, /: hvis nafne dog iche udi Samme breV er meldt :/ Som Schal Wære passeret for Retten paa Bildøen her udi Sartor Schibrede til it almindeligt Sommersting d/en 17 Junij 1695 at Gamble Ole Golten \Self/ da med MidtVets menderne for Retten \Wenlig/ er bleven forligt om denne

1706: 137

halfve LaxeWaag udi Ertz Sunds Holm, och da Self anammet til sig de forommelte 12 Rixdlr derfor, der for Alt Schiønt Ole Golten med Eed har benegtet Iche at afWide dend forening Som for Lautings Retten af Procurator Peder Kaate paa hans Wegne Schulde Were Sluttet, Som d/en 24. April 1696 for Lautinget Schal Were Schied, och er Attesteret under S/a/l/ig/ H/er/r Assistents Raad Hans Munthis haand, som da Var udi Laugmands sted, Saa Kand dette dog iche hindre eller til intet giøre dend forliigelse som for hiemtinget passeret er, hvilchen Ole Golten Self mere bestyrcher, med pengenis frembydelse, som hand derefter har anammet end hand dend beViislig har Kundet tilbagedriVe. Ti Kand ieg iche frafalde eller underkiende dend forligelsis forretning, som af min formand er Schied och under hans haand och forsegling udsted. Mens de mend paa MidttVet Michel Wellomsen och Amund Tøresen, bør herefter paa

samme forliigs fundament uhindret beholde nyde og bruge denne sam/m/e halfve part af Ertz Sunds Holms Laxe Waag, til deris nytte, som de best Weed, Och bør Gamble Ole Golten for denne paaførte processis bekostning til Michel och Amund MidtVet betale dennem \gien/ penge 1 Rixdaler alt under namb och Exsecution efter Loven.

Rasmus SollisWiig SaaVelsom Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde stefnt Jens SollisWiig efter förrige tiltale for øwed Schieldsmaal, ligesaa Stefnt Peder Echerhofde efter seeniste afschied til nestleden Sommersting, Sit eedlige Widnisbyrd at aflegge.

Jens Solliswiig møtte personlig for Retten, och sagde sig at hafve tvende til Widne ofver Rasmus paa hvis (det som) hand har Schieldt hannem, nemblig Mogns Turøen och Ole Turøens \dreng/ af Herlø Schibrede.

Jens blev tilspurt hvad tyVesag det Var hand hafde Schieldt och beschylt Rasmus for, dertil hand Svarede for hand har Veret funden paa it garn och taget Sild deraf, och Samme garn Schulde Weret Wellom Turøen sit garn.

1706: 137b

Peder Echerhofde møtte nu i Retten och efter oplæste Eden af Loven Widnede hand med Eed och opragte fingre, at hand forleden aar til høstetinget her paa Bildøen hørte udi drenge buen at Jens SollisWiig Schieldt Rasmus SollisWiig for een tyv, och Jens War samme tid noget beschiencht. Widere Wiste hand iche for hvad sag det Var, ey heller hørte da mere Som hand Kunde erindre uden at Rasmus bad folchet dragis dette Schieldsmaal til minde, och Schiød til Widne derpaa de tvende Widnisbyrd som Jens SollisWiig beraabte sig paa nemblig Mogns Turøen, och Rasmus Mognsen tienende hos Ole Turøen, Vare nu och her tilstede for Retten och erbøde her om denne sag at Wille Widne hvad dem er Witterligt,

Derpaa forKlarede Mogns Turøen at det er nu omtrent 2 aar siden dagen før Juleaftten, da saag hand Rasmus SollisWiig om morgenen heel tiilig Kom roende med Sin Søn i baaden, paa TrosseWiigen i Turøen och da tog hand och halte sig fram efter Wellom Turøens garn, mens hand Kunde iche sige, at hand saag, ham tage nogen sild af Garnet dette hafde hand seet, och *ich Widere Kunde hand Vidne.

Rasmus herimod beKiente at det er sandhed at hand tog i garnet for at see, om folchet hafde Veret derhos ti hand Wilde tale med folchene paa gaarden. Och samme tid talte hand i all Wenlighed til Mogns helsede ham, och sagde Jeg seer til om her er nogen Sild paa, och endelig Schiltis de ad uden Videre ord,

Rasmus Mognsen fremstoed dernest och forKlarede dette samme eenstemmigen ligesom Mogns Turøen forKlaret haver.

Kongl/ig Maj/este/ts foged paastoed at nyde Extract om denne sag, af Protocolen om Widnernes forKlaring och Sagens beschaffenhed til nermere i Rette settelse och Wedbørlig Straf for saadan grof Schielsmaal och mishandelig gierning.

Afsagd

Denne Sag opsettis efter fogdens paastand til neste ting, til hvilchen tid een Endelighed i Sagen Schal Schie.

1706: 138

Jonas Helt Hafde Stefnt med Schriftlig Kaldseddel Anne Kausland och Peder Toftt for huseboed af Toftt at betale, derom och Stefnt Niels Hambre och Knud Bache til Widne om

husernis brøstfeldighed Som dennem haltparten hver tilkommer at Sware.

Anne Koursland och Peder Toftt møtte ingen af for Retten, men Elling Worland fremstoed paa Anne Kourslands Wegne, och formeente, hun ingen huuseboed Kunde Vere tilsvarlig.

Jacob Herslov paa citantens vegne paastoed at efterdi hun har taget sin moder ind med alle sine midler hun och er pligtig at Svare hendis moders Schyld.

Afsagd

Huseboeden bør paa Søre Toftt først efter fogdens befaling och udnefnelse til mend loulig besigtis, hvad dend Kand Were och beløbe til een tilbørlig reparation, hvilchet naar schied er och for Retten Vorder fremWiist Schal nermere om denne sag Kiendis hvis ret er.

Kongl/ig Maj/este/ts fogd hafde ladet Stefne Simen och Ole Schouge \og Jacob Glæsnes/, formedelst de modWilligen har modsagd och benegtet efter tilsigelse nu trende gange efter hin anden at holde ting, nemblig til nestleden Waar, Sommer och nu til dette Høsteting, altschiønt de efter gammel brugelig maade her paa steden har Weret tilsagde efter loulig omgang derfor at lide tilbørlig domb til straf først for saadan stor modWillighed imod Lovens bydende udi 3 bogs 12 Cap/itul 31 Art/icul dernest til betaling schadisløs Igien for tingholdet til dem som tinget har holdet, och endelig at lide tilbørlig efter Lovens 1 bog 1 Cap/itul 4 art/icul andre ulydige til Exempel.

Bøyde lensmanden forKlarede at de til alle disse ting at holde loulig och betimelig er bleWen tilsagd, mens de har dog ey sig Willet beqvenne, och Svared Ole trodselig, at hvem der och befalte om tinghold saa parerer de iche anden sted, end til tingstuen udi SchougsWaag.

1706: 138b

Ole och Simen Schouge møtte personlig for Retten och Svared, at de iche Kunde negte, de jo har Svaret at de Wilde iche Svare noget tinghold anden steds med mad och driche at forschaffe, end til tingstuen i SchougsWaag, men naar ting holdis anden sted Wil de gifve penge dertil.

Jacob {Schougsvaag} Glæsnes Svared at hand hafde gierne Vildet holde ting for sin part, dersom hans Andre Nabøer hafde Willet Were med, och for deris part behielpelig dertil, saa ingen ulydighed herudi har Wæret hos hannem.

Fogden forKlarede at hand for beyleligheds Schyld hafver berammet och tilsagd tinget at holdis her paa Bildøen.

Parterne som instefnte er, erbøde at Wille tilfridsstille baade dem som tinget har holdet, och lige saa Kongens foged for denne sag, begierer derfor tid dertil til neste ting.

Afsagd

Sagen giVis Rum til neste ting, om parterne midlertid udi mindelighed Kand afstille sagen hvis iche Schal da endelig domb Schie.

Som ingen mere efter Tydelig paaraabelse til dette ting hafde at gaa i Rette, bleV udnefnt Laugrettismend til Rettens betiening det tilstundende aar 1707 nemblig Mogns Lærøen, Anders Lærøen, Ole Børnæs, Ole Algrøen, Hans Algrøen, Amund Foldnæs Ole KobbeltWet, och Knud Bache.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begiered tingsWidne om efternefnte øde Jorder udi dette Schibred, nemblig udi Obsøen 9 march Smør, udi Spielde 15 march Smør, Brattenborg 12 march Smør,

Derom Laugrettet Eedlig forKlarede at disse Jordeparter dette aar udi dette Schibrede ligger øde och usaade.

1706: 139

Anno 1706 d/en 18. och 19. Octobr/is Er almindeligt Høste Schatte och Sage ting holden paa FrechHougs tingsted udi Herlø schibrede, hvor da Kongl/ig Maj/este/ts *fogde S/igneu/r Søfren Glad iche Self personlig Kunde Were tilstede formedelst loulig forfald udi een Commission eftter Kongl/ig ordre, mens ieg eftter hans begier, beobagtede hans Embede til dette ting udi hans fraVerelse, da nerVerende Bøyd lensmanden her udi Schibredet Rasmus Frommereide, med Laugrettismend, Jonas i Torschen Joen i Floen, Michel Sæle, Niels Blom, Mogns FrechHoug paa Anders Frommereidis Vegne, Joen Hegøen, Magne Schielanger och Laers Harchestad

Da eftterat Retten Var Sat er tilstedeVerende Almue formanet til Edruelighed fred och Schichelighed, medens tinget och retten Warede.

Dernest ere læste følgende breVe som til dette ting frem Kom at læsis nemblig.

Erich Aagotnæsis udgifne bøkelseddel til Iwer Rasmusen paa 2 1/2 Schill/ing leye udi den Jord Missie Dat/eret Aagotnæs d/en 12. Octobr/is 1706.

Noch læst Welb/yrdige Frue Zidzele Kaasis udgifne bøkelseddel til Anders Mognsen Fosse, paa den Jordepart udi Ryland, som Peder Andersen er fradøed Dat/eret Berg/en d/en 4. Martij 1706 denne Karl er fød paa Marin legd.

Noch lyst S/a/l/ig/ Amptm/and Hans Lilienschiolds Arvingers nemblig Bendix Lilienschiolds, Hendrich Kobrois och Uldrich Fridrich Lilienschiolds Odels løsnings Ret, til alt deris S/a/l/ig/ faders Jordegods her udi fogderiet beliggende, med tilKiendegifvende deris penge Mangels forfald nu paa denne tid.

Mag/ister Burenneus Rector Scholæ Bergensis begierede tingsWidne om de tvende Jorder Meland och Grasdall nemblig Saameget {...} Hammers presteboel der udi tilkommer som er udi Meland 2 pund 4 march Sm/ør och udi Grasdal 1/2 løb 9 march \Sm:/ (smør) at det ligger gansche øde, derom Laugretted attererede med eed at samme parter dette aar er øde, och *usadde.

1706: 139b

Noch læst Elisabeth Chatrine S/a/l/ig/ Johan Wolpmands udgivne bøkelseddel til Ole Laersen paa 2 1/4 deel Schilling udi den gaard Follisøe i Herlø schibred Dat/eret Berg/en d/en 3 Sept/embris 1706.

Dend 19. Octobr/is er sagerne foretagen som til dette ting Var indstefnt och fremkom først.

Kongl/ig Maj/este/ts fogd hafde stefnt Anders Hiertaas eftter förrige tiltale til nestleden Sommersting om begangen Slagsmaal paa Peder Hiertaas, Sampt øfvede Schieldsord, herom Var och stefnt til Vidne Hans Hiertaas och hans qvinde Christi, saa och Ingebor och Kari paa Holmen,

Alle de indstefnte møtte \nu/ uden Kari paa Holme.

Peder Hiertaas och hans qvinde møtte och nu personlig for Retten.

Anders Hiertaas i Rette lagde sit Schrifttlige forset som blev læst.

For de indstefnte Widne blev Eden af Lougbogen oplæst och formanet at betenche sig Vel och iche Widne uden Ret och sandhed, och derpaa hver Serdeelis forhørte.

Derpaa Hans Pedersen Hiertaas først fremstoed och med opragte fingre for Retten aflagde sin eed at sige sin sandhed, och derpaa bekiente om denne sag saaledis. At da hand Kom ud paa Anders Hiertaas sin bøde af Peders Stue, da saag hand, at Rogneld laag under Peder Ved Andersis huuseVeg, och Peder holt Rognild i haaret, och Rognild ham igien, da Kom attestanten och hans qvinde Christi till hielp och da Schilte dem ad, Anders Hiertaas Kom da och til hielp och Schilte dem ad, mens hand Slog iche it Slag til nogen, mens Peders qvinde Schieldte Anders for een tyV och at hand hafde staaet fra de Store, derpaa Anders Svared ieg holder dig for een hore, intil du beViiser mig nogen tyVesag ofver, dermed Schiltis de ad, och Widere Sagde hand sig iche at Wide eller Kunde Vidne i denne sag, ti begyndelsen til Peders och

1706: 140

Rognilds trette Wiste hand intet af,

Hernest fremstod Christi Andersdatter, Hansis hustru och gjorde sin Eed for Retten om sin Sandhed at sige i denne sag derpaa hun forKlarede eenstemmigen ligesom hendis mand Hans Pedersen forhen forKlaret haVer, ti hun sagde sig iche at haVe seet eller hørt mere end hand, fordi de Komme tillige ud och saage hvad passerede, och dette passerede 8 dage før Sommermaal.

Hernest blev Ingebor Holme fremKaldet som och fremstoed och med opragte fingre for Retten gjorde sin eed at sige sin Sandhed i denne sag, och derpaa forKlarede, at hun Wiste intet mere udi denne sag at Vidne, eller hafver seet eller hørt mere end allene dette, at Andersis Kone Kom ned til Holme nogen tid eftter dette Schulle Vere passeret, da Sagde hun til hende om dette Klammeri saaledis, at hun hafde Kaldet Zizele, Peders Kone for een hore. Widere sagde hun sig iche at Wide, iche heller at hafve seet eller hørt herom.

Peder och hans qvinde Zitzele bleVe tilspurte hvad de hafde her imod at Svare, eller Klage paa Anders Hiertaas, da Svarede de, at de haVer at Klage ofver ham, at hand først indsatte deris Creatur, derom Anders Svarede at hand hafde Spad noget, och hestene gich i ageren och fortraade hans Sæd, Widere sagde Peder och hans qvinde at deraf reiste sig deris Klammeri, Peder blev tilspurt, om Anders Hiertaas af ham Kunde ofverbeViisis med nogen Vidnisbyrd at hand hafver enten Slaget eller Schieldt, dem, derpaa hand och hans qvinde Svarede at de ingen andre Widner haVer, end de som før ere nefnte eller erbøde de self at Wilde gjøre deris Eed derpaa, at Anders Slog,

Anders derimod benegtede dette, och erbød sin Eed, at hand hverchen har Schieldt eller slaet, men beraabte sig i det Øfrige paa Vidnerne.

1706: 140b

Anders Hiertaas frem lagde herhos een Attest fra den høylærde mand Mag/ister Niels Smit, om hans Ærlige forhold i tretten aars tid hand hos *hos hannem har tient, intil hand blev sin egen mand.

Afschiediget

Eftter de førte Eedtagne Widnisbyrd Kand iche befindis at Anders Hiertaas eller hans qvinde, hafver begynt eller gjort Peder Hiertaas och hans qvinde nogen ofverlast, men hvad som mellem Rognil Andersen och Peder Hiertaas Kand Were passeret, hvortil her for denne Rett begyndelsen iche er beViist, Wed Kommer Anders Hiertaas iche at tilsvare, mens Anders

Hiertaas och hans qvinde frikiendis i alle maader for denne fogdens tiltale och hafver hand sin fulde regres til Peder Hiertaasis hustru Zitzele, hende Ved loV och Ret at tiltale, och revance ofver hende at Søge, fordi hun hannem saa Schammelig haVer Schieldt, som allerede er beViist. Ligesaa staar den anden sag oben for Kongl/ig Maj/este/ts foged, de rette Ved Kom/m/ende for Slagsmaal och anden ofverVeldelse at Søge och tiltale til een Retmessig domb och straf ofver dend som Schyldig befindis.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde ladet stefne Magne Tveiten efter førrige tiltale til nest leden Sommersting, for hans qvinde Kom i barselseng, før hand med hende gjorde bryllop.

Magne møtte nu for Retten, och bekiente at det saa War, at hans qvinde Kom nogle uger fortilig før brylloppet i barselseng.

1706: 141

Afsagd

Som Magne Tveiten her for Retten Self tilstaar denne sag {for Retten} at hans qvinde er Kommen nogle uger (fortidlig) i barselseng, med hannem aulet, før hand med hende blef copuleret Saa dømmis hand der for efter loVen at bøde til Kongen egte boed (egteboed) som er for hannem halfimbte lod Sølf, och for sin hustru half saameget, alt inden fembten dage under namb och Exsecution efter loven.

Christopher Witter LeutenaNt Ved Reserverne hafde Stefnt een Soldat naunlig Mogns Toftting at betale sig for een Sexæringsbaad hand uden hans minde, Schal haVe taget af hans nøst til byen och ført hø udi for sig Self, och hiem ført igien bord udi, och midlertid gandsche forKommet och ladet i Stycher slaa hans baad, derfor hand paastaar i betaling 6 Rixdaler, och at Mogns Toftting maa dømmis dend Schadisløs at betale.

Mogns Toftting møtte for Retten och tilstoed at hand hafde haft leutenantens baad til byen, och at dend paa hiemVeyen af uWeyr Slagis for ham gandsche i Stycher ellers Sagde hand at Leutenantens Kieriste gaV ham forlov at bruge baaden, men sagde sig iche at haVe nogen beViis derpaa.

Steffen Olsen Seim møtte paa Leutenantens Vegne, och Svared *af at Leutenantens Kieriste benegter, at hun iche har givet Mogns nogen forlov paa baaden, hvorfor hand paastoed dom til Schadisløs betaling baade for baaden och ibragte omkostninger.

Mogns Sagde, at hand iche har bødet Leutenanten noget for baaden, mens Leutenanten Var Schyldig ham, hvilchet hand vil Korte

1706: 141b

Kirsten Hinrichsdatter, som och herom Var insteVnt forKlarede ochsaa, at hun hørte Leutenantens Kieriste, negtede Mognsis qvinde baaden da hun begierte den samme tid paa Sin mands Wegne.

Afsagd

Som Mogns Toftting uden Leutenant Witters minde har taget hans SexÆringsbaad af hans nøst til sit brug til byen, och baaden midlertid, efter Mognsis egen tilstand er gandsche i stycher Slagen, och borte, hvilchen baad Saasom den har Veret god och brugelig i det minste eragtis at Weret 4 Rixdlr Wærd; da altschiønt Mogns godvillig hafde faaet denne baad til Laans, burde hand <dog> forschaffet *laa? (baaden) lydeløst hiem igien, mens som hand dend umindelig har taget och gandsche forKomme Kiendis hand saameget mere pligtig at betale dend igien, Som hand och herVed tildømmis at giøre med 4 Rixdlr Saaoch for forVolte omKostning til Dato

halfierde march danske alt under nam och Exsecution efter Loven.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde Stefnt Niels Hesdal marin, fordi hand har Skielt Mogns Røsetter for een tyV, nu omtrent een maaned Siden derom Var stefnt til Widne Niels Tveten och Magne Tveiten.

Mogns Røsetter hafde och ladet stefne Niels Hesdal for Samme Schieldsmaal at lide tilbørlig domb och straf efter loVen, ligesaa at lide tilbørlig for een Smale hand Niels Hesdal Schal haVe taget fra Mogns Røsetter for een maanedes tid Siden, derom förrige tvende mend ochsaa om dette Schal Widne.

1706: 142

Niels Hesdal møtte nu iche ey heller nogen paa hans Wegne alt Schiønt Lensmanden forKlarede hannem loulig Stefnt at Vere Med de mend Anders och Hans Grasdal.

De instefnte Widner møtte nu iche heller derfor er afsagd.

Niels Hesdal foreleggis udi denne Sag Laudag til neste ting, til hvilchen tid hand bør møde och sagen for Retten tilsvare under straf efter loven, til samme tid de paaberaabte Widnisbyrd ochsaa loulig bør Warslis at møde under Vedbørlig straf efter Loven deris Sandhed at forKlare.

Brite Olsdatter Næse hafde och Stefnt Michel Knudsen Næse, baade for Slag saaoch for Tyfvs beschyldning, der for at lide tilbørlig dom och straf efter Loven, herom hafde hun och stefnt til Vidne Ole Wellomsen och Magnille Johansdatter.

Michel Næse møtte iche ey heller nogen paa hans Wegne, alt *Schiøn hand loulig schal Vere stefnt med tvende vidner.

De indstefnte Widner Ole Welloms/en och Magnille møtte och Widnede at de hørte at Michel Schielte Brite Næse for een tyV \nu Michelsmis it aar siden/ at hun skulle staalet penger fra ham, Særlig Vidnede Ole at hand saag Michel Næse Slog Brite omtrent for it aar siden

Afsagd

Michel Næse bør herom møde til neste ting for Retten, tillige med de benefnte Widner, da eedlig at forKlare hvis (det som) de Kand haVe at Vidne, hvor da nermere Schall Kiendis i sagen hvis ret Kand Vere

1706: 142b

Anders Andersen Hopland hafde *stefn alle opsidderne paa Erstad Laers, Niels och begge Ole for deris gieder nu tvende aar har gjort ham stor schade paa sin ager.

Laers Erstad møtte och som ingen af de andre grander nu Var tilstede, begierde hand opsettelse til neste ting, at de Andre naboer Kand alle møde i retten och Svare til sagen.

Peder och Iver Hopland Var och stefnt och møtte for Retten, och sagde at de efter fogdens ordre har baade beseet Schaden for dette och förrige aar, och Kunde schaden bedrage for hvert aar 1 Waag Korn.

Afsagd

Efterdi alle opsidderne paa Erstad, Som sagen angaar, nu iche ere tilstede uden Allene Laers, Som begierer Dilation til neste ting, och at alle Ved Kommende bør møde, Saa anseeis det billigt, at alle menderne paa Erstad bør Samptlig møde och Svare til denne sag til neste ting, Saafremt de ey midlertid udi mindelighed Kand foreenis, Saa schal da nermere Kiendis parterne mellem hvis Ret Kand Were.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsvidne om eftterschreVne Øde gods her i Schibredet Som er udi Indre Brachstad 2 pund 12 march, udi Mæland 2 pund 4 march, udi Grasdalen 1 pund 21 march alt Smør, Som Laugrettet forklarede Edlig Saaledis i Sandhed at Were.

1706: 143

Hernest som ingen Sager mere fremkom blev her udi Schibredet udnefnte eftterschrefne mend til rettens betiening nestfølgende aar 1707 nemblig Hans Frommereid, Joen Kierregaard, Rasmus Houglan, Iver Reebshar, Ole Wigebo, Niels Hegøen \NB B/ Arne Reebshar, och Hendrich Hielmen, hvilche tre Sidst hafver betimelig deris Laugrettis eed at giøre til rettens betienings fornødenhed.

Hvorned dette ting er Endt och opsagd.

Anno 1706 d/en 20. och 21. Octobr/is Er almindeligt Høste, Schatte och Sageting Holden paa Aschelands tingsted udi Radøe schibrede med Samme Schibreds tilstede Werende Almue, hvor Kongl/ig Maj/este/ts foged iche heller formedelst loulig forfald efter Kongel/ig ordre, Kunde personlig Være tilstede, mens ieg efter hans begier hans Embede beobagtede udi hans fraWerelse, da nerWerende Bøyd lensmanden Rasmus Sæbø, med Laugrettismend Laers Kartvet, Knud Manger, Anders Dale, Mogns Helle, Peder Wetaas udi Johannes TollisHougs Sted, Mogns Mognsen Ydstebø, Jens Houcheland och Jacob Hole.

Da efter at Retten udi Kongl/ig Maj/este/ts naun Var Sat och begynt, och Almuen formanet till Edruelighed fred och Schichelighed medens retten betienis och tinget Warede, blev eftertegnede breVe læst och publiceret nemblig

Madame Else Chatrine S/a/l/ig/ Johan Wolpmands Wed mig Hans Teiste Som fuldmegtig paa hendis Wegne, efter hendis ind-førselsRet udi den Søre gaard Houcheland, udgivne bøkseiddel til Lasse Magnesen paa 18 march Smør och 1/4de maltis leye udi Søre Houcheland her udi Schibredet Dat/eret Brude Knappen d/en 23. Martij 1706.

1706: 143b

Noch lyst S/a/l/ig/ Amptm/and Hans Lilienschiolds børns och ArWingers nemblig, Bendix och Uldrich Friderich Lilienschiolds SaaWelsom Hinrich Kobrois paa sin Kieristis Wegne deris Odels løsnings Ret til all deris S/a/l/ig/ faders Jordegods her udi fogderiet Som nu Kand Vere til andre Solt, hvilchet de agter igien at indløse, och derfor nu lader lyse deris pengemangels forfald til der Retts conservation

D/en 21. Octobr/is blefve sagerne paraabte om nogen til dette ting Ware indstefnte da frem Kom først.

Knud Solem hafde stefnt Hans Solem formedelst hand Schal have ført hans qvinde Kari Ellingsdatter i bøyd rygte for Sin dreng Torchel Niels/en at de schulle haftt mistenkelig och utilbørlig løsagtigheds omgiengelse Sammen, hvilchet ochsaa har Veret ført for deris

Sogneprest, Som saa har inqvireret der eftter, at hans qvinde er {ført} derudofver Kommen udi it foragteligt mundspill och efttertale, det hand nu meener den som har Weret aarsage och begyndere dertil enten bør beViise loulig hans qvinde saadan usømmelig gierning ofver, eller och i det minste her for Retten erclere hende for een Ærlig qvinde och betale omKostning, om hand for Widere boed Kand frigaa, herom hafde hand och Stefnt och Warslet dend hederlige mand H/er/r Otte Edvarsen til Wedermele for at Wære Widende, at hand offentlig til tinge Vil giendrive saadan sin qvindis utilbørlige och ubeWiislige paasagn, herom Var och stefnt Peder Wetaas som Prestens medhielpere at forKlare, hvis bud hand hafde om, at hans qvinde for denne sag SKulde Komme til Presten, Som nu er omtrent paa 4de uge siden,

1706: 144

Hans Solem møtte och forKlarede at Knuds Egen tøs Helge, hafde først Sagt noget om denne handel saaledis, at {Helge} Torchil Nielsen hafde ligget paa Seng med Knuds qvinde, dog iche at hun hafde seet, de hafde haftt nogen utilbørlig legems omgiengelse sammen, Dette Sagde Hans Solem ochsaa, at hand Self hafver seet, at de har ligget paa Seng Sammen, om dagen, mens iche, at de har haftt nogen utilbørlig legemlig omgiengelse tilsammen, det hand och nu for Retten benegtede aldrig at hafve sagd, sagde ochsaa, at hand intet Wiste med Knud Solems qvinde i nogen anden maade noget utilbørligt, eller uærligt, mens dette allene hafde hand seet, men om de udi nogen usømmelig gierning Kunde Vere Schyldig, beschylte hand \hende/ aldeelis iche for, mens det mott gud Vide.

Knud Solems qvinde Kari War och for Retten tilstede tillige med Torchel Nielsen som begge Sagde sig uschyldig i denne schammelige paasagn och erbøde med deris eed at befrie sig at de aldrig har øvet eller haftt saadan usømmelig legemlig omgiengelse sammen, som de er førte udi ord om.

Peder Wettaas forKlarede at hand eftter Prestens H/er/r Ottis begier, har Veret for omtrent een maaned Siden hos Knuds qvinde Kari och bedet at hun Vilde Komme til Presten, Som hun och strax gjorde, och da hand hafde talt noget lidet med hende gich hun sin Vey hiem igien, Widere hafde eller Wiste hand iche her at forKlare.

Afsagd.

Saasom denne Sagn och bøyde ømmel om Knud Solems qvinde Kari Ellingsdatter och hans tienistedreng Torchild Nielsen, iche hafver Sin oprindelse och begyndelse af andet end it ugrundigt Fundament, Som iche Kand

1706: 144b

strece sig til saadan usømmelig giernings overbeViislighed ofver hende, Som bøyde snachet Wel Kand have iført hende mistanche om, Hans Solem och her for Retten, har bekient och sagd, hverchen at hafve Seet, eller sagt, noget u-ærligt eller usømmeligt om hende, derpaa hand och for Retten har giVet baade Knud Solem och hans qvinde sin haand, aldrig her eftter at tale om, eller brisle dom for Saadan Saa er Kari Ellingsdatter for Retten erkient for een Ærlig Kone, Saa at denne ubeViislige bøydesnach, hereftter iche bør Komme hende til Ærlige nauns forKleinelse eller misagt i Nogen maade, Endelig i hvorVel Hans Solem til deels har Weret begyndere i dette Snach, SaaVit hand self har bekient, Saa har hand dog for Retten ercleret sig, iche at hafve talt om nogen usømmelig gierning hvorfor hand denne Sinde bliVer fri for boed, men anseeis billigt at hand bør betale Knud Solem Sine udlagde Stefnepenge igien hvormed denne sag aldeelis ophævis och blifver af ingen mere Wærdig, anseet.

Joen UdSylte hafde Stefnt Joen Indsylte och Mogns UdSylten, for deris creaturer hafver gaet

ind udi *deris ager och Eng och opædt *deris Korn, {och} \Ti Mogns/ iche Will holde sine gierder Ved heffd, mens gjør *dem saadan fortred i mange maader, derfor *de paastaar dom over ham til Schadens betalning och straf efter loven.

Joen Indsylvten møtte och Klagede det sam/m/e oVer Mogns, som *da (de) andre mend, Mogns møtte iche, ey heller nogen paa hans Vegne.

1706: 145

Afsagd

Mogns Udsylvten foreleggis laudag herom at møde udi Rette til neste ting tillige med Joen IndSylvten, och bør de mend som Schaden och gierdet besigtet har, efter citantens beretning, ochsaa til samme tid indstefnis, at Sandhed derVed Kand erfaris, och de forurettede til Rette hielpis och dend Schyldige tilbørlig domb at lide efter loven.

Fogden begierede tingsWidne om eftterschrefne øde gods her udi Schibredet nemblig, udi Indre Aschelands 1 Løb 22 1/2 march, udi Brattoules 2 pund 18 march {Grasdals} udi Frøtoul 2 pund, Kaalsaa 1/2 løb och 22 1/2 march, UIWattens 1 pund 17 march Næsbø 2 pund 6 march, udi Pletten 1 1/2 løb.

Derom Laugrettet med Eed beVidnede, at dette gods her udi Schibredet dette aar er aldeelis øde och usaad.

Hernest blef udnefnt eftterschrefne Laugrettismend til Rettens betiening nest Kommende aar 1707 nemblig, Magne QWame, Ole UIWatten, Niels Indhellen, Michel Nedre QValem, Erich Øfre QValem Amund Miøs, Rasmus Nordanger och een ny mand nafnlig Ole Mognsen Wildanger, som hafver Sig betimelig at instille hos Welb/yrdige H/er/r Laugmand Knag om Sin Laugrettis eed at gjøre.

Udi de Sager mellem Niels Andersen och hans creditorer her udi Schibredet efter Salige Niels Christensens bog, \er/ efter seeniste afschied til Sommerstinget nestleden dømbt saaledis.

Vert

1706: 145b

Afsagd och dømbt.

Som de creditorer, Som \til/ S/igneu/r Niels Andersen efter S/a/l/ig/ Niels Christensens Regnschabsbog ere Schyldige nu saa offte har Weret Stefnt, och Wed afsigter forelagd at tilfridz Stille citanten, som dog befindis endnu iche at Were Schied, Ti som Seeniste til Sommerstinget ergangne afschied loVer til dette ting endelig domb paa de Schyldige, Saa dømmis nu alle bemelte creditorer, Som nest leden høsteting d/en 22. Octobr/is \1705/ udi protocollen ere Specificered och naungifne, och da til deels deris giæld tilstaaet, SaaVelsom een deel Saa offte stefnt, och gielden iche modsagd, bør alle Schadisløs betale til citanten det paastefnte hver med 1 march dansche omKostning til Dato, alt under namb och Exsecution inden 15 dage efter loVen.

Hermed er dette ting endt och opsagd.

Anno 1706 d/en 22. och 23. Octobr/is Er almindeligt Høste, Schatte och Sageting Holden paa Indre Lygren udi Lindaas Schibrede, med tilstede Werende Samme Schibreds Almue, hvor Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad formedelst Loulig forfald udi een Commission eftter Kongl/ig ordre endnu iche Var tilstede Kommen, hvorfor ieg eftter hans begier hans function saalenge beobagtede, NerVerende Bøyde Lensmand Michel Oenæs med Laugrettismend, Niels Hopland, Anders Oxnæs, Jacob Førland, Michel SirSeter, Ole SønneWaag, OWen Oxnæs, Ole Rebnor, och Ole Mattisen Rebnor.

Da eftterat Retten Var Sat och Almuen formanet til Schichelighed medens Retten och tinget Warede er først læst de breVe som til dette

1706: 146

ting at læsis frem Komme nemblig.

Else Chatrine S/a/l/ig/ Johan Wolpmands udgifne bøkelseddel til Niels Michelsen af Marin legd 1/2 løb Smør 1 mele malt, och 1/2 Waag fisch udi den gaard Lille Hopland i Lindaas Schibrede Dateret, Berg/en d/en 10. April 1706.

Noch lyst til Dette ting S/a/l/ig/ Amptm/and Hans LilienSchields børn och arWingers nemblig, Bendix och Uldrich Friderich Lilienschiolds, SaaVelsom deris Svaagers Hinrich Kobrois, Odels løsnings Ret, til alt deris S/a/l/ig/ faders her udi fogderiet afhendte Jordegods, hvilchet de nu til deris Rets conservation Lyser deris penge mangels forfald om.

Noch læst H/er/r Johan Madsens udgifne bøkse Seddel til Mogns Mognsen paa 18 march Smør och 1/2 Waag fisch udi den Jord Lærøen i Lindaas Schibrede Marin legd, personen och fød paa Marin legd, Dat/eret Lindaas d/en 28. Martj 1706.

Johan Jochum Kling hafde igien til dette ting stefnt Bøyde Lensmanden Michel Oenæs eftter førrige tiltale om dend formeente beschyldning imod hans qvinde Marte Jeremiædatter, hafde och nu igien til Widne stefnt Ole Finnisbø och Ole UdKielen, til een Endelig domb.

Michel Oenæs møtte personlig for Retten och fast protesterede, at nu iche eftter saa lang tids forløb, som er ofver aar och dag bør imod Loven føris nogen Widne, om hvis ord een anden Kand haVe talt, Serlig sagde Lensmanden ochsaa at da hand War udi Klings huus, hafde hand druchet noget och War beschiencht, och Kand nu slet intet erindre om hvis (det som) da Var passeret,

Ole Finnisbø møtte nu iche for Retten, mens Ole UdKielen møtte, och sagde, da hand samme tid Kom til Kielstrømmen Som er nu ofver

1706: 146b

halfandet aar siden, da Sad Lensmanden op i Klings Stue och drach och Var Vel noget beschiencht och som det nu er saa lang tid siden, sagde hand Sig iche saa just at Kunde erindre alt hvis ord da passerede

Parterne blef foreholte, om de iche Wilde forliges om denne sag, dertil Michel Oenæs Svarede at hand gjerne er tilbøyelig til forliigelse, om Kling dertil Wil lade sig beqVemme.

Kling dertil Svarede at naar Lensmanden Vil erclere hans hustru, och betale ham sine omKostninger igien som hand prætenderede 10 Rixdaler for, Saa Wilde hand forliigis med ham, Michel Oenæs negtede at gifve nogen omKostning, Som hand formeente sig udi ingen maade

Schuldig dertil, och om Erchlering med hans hustru, Sagde hand sig hende iche i nogen maade at haVe beschylt for noget uærligt, hvorfor hand hende iche heller anderledis Kunde Erchlere, end hun io motte Wære een Ærlig Kone.

Endelig paastod Kling, at hans Vidne burde om denne sag nu eedlig forhøris til een Endelig paafølgende domb.

Da er udi denne sag, for denne Ret endeligen saaledis dømbt och
Afsagd.

Denne sag hvorfor Johan Jochum Kling Søger och tiltaler Lensmanden Michel Oenæs befindis, at Schal herrøre af nogle ord, Som bemelte Michel Oenæs for ofver halfandet aar siden Schal hafve Wed een drich och noget beschiencht talet och ladet falde, udi bemelte Klings eget huus, Som er it Gastgeberhuus, om och til Klings hustru Marta Jeremiædatter som Schulde efter Klings formeening Wære hendis Ære och Lempe fornær talt, dette bemelte Kling har Søgt at Wille ofverbeViise Michel

1706: 147

Oenæs med de tvende mend Ole Finnisbøe och Ole UdKielen, Som da Schal Weret hos, hvorfor Kling denne proces och tiltale mod Michel Oenæs Vel har begynt med Stefnemaal til Sommerstinget d/en 10. Julij nestleden aar \1705/, men som samme Stefnemaals tid \{da}/ iche War Loulig noch er sagen da til Widere loulig Stefnemaal udsat, efter contrapartens instendige protestation derom. Siden hafver Kling igien indKaldet \sagen/ for Retten til nest følgende Høsteting samme aar, som Var d/en 23. Octobr/is hvor hand da self for Retten frem Kom, och med hafde Procurator Claus Wordemand til at tale sin sag i Rette mod Lensmanden, Som først fremblagde een Kaldseddel uden nogen haands undertegnelse, Imod denne procurator fogden och protesterede at hand imod Lovens 1 bogs 9 Cap/itul 15 art/icul iche motte tilstedis at gaa i Rette her paa bøyden mod een bonde, hvilchen paastand som den Var grundet paa Loven, Kunde, ieg den iche fraWiige, mens denne Procurator erindret at entholde sig fra denne Rettergang, Och som Jochum Kling, der da self personlig Var tilstede, formedelst denne procuratorens Vegring, \da/ gansche forschød sig fra Retten, Kunde sagen den gang ey Widere Vedgiøre, eller med nogen Lougmessighed nermere forhandlis, Som Var saaledis citantens egen Schyld. Det nestfølgende Waarting som Var d/en 22. Febr/uarij 1706 blef denne sag iche af citanten indKaldet, mens gich det ting forbj. Til nestfølgende Sommersting som Var d/en 8. och 9. Julij dette aar, hafde een fremmed person, naunlig Hans Hinrich Sauer paa Klings Wegne denne sag indsteVnt \med 9 dagis Varsel/ och møtte for Retten, men som hand Var een frem/m/et løs och her ubekant och uboesiddende person uden nogen fuldmagt fra Johan Jochum Kling, och iche heller constitueret til saadan

1706: 147b

betiening paa lansbøyden af nogen Øfrighed, som er Stridende mod Loven, Ti Kunde Sagen da iche heller for saadan ulouligheds Schyld af mig Widere Wedgiøris, mens da Kiendt, at om Kling formedelst Saadan uloulig processens omgang och driftt Kand tabe noget af sin Ret, motte hand det da tilschriVe Sin egen Scgyld, och som da samme sag nu igien til dette ting af hannem er indstefnt med formeening och fast paastand ieg nu Schulle Eedlig afhøre hans indsteVnte Widner, hvoraf ichun dend eene her for Retten nu møder, Derimod Michel Oenæs fast protesterer efter loVen at ingen Vidner nu efter saa lang tids forløb, bør føris om hvis (det som) een anden Kand hafve Sagt for mere end aar och dag siden, Særlig som hand och Self har erchleret sig, iche at Kunde erindre at hand noget utilbørligt Schulle haVe talt om citantens hustru, Saasom hand Samme tid udi saadant aabenbare Gastgeberhuus Schal Weret noget

beschiencht, Ti finder ieg først iche andet, end io citanten self Ved saadan uloulig processis omgang har forWirchet sin sag saaledis at ieg nu imod Lovens 1 bogs 13 Cap/itul 23 articul iche tør eller maa antage eller afhøre disse citantens indstefnte Widner, Som allene schulle Widne om ord, for omtrent halfanden aar siden passeret af \Lensm/andens mund mens anseer nu denne sag af aldeelis ingen mere Valeur eller Wærdig, och omKostningen paa begge sider ophæver.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde til dette ting indstevnt Peder Huse eftter førrige tiltale och seeniste afSchied til nestleden Sommersting om dend Raa

1706: 148

och det Schibs Wrag, herom til Widne War ind steVnt Laers Erichsen Fedie, Michel Huse, och Hans Iversen deris eedlige forKlaring at giøre, til een Endelig domb eftter forrige i Rette settelse.

Peder Huse mødte nu personlig for Retten.

De indstefnte Widnisbyrd møtte ochsaa uden Laers Erichsen Fedie.

Hernest blef Eden av Loven for Widnerne oplæst, och de formanet at Widne deris sandhed om denne sag derpaa

Michel Huuse først fremstoed, och med oprachte fingre for Retten gjorde sin eed at Ville sige sin sandhed, och derpaa forKlarede saaledis, at omtrent 3 uger før Paasche fant Peder Huuse det Styche Schibs Wrag, som laag Synden paa Huuse landet udi een Wiig, och da Peder Kom om Afttenen hiem til gaarden, sagde hand strax til Michel om dette styche Wrag, som \sagdis/ Var it styche een faun (favn) langt bag af it lidet Schiberum, och Spurte Peder Michel om hand hafde it Styche tov til hielp at belegge det med, Da Spurde Michel om det Kunde iche bringes paa Land, dertil Peder sagde ney, det Kunde iche Schie, det Kunde iche heller for det haarde Veyr \da/ bringis ud igien, derfra det ligger, och dersom Wi ey Schulle bierge det motte det Vere Scham om det Schulle driVe bort igien, Siden schaffede Michel it Styche tov och Peder it Styche tov, til at belegge det med, Som det och bleV belagd, och ligger der endnu noget deraf, Widere Wiste Michel herom iche at Vidne

Hans Iversen fremstoed och forKlarede \med eed och opragte firngre/ at samme aftten da Peder Huuse om dagen hafde fundet dette Wrag, Som Var it Styche omtrent een faun langt da Sagde hand det til hans husbond Michel Huuse Som befaled ham samme aftten at følge Peder Huusis dreng Niels med tvende tov hen at belegge det, som de och gjorde, och siden har

1706: 148b

det der ligget intil nu den Sidste haarde storm Slog det gandsche Synder, Videre Viste hand iche at Vidne

Begge disse Vidner bleV tilspurt om de hafde seet eller fornummen at Peder har hugget eller taget noget enten Jern eller træ, af dette Wrag, enten Self eller Wed Andre. Dertil de och Svared ney, at de iche har seet eller Wide at nogen har taget noget der av. Om dend Raa Som udi Stefnemaalet er melt Viste disse Widner intet om at sige.

Peder Huuse forKlarede Self paa sin Saligheds eed at hand aldeelis intet enten har hugget eller taget eller nydt af dette SchibsVrag enten før eller Siden \det/ bleV bierget, Om Raaen forKlarede Peder at hand dend omtrent een maanedes tid før hand fant Wraget, biergede udi aabenbare Sø uden paa Landet, och Som hand Viste at fogden och Rettens middel War udi Wentte til Fedie om dend sag mellem ham och Laugmanden, Saa Siuntis hand unødig at giøre denne lange Reise til byen for at gifve fogden det tilkiende før hand til Fedie anKom, Ti dend

laag aabenbarlig bierget och indført for alle mands øyen, och War aldrig *tengt at legge nogen dølsmaal paa.

Fogdens fulmechtig Nicolaj refererede sig til fogdens egen i Rette settelse i Stefnemaalet forfattet, och hafde iche Videre at fremføre.

Afsagd, eller beViisis.

Som Peder Huuse iche befindis hemmelig eller udi dølsmaal med dette Wrag at hafve omgaaet, mens Strax gjort det for Sine naboer och folchene paa Fedie landet bekient, Saa Kand fogdens i Rette Settelse mod hannem iche følgis

1706: 149

Mens hand for fogdens tiltale och i Rette settelse hermed frikiendis, och bør Peder Huuse for samme biergede Wrag nyde sin tilbørlige biergeløn, efter Loven, af dem som Sig Samme Wrag tilholder.

Kongl/ig Maj/este/ts faged hafde och stefnt Brite Lassisdatter Huuse saaVelsom Peder Huuse efter førrige tiltale til nestleden sommersting for det Klippede faar och ørets afschierelse at lide domb, derom nu atter til Widne Var stefnt Brite Joen Kaapers, Anne Thomas Kaapers qvinde och Ole Stuberg,

Peder Huuse møtte nu paa egen och sin Vermoder Brite Huusis Vegne saasom hun er een gammel och Svag qvinde, och iche Kunde Reise denne lange Wey til ting.

De \andre/ indstefnte møtte alle uden Anne Thomas Kaapers som lod Ved een anden fremblegge it Schriftligt Vidne, hvilchet som {det} hun self hverchen Kand SchriVe eller læse, Saa Kunde ieg det iche imod Lovens 1 bogs 13 Cap/itul 6 art/icul antage men blef casset for it nullun (ugyldigt dokument).

Brite Joen Kaapers møtte *Vil personlig, men som det er hende, som \Vil/ tilkiende sig dend omtvistede Smale, Saa anseeis hun i sagen Saa partisch, at ieg hende iche til noget eedlig Vidnisbyrd Kand antage i hvorVel hun fast paastaar, at denne Sov, War hendis, efter hendis merche som der fantis paa øret, da den fantis iblant Brite Huuses Sover i Huuse marchen.

Ole Stuberg som ingen af parterne Var beslegtet eller paarørende, gjorde for Retten sin Eed med opragte fingre at Wilde sige Sin Sandhed och derpaa forKlarede, at hand efter Brite(s) Joen Kaapers begier gich med hende op paa landet

1706: 149b

i Sulen, da Wiiste hun hannem der een Sov som gich iblant Brite Huusis Sover, hvilchen War hvid och hafde tofttemerche paa det høyre Øre Som War Brite Kaapers merche, men om Soven Var hendis, det Wiste hand iche, och War samme Sov nyKlipt.

Peder Huuse paa sin Wermoders Brite Huusis Wegne forKlarede, at denne Sov, som Brite Kaaper Wil tilkiende sig, hører Rettelig hans Wermoder til, ti hendis gamble Merche har tilforn Veret paa hendis Smaler i det Wenstre Øre, mens formedelst mange flere hafde samme merche, har hun taget sig andet merche, och nu foruden førrige merche, Schier altid een lap af det høyre øre med, paa-det hun Kand haVe Vist merche paa Sine Smaler,

Afsagd

Som Thomas Kaapers qVinde Annis Schriftlige Widnisbyrd efter Loven er Casset, Saa foreleggis hende \under straf/ at møde her udi Rette udi egen person til neste ting, til sandheds forKlaring i denne sag, SaaVit hende Kand Vere rettelig Widende, Saa schal da nermere her om Kiendis hvad Ret bør Were.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsvidne om eftterschreVne øde Jorder i dette Schibrede sc: (altså, d.v.s.) udi Førland 21 march Smør, LechWold 1 pund 7 1/2 march, Monesløben 20 march, LeerWaag 1/2 løb, Lilaase 1 pund 3 march Kaland 1 pund 21 march, Riise 1 løb, Kaardal 21 march Weraas 2 pund 8 march, Øfre Syslach 22 march Kaalaas 1 løb 9 march, Wedefiel 1/2 løb 9 march Nord: Tvet 2 pund 16 march KongleWold 1/2 løb 8 march, S/øre Fieldsbø 1 løb, N/øre Fieldsbø 1/2 løb 3 march, LøtWet 1 pund 9 march, Bruntlan 2 pund Maraas 1 pund 10 march (skrive først Marøen - som ligg i Radøy sk.r. Dette retta så til Maraas), Dragøen 1/2 løb, herom och Bachebø een halV løb

1706: 150

Samptlig Laugrettet eedlig forKlarede at dette her udi Schibredet dette aar ligger Øde och *u-sadde

Ewin Tomes/en Oxnæs Hafde indstefnt Niels Mognsløben til at Svare och betale een Kirche Ko til Østreims Kirche, Som citanten er Werge til, och Niels Mognsløben Weret Werge nest for ham som Rester denne Ko paa sin Regnschab til Kirchen, derom at lide domb saaVel til Koen at betale som forVolte omKostninger til Schadisløshed.

Niels Monesløb møtte nu iche altschiønt Lensmanden hafde advaret ham om denne sag.
Afsagd.

Niels Moonsløb bør til neste ting igien herom Stefnis Loulig, til hvilchen tid hannem och herWed Laudag foreleggis at møde och til Sagen SVare, Saafrembt hand da ey Vil til straf lide domb eftter Loven.

Hernest som ingen flere sager eftter lydelig paaraabelse fremkom, blef eftterschrefne Laugrettismend udnefnte til Rettens betiening nestStundende aar 1707 nemblig Søfren Ulføen, Laers Sætre, Erich Sætre Laers Fondnæs, Mogns Fondnæs, Jacob Mognsta Joen Hope och Ole Fondnæs hvilchen Sidste hafver sig betimelig at indstille om Sin Laugrettis Eed hos Laugmanden at giøre til

Rettens betienings fornødenhed.

Hermed er dette ting Endt.

Anno 1706 d/en 25. och 26. Octobr/is Er Almindeligt Høste, Schatte och Sageting Holden paa dend Gaard Phibisdal udi Gulen Schibrede, med samme

1706: 150b

Schibreds der Sammen Kaldede och tilstede Verende Almue, nærWerende Kongl/ig Maj/este/ts foget S/igneu/r Søfren Glad, med Bøyde Lensmanden Ole Hougsdal och Laugrettismend, {Jens} Jon Øfre Østgulen, Mogns Houge Baltzer HanisTweit, Mogns och Siuver HaVerland Jørgen Nordgulen, Ole Tweiten och Mattias QVersøen.

Da eftterat Retten af fogden War sat, och Almuen formanet til edruelighed fred och Schichelighed imedens Tinget och Retten Warede, dernest blef læst de breVe som for Retten frem Kom at læsis nemblig

1 Madame Jertrud de Finis udgifne bøkelseddel til Jørgen Mognsen paa den halfve deel udi den Jord WasWiig under Mariin legderne her udi Schibredet, Dat/eret Bergen d/en 19. April 1706. Denne person haVer efter ædle H/er/r Leutenant Ruisis attest tient for tambur under Marinerne.

2 Mag/ister Niclas Stabels udgivne bøkelseddel till een indrulleret baadsmand naunlig Ole Anders/en paa 27 march Smør och 9 march fisch udi den gaard Lij her udi Schibredet, Dat/eret EVenViig d/en 16. Aug/ustij 1706. Denne person fremViiste Sin EnRullerings beViis Dat/eret d/en 28. April 1704.

Noch tingliust her for Retten S/a/l/ig/ Amptm/and Hans Lilienschiolds arVingers pengemangel, och deris odels Løsnings Ret, til alt den S/a/l/ig/ mands Odelsgoods her udi fogderiet, ligesom til nest foregaaende ting.

D/en 26. Octobr/is blef sagerne foretagen som til dette ting Vare indstefnte, och frem Kom først

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde stefnt Iver och Joen Myre fordi de iche har Wildet Schydze ham for betaling mens end mere tilschyndet och fraraadet andre at de iche heller Schulle Schydze, derfor at lide tilbørlig domb eller straf efter Loven.

Schafferen Mogns Undal Som om Schydzen hafde tilsagd dennem, møtte personlig for Retten och for-

1706: 151

Klarede, at hand dennem d/en 25. Aug/ustij nest leden hafde tilsagd at fløtte fogden til Kielstrømmen Som Var det første Schiffte, for betaling och dertil Svarede da Iver saaledis, och bad fanden tage hannem om hand Schulle fløtte, och ligesaa alle de som fløttede, men Joen sagde at hand skulde lade sin tøs fare i fløtning for sig.

Iver møtte nu personlig for Retten, och negtede iche at Schafferen Mogns Undal io hafde tilsagd hannem at Schydze fogden for betaling, men han Sagde at hand Svarede ham saaledis, at naar alle de hine farer i Schydz, Saa Schal hand fare med, och blef saa hiemme och Wilde iche fare i den Schydz.

Joen møtte och for Retten och sagde, at hand iche Var modwillig til samme Schydz, mens erbød strax en dygtig tøs som tiente ham til at Schydze.

Fogden paastoed domb och straf efter Loven for saadan ulydighed, andre ulydige til Exempel.
Afsagd.

Som Joen Myre Efter Schafferen forKlaring iche har ladet sig finde uvillig til Schydzen, saa frikiendis hand denne gang, men som Iver Myren ey allene har negtet Schydz mod betaling och ladet sig finde gandsche modVillig och fortrædelig derudi, mens och med utilbørlige ulydigheds och opsetsigheds ord bandet alle de som Schydzede, hvorWed hand instigerede flere til saadan halstarighed med sig, Ti dømmis hand denne sinde derfor at bøde mod fogden 4 march dansche, som bør Komme de fattige til gode \och det inden 15 dage under Exsecution efter loven/ och adVaris hand herefter at anstille sig lydigere i saadan tilfelde, Saafrembt hand ey til høyere straf Vil Vorde anseet.

Mag/ister Nichlas Stabel hafde Stefnt Niels Johannes/en GlosWiig, formedelst, hand er dragen fra gaarden Nordal, uden dend loulig at opsigte, derforuden

1706: 151b

Schal hand och hafve opbrent bøegaarden, och taget laaser fra dørene, derfor at lide tilbørlig domb och straf efter Loven.

Niels Johansen GlosViig møtte iche ey heller nogen paa hans Wegne, alt Schiønt Lensmanden forKlarede at hand om denne sag loulig er blefVen til dette ting stefnt.

Afsagd

Niels GlosWiig foreleggis Laudag til neste ting, om denne sag at møde och sagen tilsVare Saa frembt hand da ey Vil lide dom til straf efter Loven.

Efter lydelig paaraabelse om flere sager til dette ting Ware indstefnte, indfant sig ingen Som mere hafde at gaa i Rette.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsVidne om Efter SchreVne Jorder Som er øde udi dette Schibrede nemblig udi Sæternes 10 march Smør, Lij 1/2 Løb Hiertaas 1/2 løb, som paa tinget blef opbøden at bøxlis, Kidøen 6 march, Swaberg 12 march, KoursWold 18 march intet Korn dette aar Aulet. Kielbiu 1 løb 2 pund 15 march ligesaa intet Korn Aulet. Undal 1 pund, Biørnebotnen 12 march, Lund 1 pund Nedre Berge 12 march, Øfre Berge 1 pund 6 march Neerdal 2 pund 16 march, Store Nordal 2 pund, Swardal 16 march, den anden part udi Samme Jord som er 1 pund 6 march, er Vel saad men dette aar slet intet Korn aulet, Fosdal 2 pund, er och saaed mens aldels intet Korn faaet igien.

Herom LaugRettet eedlig forKlarede at det Sig Saaledis i Sandhed med disse ofvenbem/el/te Jorder forholder, det de och med deris boemercher til tingsWidne gierne Vil tilstaa och beKrefte.

1706: 152

Hernest bleVe ny LaugRettismend udnefnte til Rettens betiening nest tilstundende aar 1707 nemblig, Jacob i Miømen, Elling Miømen Hans i Miømen, Anders Koxøen, Johannes Laers/en Birchenæs, Niels Eide \Ole Gryten och/ Elling KnarreWiigen, Som allene er ny tiltagen, och hafver betimelig for Laugmanden at aflegge Sin LaugrettisEed til Rettens fornødne betiening.

Herefter blef och læst och af LaugRettet forSeglet it Odelsmantal om Jordegodset udi dette Schibrede til beKreftelse om dets rigtighed

Dermed dette ting er endt och opsagd.

Anno 1706 d/en 28. och 29. Octobr/is Er almindeligt Høste Schatte och Sageting Holden paa Remme udi Allenfits Schibrede, med Samme Schibredis tilstede Werende Almue, nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad med Bøyde Lensmanden *ElleWe Mundal, och LaugRettismend Thomas Øfstegaard, *ElleVe Mitgaard, Rasmus Hosdal, Peder Ryland, Børge Ryland, Joen Sletten, Ole Beraas och Johannes Øfstegaard.

Da efter at retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged War Sat, och tilstede Werende Almue formanet til Edruelighed freed och Schichelighed, medens Retten och tinget Warede, Er dernest læst efter-antegnede brefve, som her fremKom at læsis nemblig.

Jacob Brun Borgere udi Bergen, hans udgifne SchiødebreV eller transport til Welbyrd/ige fru Oberstinde <HelVig> Møllerups paa den gaard Fladøen \med huse fæ och qVeg/ Som hand Sig paa Auction tilkiøbt haVer d/en 1. Febr/uarij 1705 Dateret Berg/en d/en 26. Febr/uarij 1706 til Witterlighed underSchreVet af Welb/yrdige H/er/r Cammer Raad Mohrsen och Auctions SchriVeren Jens Madsen Bech.

Noch her tingliust \ S/a/l/ig/ / Lilienschiolds ArVingers odelsRet och pengemangels forfald, ligesom til nest förrige Høsteting dette aar.

1706: 152b

D/en 29. Octobr/is blef Sagerne foretagen som til dette ting War indstefnt, och fremkom da først

Ole Oderaas Hafde Stefnt Søneve Oxe for een trøye af Sort Klæde to Rixdaler Werd, Som hun hos ham har faaet, och derpaa ichun betalt ham 1 Rixdaler och som hun indeholder ham den anden Rixdaler imod deris forliig, paastaar hand Schadisløs dom ofver hende til namb och Exsecution efter Loven

Baste Remme møtte paa SøneVe Oxis mands Ole Oxis Wegne och sagde at Ole Oxe lovede at Wilde betale Ole Oderaas sin resterende daler til all tache, saa snart hand Kand faa penge

Afsagd

SøneWe Oxe eller hendis mand Ole Oxe som Wed Baste Remme har her for Retten ladet tilstaa det Schyldige nemblig 1 Rixdlr, bør samme Rixdaler til citanten Schadisløs betale, med 2 march dansche til Dato forVolte omKostning alt inden fembten dage under namb och Exsecut/ion efter Loven

Hernest bleV udnefnte ny Laugrettismend til Rettens betiening nest tilstundende aar 1707 nemblig Børge Grødtvet, Arne GierWiig Ole GierWiig, Ole Nielsen Tweiten, Ole Simens/en Jisdal, Niels Aase, alle gamble mend, Noch ny och unge mend Mogns Rasmus/en Hopland, och Laers Tweten, Som hafver sig betimelig hos Laugmanden at indstille om deris Laugrettis eed at gjøre til Rettens betienings fornødenhed.

Som ingen flere med nogen sager efter lydelig paraabelse fremkom, er dette ting hermed endt och opsagd

Anno 1706 d/en 2 och 3 *Octobr/is (november) Er Almindeligt Høste Schatte och Sageting Holden paa Eide tingsted udi Echanger Schibrede, med

1706: 153

tilstede Werende Almue, nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med bøyde Lensmanden Iver Esem, och Laugrettismend, Ole Fyllingsnæs, Niels Hielmaas, Rasmus Myren, Ole Høyland, Christen Høyland, Laers Øfre Echanger, Johannes Fyllingsnæs, och Johannes Olsen Fyllingen.

Da eftterat Retten War af fogden Sat och Almuen formanet til edruelighed fred och Schichelighed medens tinget och Retten Warede, blef først læst efttertegnede breve som

fremkom at læsis nemblig.

Madame Maren Søfrensdatters S/a/l/ig/ Arnoldi de Finis udgifne Schiøde til Anders Aschildsen Totland hans hustru och arvinger paa 1 pund Smør och 20 *Kand malt udi den gaard Totland i Echanger Schibrede Dateret Phanø d/en 24. Martij 1706.

Noch til dette ting, lyst S/a/l/ig/ Amptm/and Hans LilienSchiolds arWingers odelsløsnings Ret, och pengemangels forfald, nemblig til alt deris S/a/l/ig/ faders afhente Jordegods i dette Schibred,

Noch læst Madame Maren Søfrendatter S/a/l/ig/ de Finis udgifne Schiødebrev til Anders Eide och Joen Echanger paa 1 pund Smør och 20 Kander Malts leye udi dend gaard Totland i Echanger Schibrede Dateret d/en 24. Martij 1706.

Noch læst Madame Else Chatrine S/a/l/ig/ Wolpmands udgifne bøxelseddel til Magne Olsen paa 1/2 løb Smør och 1/4 deel tynde Malt udi dend gaard Aschewiigen i Echanger Schibrede Dateret Bergen d/en 3. Octobr/is 1706 denne person har tient for reserve Soldat, och er formedelst vanførhed i hans been casseret och een anden i hans Sted Schreven, som Almuen testerede,

Noch læst Niels Aasgaards och Johannes Famestads udgivne Schiøde til Ole Joensen Fieldschaalnes paa den gaard Heigertvet i Echanger Schibred Schyldende aarlig 1 pund Smør och 1/2 tynde malt, Dat/eret Eide d/en 2 Octob/ris 1706.

1706: 153b

Hermest bleWe Sagerne paaraabte och fremkom først

Ole och Knud \och Laers Nedre/ Helleland paa Modalen Som Hafde Stefnt hin anden formedelst den eene Schulle Komme den anden for nær med Schougerhugst, udi deris march, som dog er deelt ey allene med gammel Kiendeligt Schiffte, hvor til ochsaa ere gamble Widne nemblig Anders i Nipen, Iver i Botne och Haldor Nielsen, mens ochsaa for Kort tid siden med Lensmanden och mend eftterseet och udWiist, Eftter hvilchet Schiel och Schiffte Ole Nedre Helleland gjerne har Villet Rette sig, men Klager sig derimod, af Knud och de andre besynderlig \av/ Laers Nedre Helleland at forurettis, idet de bemægter sig med hugster och næverflaaen paa hans deel, och iche Vil taale det samme igien af hannem paa deris deel.

Om denne Striid de Wed dannemends mellemhandling for Retten bleve saaledis foreenede nemblig Ole och Knud mellem Sig at hver af dennem ubehindret af den anden, Schal nyde och beholde sin deel ok Schougetey eftter de gamble Schiffter, Som Anders i Nipen gjorde følgende forKlaring om, nemblig, fra AlKraaen op i dend Svarte Swa i den lange toen er Ole Sin deel paa den Nordre siden och Laers Sin deel paa den Syndre Siden Mens paa den \nordre/ side som Ole har sin part har Knud och sin deel som er fureschougen och Løwschougen hører Ole til; herom de for Retten foreenede sig, at Ole hereftter schal nyde och hafve timmer til sine huusis fornødenhed udaf fureschougen, derimod Knud Schal have af Olis Løfschoug Saamegit til fornødenhed som hand Kand Wed lige holde sine tvende Løer i Kollebotnen, och hesieWed Schal de hugge ligt imod hin anden paa begge Sider, Och om Eenebachen Schal och hereftter blive eftter gammelt Schiffte.

1706: 154

Och om Sæterbotnen forKlarede Anders i Nipen at dend alle tider har tilhørt Olis part allene den Knud ochsaa tilstoed hannem, ellers lovede de nu paa begge sider herefter at *beene och føye hin anden i all fredelig maade, och iche lade sig Raade eller forføre af Laers til nogen uret eller ufred, Saasom hand altid har veret een begynder til ueenighed, hvorfor hand och denne gang har absenteret fra tinget, denne forening de for Retten lovede herefter ubrødelig at holde, och derpaa gave hin anden deris hender, och hvilchen som nu først bryder mod denne forliig, Schal straffis som een ufredelig och oprørsch naboe.

Magne Olsen Ascheviig och Anders Eide paa Brite Siuversdatter Aschewiigs formynderis Laers Ascheviigens och Laers Ytre Eidis vegne fremkom for Retten och forKlarede och Samtychede med hin anden denne contract, at Brite Siufversdatter, som er noget vanfør Schal herefter frembdeelis hafve sin lifsophold til føde och Klæder hos Magne Olsen \paa Ascheviig/ Saalenge hand leWer, och hvis (det som) hendis midler Kand Wære Schal imidlertid Wære inde hos hendis moder Anne AscheWiig, som nu Schal Vere Magne Olsens qvinde, Saa Magne loved at handle Vel och forsvarlig med hende i alle maade, derpaa hand til Stadfestelse for Retten gav Anders Eide sin haand, dette ubrødelig at holde och efterKomme.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsWidne om efterSchrevne øde Jorder her udi Schibredet nemblig udi Næsbø 2 pund, Som nu igien paa tinget blef opbøden for Landschyld frihed ligesaa bøxelfri om nogen Var som den Vilde antage, ligesaa blef och Enchens part 1 pund opbøden.

1706: 154b

Noch øde udi Nedre Aas 22 1/2 march, Røe 8 1/4 march Klev 1/2 løb 27 march, Myre 21 march, Hauge 1 pund 5 1/4 march

Herom Laugrettet \eedlig/ forKlarede att alt dette gods her udi Schibredet dette aar er øde och usaad.

Bøyde Lensmanden Iver Esem Hafde Stefnt Ole Hansen Weeland, fordi hand uden forlov har flaad never udi hans Schoug strax Ved hans bøgaard, som hand nødig Wilde miste, derfor at lide domb til straf efter loven och betale Schaden och onKostning igien.

Ole Hansen Weeland møtte for Retten och tilstoed at hafve flaad och losset 3 nefrer udi Lensmandens Schoug, och som der laage nogle løse nevrer flaad tage hand den med, och bar hiem til sit.

Lensmanden derimod sagde hand hafde losset never af femb træer, foruden det løse han tog.

Johannes Toftt møtte och Widnede med Iver Esem, at hand fant Ole Weeland samme tid udi Schougen med denne flaade never.

Afsagd.

Denne sag gifvis Rum til neste ting om parterne imidlertid Kand blive forliigte ellers Schal da gifvis dom i Sagen.

Hernest Som ingen Sager mere efter paaraabelse fremkom, blef eftterschrefne LaugRettismend udnevnt til Rettens betiening nest Kommende aar 1707 nemblig, Niels Aasgaard, Amun Indre Hindenæs, Ole Indre Hindenæs, och Ole Anders/en Indre Hindnæs, Ole Dyrdal, Knud Wæland, Niels Øfre Røe och ung mand Iver Hope, Som har betimelig Sig hos Laugmanden at indstille om sin Laugrettis Eed at gjøre til Rettens betienings fornødenhed.

Anno 1706 d/en 3 och 4 Novembr/is Er Almindeligt Høste Schatte och Sageting Holden paa HorsHofde tingsted udi Hosanger Schibrede med tilstede Verende Almue, nærWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med bøyde Lensmanden Rasmus Hanistvet och Laugrettismend Amun Hustruli Ole Nordre Mielstad, Aschild Mieldstad, Erich Mieldstad, Johannes Herland, Mogns Herland Jacob Rachnæs och Ole Bircheland;

Da efterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat och Almuen formanet til Edruelighed fred och Schichelighed medens tinget och Retten Varede

Loed Johannes Rachnæs offentlig liuse och tillKiendegifve, at hand hafde laant for nogle aar siden Jacob Øfsthuus efter hans instendige begier penge 40 Rixdlr til at Kiøbe sin nu paaboende Jord, hvilche bem/el/te Jacob ey endnu har tilbage levert och betalt, hvorfor Johannes Rachnæs dette nu offentlig lod publicere at Jacob Øfsthuus*-huus herefter maa och bør Svare til Renter deraf Schadisløs fra denne dag.

S/a/l/ig/ Amptmand Hans Lilienschiolds arvinger Bendix, Uldrich och Svaageren Kobroe loed och til dette ting liuse deris odels Løsnings ret och nu pengemangels forfald, til deris S/a/l/ig/ faders afhente Jordegods her udi Schibredet.

Hernest bleWe Sagerne paaraabte om nogen til dette ting war indstefnte, och fremkom

Johannes Knudsen Elviigbotnen hafde stefnt Brite Olsdatter fordi hun nestleden vaar har taget af hannem festepenge paa haanden 8 s/chilling paa half tieniste dette aar, hvorfor hun Schulle have løn 3 march penge och halfve Klæder Som beløber efter Landswiis 1 Rixdaler, och altschiønt han har fostret samme pige op fra barnsbeen

1706: 155b

och hun taget festepenge paa haanden, er hun dog gaaen fra hannem och taget tieniste hos Steffen Heldal, ti paastaar hand dom ofver hende til straf efter Loven.

Brite Olsdatter møtte for Retten, och negtede iche at hun io hafde faaet de 8 schilling af citantens qvinde, som hun Sagde, hun gav hende iche Som gudspenge paa nogen tieniste, mens ellers, hvorfor hun tachede hende, men tenchte iche det Schulle Vere paa tieniste, *og pengene beholt hun.

Johannes Knudsen erbøed sin Eed at de 8 s/chilling var hende gifven til gudspenge paa tienisten

Afsagd

Som citanten har opfostret Brite Olsdatter fra barnsbeen och giort Wel mod hende, och hun iche Kand negte jo at hafve bekom/m/et de 8 s/chilling af citantens qvinde, och dem beholt, hvorom citanten erbyder Sin Eed, at de 8 Schilling er gifven hende til festepenge Ti seeis iche Rettere end Brite Olsdatter War pligtig at blive och udholde denne tieniste hos citanten, men som hun er gaaen derfra til een anden, saa dømmis for Ret, at hun efter lovens 3 bogs 21 Cap/itul 14 Art/icul bør først betale til citanten de 8 schill/ing festepenge igien, och derforuden fierde parten af den løn hun Schulle haft som beløber til 2 march 4 s/chilling noch forvolte

omKostning til Dato 1 march 14 s/chilling tilsammen penge 4 march 10 s/chilling alt inden fembten dage under Exsecution.

Flere Sager fantis icke, eller sig efter lydelig paaRaabelse fremstillede, Som hawde at gaa i Rette.

1706: 156

Ti blev udnefnte Laugrettismend till Rettens betiening her udi Schibredet, nest tilstundende aar 1707 nemblig, Ole Miøs, Arne Røsland, Ole Aasem, Peder Aasem, Hans Aasem, Gundmun Miøs, och unge mend nemblig Unge Ole Miøs, och Ole Hole som Sig hos Laugmanden betimelig haver at indstille och deris Laurettis eed giøre.

Hermed er dette ting Endt och opsagd.

Anno 1706 d/en 5 och 6 Novembr/is Er Almindeligt Høste Schatte och Sageting Holden paa Reista tingsted med Mielde Schibreds tilstede Werende Almue, nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med Bøyde Lensmanden Johannes Øfste Mielde, och Laugrettismend Ole Eide, Niels Aschelands, Niels Mognsen Reistad Baste Johansen Reista, Laers Johansen Houge udi Niels Burchelands Sted Baste Mogns/en Reista Johannes Erichsen Houge och Laers Halland.

Da efterter Retten War af Kongl/ig Maj/este/ts foged Sat, och Almuen formanet til Edruelighed fred och Schichelighed medens tinget och Retten Varede blev læste de breWe som frem kom at læsis sc: (altså, d.v.s.)

Fru Mariæ Macodij udgivne bøkelseddel til een Soldat Tosten Joensen paa 2 pund och 6 march Smør <og 1/2 ty/nde malt> udi dend Jord Watle i Mielde Schibrede, Dateret Berg/en d/en 17. April 1705 denne Soldat hafde Sin Chefs Schriftlige beWilling at bøkse, dat/eret 5. Martj 1705.

Noch læst David Marcusens Borger udi Bergen udgivne transport til Mons/ieu/r Jacob Jacobs/en Widing paa *paa Hans Giertsens udgivne pante obligation, dat/eret <1702 d/en 26 Julij> for 29 Rixdlr, pantsat gaarden Nordre Kleppe her udi Schibredet beliggende intil betaling Schier denne transport var Dateret Bergen d/en 6. Julij 1706

1706: 156b

Endnu læst Kari Ellingsdatter Hougis udgivne Schiødebrev til hendis Søn Elling Erichsen paa 19 1/2 march Smør och een Kande malts Leye af hendis egen part udi Jorden Houge, Daterit paa Reistad d/en 5. Novemb/ris 1706.

Hernest blev sagerne som til dette ting Vare paaraabte, och fremKom først.

Niels Peders/en *Hiermunds fuldmegtig Nicolaj med Sin contrapart Knud Mele, som til seeniste Sommersting hafde Sag om 2 Rixdlr med hin anden, och forKlarede parterne at de Vare alt

forligte, hvor Ved dend sag er endt och ude.

Baste Hartvet \och Brite Hartvet/ och Johannes Weaa forklarede ochsaa om deris till seeniste Sommersting mellem Verend Sag om utilbørlig Schougehugster at Were Wenligen forliigte, hvor Ved ochsaa denne sag er ude, saasom derunder iche nogen Kongeboed Kunde udfindis.

Thomas Sundland paa sin egen Vegne och Johannes Hafre och Jens Hunhammer paa deris Stalbrødris de 8 Laugrettismends Vegne hafde til dette ting indstefnt Mag/ister Niels Hierman efter førriige tiltale til nestleden Sommerting om fornyelsis erlangelse paa dend ergangne Lautingsdomb d/en 30. Sept/embris 1695 til namb och Exsecution paa den da tildømbte och endnu ubetalte omKostning Schadisløs med hvis omKostninger nu siden til denne fornyelsis domb ere forVolte.

Herom hafde och Kongl/ig Maj/este/ts foged tillige stefnt Mag/ister Hierman, at lide domb til boed efter Lovens 1 bogs 22 Cap/itul 14 Art/icul formedelst Samme Laugtingsdomb, iche tilforn betimelig af Mag/ister Hierman er efterkommet och efterlevet, fogd/ens Stefn/emaal blef \og/ læst.

Thomas Sundland, Johannes Havre, och Jens Hunhammer møtte alle personlig i Rette, och refe-

1706: 157

rerede sig, til dend forhen i Rette lagde Laugtingsdomb, Sampt deris Stefnemaal och giorte i Rette settelse, och begierede nu een domb.

Paa dend ærværdige mand Mag/ister Niels Hiermans Wegne møtte for Retten Niels Ascheland, som efter hans Sogneprestis Mag/ister Hiermands Schriftlige begier, fremblagde *oksa een original af samme Laugtingsdomb, under hvis final Mag/ister Hierman Self med egen haand hafde paategnet Sit Svar och meening med denne Sag och tiltale som blef læst *X och Var dett af den indhold at Tomas Sundland Schulde have givet hannem sine præntioner efter denne domb efter.

Hvilchet Thomas Sundland for Retten aldeelis benegtede, och erbøed sin Eed derpaa, at hand dette aldrig har giort eller sambtycht, men sagde dette Var Mag/ister Hiermands egen paafund uden all beWiislighed, eller Ret sandhed.

Niels Ascheland fremblagde 6 schilling efter Mag/ister Hiermans begier, for hans Svar Var Schrevet paa dommen, i steden for Stemplet papier, hvilche fogden henlagde til de fattige fordi Mag/ister Hierman uden Rettens tilladelse imod Loven instillede Ved sit Svar een ulougformig Eed.

Parterne paa alle sider bleve tilspurt om de Widere hafde at fremføre eller i Rette legge, dertil de Svarede ney.

Fogden repeterede sin førriige paastand och begierede een Laugmessig domb.

Afsagd.

Dend af Thomas Sundland i Rette lagde och her for Retten til fornyelse indstefnte, uSvechede, respective Lautingsdomb, passeret d/en 30. Sept/embris 1695 tilfinder dend hederlige och Wellærde

1706: 157b

mand Mag/ister Niels Hierman at betale til Thomas Sundland udi omKostning penge 9 Rixdaler och til de 8 Laugrettismend, som Retten med underdommere havde betient, hver 3 march Som er 4 Rixdlr, derpaa Thomas Sundland for sin part, SaaVelsom Jens Hunhammer, \og/ Johannes

Havre paa Samptlige Laugrettets Wegne for deris part, nu paastaar een fornyelsis domb ofver Mag/ister Hierman til Schadisløs betaling under Exsecution efter Loven, eftersom Velb/emelte Mag/ister Hierman, samme domb hidintil iche udi mindelighed har efterlevet och fyldist gjort

Herom Kongl/ig Maj/este/ts \foged/ ochsaa har Stefnt han/n/em och gjør mod ham præntion efter Lovens 1 bogs 22 Cap/itul 14 Art/icul formedelst hand iche betimelig har Rettet for sig, efter forelagde tid udi samme domb, Som var fembten dager efter dend Var afsagd.

Derimod Mag/ister Hierman ey andet haver til disse præntioners modsettelse, end allene fremsent her udi Retten Wed Niels Ascheland een original gienpart af samme ofvenmelte Laugtingsdomb, under hvis Final, Magister Hierman Self, har behaget med sin egen haand at Schrive, at Thomas Sundland med hannem om denne sag Schulde veret forligt och givet ham de 9 Rixdaler, som dommen hannem tilholder at betale. Men Som Thomas Sundland derimod her for Retten aldellis har gjort benegtelse, och sin Eed derpaa erbødet at hand saadan Sin Ret eller tildømbte penger aldrig til Mag/ister Niels Hierman har givet eller eftergivet; Mag/ister Niels Hierman det samme iche heller i nogen deel

1706: 158

loulig Kand gotgiøre eller beViise, Saa Kand Mag/ister Hiermans her for Retten fremstillede och paa dend bemelte Lautingsdomb ulouformigen med egen haand antegnede Svar iche ansees hannem til nogen befrielse imod denne tiltale, Mens dend i Rette lagde Laugtingsdomb fornyis herVed Saaledis, och dømmis for Ret, at dend ærWerd/ige mand Mag/ister Niels Hiermand bør efter samme Laugtingsdombs tilhold betale til Thomas Sundland de paastefnte 9 Rixdaler med 4 march til Dato forVolte omKostning, och til Laugrettismendene de 4 Rixdaler med 2 march til Dato forVolte omKostning, alt Schadisløs inden 15 dage under namb och Exsecution efter Loven,

Och som Mag/ister Niels Hierman udi saa lang tid Siden den respective Laugtingsdombs foreleggelse iche har Rettet for sig, och dommen fyldistgiort, Saa Kand iche forbigaais at følge fogdens paastand efter Lovens 1 bog 22 Cap/itul 14 Art/icul herudinden SaaWit, at Mag/ister Hierman dømmis derfor at betale och bøde til Kongen trende lod Sølf, alt inden dend forelagde tid som forbemelt, under Exsecut/ion efter Loven.

Berent Uldrich hafde Wed fuldmagt til Jacob Herslov, ladet instefne Christopher Hierman Klocher til Hougs for gield 11 Rixdaler laante penge efter hans egen missive och haands beviis derom at lide domb til Schadisløs betaling med forWolte omKostninger.

Christopher Hierman møtte i egen person for Retten och tilstoed gielden rigtig at Were, och loWede at Wille med leylighed *betaledede det, men beKlagede at hans leylighed nu iche Var dertil,

1706: 158b

Afsagd

De paastefnte och af Christopher Hierman tilstaaede elleve Rixdaler, dømmis hand til at betale til citanten med 2 march omKostning \til Dato/ alt inden 15 dage under adfer efter Loven.

Jan GeVers Hafde Stefnt Mag/ister Niels Hiermand domb at lide til betaling Schadisløs for 4 Rixdlr 5 march 10 s/chilling, for bekostning til tinghold af mad och driche for Rettens middel udi Store Sandwiigen da Mag/ister Hierman hafde dend sag med det Løynagtige qvindfolch Maren Jacobsdatter til particular och Extraordinari ting Som der for samme sags Schyld Var

anordnet.

Magister Hierman møtte iche til denne sag at Svare ey heller nogen paa hans Vegne
Lensmanden afhiemlede Stefnemaalet Eedlig, Loulig och betimelig at Vere Mag/ister
Hierman anKyndiget.

Afsagd

Mag/ister Niels Hierman foreleggis om denne sag at tilsware, laudag til neste ting under saadan
falsmaal som loven byder.

Iwer Esem hafde til dette ting indstevnt Elling Solberg efter een ergangen bytingdomb d/en 12.
April 1706 at giøre Sig for Retten tilbørlig erclering for den haarde beschyldning, hand mod
hannem har giort for sin egen tilhørighe bielche, Som de har Weret udi proces om.

Elling Solberg møtte for Retten och stillede (stillede) Sig lydlig mod den ergangne domb
erchleringen at giøre, hvilchen hand

1706: 159

for Retten bekiente och frem sagde saaledis at hand paa Iwer Esem intet hafde at sige eller
Schylde i nogen maade, men Kiente ham for een ærlig och redelig mand i alle maader, och
fortrød hannem hvis uføye hand udi denne haftte proces, har med Sin ubetenchsomhed hannem
ibragt, hvorfor hand nu for Retten bad {han} Iver Esems fulmegtig Nicolaj Rasmus/en om
forladelse och lovede den ergangne bytingsdomb ochsaa udi de andre poster Willigen at Ville
fyldist giøre, och Iwer Esem tilfrids Stille.

Schipper Hans Hansen Hafde Stefnt Niels \ Erichs/en / Reistad och hans fader Erich Fyllingsnæs
til schadisløs betaling domb at lide for 6 Rixdaler efter deris egen undertegnede beviis paa 6
Schill/ings papier, som Jacob Herslov paa Citantens Wegne i rette lagde *X

Niels Reista møtte for Retten i egen person och begierede Dilation til neste ting, herimod sin
forKlaring at indgive.

Afsagd.

Dend begierte Dilation til neste ting beWilgis, om parterne midlertid Kand foreenis hvis iche
Schal da domb Schie.

Elling Solberg Hafde Stefnt Knud Mele efter førrig tiltale til nest leden Sommersting til
betaling och afClarering for deris mellemhaftte bygnings udleg och fortieniste, och refererede
sig til i Rette lagde Regning.

Knud Mæle møtte nu personlig i Rette och indgav mod Citanten Sin Contra Regning

Afsagd

Parternis regninger paa begge sider behøwer

1706: 159b

Ey allene tid til revision, mens och formedelst dessen urigtige anførsel och indwichling Een
nøysommere forKlaring och opliusning førend rettelig mellem parterne Kand regnis och lignis
hvad dend eene hos den anden med Rette bør och Kand tilkomme hvortil Lovens 1 bogs 5
Cap/itul 14 Articul anlediger, at til Saadan udregning \och liquidation/, maa tilforordnis
forstandige dannemend, Saa henViis parterne, at Søge fogdens befalning \herom/ til saadanne
dannemend, som paa Saadant brug Som dennem har Veret mellem Kand Were Kyndige, til
deris stridigheders ligning och liquidation hvilchet naar først Schied er och Widere \da/ for
Retten paatalis Schal endelig Vorde dømbt parterne mellem hvis ret Kand Were.

Bente Hansdatter Wed Jacob Herslov hafde til dette ting ladet indstevne opsidderne paa Gierstad, nemblig \Mogns och/ Anders Gierstad til fornyelsis domb och betalning paa een af Sorenschriveren Aboe in Anno 1701 til Høstetinget d/en 11. Novembr/is afsagde domb, ofver dennem hver nemblig Mogns til at betale 4 Rixdlr 1 march 6 s/chilling och Anders til betalning for 19 Rixdlr 1 march 15 s/chilling inden 15 dage efter Loven; derom Herslov fremblagde een rigtig videmeret extract af Abois tingprotocoll for samme aar, under Stiftt Amptmandens handschrovers Rasmus hand videmeret, hand paastoed och dom paa resterende LandSchyld siden til Dato.

Mogns och Anders Gierstad møtte personlig i rette, och Anders fremblagde een beWiis under Karen S/a/l/ig/ Blattis Haand, at hand hafde Clareret Sin Landschyld och tredietage til d/en 5. Martij 1695 och dermed formeente at afbeWiise det som Abois domb udKreWer.

1706: 160

Mogns Gierstad Hafde mod denne ofvenmelte Abois domb intet at Sige, eller nogen beViis der imod

Afsagd.

SaaWit Abois domb ofver Mogns Gierstad angaar da fornyis dend til betalning for de 4 Rixdlr 1 march 6 s/chilling Som Mogns Gierstad bør betale under Namb och Exsecution efter Loven med 2 1/2 march til Dato for Wolte omKostning. Mens med Anders Gierstad, Saasom Abois domb \over ham/ er meget Conditional, Angaaende qvittering fra Blat, och Anders Gierstad nu fremWiiser een qvittering fra Karen S/a/l/ig/ Blattis, Saa optagis denne sag med ham til neste ting, at mand midlertid hos citanten self, Kand nermere erKynde sig om denne tilstands rettest och Sandeste beschaffenhed.

Jacob Herslov paa Laers och Jens Rødlands Vegne udi Syndhorlehns fogderie Hafde Stefnt Elling Solberg domb at lide til Schadisløs betalning for 9 Rixdaler, hand dennem for afKiøbt tim/m/er Schal were Schyldig nok derforuden paastoed hand 2 Rixdlr for deris giorte reiser ok omKostning efter deris betalning.

Elling Solberg møtte for Retten och tilstoed de paastefnte 9 Rixdaler til citanterne Retmessig Schyldig at Were, och loWede betalning.

Afsagd

Efterdi Elling Solberg tilstaar gielden sc: (altså, d.v.s.) de paastefnte 9 Rixdaler til citanterne Retmessig Schyldig at Were, Saa dømmis hand til \dem/ at betale Samme 9 Rixdaler med halfanden Rixdaler omKostning for citanternis reise och udgifter til at Kreve och Søge deris betalning, och det inden 15 dage under namb och Exsecut/ion efter Loven.

Bøyd Lensmanden Johannis Øfste Mielde paa Elling Erichsens Wegne Hafde Steffnt Anders Røscheland efter førige tiltale til

1706: 160b

Nestleden Sommersting, om fuldKommen Leverantz for S/a/l/ig/ Aschild Røschelands børns tilKommende midler som hand har Veret formyndere for derom lensmanden nu refererede sig til sin forhen indgivne regning och paastand.

Anders Røscheland møtte udi egen person for Retten och indgav Sit Schriftlige Svar och indleg som och blef læst, *X

Parterne blefve for Retten {Raadet} tilRaadet om denne sag at foreenis, Som och Endelig

schiede for Retten saaledis Wed handebands løfte At Anders Røscheland Schal for alle citantens præntioner gifve och betale til \ S/a/l/ig/ / Aschild Røschelands børn och ArWinger penge tolf siger 12 Rixdaler, och det samme betale til først Kommende Waarting uden nogen Defect, och hvis hand samme sit løfte med betalningen til den tid iche schulle efterkomme da Schal sagen staa hannem aldelis aaben for ligesom denne forliig aldrig var Schied eller giort, men naar disse penge ere betalt Schal dend ny børnenis formynder Elling Erichsen derimod gifve hannem tilbørlig afkald och qvittering, for formynderSchabets forestaaelse och fuldKommen leverantz i alle maader. Hvormed denne sag aldeelis da er ophevet paa alle sider.

Och som ingen flere sager efter paaraabelse fremkom blev ny Laugrettismend udvalt til rettens betiening nest Stundende aar 1707 nembliq Baste Røscheland, Steffen Eide Baste Mognsen Reistad, Jens HunHammer, Johannes Hawre, Johannes Schaftun, Haldor Wichne och een ung mand Rasmus RongWe, Som Sig betimelig hos Laugmanden haver at indstille om Sin Laugrettis eed at giøre.

Hermed er dette ting endt och opsagd.

1706: 161

Anno 1706 d/en 8. och 9. Novembr/is Er almindeligt Høste Schatte och Sageting Holden paa Arne tingsted udi Arne Schibrede med tilstede Werende Almue nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad med bøyde Lensmanden Børge Selviigen och Laugrettismend Laers Aastvet, Mogns Flachtvet, Ole Westerlj, Johannes Tuenæstvet, Ole Taqvam udi Mogns Olsnæsis Sted, Tørris Ytre Arne, Jens Rødland och Erich Romslo.

Da eftter at Retten War sat och Almuen af fogden formanet til Edruelighed fred och Schichelighed den tid tinget och Retten Warede.

Hernest som ingen breVe at læsis fremkom blev tingliust S/a/l/ig/ Amptmand Hans Lilienschiolds børn och ArWingers Odelsløsningsret, och pengemangels forfald denne tid, til at indløse dend Welbemelte deris S/a/l/ig/ faders Jordegods Som her udi fogderiet och dette Schibrede beliggende Kand til nogen Vere Soldt och afhendt. Samme, børns och arVingers nafne, er til de foregaaende Høsteting i denne protocol nefnte.

Fogden opbød lydelig den gaard Melinge her udi Schibredet, om nogen dend til brugs vilde antage for bøxel och Landschyld frihed allene for at Svare Kongl/ig Schatter der af men ingen Sig indfant.

Hernest bleVe Sagerne paaraabt och foretagen och fremkom først.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde Stefnt Ole Jons/en Salhuus eftter förrige tiltale til nestleden Sommerting om tingsvidnis erlangelse derom for Ole blev oplæst fogdens Schriftlige Kaldseddel, hertil Var och Stefnt Barbra S/a/l/ig/ Johan Elertz til Vedermele.

Ole Jonsen Salhuus møtte nu udi egen person for Retten at Svare til sagen for sin egen person och paa Barbra Eilerts Wegne fremblagde hand hendis Svar Schriftlig, som blev læst. *X

1706: 161b

Dernest blef Eden for Ole Salhuus lydeligen af Loven oplæst, och hand med opragte fingre gjorde sin eed at Wilde sige sin sandhed i denne sag, om hvis (det som) hand er stefnt och Kand Vere Vidende och forKlarede derpaa at hand aldrig Ved af eller enten har hørt eller seet denne bøxelsedel, før hand nu for Retten er læst ey heller har hand nogen tid begiert af Barbra S/a/l/ig/ Johan Eilerts at bøxle Salhuus, mens hand har af hende forpagtet Salhuus nu omtrent 8 aars tid, och giVet hende aarlig i forpagtningspenge 30 Rixdaler, och forKlarede Ole, at hand aldrig har Svaret nogen Schyds eller tinghold lige med andre bynder ey heller haftt Widere at Svare til end allene til Barbra Eilertz hendis forpagtningspeng herom fogden begierte tingsvidne, som hannem iche Kunde Wegris.

Kongl/ig Maj/este/ts foget hafde ladet Stefne Jørgen QVame och Gregorius Toftt efter førriige tiltale och Seeniste afschied til nestleden Sommersting, formedelst begangen Slagsmaal paa hin anden at lide tilbørlig domb efter Loven, herom Var och til Vidne insteVnt Mogns Blindem och Jørgen Jordal.

De indstefnte Jørgen Qvame och Gregorius Toftt møtte personlig for Retten tillige med Vidnisbyrdene.

Gregorius Toftt forKlarede, och Kunde iche negte at hand och Jørgen QVame io hafde hin anden i haaret, och Slogist i Malene Doschers huus, men deris Slagsmaal Var iche ret stort.

Mogns Blindem efter aflagde bogered for Retten med sine opragte fingre, forKlarede, at Jørgen QVame, samme tid da Klammeriet Schiede

1706: 162

hafde først talt disse ord til Gregorius Toftt at hand iche War Wærd at sidde hos nogen Ærlig mand, hvilche ord dog attestanten iche hafde hørt af Jørgen QVame \Self/ før\end da/, mens hand da Self tilstoed at hand hafde sagt saadanne ord til Gregorius Toftt, och dette Var begyndelsen til deris Klammeri, och derpaa svarede Gregoris du Var iche Værd at Sidde med ærlig folch i SamqVem *for (før) du dette Kand beViise, derefter *Ragte (rårkte) de strax i hob at Slagis, men de Vare begge beschienchte, och een Soldat af gvarnisonen Schilte dem ad, da de holte hin anden i haaret, och hafde de samme tid Weret to togter sammen i haaret i Malene Doschers huus.

Jørgen Jordal fremstoed dernest och med Eed och opragte fingre gjorde sin eed at Ville sige sin <and>hed, och derpaa forKlarede hand om dette slagsmaal ligeledis som Mogns Blindem forhen forKlaret haVer eenstemmig i alle maade

Jørgen QVame sagde at hand intet Kand hugse til denne action.

Gregorius Toftt Kunde io iche Negte at det io saaledis var i alle maader tilgaaet som Vidnerne har forKlaret. Widere hafde iche parterne at frembføre.

Afsagd

Som Gregorius Toftt och Jørgen Qvame ey allene med Edtagne Widner nu ere overbeWiiste at de har Weret udi Klammerie och haardrag Sammen udi Maleene Doschers huus Mens det samme her for Retten iche heller Kundet benegte och modsige, Ti dømmis de derfor efter Lovens 6 bogs 7 Cap/itul 8 Articul Begge tillige at bøde \tilsammen/ til Kongen trende 6 lod sølf alt inden fembten dage under Namb och Exsecution efter LoWen.

1706: 162b

Niels Trengereid hafde stefnt Thomas Trengereid fordi hand Schal beschylt ham for at hand Schulde taget it lam fra Thomas, och solt det i byen. Herom Var stefnt til Widne Samuel Schulsta och Arne Schulstad, och paastoed citanten, at Thomas for saadan usandferdig beschyldning bør dømmis at lide tilbørlig efter Loven och bliVe een løgnere.

Thomas *Trengereid tillige med de indstefnte Widner, møtte alle personlig for Retten.

Thomas Trengereid negtede at hand iche har Schylt Niels self derfor, men sagde och tilstoed at hand hafde Schyldt hans datter derfor och sagde, hand hafde dog ingen Vidnisbyrd om denne gierning, mens meente at Wille med sin egen Eed beWiise hende denne gierning ofver.

Samuel Schulstad fremstoed och efter aflagde corporlig eed med opragte fingre forKlarede at hand \denne/ nestleden Sommer var paa Trengereide, och da hørde hand at Thomas beschylte Niels Trengereid for at hand Schulde taget it lam fra hannem och ført det til byen och Solt, och denne beschyldning sagde hand da iche om Nielsis datter, men \sagde det/ om och til Niels Self, Som Niels Strax Schiød til Vidne paa.

Derneft fremstoed Arne Schulstad och med opragte fingre gjorde sin eed at Vilde sige sin Sandhed, forKlarede derpaa at hand nestleden Sommer War i Selschab med Samuel Schulestad, da de Schulle gaa til Tuenæs om det forhør med presten, och da de Kom til Trengereid, hørte hand Samme ord af Thomas, at hand beschylte Niels for at han Schulde taget it lam fra ham och Solt det i byen, och forKla-

1706: 163

rede hand i det Øfrige eenstemmigen ligesom Samuel, och at Niels Trengereid samme tid Schiød dennem til Widne herom.

Thomas blev atter tilspurt om hand hafde nogen Widnisbyrd at gotgiøre denne sin haarde beschyldning med.

Al Almuen och Laugrettet gaf herforuden Niels Trengereide saadan got Schudsmaal, at hand har all sin tid Veret een stille fredsommelig och meget Schichelig mand, Som ingen mand nogen tid nogen fortred har tilføyet.

Fogden satte och i Rette mod Thomas Trengereide efter Loven, tilbørlig at lide.

Afsagd

Denne Sag optagis til neste ting, om parterne midlertid Kand foreenis, och dend forurettede tilbørlig tilfrids Stillis.

Niels Romsloe Hafde stefnt Erich Romslo fordi hand har Schylt hannem for een tyw, nu 6 uger omtrent før Sanct Johanni nestleden, herom hand hafde til Widne stefnt, Michel Tveiten saaoch Niels \Sognstad/ och Johannes Romsloe deris sandhed derom Wed saligheds eed at forKlare til dombs hendelse ofver Erich Romslo til Wedbørlig straf efter Loven.

Erich Romsloe møtte personlig for Retten, och Sagde at Niels Romslo hafde først Schieldt och beschylt hannem for, at hand hafde gaaet 14 dage mit i *teyene (teigane, d.v.s. slåtteteigane) med alt sit folch och staalet af de andris teyer, hand beraabte sig derom paa de samme Widner som Niels Romsloe hafde stefnt.

Hernest blev Eden for Widnerne oplæst, och fremstoed Michel Tveiten først, och aflagde Sin Eed paa at sige sin Sandhed \i denne sag/ forKlarede derpaa at hand Kom til Romsloe efter Niels Romsloe sin begier for at see paa it Schadefald, som

1706: 163b

War schied af fieldschree paa Nielsis ager och bøe och mens hand Var paa Gaarden Kom Niels och Erich Romsloe udi ord sammen, och hørte hand at Niels Sagde til Erich, du har gaaet 14

dage och *slaet paa de andris teyer, och derpaa Svarede Erich du har rapet mere til dig Kandsche end ieg har giort, mere sagde Michel sig iche at haVe hørt om den handel, ey heller at Kunde Vidne i denne sag.

Dernest fremstoed Johannes Romslo och nest Sin aflagde corporlig Eed forKlarede, at haVe hørt at Niels Sagde til Erich, du har gaaet <mit> udi Andris teyger och slaaet, derpaa Svared Erich, du schal bliVe een tyV til du det beViiser Kandsche du har rapet mere end ieg, mere sagde hand Sig iche at haVe hørt, eller Kunde Widne.

Niels Sognstad Var nu beschiencht och Kunde derfor iche til nogen Eed forsvarlig antagis.

Niels Romslo Sagde at Vilde beViise med Ole Mogns, och Johannes Romslo, at Erich har slaaet udi de andris Teyger, nemblig de samme mends.

Erich protesterede mod disse Widner før hand bliVer loulig stefnt dennem at anhøre, Sagde och, at om de har noget at Klage ofver hannem for forurettelse, formeener hand de iche Self maa Widne udi deris egen sag.

Afsagd.

Sagen giVis Rum til neste ting, at Niels Sognstad da igien Kand stefnis och møde Edruelig for retten Sit eedlige Widnisbyrd at aflegge, och dersom de Andre mend paa Romslo, noget ofver Erich Romslois adfær Kand have at Klage, Kand de det til Samme tid indsteVne och \loulig/ paatale, Ti een hver bør Klage och forfølge sin egen Sag, och om Niels Romsloe Kand Wide

1706: 164

sig nogen gyldige och loulige Widnisbyrd til at ofverbeViise Erich Romsloe dend sag, at hand hafver Slaaet mit ind udi de andris Teiger och forurettet dem, da bør hand ey allene loulig Stefne Saadanne Vidner, derom mer ochsaa Stefne Erich Romsloe loulig derom til gienmæle, Saa schal da nermere omgaaes i sagen hvad Ret Kand Were.

Jens Rødland Hafde Stefnt Mogns SelViigen som tilforn Var Lensmand her udi Schibredet domb at lide til at betale Kongens Schatter til førrige foged af gaarden Rødland for det aar 1701 och 1702 hans part tilsammen penge 6 Rixdaler 5 march 7 s/chilling och schaffe hannem derfor tilbørlig afschriftt och qvittering af fogden i sin bog, Saasom hand beViiser med Mogns Selviigens egen beWiis, at hand samme penge af citanten har opbaaret och bekommet til Schattens betaling derom hand samme beViis fremblagde *X fremViiste och sin bog at Vere uqVitteret och uClareret for samme aaringer.

Mogns SelViigs qVinde Kirsti SelWiig møtte och fremblagde een Seddel under fogdens Mas Holms haand til beViis allene, at for Rødland det aar 1702 er betalt 9 march danske Mens hafde iche beWiis for mere, och sagde hendis mand maa Vel haVe betalt det øfrige mens beViisen derfor bort Kommen.

Afsagd

Mogns SelViigen, som med sin haand ofverbeViisis at hafve anammet af Jens Rødland for de aar 1701 och 1702 penge til gaardens Schatters afKlarering hos fogden penge 6 Rixdlr 5 march 7 s/chilling och iche afbeWiiser mere derfor til fogden at have erlagt och betalt end 1 Rixdlr 3 march danske

1706: 164b

bør enten forschaffe citanten Jens Rødland fogdens afschrifning och qvittantz udi sin bog for de øfrige 5 Rixdlr 2 march 7 s/chilling eller och betale samme penge tilbage til Jens Rødland och giVe hannem 2 1/2 march omKostning til Dato alt inden fembten dage under namb och

Exsecution efter Loven.

Steffen Daniels/en Flachtvet, hafde Stefnt Steffen Jacobs/en Flachtvet, fordi hand Schall hugget uloulig och flaad neVer udi citantens Schoug och Schamferet Schougen citanten uafvidende och uden hans minde derfor at lide tilbørlig domb och straf efter Loven, herom Var Stefnt til Widne Rasmus Hitland och Amun Flachtvet, som har seet den nedhugne Schoug.

Steffen Jacobs/en *Flachtves Søn Halsteen møtte paa sin faders Wegne, och sagde hans forfald at hand var saa Svag, hand var iche god for denne gang at Komme til ting.

Afsagd

Efterdi Steffen Jacobsen denne gang tilkiendegiver sit forfald, Saa foreleggis hannem Laudag til neste ting at møde och til sagen at Svare, ok om parterne disforinden iche Kand udi mindelighed foreenis Kand Widnerne da igien tillige indstefnis Saa Schal udi sagen omgaais och Kiendis hvis Ret Kand Were.

Hernest som ingen flere sager War blefv efterschrefne Laugrettismend udnevnte til Rettens betiening, nestKommende aar 1707 nemblig Børge Houchedal, och Laers StaVenæs Som ere unge mend, och haVer betimelig

1706: 165

Sig hos Laugmanden \at/ indstille om deris LaugRettis Eed at aflegge. De andre Sex ere gamble mend nemblig Johannes Tuenæs, Ole Tuenæs, Iwer Tuenæstvet, Jens Toftt, Gregorius Lij, och Iwer Espeli.

Noch udnefnte fogden til Rettens fornødenhed udi Sandviigen disse tvende nemblig Hans Pedersen Reebslager, och Rasmus Reebslager, som och maa aflegge deris LaugRettis eed hos Laugmanden.

Anno 1706 d/en 4. Decembr/is Er efter Kongl/ig Maj/este/ts fogeds S/igneu/r Søfren Glads berammelse ordinarie Aars \Høste/ting, Som SedWanligt, Holden udi Store SandViigen, med Sandviigs Almue, nerVerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad med Bøyde Lensmanden af Arne Schibrede Børge Sælviigen och Laugrettismend af samme Schibrede, nemblig Mogns FlachtVet, Laers AastVet, Ole Westerlij, Johannes TuenæstVet, Erich Romsloe, Erich Almaas, IVer Espeli och Mogns Blindem.

Da efterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged Var sat, blef Sagerne som her War indstefnte strax foretagne, och fremkom først,

Jacob Hinsch, Som hafde stefnt Knud Nielsen Alføen for grundeleye, huushyre och fløtningspenge tilsammen, 7 Rixdlr 4 march 8 s/chilling.

Knud Nielsen, møtte iche ey heller nogen paa hans Wegne.

Lensmanden forKlarede, at hand med Jens Rødland herom hafde Stefnt ham for 14 dage siden, och da Svarede Knud, at hand forleden aar til høsteting var stefnt om dette samme och mere, och hafver hand siden betalt citanten efter samme domb, mens for dette

1706: 165b

Kraf er hand da bleVen frikiendt.

Jacob Hinsch tilstoed Self at Knud Nielsen hafver betalt hannem de 6 Rixdlr 8 s/chilling efter den seniste ergangne domb til nestleden høsteting.

Afsagd

Som Jacob Hinsch tilstaar at Knud Nielsen har fyldistgiort och betalt hannem efter seeniste ergangne domb til nest leden aars høsteting, och Knud Nielsen befindis da, Ved samme domb, for det øfrige Jacob Hinschis Kraf, som er det samme hand nu atter haVer stefnt om, at Vere fri dømbt, Saa forbliVer det Ved samme domb, at Knud Nielsen Kiendis fri for dend øfrige Jacob Hinschis ubeViislige Søgning och tiltale.

Johanne S/a/l/ig/ Herman Wulfis hafde stefnt Jacob Hinsch til schadisløs betalning domb at lide for Resterende \Schyldig/ 6 Rixdlr 5 march 10 s/chilling efter indlagde Regning Wed hendis Svaager Christen Søfrensen, som paa hendis Vegne møtte i Rette och paastoed een domb herpaa.

Jacon Hinsch møtte personlig i Rette och Svarede til stefnemaalet och i Rette lagde regning, som lydelig bleV læst, at hand intet af det anførte Widere tilstoed end de 3 march 2 schill/ing ølschyld, saaoch tinKanden, som for 2 Rixdlr er anført, men hand Kunde iche Wide om den Kunde Være to Rixdaler Wert, ellers Vilde hand betale den efter sit værdig. Det øfrige af KraVet erbød Hinsch at giøre sin Eed paa, at hand det iche War Schyldig, eller afviiste, det Kraf hvilchet och af Retten for got blef anseet

1706: 166

at Hinsch derfor \sig/ med sin benegtelsis Eed Kunde befrie, som hand och for Retten giorde.

Citanten paastoed een schadisløs domb paa det øfrige, Som er enten een god tin Kande paa 4 potter igien, eller och betalning derfor 2 Rixdaler, for det andet paa de 3 march 2 schill/ing ølschyld, tillige med denne til processen foraarsagede omKostning Schadisløs, efttersom hand dette udi mindelighed iche mere end det andet har Vildet fornøye.

Afsagd.

Alt det som Jacob Hinsch med sin benegtelsis eed mod citantens i Rette lagde Krafseddel, har *purgeret sig for, blifver hand fridømbt for at betale, Mens det øfrige nemblig de 3 march 2 s/chilling ølschyld, saaVelsom tinKanden, som hand her for Retten tilstaar at haVe faaet och at Vere Schyldig for, det tildømmis hand saaledis til citanten at betale, nemblig Ølschylden med penge 3 march 2 s/chilling och dersom hand iche Kand forschaffe citantinden sin egen \tin/Kande igien, eller och een anden af got tin lige god paa 4 potter stoer, da bør hand dend och betale med Rede penge 2 Rixdaler, Sampt for dette Stefnemaals och processis omKostning til Dato 2 1/2 march dansche alt Schadisløs inden fembten dage under namb och Exsec/ution efter Loven.

1706

1707

1707: 166b

Anno 1707 d/en 30. Maj Er paa S/igneu/r Thomas Buschis och Eleazar Christensens ansøgning, efter Fogdens S/igneu/r Søfren Glads opnefnelse til Sex Laurettismend efter foregaaende forbud och paafølgende fembte Stefne efter Loven, udi een Sag och twistighed mellem de ofvenmelte Sagsøgere och citanter paa dend Eene Side, och Schipper Jan Wellomsens Hustru Elisabet *(ope rum) paa den anden Side /: angaaende it bolwerchis nedleggelse af bemelte Elisabet Jan Wellomsens til pachboders paabygning paa den nordre side af Thomæ Buschis forhen opsatte Søboder, hvorWed citanterne Siuntis, at Elisabet Jan Wellomsens, Wed hendis udWiisning til bolwerchets nedleggelse Wil Komme dennem fornær, och til alt for stoer præjudice Wed deris indfart :/ it particular ting och Ret Sat och holden paa aasteden i Store SandWiigen, da nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foget S/igneu/r Søfren Glad med Laugrettismend, Hans Pedersen och Rasmus Ingelbertsen Reebslagere i SandWiigen, Børge SelViigen, Niels Hiorteland, Mogns FlagtWet, och Jørgen Jordal,

Da efterat Retten af fogden War sat Fremstillede sig først citanterne Thomas Busch och Eleazar Christensens qvinde Ciciliæ IdeWarts, paa den anden side møtte ochsaa Elisabet Jan Wellomsens, och Paa den ærværdige mands H/er/r Christopher Gaarmands Wegne fremstillede sig S/igneu/r Jacob Købke, som blef tilspurt om sin fuldmagt hertil fra Jordeyeren H/er/r Christopher Gaarmand dertil hand Swarede at hand ingen Schriftlig fuldmagt hafde, ey heller nogen missive fra H/er/r Christopher herom, mens mødte alligeVel paa hans Wegne och Wilde Svare til Stefnemaalet och sagde end Widere, at hand gav Elisabet *Johan Wellomsens forloV at bygge sine boder for citanternis boder och nøsters dørre, saasom hand sagde at Thomas Busch hafde intaget och bebyggt mere grund, end hannem Var tillat.

1707: 167

Och som H/er/r Christopher iche War hiemme men udi loulig forfald \i Hardanger/ møtte hand paa hans Wegne.

Thomas Busch herimod protesterede och iche Wilde antage Jacob Købke som fuldmegtig, efterdi hand iche hafde nogen Schriftlig och efterretlig fulmagt fra grundeherren, och Som denne Thomas Buschis paastand er conform med Loven, Saa Kunde ieg dend iche frafalde, och derfor S/igneu/r Jacob Købke Som fuldmegtig denne sinde iche antage, før hand sig med bedre Schriftlig ordre eller fuldmagt faar forsiunet.

Mattias Hougsdal paa bygningsmendenis Wegne møtte ochsaa for Retten.

Citanterne fremlagde dernest, først Kongl/ig Maj/este/ts fogdis Schriftlige forbud paa bygningen, derefter deris Schriftlige Kaldseddel som bleV læst.

Noch fremblagde Thomas Busch Sit bølge och bevillingsbrev af H/er/r Christopher Gaarman udgiven d/en 24. Julij 1705 Som och bleV læst. Noch fremblagde hand een missive fra Johan Gaarmand Dat/eret 3. Aug/ustij 1705 angaaende hans bygnings opsettelse, som formaner hannem iche at Kom/m/e andre for nær och til hinder med sin bygning. Noch producerede hand een videmeret copie af it H/er/r Christopher Gaarmands missive til Schipper *Johan Willoms/en

Samme grundetvist angaaende Dat/eret Ous d/en 4. April 1707. Noch fremblagde hand Sit Schriftlig forset som och blev læst, samme var och underschrevet af Cicilie Eleasar Christensens.

Cicilia Eleazar Christensens Sagde sig \nu/ ingen breve at have at fremblegge, Saasom alle hendis brewe udi Seeniste brand blev opbrent, ellers berettede hun, at hun sine boder och nøst hafde Kiøbt for omtrent 11 á 12 aar siden \paa auction/ och War det nu ofver 20 aar siden samme boder och nøst har Weret bygd, och er alt siden den tid, aldrig nogen paa anche (påanke) eller paatale Wed stefnemaal eller i andre maader Weret paa samme boder før nu af Elisabet Jan Wellomsens denne tvistighed er begynt,

1707: 167b

beraabte sig ellers paa Sit auctions Kiøbebrev at Wille her for Retten foreschaffe om fornøden giøris.

Elisabet Jan Wellomsens fremblagde herimod først Sin bøxel och beWillingsSeddel til hindis grund, af H/er/r Christopher Gaarman Dateret d/en 9. Junij 1706 som bleV læst. Noch een Missive fra H/er/r Christopher Dat/eret Ous d/en 2. Martij Anno 1707 *Johan Wellomsen tilschreVen som och blef læst. Flere breWe sagde Elisabet Jan Wellomsens Sig iche at hafve nu at fremblegge, mens holt Sig fast Wed hendis bøxle och beWillingsbref, och formeente Busch med sin Nøstegrunds bygning Var Kommen for Widt och hendis grund fornær, mere end hans beWillingsbreV ham tillader, begierte derfor at Rettens middel Vilde tage steden nøye udi eftersiun, och maale hvad af Thomas Busch er bebygget, at deraf Kand erfaris hvorWit hand er Kommen ofver sit maal och med sit nøst hende fornær.

Mattias Johannes/en och Rasmus Joensen her udi SandWiigen boende, Som hafde Weret StefneWidner i denne sag, fremstod efter begier af Retten, och afhiemlede med deris Eed, at de dend 24. Majj nest leden begge Ware paa Ous Prestegaard med original Stefnemaalet, och som hverchen Presten da self ey heller hans Kieriste eller nogen af børnene Ware hiemme, AnKyndede de deris ærinde til tienistefolchene i huuset och leWered dem een copie af Stefnemaalet Som de hafde med sig, med begier at de Vilde leWere det til H/er/r Christopher, saa snart hand Kom hiem.

Hernest forføyede Wi os til Steden at besigtige och bygningen at maale efter parternis paastand Som Wi befant saaledis at Thomas Buschis boeder med nøstet haver dend lengde, fra dend Westerste Ende och til dend østerste Som er it Styche op paa næset Ved landet in allis 33 Sælandsche allen (Sjællandsk alen = 63,26 cm. Påbudt i Noreg 1541 til 1683), Saa at

1707: 168

nøstet som strecher sig langs med landet hafver af denne benefnte lengde de 13 allen, och boderne som Strecher sig udi øst och West der uden for, 20 alen, Saa at Busch paa saadan maade udi dend lengde øst och West, hafver bebygget ofver och mere end hans bøxel och beVillingsbref udwiiser 9 Sælandsche allen.

Ellers udi den østerste Ende Wed landet, Strecher sig nøstets lengde udi Sør och nord, och er lengden der paa nøstet 20 allen och 3 1/2 qVarter, mens Wed dend østerste ende af boderne paa nøstets Westre Side er det udi Sør och nord ichun 19 1/2 all/en langt, som Kommer deraf at bygning er noget SchieV sat, och hafver Busch Saaledis paa den østerste ende nærmeste landet bebyggt ichun 3 1/2 qVarter mere end hans bøxelbreV tilholder mens igien paa dend Westre Side af nøstet 1/2 allen mindre end hans rette lengde der burte Were.

Her uden Eller neden for, paa den Westre Side, Staar hans boder tet an udi nøstet Som er bygt med deris lengde udi øst och West, hvor boderne udi dend øfverste och østreste Ende tet an udi nøstet med Svalen och alt uden *navs (novs) er ichun 16 allen bred, der det burde efter hans beWillings maade Were 20 allen, Saa at nøstet der Schyder uden for och lenger nord 4 allen och 3 1/2 qVarter, och paa dend Westre Ende er Søbodernis *brede (bredde) ichun 15 all/en och 1/16 deel alt uden navs, der det dog burde efter beVillingsbreVets indhold och maade Were 20 allen. Saa at Busch udi alt har bebyggt 9 allen for langt och ofver hans maal, udi øst och West, mens udi bredden, SaaWit hans boeders brede burde Veret, har hand bygt imellem 4 och 5 allen Smalere end hand burte, och hans beWillingsbreVs maal och maade tilholder

1707: 168b

hwilchet Busch forklarede Saaledis nødvendig at motte Lave sin bygning, formedelst hand eftter Johan Gaarmands ordre paa sin faders Wegne, iche med sin bygning motte Komme saa nær siden, af Johan Pegelovs och Niels Buschis boder, Som staar nest Sønden for hans, Som hand Wel burde, och uden deris Schade Kunde Schiet.

Dernest maalte Wi Rummet och Distantzen mellem Thomas Buschis boder och bygning, och bemelte Pegelaus och Niels Buschis boder, som befantis Wed dend Westre ende 4 allen 3 1/2 qVarter och Wed dend østre ende 9 1/2 allen lige ofver och War paa ingen af begge disse boeder paa disse Sider Som Wender imod hin anden enten nogen *Winde (heiseanretning, eller vindu?), dører eller indgang, Saa disse bygninger, Wel, och uden al hinder paa begge sider Kunde staaet nermere sammen, Som da meget Kunde forekommet denne parternis Stridighed.

Endelig maalte Wi ochsaa Distantzen mellem Cicilia Eleazars boders hiørne, hvor hun och haVer Sin trappe och indgang i boderne, Som Wender Sør imod den øfverste och norderste ende af Thomas Buschis nøst hvilchen Distantz noget Schraat ofver-maalt War 25 all/en alt Sælandsch maal.

Endelig som parternis Stridighed meget bestaar derudi, enten Thomas Busch har bygt, det, som hand har formeget udi lengden i Øst och West, enten for nær op \til och/ paa landet, eller och for langt ned och West udi Wandet, eller och draget Sin bygning for langt fra Pegelaus Bygning paa dend side nord eftter, Saasom beVillingsbreVerne paa Begge sider, aldeelis ingen tydelig efterretlighed der om giVer, eller melder, hvad Distantz nogen af Bygningerne schal haVe enten nord eller Sør, Øst eller West fra hin anden til in fart,

1707: 169

eller och fra landet bierget eller fieremaal,

Saa beraabte sig parterne herom \nermere/ paa Vidnisbyrd, at beWiise hvorledis dennem af grundeherren er udWiist och Sambtycht deris bolVerch och bygninger at Sette, hvilche Widner Elisabet Jan Wellomsen udnefnte at Wære Mattias Schaffer, Knud i Alvøen, Ole Hinrichsen, och Jacob Købken, Som hun agtede for Retten loulig at indKalde til hvilchen tid sagen igien Kand blifVe berammet at foretagis, och med dem da beViise, steden hende at Vere af Jan Gaarmand och Jacob Købke udWiist hvor hun Sin bygning Schulde sette.

Thomas Busch beraabte sig paa Mogns Schaffer och *tvende (trende) bygningsmend naunlig \Niels Alvær/ Siuver Echeland och Anders Dale, til Widne, at forklare hvad ord och adWarsel \til/ Elisabet Jan Wellomsens af hannem er Schied, før hun \paa/ sin grund hafde faaet beWilling och bøxelbreV, hvilche hand och begierede tid til at indstefnins om deris eedlige forklaring at giøre til sandheds opliusning.

Widere hafde parterne iche paa nogen af Siderne denne gang at frembføre.

Afschiediget.

Som parterne paa begge sider beraaber sig paa Widnisbyrd til sagens \och sandheds/ nermere opliusning at føre, det och besynderlig giøris fornøden, eftterdi denne Stridighed iche lettelig til adschillelse mellem parterne Kand opløsis af beWillingsbreVerne paa nogen Side, herhos ochsaa nødWendig behøwis grundeherrens egen forklaring ok ligning til det beste, nu betimelig, før *Johan Wellomsen med Sin forehaVende bygning Widere fortfarer, eller och saadan authoriseret fuldmegtig paa hans Wegne, Som eftter Loven

1707: 169b

Kand och maa Were antagelig, Saa formedelst Saadanne loulige aarsager Schyld, gifvis denne

sag Rum til nest Kommende mandag igien som er dend 6. Junij førstKommende, da igien herom at møde paa aasteden, til een Endelig *adschillest, til hvilchen tid den ÆrVærdige mand H/er/r Christopher Gaarmand som Grundeherre igien af citanterne betimelig bør Warslis ligeledis deris paa begge sider paaberaabte Widnisbyrd til samme tid føris, och midlertid forbliVer det giorte forbud til bygningsmenderne, paa *Johan Wellomsens bolVerch at nedlegge paa grunden for nær Thomas Buschis opsatte nøstedørrer, udi sin fulde valeur endnu intil om denne sag och tvister endelig er bleVen Kient och dømbt, uden parterne disforinden Kunde Komme til Een mindelig forening.

Denne foregaaende Sag er midlertid mellem parterne bleVen foreenet och derfor ophævet,

Anno 1707 d/en 15. och 16. Junij Er Almindeligt Sommers Schatte och Sageting Holden udi Sartor Schibrede med Samme Schibreds tilstede Werende almue nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad, med bøyde Lensmanden Anders Bildøen och Laugrettismend, Mogns och Anders Lærøen, Ole Børnæs Ole Algrøn, Hans Algrøn, Amund Foldnæs Mogns Foldnæs udi Ole Kobbeltvets Sted, och Knud Bache.

Da eftterat Retten af fogden udi Kongl/ig Maj/este/ts navn War sat och tinget begynt, er almuen først formanet til fredelighed och Schichelighed

1707: 170

medens retten och tinget Warede;

Dernest blef læst følgende antegnede høy Kongl/ig brevve och befallinger, och andre høye ordre nemblig

[1] Schatteforordningen for dette aar 1707 Dateret Kiøbenhafn d/en 22. Febr/uarij 1707 hvilchen ere udi all indhold liig formig med dend som War forleden aar, och er ord for ord indført udi denne samme protocol, fol/io 55

2 Kongl/ig Maj/este/ts Allernaadigste befalling at alle proprietarier, som enten Self holder folch paa deris AWlsgaarder, eller har dem bortforpagtet udi dette fogderi schal Svare och giøre alle rettigheder lige med bonden, och Komme bonden til hielp udi alle de ting som bøyden er angaaende och i Saa maader Svare under Sorenschriveneren i alle tvistigheder aulsgaarderne angaaende Dateret Kiøbenhafn, d/en 10. Majj 1707.

3 Kongens forbud om heste och hoppers udførsel af Norge, Dat/eret Kiøbenhafn d/en 8. Febr/uarij A/nn/o 1707.

4 Kongl/ig allernaadigst befalling om perlefangsten udi Christian Sands Stiftt och StaVanger Ampt Dat/eret Kiøbenh/afn d/en 14. Maj 1707.

5 Kongl/ig forordning om forhold med Strandede Schib och gods, Dat/eret Kiøbenhafn d/en 21. Martij 1705.

Hernest forelæste fogden for Almuen een høy øfrigheds ordre, och een maade til tierebrenderiets beqWemmeligste fortsettelse, med tilspørgelse til Almuen om her udi Schibredet Kunde Wære eller findis nogen leylighed til tierebrenderi, dertil de Samptlig Svarede ney at her findis hverchen træ eller rødder dertil.

Fogden tilspurde Almuen dernest, om de nu hafde forferdiget Waren, Som dennem saa AlWorlig eftter Høy-Øfrigheds befalling er tilsagt och foreholt, dertil de Svarede ney, at dend endnu iche War ferdig giort, mens de loVede at de den nu strax schulde forferdige, hvilchet fogden dem och \nu/ alvorlig befalede, under Vedbørlig straf for ulydighed, om de det iche strax

efterkom.

1707: 170b

Noch læst Kongl/ig Allernaadigste privilegium til Mag/ister Niels Smit, om at Sette een dygtig person til Gastgebere udi Buchen 2 mile Synden for Bergen, gifven først af S/a/l/ig/ Høyloflige ihuKommelse Christian 5to udj Kiøbenhafn d/en 20. Jan/uarij 1685 och allernaadigst confirmeret af voris itzige allernaadigste Konge Friderico 4to d/en 3. Julij Anno 1700.

Noch læst Jochum Piils udgifne Schiøde til sin broder Peder Piil och hans hustru paa hans Odels tilhørige huuse alle som findis bestaaende udi det fischeVær Glæswær Dat/eret Berg/en d/en 23. Maj Anno 1707.

Noch læst Abel Laersdatters udgivne Bøxelseddel til Marin Gunder Lassesen paa 2 pund och 6 march fischis leye udi dend Jord Lille Songal Dat/eret Fure d/en 15. April 1707.

Noch læst Madame Mariæ Elisabet S/a/l/ig/ Weiners udgivne Schiøde til Niels Rasmus/en och hans arVinger paa 2 bismerpund Smør med bøxel och anden rettighed udi den gaard Søre Biørøen i Sartor Schibrede beliggende, Dateret Berg/en d/en 18. Dec/embris 1706.

Noch læst Ciciliæ Christiansdatter Ruis, paa Sin Mormoder Abel S/a/l/ig/ Christen Bertelsens Wegne udgifne bøxelseddel til Ørge Hans/en paa 22 1/2 march fischis leye udi den gaard Nordre Biørøen i Sartor Schibred, Dat/eret Berg/en d/en 12. April 1707.

Nock Læst S/igneu/r Christian Hansens udgifne Bøxelsedel Paa Madame Abild S/a/l/ig/ Christen Bertelsens vegne, til Peder Ellingsen, paa 22 1/2 march Smørs leye, udj dend gaard Nordre Biørøen j Sartor schibrede, dat/eret Fure d/en 26 Martj 1706.

Nock Læst dend Hæderlige mandz H/er/r Ottho Friderich Varbergs udgifne pante-Obligation, till hæderlig og wellerde mand Mag/ister Nicolaus Stabel, paa Capital 200 rdlr: Dateret Bergen dend 7de Junij A/nn/o 1706.

Hernest Som ingen breVe mere fremkom beroede med sagernis foretagelse till d/en 16. Junij efterat Schatterne Var anammede.

1707: 171

Kongl/ig Maj/este/ts foget Hafde stefnt Knud i Buchen for begangen Slagsmaal paa vicitereren Mattias Droschou d/en 1. Novembr/is 1706, een Helligdag, efter bemelte Droschous derom Schriftlige angivelse, herom War och Knuds tienistepige Birgete Pedersdatter Stefnt, for hun Schal samme dag och tid Slaget Droschous hustru, saa<Velsom> \hannem Self/ derom begge at lide tilbørlig domb til straf. Hertil War och bemelte Droschoug Stefnt sin AngiVelse at beWiise. Alle de indstefnte møtte for Retten,

Knud i Buchen Svarede mod denne tiltale at hand iche hafver Slaget Mattias Droschou mens allene Wiist ham døren fordi hand begnede ham uhøflig, mens hand Wilde dog iche gaa sin gang.

Birgete Pedersdatter forKlaredede och negtedede iche at hun io hafde samme tid Slaget Mattis Droschougs hustru fordi hun Schuede hende Wech da hun Wilde schille Knud och Mattias ad

Som War sammen udi Kammeret Wed Stuen och saag hun at Mattias hafde Knud i haaret, mens om Knud hafde hannem igien i haaret, det Kunde hun iche for Vist Sige.

Knud i Buchen beraabte sig paa Widner i denne sag til nermere forKlaring, nemblig Schipper Herman Giering, och noch 4 af Marcus Lax Sine Schibsfolch, til at beViise at hand <da> er Woldelig ofverfaldet af Mattias Droschou begierte derfor tid til samme Widner loulig at føre.

Afsagd

Knud i Buchen beVilgis denne begierte Dilation, at hand inden nest Kommende Høsteting, Kand udi Bergen loulig Søge och føre disse paaberaabte Widnisbyrd, Saa Schal da naar dette er Schied, eller och disse

1707: 171b

Widner godWilligen Wil Svare til denne Ret, til nestholdende Høsteting, da schal nermere Worde Kiendt i sagen hvis Ret Kand medføre, til hvilchen tid Mattias Droschou SaaWelsom Berte Pedersdatter igien bør stefnis och møde, saasom, Sagen och dennem efter dend giorte bekiendelse Wil paagielde formedelst Slagsmaals ØVelsen.

S/igneu/r Jacob Widing foget ofver Lyse Closters gods hafde Stefnt Niels Hambre at lide Wedbørlig domb, for hand har understaaet sig uden loulig Warsel och adgang at bemegte sig Colben Førlands Toschegarn, som hand hafde udsat for sit eget leyemaal.

Paa S/igneu/r Widings Wegne møtte Mons/ieu/r Jan Bager, med sig hafvende de Klagende fra Førland, som Torschegarnet eyedede nemblig Karen och Colbion Førland.

Niels Habre møtte i egen person och Svarede, at hand tog dette garn for sit eget OdelsJords Land, och paa Sin egen grund, der hand formeente ingen burde Sette toschegarn imod de derom ergangne domme Som hand och nu udi Retten fremb lagde nemblig een hiembtingsdomb, och een Laugtingsdomb passeret d/en 20. Junij 1703 hvilche for Retten bleV læste, dertil Niels Hambre Sig och fast holt, och formodede at hand ingen uret har giort, men mere rettet sig lige efter Samme domb, som er giVen til een almindelig rettesnor for alle i dette Schibred.

Bager refererede sig til LoVen och meente at Niels Hambre har giort ulouligt idet hand har taget Sig til rette, och i det Øfrige unschylte disse fattige Førlands mend

1707: 172

at de iche har Weret Widende om dend ergangne Laugtingsdomb.

Som parterne ey mere hafde at fremføre Er i denne sag Saaledis dømbt och afsagd.

Efter de i Rette lagde domme seeis, at alle i almindelighed i dette Schibrede ere forbudne at bruge toschegarn, undtagen 8 gaarder, som udi Laugtingsdommen specialiter ere melte, och den frihed giVen Toschegarn for deris eget land och udi deris egen polder at bruge, hvoriblant Førland iche er med nefnt, Men som Førlands opsidderne ere med under det almindelige forbud i Laugtingsdommen, och de dog brugt och udsat dette toschegarn, da som samme domb befaler een hver som saadan Torschegarns misbrug fornemmer at de maa have magt, garnene at optage och anholde, och hende domb oVer de Schyldige til garnenis forbrydelse, Saa hafver Niels Hambre Wed dette garns optagelse Sig aldeelis intet forseet, mens frikiendis gandsche for denne citantens tiltale, och som Førlands opsidderne undschylder sig ey at have Weret Widende om denne ergangne Laugtingsdomb, det och er første gang de med dette toschegarns brug er betroffen, Laugtingsdommen iche heller befindis for dennem nogen tid forKyndt Saa frikiendis de denne gang for deris garns forbrydelse, Men Niels Hambre bør leWere dennem deris Toschegarn igien, dog paamindis och forbydis dem herefter at bruge det, her, Saafrembt de da ey til nermere och høyere straf Vil Vorde anseet.

1707: 172b

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde Stefnt Ole och Simen Schouge efter førrige tiltale til nestleden Høsteting, formedelst modWillighed och ulydighed med at holde ting, derfor nu at lide tilbørlig domb, efterdi de iche efter Seeniste løfte Sagen Har afstillet.

Hans Schouge møtte paa sin Søns Ole Schougis wegne, och War druchen och brugte for <NB> Retten een unyttig mund, och Swor, at hans søn aldrig Schulle lide nogit der for, eller give noget for dette til de fattige, Som Retten hannem foreholdt.

Simen hafde efter Seeniste afschied til høsteting beqVemmet sig at holde ting, och gav gode ord, och bad omforladelse,

Afschiediget

Som Simen Schouge nu holder ting och har beqVemmet Sig til lydighed, Saa frikiendis hand denne gang, mens Ole Schouge {bør} for sin modWillighed och ulydighed imod loven, och dend Schyldighed hand saaWelsom de andre Schibredets bynder pligtig er ting at holde, Som hand har Wegret. Ti bør hand derfor for saadan forseelse denne gang bøde til de fattige 2 march 8 s/chilling Som fogden anammer och uddeler, och hvis hand samme iche betaler godVilligen inden 15 dage herefter, da schal det udsøgis i hans boe Ved namb och Exsecution efter Loven.

Dend Sag mellem Jens SollisWiig och Rasmus SollisWiig, bleV for Retten med fogdens Sambtyche forliigt, Saaledis at Jens SolisWiig bad Rasmus om forladelse, igientog sit Schielsmaal och *erlered (erclered) Rasmus SollisWiig for een Ærlig mand och som hand var een fattig mand, blef ham al boed efterlat.

1707: 173

Abraham Wessel hafde ladet Stefnet Sine Landbynder Jacob Hommelsund och Enchen Brite Hommelsund nu til een Endelig nambs och Exsecutions domb at lide, til betaling efter dend, her til nestleden aar 1706 Sommersting passerede domb, om hans tilKommende huseboed paa bemelte gaard Hommelsund, efttersom ingen Rettelse eller fyllistgiørelse efter seeniste domb af dem Schied er, mens mere hensidder til gaardens och husenis ydermere forderWelse och ruin, och hensetter alle midler til reparationen, saa Siden aldeelis intet bliver til ofvers til aabodens reparation, hvorfor citanten nu Var nød til betimelig at Søge och consevere sin Ret.

Paa Jacob och Brite Hommelsunds Wegne Møtte nu ingen i Rette.

Ole och Niels Glesnes, som StefneWidner i denne sag forKlarede, at de for 14 dage siden hafde stefnt baade Jacob och Enchen Brite, om denne huseboeds sag at møde til dette sommersting.

Afsagd.

Som udi denne Sag er endelig Kiendt och dømbt udi, nestleden aars sommersting d/en 25. Jun/ij 1706, Saa bør Samme domb efter leVis och fyldistgiøris af Jacob Hommelsund och Enchen Brite Hommelsund, med aaboeds betaling, efter det *mens (mends) besigtelse Werch och taxering, som da er i Rette lagd, beløbende dend Summa 59 Rixdaler 3 March, deraf paa Jacobs part Kommer de 39 Rixdlr 2 march och paa Enchens part 20 Rixdlr 1 march, med hver sin andeel omKostning derforuden hvilchet nu hos dennem bør ud{søgis}\redis/ af deris boe och haVende midler inden 15 dage herefter under namb och Exsecution efter loven.

1707: 173b

Abraham Wessel Hafde Stefnt Hans Laersen Tøsøen for giæld 3 Rixdlr 1 march, domb at lide til Schadisløs betaling.

Hans Laersen Tøsøen møtte personlig for Retten och tilstoed det paastefnte retmessig Schyldig at Were, och sagde Sig intet andet til betaling at hafve end de penge som hand Schal hafve for sit huus, hos Mogns Nielsen Lønningen som tiende paa Phanøe, hvor paa ham rester ichun 4 Rixdlr mindre 1 march det øfrige har hand alt opbaaret,

Citanten paastoed dom til sin betaling at nyde udi disse hos Mogns Nielsen resterende 3 Rixdlr 5 march, for huuset, effterdi Hans Laersen ingen andre midler haVer at betale med,

Afsagd

Efterdi Hans Laersen tilstaar citantens fordring Retmessig at Were, ti bør hand de 3 Rixdlr 1 march til Abraham Vessel betale med 2 march til dato forVolte omKostning alt inden 15 dage under namb och Exsecution effter Lowen, och som Hans Laersen har forKlaret Sig ingen andre midler til betalingen at haVe, end de tilstaaende 3 Rixdlr 5 march hos Mogns Nielsen, Saa bør Samme penge blifve for citanten beholden til Sin betaling med all paagaende omKostninger, til Schadisløshed saaVit de tilstrecher.

Paa förrige fogeds S/igneu/r Mas Holms Wegne fremstoed for Retten Mons/ieu/r Peder Borch och begierede at Almuen motte tilspørgis och deris Sande forKlaring protocolleris om hvorledis de har betalt Kongl/ig Maj/este/ts anpart Korntiende til fogden Mas Holm, alt Siden bemelte Holm fich Samme Kongens tiendepart udi opbørsel, nemblig fra det aar 1697, {til} inclusive Saalenge hand den opbaaret haver.

1707: 174

Herpaa Almuen och Laugrettet Svarede eenstemmig at Mas Holm iche i al sin tid har opbaaret Kongens tiendepart \Korn/ anderledis eller høyere end, Som Biscoppen forhen dend lod opbære.

2 Hernest tilspurte hand dem om noget Wrag er her i Schibredet {er} falden udi de aar fra -97 inclusive til Wraget er bleVen forpagtet. Dertil almuen Svared at intet Wrag her i Schibredet er falden \hverchen/ fra det aar 97 inclusive {til} eller \lenge/ før den tid, før nestleden aar 1706 dend *Musæhowische Wragtalg.

3 Tilspurdis Almuen hvormange Marin Legder her udi Schibredet er, dertil almuen Svared och forKlared at her udi Schibredet er 16 Marin Legder.

4 Om Schydzens betaling udi all Mas Holms tid attesterede Almuen at de altid derfor har nydt rigtig betaling effter Schatteforordning.

Paa fogdens tilspørgende til Almuen og Laugrettet om de trende Jorder her udi Schibredet nemblig, udi Obsøen 9 march Smør, udi Spiellde 15 march Smør, och Brattenborg 12 march Smør, om disse Jordeparter iche har Weret øde och usaade baade forleden aar 1706, saaoch dette aar, derpaa almuen forKlaredede at disse Jordeparter i nogle aar har Weret øde och mest huse løse.

Hermed som ingen Sager mere til dette ting Var er tinget Endt och opsagd.

Anno 1707 d/en 17. och 18. Junij Er almindeligt Sommers Schatte och Sageting Holden paa Den Jord Damsgaarden i Schiold Schibred Som S/igneu/r Søfren Sehuus allene bekostede,

1707: 174b

Da nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad med bøyde lensmand Laers Dyngeland och Laugrettismend Laers NødtVet Niels Dingeland, Iver Sædal, Knud Riple Michel Midtue, Michel Myrdal, Paul Bynæs och Halvor Biørndal.

Da eftterat retten af Kongl/ig Maj/este/ts foget War Sat och begynt, och Almuen formanet til Edruelighed fred och Schichelighed medens tinget och Retten Warede, da ere och først her til dette ting læst de høy Kongl/ig ordre och befalninger, Som forhen igen paa Sartor Schibreds ting ere læste och udi protocollen om \er/ Mentioneret fol/io 170,

2 Nock Læst, Kongl/ig May/este/ts Allernaadigste udgangne Forordning om Land-Militien udj Norge, dateret *Kiøbenhafun (Kiøbenhafn), dend 28 February Anno 1705.

3 Kongl/ig May/este/ts allernaadigste Forordning, om tvende Sessioner for Land-infanteriet j Norge, Aarlig paa wisse tider og Steder, Dateret Kiøbenhafn d/en 14 Decembr/is A/nn/o 1706.

4 Peter Thønnesens og hans Kieristes Lisbet Eerensdatters udgifne Skiøde, til S/igneu/r Seewerin Seehuusen, hans Kieriste, og derris arfvinger, paa Damsgaarden, udj Schiold Schibbr/ed Beliggende, Skyldende Aarligen 1 Løb med ald dessen tilLiggende herlighed, j hvad naufn det hafve Kand, dateret Damsgaarden d/en 24 Novembr/is A/nn/o 1706.

5 Welb/y/r/dige/ Fru Anna Maria Heideman S/a/l/ig/ afgangne Justitz Raad og LandCommiss/arius Hiorts, udgifne Skiøde, til Rasmus Nielsen Natland, paa dend gaard Harbache udj Skiold Skibbred beliggende, Skylder aarlig Een Løb Smørs Leye, dateret Kiøbenhafn d/en 14 May A/nn/o 1707.

6 Helle MarKusen, Erich Nielsen, og Niels Mieldem, Som formynder for S/a/l/ig/ MarKus *Hovgis (Hougis) 2de u-myndige døttre, udgifne schiøde till Jacob Sæfresen Aassem og hans Kieriste, Ingebore Marchusdatter *Hovge, paa Een half Løb og 4 1/2 march Smørs Leye, udj dend gaard *Hovge, j Skiold Skibbrede beliggende, dateret Houge dend 18de Aprillj A/nn/o 1707.

1707: 175

7 Madame Anna Catharina S/a/l/ig/ Mag/ister Andreas Bruns, udgifne Skiøde till S/igneu/r Hinrich Mejer Aarentsohn, paa dend gaard Cronstad, udj Schiold Skibbrede beliggende, Skyldende aarlig udj alt med Neset halfanden Løb Smørs Leye, Dateret Bergen d/en 17de Decembr/is A/nn/o 1706.

8 Nock Læst en forligelsis Contract, Skreven og unterschrefven af S/igneu/r Henrich Holterman og Henrich Kortz, angaaende Calfarie platz, huuse, og BarcKemølle, dat/eret Calfarie dend 28 Augustj Anno 1706.

9 Commiss/arij Valqvar Riisbrichs udgifne Byxelseddel, till S/igneu/r Envold Kønig, paa dend gaard Kaldet Kønet udj Skiold schibbrede beliggende, Skylder aarlig Et pund Smør, dateret Bergen d/en 20de January 1707.

10 Nock Læst dend Ærværdige mand, Mag/ister Ole Storms udgifne Skiøde, till Strange Strangesen Busch, hans hustru og arfvinger, paa de gaarder Heldahl og Grimen udj Skiold schibbr/ed beliggende, dateret Bergen den 12 Aprillj 1707.

11 Strange Strangesens udgifne Pante-Obligation, till Mag/ister Ole Storm, paa Capitall 550 Rdlr, med Sine Renter, Dateret Bergen dend 12 Aprillis A/nno 1707.

12 Commiss/arij Risbrechs bevilgningsbrev till Anders Andersen, paa It Lidet Styche Jord, Kaldet Træet, udj Schiold Skibbrede beliggende, dateret Graf Dahl, d/en 5te January, A/nn/o 1707.

Hernest er Sagerne d/en 18. Junij foretagne, och frem Kom først.

Kongl/ig Maj/este/ts foged Hafde stefnt Tore Lysevold at lide domb til boed och straf for hand har Slaget Laers Myrdal med een øxe i hovedet, herom Var och Stefnt Rasmus Dingeland och Michel Myrdal Som Schaden straxens haver beseet, derom deris forKlaring at giøre, och endelig Laers Myrdal til gienmæle.

De indstefnte møtte alle uden Tore LyseWold och Rasmus Dingeland.

Lensmanden Laers Dyngeland forKlarede at de alle louligen har Weret Stefnt med fulde 14 dagers Warsel.

Fogden paastoed at Tore LyseWold med den anden udeblevne bør foreleggis Laudag til neste ting under den straf Loven byder.

1707: 175b

Afsagd

Som Tore LyseWold altschiønt hand Louligen er stefnt, dog iche møder til dette ting til Sagen at Svare, enten Self eller Wed nogen anden paa sine Vegne, Saa foreleggis ham herWed Laugdag til neste ting, til hvilken tid hand bør møde under Straf efter Loven, ligesaa foreleggis Rasmus Dingeland och Michel Myrdal til samme tid at møde deris Sandhed at forKlare om Schaden, och Laers Myrdal da at Wære til gienmæle.

Fogden hafde og stefnt Ole Knudsen Som tiener paa Mølle dal hos Jørgen Elfering, for begangen Leyermaal med Giertrud Rasmusdatter tilholdende Wed Kalmar hos Brite Asbiørnsdatter Som och iligemaade War Stefnt begge til deris bøders betaling domb at lide

Ole Knudsen och Giertrud Rasmusdatter møtte personlig for Retten, och negtede iche at de io hafde haft legemlig omgiengelse sammen och aulet it barn som er Kaldet Daarte, mens ingen af dennem hafde endnu udstaaet Kirchens Disciplin.

Fogden paastoed domb til bøder efter Loven eller om de iche hafver at bøde med da at lide paa Kroppen.

Afsagd

Indstefnte Ole Knudsen och Giertrud Rasmusdatter, Som for Retten har tilstaaet deris Leyermaals forseelse, bør efter Loven 6 bog 13 Cap/itul 1 art/icul bøde nemblig Ole Knudsen 24 lod Sølf, och Giertrud Rasmusdatter 12 lod sølf Och derforuden begge Stande aabenbare Schriftt Och hvis de haVer iche middel til bøderne da bør de Straffis med fengsel paa Kroppen, Saadan letferdighed til afschrech.

1707: 176

Kongl/ig Maj/este/ts foged Hafde och Stefnt Oluf Laers/en Nedre Titlestad, som hand nu for retten loed fremføre til Examen och Wedbørlig domb for begangen Leyermaal i hans egteschab med Ellen Halwersdatter, Som begge med hin anden udi alt for Nære och forbuden leed Schal Were be<slegt og> beswaagred, derfor at lide Wedbørlig domb och straf efter loven, Endelig er och Ole Tittelstad stefnt at fremwiise Kongl/ig beWilning paa Egteschabet med hans nu havende qvinde Brite Andersdatter, Som hannem Saa nær beslegtet War, at de ey uden Kongl/ig beWilling Kunde Komme tilsammen, item at beWiise hvad benaadning hand har haft for den Straf at hand hafde beligget och Svangret Samme Sin qWinde før de Komme udi Egteschab Endelig War och stefnt qvinfolchet Elen Halvorsdatter, til Wedbørlig domb til straf efter Loven at lide, saaWel paa midler och formue Som paa Kroppen.

De indstefnte Ole Tittelstad och Elen Halversdatter Ware personlig for Retten tilstede och blef først frem Kaldet Ole Tittelstad som først tilstoed och iche benegtede at hand io hafde begaaet dette Leyermaal med Ellen Halvorsdatter, Dernest blef hand tilspurt om hand iche Viste at Ellen Halvorsdatter War Saa nær beslegtet med hans qvinde, dertil hand Swarede ia bad gud bedre sig hand Wiste det Wel.

Derpaa hand blev Examineret hvor nær de Ware beslegtet och beswaagred, Som hand tillige med andre gamble mend paa tinget Verende forKlarede Saaledis at herkomsten til deris Slegtschab tager begyndelsen fra Barbra Steen, hvis børn War Laers Tittelstad och Gitlov Hamre begge Søschine efter moderen

1707: 176b

Nu er denne Ole Laersen Laers Tittelstads søn, och hans qWinde Brite, er Gitlov Hammers datter, Saa at Ole och hans qvinde ere Søschinebørn, Nu med Ellen Halversdatter Er Ole igien Saa nær beslegt och besvaagret, at Ellens moder Marte Houcheland er fuld Søster til Oles qWinde Brite, Saa at Ellen Halversdatter er Olis qWindis \fulde/ Søsterdatter, och med hanne/m udi andet och tredie led (beslegtet/besvågret);

Om benaadningsbrevet til Egteschab med hans qvinde forKlarede hand, at dend Welærverdigg mand Mag/ister Niels Smit hafde det udi sin forWaring, Som och Self hafde Sagt at Wilde Svare dertil.

Hvad sig boden angich for den fortilig omgengelse med hans qvinde Svarede Ole at han derfor hafde tilfridsstillet fogden Jan Tors/en.

Hernest blef for Retten frembragt qvinfolchet Elen Halversdatter, Som beKiente, at hun hafde \haft/ legemlig omgengelse med Ole Laersen Tittelstad, och War Swangret af hannem, Saa hun Wented sig i Barselseng om 7 á 8 uger. Hun bekiente och at hun Wel Wiiste at Ole War Schyld til hende, och hans qWinde Brite hindis Moster, fortrød derfor dis hierteligen hendis begangne store forseelse.

Kongl/ig Maj/este/ts foget Satte ofver disse begge delinqventer i Rette, at de burde dømmis at lide efter Lovens 6 bogs 13 Cap/itul 14 art/icul saaoch have deris bois lod forbrut.

Afsagd

Eftterdi det Kongl/ig benaadningsbref, Som Ole Laersen Tittelstad beraaber sig paa at have haftt, til egteschabs beVilling, med Sin nu havende qvinde Brite, som er hans Søschinebarn nødvendig behøvis i Rette i denne sag, eller ochsaa nøyagtig attest derom, fra dend WelÆrwerdige och Høylærde mand Mag/ister Niels Smit

1707: 177

Som Kand Wære antagelig, Saa givis denne sag rum til neste ting, at samme Kand i Rette forschaffis, midlertid forblifver delinqventerne under aresten, och Schal da endelig Worde Kient och dømbt i sagen.

Kongl/ig Maj/este/ts foged Hafde Stefnt Anders Hansen eftter förrige tiltale til nestleden Høsteting, for begangen Leyermaal med Giertrud som tiende paa Hetlevig, nu at lide domb til Sin bods betaling.

Anders Hansen møtte personlig for Retten och frembviiste it {Sø}pas (pass) at hand d/en 26. April 1706, er integnet udi hans Kongl/ig Maj/este/ts Sötieniste, negtede iche, at hand io har begaaet Leyermaal med Giertrud Olsdatter men formeente Sig fri for boed eftterdi hand er indrulleret til Kongl/ig Sötieniste.

Afsagd

Som hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigst gifne privilegier och friheder for de inrullerede Søfolch i Norge hverchen dend af dato 16. Octobr/is 1703, ey heller den Seeniste, Som Samme privilegier ere forbedret och forandret Wed Dat/eret Friderichsborg d/en 8. Jun/ij 1705 melder om, eller forunder nogen af de inrullerede frihed for Leyermaals boed, Saa Kand Anders Hansen nu iche heller derfor frikiendis, mens dømmis eftter Loven 6 bogs 13 Cap/itul 1 art/icul for begangen Leyermaal med Giertrud Olsdatter, at bøde 24 lod Sølf, och derforuden Staa aabenbare Schriftt, och hvis hand iche haver at betale boden med da at lide paa Kroppen.

1707: 177b

Mogns Mognsen Hafde Stefnit sin Stiffader Tore LyseWold eftter förrige tiltale til nest leden høsteting at lide domb til at betale hannem resterende 4 Rixdlr 3 march resterende hiemmegiftt, noch 2 Rixdaler som hand hos Laers Dyngeland paa hans løn har opbaaret, derfor nu at lide domb til Schadisløs betalning.

Tore LyseWold mødte endnu iche i Rette alt Schiønt hannem Seeniste Rettis dag Laudag War forelagt til neste ting, och altschiønt hand nu til dette ting loulig er bleven stefnt Som Lensmanden med Michel Myrdal for Retten afhiemlede.

Mogns Mognsen møtte udi egen person for Retten och begierede domb.

Afsagd.

Eftterdi Tore LyseWold endnu iche, eftter Laudags foreleggelse har Willet møde til dette ting, ey heller lyst nogen loulig forfald for sig, Ti eftter Lovens 1 bogs 4 Cap/itul 32 art/icul dømmis hand at betale til citanten Mogns Mognsen de paastefnte 6 Rixdlr 3 march och det inden 15 dage med 2 1/2 march dansche forWolte omKostning och det Schadisløs under namb och Exsecution eftter Loven, havende Saaledis for modWillig udeblifvelse Schade for hiemgiel.

Johannes Abeltun hafde eftter förrige tiltale ladet indstefne Laers och Poul Aase Niels och Laers Nordaase for de Schal have Slaget och henført hø af hans indhegnede bøe

Alle indstefnte Aase Mendene møtte nu for retten,

Citanten fremblagde i Rette det Schiede *be-

1707: 178

besigtelsis Werch, Som Seniste afsigt hannem tilholt, hvilchet blef læst.

Laers Nordaase indlagde paa sin Jordeyeris Madame Mariæ Elisabet Tor Møllens Wegne it Schriftlig indleg, som och blef læst.

Ellers Svarede de andre Aase mend mod Stefnemaalet, at de iche med Wilie eller deris Widende har slaget for nær ind paa Johannes *Abeltvet, mens om de uforseendis Kunde Kommet hannem noget fornær, har det iche Weret mere end til een børre Raat græs,

Dette samme beKiente Albret och Niels Tittelstad Som det Styche *Slot (slått) eftter Johannes Abeltuns begier har besigtet.

Aasemendene tilbød for fredeligheds Schyld at lade ligge igien dette aar saa stor slot for Johannes *Abeltvet, som de forleden aar ere Komne hannem fornær.

Widere hafde parterne iche denne sinde at frembføre *uden.

Parterne paa begge sider begierede at blive Wed dend under forsegling Schiede forligelse af Sorenschriveren och mend d/en 3. Junij Anno 1705.

Afsagd.

Dend udi Retten fremblagde forliigelse Schied mellem parterne d/en 3. Junij 1705 confirmeris hermed i alle ord och indhold, Och bør parterne hereftter holde sig dend samme eftterretlig, och

dend eene iche fornerme den anden i nogen maade, Och som denne Sag Johannes *Abeltvet nu har paastefnt, befindis eftter Widnisbyrds och gode mends forKlaring af saadan ringhed och liden Wigtighed, at den iche War Wærd at paastefnis, Wederparterne de mend paa Aase, ochsaa tilbyder dette aar at lade

1707: 178b

ligge, saa stort Styche Slot til Johannes tieniste, Som de forleden aar af VanVare Kand Were Kommen hannem for nær, Ti forbliver det der Wed, och denne Sag, Saaledis denne Sinde ophevet.

S/igneu/r Søfren SeeHuus hafde Stefnt Peder och Thomas Strømme til een rigtig attest at give Ved deris eed, om hvis (det som) de Wide om fremmedis uloulige hugster udi Sælø Schougen, derom och Laers Bynes War stefnt til Wedermele.

Laers Bynæs møtte iche, ey heller nogen paa hans Wegne,

StefneWidnerne Laers Hansen, och Ole Iversen fremstode och med Eed afhiemlede, at de loulig med 14 dagers Varsel hafde Stefnt Laers Bynæs paa hans gaard hvor de forKynte Stefnemaalet for hans qvinde.

Indstefnte Peder och Thomas Strømme møtte for Retten, och forKlarede at de saag Laers Byenes Kiørte it Stort træ af Sæle Schoug hen til sin egen leyemaal, Som hand hafde hugget udi Sæle Schoug, och War samme træ 2 1/2 qVarter tycht i tychenden, det disse attestanter hafde taget maal paa, mens hvor samme træ, Siden er afbleven det Wiste de iche.

Afsagd

Eftterdi Laers Bynæs Som denne sag angielder nu iche møder eftter første Stefnemaal, Saa Kand Widnerne mod hannem denne sinde iche til eeds tagis, men hannem foreleggis Laudag til neste ting da at møde, och Widnernes Eedlige forKlaring at anhøre, Til samme tid disse Vidner Peder och Thomas Strømme bør och møde deris forKlaring eed-lig at aflegge.

1707: 179

Rasmus Hansen bager i Bergen Hafde Stefnt Anders Salomonsen Aarestad fordi hand haVer taget och bemegtiget sig hans hest, som gich paa marchen, och sat dend ind, och eftter mange *anmødninger Wed bud, iche Wildet Slippe dend ud igien, derfor at lide tilbørlig domb ey allene for saadan formasteligt tag, mens och til Schadis omKostnings restitution, som citanten derudover har lid.

Anders Salomonsen møtte personlig for Retten.

Citanten fremblagde endnu it Schriftlig forset, som bleV læst.

Anders Salomonsen fremlagde ochsaa een contrastefning Som blef læst Noch fremblagde hand sit Schriftlige indleg som och blef læst.

Til Widne udi denne sag hafde Anders Salomonsen indstefnt Hendrich Andersen, och Christian Mognsen, til at Widne om den Schade Rasmus Hansens hest med biden hafde giort Anders Salomonsens hest, ligesaa hvorledis Anders Salomonsen betimelig samme dag hafde Schichet Rasmus bager bud derom.

Herpaa blef Eden for Widnisbyrdene oplæst och fremstoed først Hendrich Andersen Som eftter aflagde Eed, Saa Sandt hannem gud Schulde hielpe, forKlarede følgende nemblig at samme dag, da Rasmus Hansens hest hafde giort Schaden, da møtte hand Anders Salomonsen Wed Raadstuen i Bergen, da bad Anders hannem at gaa ned til Rasmus Bager, och forhøre om hans hest War ude, och om dette motte Weret hans hest som Schaden hafde giort Da gich hand

derefter strax ned til Rasmus

1707: 179b

och fandt hannem hiemme, da Spurte hand hannem om hans hest War ude eller hiemme dertil hand Svared ney, och at hans hest Var ude Da sagde hand til Rasmus om den Schade hans hest hafde gjort paa Anders Salomonsens hest Da Svarede Rasmusis qvinde, hvor er manden, lad ham Komme hid til os, Siden Sagde attestanten dette igien \til/ Anders Salomonsen Som da gick til døren til Rasmus Bagers huus, och Hinrich gick med, da hørte hand och at Anders Salomonsen Self Sagde dem om hvad Schade deris hest hafde gjort, och da qwinden Malene Bager, bad Anders gaa ind undschylte hand Sig, at hand motte see til sine heste ellers frygtet hand de Schulle bide hull paa Sechene, Widere Wiste hand iche.

Derneft fremstoed Christian Mognsen Som och med opragte fingre gjorde sin Eed at vilde sige sin sandhed i denne sag och derpaa forklarede at Onsdagen før bededagen da hand Schulde hente Aarestad-hestene hiem, da hand da Kom til Weyen inden for Aarestads grind, Saag hand at denne Rasmus bagers hest beed dend eene brune *Aarestads hest <bag> udi \høyre/ laaret, och holt ham saa fast, at hand iche Wilde Slippe før hand motte Kaste ham med Steen for at Schille dem ad och da tog hand deris bidne hest och førte hiem, och da hand War hiemkommen saag de først ret dend Schade, hand af biddet hafde faaet i Laaret.

Niels Helgesen och Hinrich Kortz som af Anders Salomonsen strax War tilkaldet at bese hestens Schade af biddet, forklared ochsaa paa deris Saligheds eed Saaledis nemblig at Torsdag før bededagen Ware de eftter Anders Salomonsens budsendelse paa Aarestad

1707: 180

och besaag den hest, som Anders Klagede at Were bidt, och befant de at den hafde \een/ stor och ny Schade i \høyre/ Laaret, Som dennem ey rettere Kunde Siunis end at den War af bid.

Hinrich Kortz gaf sin forklaring Schriftlig paa sin Eed {i} Som hand self for retten oplæste.

Herpaa blev parterne Endelig, formedelst Rettens mellemligning bragte til een Wenlig forening for Retten om denne sag Saaledis, at Sagen Schal Were ophevet paa begge sider \och Rasmus haVe sin hest igien/ och de paa begge sider erkiente hin anden for Ærlige och schichelige mænd, det de med haande-baand for Retten bekræftede.

Ane Ellingsdatter Biørøen paa hendis Søstersøns Torbiørn Olsens, Vegne, som Wed døden er afgangen, och hun er rettiste och neste arWing eftter, hafver stefnt samme Torbiørn Olsens formyndere Mogns Houcheland, at leVere hende Samme hendis Søstersøns arWemidler, och dertil at lide dom til namb och Exsecution.

Mogns Houcheland møtte personlig for Retten och negtede iche at hand io har Weret Torbiørn Olsens formyndere, och sagde at hans midler War iche mere end 9 Rixdlr.

Mogns blev tilspurt om Schifftbrevet, dertil hand sagde at hand iche Kand erindre enten hand fich Schifftbrev eller iche.

Anne Ellingsdatter indgav denne følgende Specification paa hvis (det som) barnets gods har Weret nemblig 1 tre qVarters Kobber Kiedel \5 dlr/, Een Kobberpande \1 1/2 dlr/ Een Ko \3 rdaler/, it par ny bonde Klæder \8 march/ til een Woxen mand, Een Sov (sau) \1 march 8 s/chilling/, een Kierne 1 march it Span \8 s/chilling/ een 10 Kande och een to Kande bytte for 10 s/chilling.

1707: 180b

Dette alt Mogns Joensen Houcheland tilstoed ret at Were, och at drengen hafde disse midler, ellers Sagde Mogns at have bekostet drengens begraVelse, Som Var omtrent 12 aar gammel da hand døde hvorfor Mogns Houcheland Vel fordrede 5 Rixdaler, mens for saadan ung och fattig person Ansaag Retten iche at Kunde gotgiøre hannem høyere end 3 Rixdaler blir saa igien 8 Rixdlr 2 march 10 s/chilling

Afsagd

Som Mogns Joensen Houcheland iche Kand fragaa mens for Retten tilstaaet at hand har Weret Torbion Olsens formyndere, ligesaa tilstaaet den Specification paa barnets midler, som af Ane Ellingsdatter er i Rette lagt, Rigtig och Ret at vere Saa Kand hand, som formyndere iche efter loVen frikiendis for disse barnemidlers tilswar, Som in allis bedrager efter billigst Wurdering til 11 Rixdlr 2 march 10 s/chilling hvoraf for drengens begraVelse hannem gotgiøris 3 Rixdlr, Mens de Øfrige 8 Rixdlr 2 march 10 s/chilling Kiendis och dømmis Mogns Houcheland til at betale til citanten Anne Ellingsdatter med 2 march dansche til Dato forWolte omkostning alt inden 15 dage Schadisløs, under namb och Exsecution efter Loven och have hand sin regres hvor hand best Ved och Kand.

Rasmus Pedersen paa egen, och Sin Søster Ingebor Pedersdatters Wegne hafde Steft Johannes Mognsen HetleWiig som deris formyndere, at giøre dennem rigtig LeWerantz for deris arvelig tilfaldne midler

1707: 181

som efter indlagde Specification bedrager dend Summa penge 117 Rixdlr 3 march foruden hvis (det som) andet Smaating udi Schiffet Kand haVe Veret. Saasom formynderen Johannes HetleViig Kommer til agters, och de frygter for deris midlers forKommelse, hvorfor citanten begierer, at hannem af Retten motte beschichis een god tilsionsmand, Som hannem Kand Were behielpelig, til disse midler at indsøge fra formynderen Johannes HetleViig til all fornøyelighed, Saaoch at Johannes HetleWiig maa dømmis til at giøre til hannem och tilsionsmanden, tilbørlig och fuldKommen leVerantz.

Johannes Mognsen HetleViig møtte personlig i Rette och negted iche at hand io Var formyndere for disse owenmelte børnepenge, ey heller Kunde hand negte at disse tvende børns midler io Var saa stoer, som Specificationen af Rasmus Pedersen i rette lagd, udWiiser, men sagde at de 48 Rixdaler, sagde hand at staa hos hans Søster Lisbet Mognsdatter paa Tøsen, ellers Sagde hand paa tilspørgelse at hand war citantens faderbroder.

Afsagd.

Som formynderen Johannes HetleViig er udi den tilstand, at hannem saadan Sum børnemidler iche lenger i henderne Kand betrois, Ti er citanten Rasmus Peders/en och hans Søster *Ingebør Pedersdatter tilordnet den dannemand Halver Biøndal och Anders Mathop, som tilhielps och tilsionsmend for disse twende Søschine Rasmus Pedersen och Ingebor Pedersdatter

1707: 181b

at Anamme disse børnemidler \117 Rixdlr 3 march/ fra Johannes HetleViig, Som och dømmis, derfor, at giøre fuldKommen och tilbørlig leverantz fra sig til citanten, och benefnte tilsionsmend inden fembten dage her efter under namb och Exsecution efter Loven och haVe hand sig, sin regres igien hvor hand best Wed och Kand.

1 Paa forige Fogeds S/igneu/r Madz Holms wegne, fremstoed for Retten Peder BorK, og begierede at almuen motte tilspørgis, og deris Sande forchlaring protocolleris, om, hvorledis de

har betalt Kongl/ig May/este/ts anpart Korntiende, til fogden Madz Holm, altsiden bemelte Holm fich Samme Kongens tiende part, udj OppeBørsel, Nemblig fra det aar 1697 *inclusion, Saa Lenge hand dend Oppebaaret haver,

Herpaa Almuen Svarede Eenstemmigen, at Madz Holm iche j ald sin tid, har oppebaaret Kongens tiendepart Korn anderledis, Eller høgere, Som Biscopopen forhen, dend Lod *Oppæbere.

2 Hernest tilspurte hand dem, om noget wrag her j schibbredet, er falden j de Aaringer, fra 97 *inclusion, til wraget er blefven forpagtet;

Der till almuen Svarede, at Jntet Vrag her j schibbredet er falden, hverchen fra det aar 97 *inclusion, eller Lenge før dend tid,

3 Om schydsens betaling udj Madz Holms tid, attererede almuen, at de altid derfor har nydt Rigtig betaling, eftter schatte forordningen.

Hermed som ingen mere Sager til dette ting war Stefnt, er tinget Endt.

1707: 182

Samme dag d/en 18. Junij eftter at Schiold Schibbreds ting hafde Ende hafver ieg tillige med de 6 af fogden opnefnte dannemend Laers Dyngeland, Laers Nødtvet, Michel Midtun Niels Dyngeland, Poul Bynæs, och Knud Riple \alle/ af Schiold Schib/red paa S/igneu/r Søfren Seehusens ansøgning besigtet alle de paa Damsgaarden staaende huuse hvad brøstfeldighed de Ware udi, samt taxeret reparationen som følger.

Rdl March s/chill

1 Det gamble waanhuus wed Siøen bestaaende, som Petter Thønnesen, Self tilforn iboede, Siuntis os at wil Koste, at Lade Reparere, Oven og Neden, J det mindste ... 250 0 0

2 Er af S/igneu/r Søren Seehuus bekosted paa de Øfverste Gaardz huusers brøstfeldighed, at Lade Reparere, hvilchen Reparation vj ansaag at hafve Kundet Kostet hannem
... 24 0 0

Ellers will der Endnu medgaae til Videre Reparation paa Samme huuser, j det mindste
..... 60 0 0

3 Er af S/igneu/r Seehuus bekosted og giort, af Een gammel Floer, Jt Lidet hønsehuus som Siunis os, at hafve Kosted
... 3 0 0

4 Haver Seehuus Self bekosted Jt Nyt gierde, omkring hougen, af Einerpoler at Lade opsette, Som os Siunis, at hafve Kosted
... 0 0 0

5 Er og af Seehuus bekosted, Een ny hølade at opsette, hvilchen vj ansaag at Kunde hafve Kostet med ald tilfang
... 20 0 0

6 Haver og Seehuus Ladet forbedre Jt g/amme/l Fæhuus, med Jt \nyt/ bordtag og widere Som udj minste maader Siunist os, at hafve Kosted hannem 30 0 0

1707: 182b

7 Jligemaade Ladet Reparere Jt gammel Nøst, hvor till hand har maatt Kiøbe Never og bordtag, med Videre, hvilchet os Siunist at hafve Kosted udj alt med arbeidzløn
... 20 0 0

8 Herforuden, forchlarede S/igneu/r Søren Seehuus at hafve Ladet opsette Een Nye Siøboed med pandetag paa, udj Laxevaagen, som Kostede ham udj alt, med tilfang og arbeidzløn
... 145 0 0

9 Haver og S/igneu/r Seehuus, Kiøbt og Ladet Opsette, paa en ny toftt, Jt nyt waanhuus, med hosverende werelser, Over og under, som ey tilforn har Veret, Sat huus paa,
Dette Saaledis Passeret, bekræfttis med haand og Zignet.

Anno 1707 d/en 20. Junij Er almindeligt Sommers Schatte och Sageting holden Paa FrechHougs tingsted udi Herlø Schibrede nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Søfren Glad med bøyde-lensmanden Rasmus Frommereide och Laugrettismend Iwer Reebsschar, Rasmus Houglan, Mogns FrechHoug, Hinrich Hielmen, Arne Reebsschar Niels Hegøen, Jon Kierregaard och Magne Aasbø i steden for Ole Wiigebøe, Som udebleV, och fogden i hans Sted udnefnte och betalte Magne Aasbøe.

Hernest eftter at Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged War sat och Almuen formanet till Schichelighed och eedruelighed medens Retten och tinget Warede, da blef først och her til dette ting læste alle de høy Kongl/ig breWe, ordre, och befalninger, Som forhen til de andre dette aars Sommersting ere læste och Specificerlig antegnede.

1707: 183

Dernest læst Hinrich Magnusis Schipper udi Bergen hans udgifne Schiøde til Caspar Riik Borger udi Bergen, hans hustru och deris ArWinger paa den gaard Turøen her udi Schibbredet beliggende Schyldende aarlig 1 W/aag fisch med underliggende LaxeWaager, och al anden fischerie och tilliggende herlighed, Dateret Bergen d/en 14. April 1707.

Noch læst Owe Treublers Leutenant Wed det Bergenhuische Regiment, hans tilkiendegiWelse om sin odels berettighed til den gaard Strømsnæs, her udi Schibredet, Som H/er/r Schout by nacht GreWe nu haVer i brug och eyendom Sampt tilkiendegaV sin pengemangels forfald paa denne tid, samme gaard at indløse, Som hand dog agter at indløse och til den Ende sin odelsret Wil holde Conserveret.

Noch læst Knud Laersen LandsWiigs udgifne bøkelseddel, til Knud Laersen Marin paa 28 4 /5 march Smørs leye udi bemelte gaard LandsWiig, Som er Samme part bøkleren self til Dato har brugt Dat/eret LandsWiig d/en 22. Jan/uarij 1707.

Noch læst Welbyrd/ig H/er/r Laugmand Niels Knags udgifne bøkelseddel til Niels Andersen paa 18 march Smør och 1/2 Waag fischis leye udi dend Jord Daevanger i Herlø Schibrede Dateret Hopsgaard d/en 3. Jan/uarij 1706.

Kongl/ig Maj/este/ts foged fremWiiste och forelæste Almuen een høy øfrigheds resolution, Dat/eret Berg/en d/en 21. Maj 1707 angaaende tiendens ydelse til Biscoppen och presten udi de tvende Sogner Sundet och Mæland, Som tilholdt dennem at yde deris tiende eftter Kongens Lov hvilchet Almuen och gerne Var tilfrids med, hvilchet och fogden dem tilholdt.

1707: 183b

Hernest bleWe sagerne foretagne d/en 21. Junij efterat Schatterne Ware anammede.

Kongl/ig Maj/este/ts foget Hafde Stefnt Peder Hiertaas for begangne Slagsmaal med Anders Hiertaasis broder Rognild, Som forleden aars høsteting med eedtagne Widner, nemblig Hans Pedersen Hiertaas, och hans qVinde Christi Andersdatter loulig er bleVen beViist udi dend sag mellem hannem och Anders Hiertaas, derfor at lide tilbørlig dom til boed efter Loven.

Peder Hiertaas møtte nu icke ey heller nogen paa hans Wegne.

Lensmanden forKlarede at Peder Hiertaas om denne sag Loulig och betimelig er stefnt med de tvende StefneWidner Ole Erstad och Ole Dale.

Afsagd

Peder Hiertaas foreleggis Laudag til neste ting at møde under straf {eftter} nemblig 1 Rixdaler til de fattige, om hand iche møder, saa schal dog domb i sagen gaa efter Lov och Ret, til samme tid bør Hans Peders/en Hiertaas och hans qVinde indKaldis deris forrige forKlaring at tilstaa.

Anders Hiertaas nu boende i Schiold Schibrede hafde och stefnt Peder Hiertaas och hans qVinde Cicele for utilbørlig Schielsmaal Som til nestleden aars høsteting dennem med Eedtagne Widnisbyrd loulig er bleVen ofverbeViist nemblig med Hans Pedersen Hiertaas och hans qVinde, derfor at lide tilbørlig domb til straf efter loVen, eller i det minste giøre hannem for retten tilbørlig reparation derfor, sambt lide domb at betale processens omKostning Schadisløs. Herom War och stefnt,

1707: 184

Hans Pedersen Hiertaas och hans qVinde Christi Sampt Ingebor Holme, deris Widne at tilstaa.

Peder Hiertaas møtte icke ey heller nogen paa hans Wegne i hvorVel Lensmanden afhiemlede, hannem \och Vidnerne/ med tvende Widner Ole Dale och Ole Erstad, herom louligen at hafve stefnt til dette ting.

Anders Hiertaas fremblagde den høylærde mands Mag/ister Niels Smits attest om sit Schichelige forhold;

De indsteVnte Vidner møtte icke heller denne gang.

Afsagd.

Peder Hiertaas och hans qVinde foreleggis Laudag til neste ting om denne sag at møde och tilsvare under een Rixdlr Straf om de udebliVer, ligeledis foreleggis Vidnerne Hans Hiertaas och hans qVinde Sampt Ingebor Holme til samme tid at møde deris forrige giorte eedlige forKlaring om denne handel, at tilstaa. Saa Schal da udi denne sag Vorde dømbt hvad Lov och Ret Kand medføre.

Udi dend sag mellem Brite Olsdatter Nesse och Michel Knudsen Næse om Schielsmaal och Slag, som til nest leden Høsteting Var for War ochsaa til i dag Stefnt, men som Michel nu møtte, och Brite Olsdatter icke, ey heller nogen paa hendis Wegne, och Michel protesterede fast efter loven, at Widner efter saa lang tids forløb nemblig ofver aar och dag icke burde nu anseeis ham til Schade, som negtede baade at haVe Schieldt och slaget, Saa er och denne sag for gammel anseet nu at føre Widner om, ligesaa dend eene mand Ole Willemsen allene Kand sige om Slag, ti bliVer Michel Næse for denne sag fri och sagen ophæwet.

1707: 184b

Fogden tillige med Mogns Røsetter hafde stefnt Niels Hesdal marin for utilbørlig Schieldsord alt efter førrige tiltale, och til Vidne stefnt Niels Tveten och Magne Tveten.

Niels Hesdal møtte iche, ey heller nogen aV Widnerne ti det eene Widne Niels Tveten er och siden døed.

Mogns Røset møtte och sagde sig at haVe eftergifvet Niels Hesdal sagen och forseelsen Saasom hand Var een fattig mand.

Afsagd

Saasom Mogns Røsetter har efterlat Niels Hesdal denne sag, saa bør och iche hvad Schieldsord Niels Hesdal mod hannem Kand hafve brugt, Komme hans ærlige nafn och rygte til nogen præjudice udi nogen maade, mens denne sag Saaledis gandsche ophæVet.

Kongl/ig Maj/este/ts foget hafde stefnt opsidderne och huusmendene paa Hegøen at forKlare hwem der har hiemplet dem det Jern de hafver taget af det Muschouitsche Vrag Som blef Anno 1705 och er inqvireret om alt til it tingsVidnis erlangelse.

Af de indstefnte huusmend møtte Adam Jacobsen,

Fogden paastoed at hand motte giøre sin eedlige forKlaring om baade hvis (det som) hand Self af Wraget Kand haVe faaet, saa och hvis (det som) hand Kand wide Andre Kand have taget och bekommet.

Derpaa bleW Eeden ham lydelig forelæst och Adam Jacobsen med opragte fingre gjorde for retten sin Eed at Wilde sige Sin sandhed herom, alt hvad hand Wiiste.

1707: 185

Adam derpaa forKlarede at hand har udhugget och faaet af dette Wrag 11 Stycher Jern af bolter, som hand endnu haVer tilstede, noch har hand faaet een Waag Jern, som gode Wenner har faaet fra hannem, mere sagde hand sig iche at hafve faaet, och dette gaf \SI:/ (salig) Mattias Raunsdorph toldbetiente hannem forlov at hugge af Wraget nermere forKlarede hand at hans egen broder Elias Albretsen \paa Fischøen/ har och hugget een deel Jern deraf. Noch Joen Heggøen, Niels Hegøen, Mogns Ørland paa Holmen, Arne paa Holmen, Laers udi Glæsnæs huusmand hos Wessel, Mogns AlWøen Michel Jacobs/en *AlWen, Rasmus Alwøen Noch har der Weret mange andre som hand iche Kand alle Kiende eller erindre. Ellers sagde hand, at der War indlagd udi Niels Hegøens Søboed 26 Stycher af Jern bolter, Som siden igien af samme Søboed er udstaalen, mens af hvem det er giort Wiste hand iche ey heller hvormeget een hver af de forbenefnte Kand hafve faaet af Jern.

Niels Hegøen møtte ochsaa och med sin Saligheds eed forKlarede det samme, som Adam hafde forKlaret, om de som har hugget och faaet af Wraget, men for Sin egen person forKlarede hand iche mere Jern deraf at haVe faaet, end saameget hand har giort sig een øxe och een Schiering af och tvende fische Steene mere Viste hand iche.

Herom bleV efter fogdens begier TingsWidne beWilget.

1707: 185b

1 Endelig fremkom for Retten Peder Borch, som paa forige Foged Madz Holms wegne, begierede, at almuen motte tilspørgis og deris Sande forKlaring protocolleris, Om, hvorledis de har betalt, Kongl/ig May/este/ts anpart Korntiende, till fougden Madz Holm, altsiden hand dend fich udj Oppebørsel, Nemblig, fra det aar 1697 *inclusiue,

Her paa Almuen Svarede Eenstemmigen, at Madz Holm, iche j ald sin tid, har oppebaaret

Kongens tiendepart Korn anderledis Eller høgere, Som Biscopen forhen dend Lod Oppebere.

2 Hernest tilspurte hand dem, om Noget wrag her j schibbredet, er falden udj de Aaringer, fra -97 inclusive, til wraget er blefven forpagtet,

Der til Almuen og Svarede, at jntet wrag her j schibbredet er falden, hverchen for de Aaringer Eller lenge før dend tid.

3 Om schydsens betaling udj Madz Holms tid, Attesterede Almuen, at de derfor altid har nydt Rigtig betaling, eftter schatte forordningen.

Paa fogdens tilspørgende till almuen og LaugRettet, om de tvende Jorder, her udj schibbredet, Nemblig, udj Røsetter 1/2 Løb Smør, og udj Myrtvedt 1 Løb, om disse Jordeparter icke har Veret øde og u-saad forleden Aar 1706 \og 1707/.

Derpaa almuen forchlarede, Saaledis at udj Røsetter war øde for afvigte aar 1706 Een half Løb Smør, Men Myrtvedt er 1 Løb øde for det aar 1707.

Hermed, som ingen flere Sager til dette ting Var indstefnt, Er tinget Endt og opsagd.

Anno 1707 d/en 21. Junij Er almindeligt Sommers Schatte och Sageting Holden paa Aschelands tingsted udi Radø schibrede med samme Schibredis da tilstede Werende Almue ner Werende Kongl/ig Maj/este/ts foget S/igneu/r Søfren Glad

1707: 186

Med bøyde lensmanden Rasmus Sæbø och Laugrettismend Magne QVame, Ole Ulvatten, Niels IndHellen, Michel *Nerdre QValem, Erich Øfre QValem, Amund Miøs, Rasmus Nordanger och Ole Mognsen Wildanger.

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged Var sat, och Almuen formanet til Edruelighed fred och Schichelighed, medens retten och tinget Warede, er først læst til dette ting alle de Kongl/ig forordninger, befalinger och høye ordre, som forhen til de andre dette aars sommersting ere læste och Specialiter antegnede.

1 Noch læst Bischoppens Doctor Niels Randulfis udgifne bøkelseddel til Magne Johansen paa it Span Smør udi *Nerdre Soltvet Dateret Berg/en d/en 14. Januar 1707.

2 Abraham Wessels udgifne bøkelseddel til Michel Nielsen paa 18 march Smør och 12 Kander Korn udi den gaard Boge her udi Schibredit Dateret Berg/en d/en 11. Majj 1706.

3 Welb/yrdig H/er/r Laugmand Niels Knags udgifne bøkelseddel til Amund Steensen paa 16 march Smør och 10 Meler malt udi den gaard Bouge i Mangers giæld Dat/eret Bergen d/en 26. Octobr/is 1706.

4 *Mine Hans Teistis Som fuldmegtig paa egen, och de andre *prioritererede creditorers Wegne /: der hafver prioriteret udleg och indførsel udi gaarden Ascheland, Som førrige Sorenschrifver Christian Aboe brugte :/ udgifne tvende eens lydende bøkelsedler dend eene til Ole Christophersen paa een half løb 11 1/4 march Smørs leye, den anden paa lige stor lanschyld til Anders Gregorius/en udi samme gaard Nedre Ascheland, begge Dateret Bergen d/en 4. Martij Anno 1707.

1707: 186b

D/en 22. Junij Er sagerne til dette ting foretag/ne

Knud Haland Hafde Stefnt Haagen Halland for haardrag for omtrent een maaned siden derom Stefnt til Widne Magne Halland och hans qVinde Anne, til een retmessig domb ofver hannem til Straf eftter Loven.

Haagen Halland er Soldat och nu paa mønstring udi *sogn (Sogn?).

Ellers fremstøed stefneVidnerne Steffen Sæbdal och Ole Sæbdal \och/ at de hannem loulig med 14 dagis Warsel Stefnt hafde med Eed afhiemlede.

Af Widnerne møtte Magne Halland, som Widnede at hand Saag at Haagen Halland tog Knud i haaret och drog ham Ved sin egen dør,

Afsagd.

Som Haagen Halland nu er udi loulig forfald, wil hand stefnis igien til neste ting, til hvilchen tid hannem foreleggis laudag til Sagen och Stefnemaalet at svare och bør Widnerne Magne Halland och hans qVinde til samme tid at møde deris Sandhed om sagen Ved Eed at forklare.

Knud Olswold hafde Stefnt Anders Dale fordi hand Kyndelsmis dag nest leden Schal hafve Schieldet hans qVinde for een hore herom Var och til Widne stefnt Knud Olsen, Hans, Helge och Mari Olswold;

Anders Dale møtte personlig for Retten.

De indstefnte Widner møtte ochsaa Alle foruden Mari Olswold, och bekiente de alle at Anders Dale War meget druchen och ingen Kunde sige at de hørte hand *nefnte nogens navn, mens Helge Widnede at hand nefnte hore, dog hørte iche at hand nefnte noget mennischis nafn dertil.

1707: 187

Ellers som Anders Dale sagde sig at haVe Veret saa druchen, at hand iche Kunde Sandze eller erindre, hvad hand har sagd Saa dog for at fornøye citanten, Erclerede hand for Retten Knud Olswolds qvinde at hand intet andet Wiste med hende end hvis (det som) Ærligt och got War, och Kiente hende for een Ærlig qvinde, hvormed parterne for Retten blef forliigte och gaVe hin anden deris hender, Omkostningen betaler Anders Dale med 30 Schilling til Knud Olswold, hvormed denne sag er heved op.

Gundmun i Hielmen som KircheVergere til Bøe Kirche hafde Stefnt Joen Udsylten for een Kirche Koe, at leVere, Som Schal haVe staaet hos Mogns i Henne, och derom domb at lide til betaling for Koen Schadisløs.

<Førrig> KircheWergeren Joen Udsylten møtte for Retten och negtede iche at Kirchen i Bøe io tilkom een Koe hos gamble Mogns i Henne, Som Enchen Wilde leVere, mens dend War saa gammel och uduelig at dend duede iche mere, hvorfor de iche Vilde tage dend, mens tog i den sted den anden som Søfren Wellomsen War tilmercht.

Gundmun i Hielmen Lod Ved Knud Manger i Rette legge en attest om denne Søfren Wellomsens Koe, som hand och har gifvet til Kirchen, som bleV læst.

Afsagd.

Dend Koe som Søfren Willomsen til Bøe Kirche gar giVet, och War hannem til betaling hos Enchen i Henne tilmercht med god Wilie och Wenschab, burde iche forrige KircheWergere Joen UdSylden

1707: 187b

bemegtiget sig for den anden Koe som Kirchen hafde at KreVe, men som KircheWergerne dend

eene eftter den anden iche hafver haftt dend tilbørlige opsiun til Kirchens beste beetimelig at udsøge eller udmerche sig een \anden/ god Koe, eller och dens Werd, i steden for den gamle Koe, Som Joen Sylten Siger sig iche at Kunde modtage, Saa bør Joen UdSylten, som da Verende KircheWerger, tillige med dend Werge med hannem har Wæret Svare Kirchen til denne Koe, och Søge deris regres igien hvor de best Weed och Kand. Stefne och forseglingspenge betaler Joen IndSylten igien til Gudmun i Hielmen med 30 Schill/ing, och dersom Koen iche forschaffis Kirchen med gode, bør dend hos hannem udsøgis under namb och Exsecution eftter Loven til all Schadisløshed.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsWidne om eftterschreVne øde och usaade Jordeparter her udi Schibredet, nemblig Qvame 1/2 løb øde Brattoule 2 pund 12 march, Frutoule 2 pund, Kaalaas 1/2 løb 23 march, *Chrindem (Grindeim?) 1 pund 3 march, InHelle 1 pund 3 march Strømme 1 pund 9 march, Næsbø 2 pund 6 march, Plet 2 pund 6 march Instebo 2 pund 6 march War och øde forleden aar 1706.

Som Almuen och Laugrettet alt Saaledis med eed testerede Sandferdigt at Were.

Paa Peder Borchis begier udi førrige fogdis S/igneu/r Mas Holms Sted och Wegne blef och Almuen her tilspurt Samme qvæstioner Som til førrige ting Schied er.

1 Om Wrag her i schibredet er falden udi de aar fra 1697 inclusive til Wrag er bleVen

1707: 188

forpagtet,

Dertil Almuen Svared ney at intet Wrag i all den tid er forefalden.

2 Om Marinlegderne forKlarede Laugrettet at her udi Schibredet Var 25 Marin Legder, som altid har nydt den forunte frihed for Kiolepenge och ey <Legspenge>

3 Om Schytzens betaling forKlarede de og Alle eenstemmig at Schytzen dennem i Mads Holms tid aldtid rigtig er bleVen betalt.

4 Om tiendens betaling forKlarede de alle eenstemmigen, at Mas Holm den i al Sin tid, iche har opbaaret eller nydt anderledis eller høyere, end som Biscoppen dend forhen lod opbære.

Peder Borch paa S/igneu/r Mas Holms wegne begierede och tingswidne, om Indre Morchen i Mangers giæld iche af alders tid har Weret tillagt Klocheren i Mangers giæld dertil Laurettet och almuen Svarede och med eed forKlarede, at samme Jord altid Saa lenge de Kand mindis har Weret Klocheren tillagd.

Hand begierede dernest ochsaa tingsvidne om den gaard Marøen, iche War afbrent det aar 1701 dertil Almuen med Laugrettet eedlig forKlarede at denne gaard samme aar Wed ildswaade er gandsche afgaaen.

Noch begierede hand tingsWidne om dend gaard Øfre Manger, hvormeget derudi tilKommer Domkirchens i Bergen præstebol, dertil de Svarede och eedlig forKlarede at 9 bugilde Schilling, eller udi Smør at regne 54 march, hører Dombkirche presteboel til

Hermed er dette ting Endt.

1707: 188b

Anno 1707 d/en 22. och 23. Junij Er almindeligt Sommer, Schatte och Sageting Holden paa Lygren tingsted udi Lindaas Schibrede med tilstede Werende Almue, ner Verende Kongl/ig Maj/este/ts foget S/igneu/r Søfren Glad, med Bøyde lensmand Michel Oenæs och Laugrettismend Søfren Ulføen, Elling Hellistvet udi Laers Sætris sted, Erich Sætre, Laers Fondnæs, Mogns Fondnæs, Hans Riise udi Jacob Mognstads Sted, Joen Hope, och Amun Berge.

Da efterat Retten Var sat och Almuen af fogden formanet til edruelighed fred och Schichelighed, medens tinget och Retten Warede, blef først læst alle de KongebreVe och høye befalninger, som forhen til de andre Sommersting ere læste, och tilforn udi denne protocol specialiter antegnede.

Noch læst trende, Welædle H/er/r Laugmand Niels Knags udgifne Schiøder

1 Det første til Knud Bessesen Røsnæs, och hans Svaager Gundmund Bertelsen Røsnæs, deris hustruer och arVinger, paa een half løb Smør to Mæler och 9 Kander Malt, udi den gaard Sunsbø i Lindaas Schibred beliggende Dateret Hopsgaard, d/en 28 Febr/uaruj 1707.

2 Det andet til Ole Nielsen Øfre Schodwen, hans hustru och arVinger, paa 2 pund Smør och 16 Kander Malt aarlig Landschyld udi dend gaard Øfre SchodVen her udi Lindaas Schibred beliggende Dateret d/en 21. Maji 1707.

3 Det tredie til Haldor Knudsen Øfre SchodWen hans hustru och arVinger paa it pund Smør och 8 Kander malt, med bøxel och herlighed udi den gaard Øfre Schodwen Dateret Bergen d/en 21. Maji Anno 1707.

1707: 189

Noch læst Giertrud de Finis udgifne bøxelseddel til Knud Grimsen paa it pund Smør, Een Mæle och 4 Kander Malt och 1/2 Huud udi den Jord Kielen i Lindaas Schibrede Dateret HorWiigen d/en 6. April 1707.

Noch læst Marte Olsdatters udgifne Schiøde til Jacob Christensen paa 18ten march Smør och 30 Kander Malts leye udi den Jord ØfretWet her i Lindaas Schibrede, Dateret Lygren d/en 22. Junij 1707.

D/en 23. Junij Er sagerne foretagne och fremKom da først.

Kongl/ig Maj/este/ts foget hafde indstefnt Brite Huuse efter førrige tiltale, angaaende det merchede faar med ørets afschierelse, Som Brite Joen Kaapers wil tilkiende sig nu til een Endelig domb.

Brite Lassisdatter Huuse møtte nu personlig for Retten,

Thomas Kaapers qVinde Anne, møtte och nu i egen person, ok forKlarede at da hun saag Soven (sauen) saag hun Brite Kopers Merche paa det eene øre paa Soven Som War toftte merche, mens gaf iche acht om dend hafde mere merche paa det andet øre, iche heller Wiste hun at sige enten dette War Brite Koppers eller Brite Husis Sov.

Brite Huuse forKlarede at SoVen Var iche hendis egen, mens hørte hendis fostersøn Mogns Johansen til, och hand hafde Self merchet denne Sov;

Ingen af Parterne Wilde giøre Eed paa at denne Sov hørte nogen af dennem til da det dennem af Retten blef foreholdt om de det Kunde giøre.

Brite Huuse forklarede at Mogns Johans/en hafde arWet denne Sov eftter sine forældre.

1707: 189b

Afsagd.

Som af beWiislighederne i denne sag iche egentlig eller rettelig Kand udfindis, at Brite Huuse denne omtvistende Sov Sig urettelig har tilholdet eller tilmerchet, Saasom dend dreng, hendis fostersøn, Mogns Johansen, eftter hendis beretning, denne Sov udi arV har faaet och tilkommer, parterne iche heller paa nogen af Siderne, nu for Retten har Willet giøre eed paa, at denne Sov hører nogen af dennem til, Saa seeis deraf tydelig hvor uWisse de ere om denne tVist och deris mistancher ti frikiendis Brite Huuse aldeelis for denne tiltale, och dend omtVistede Sov bør hereftter som tilforn, tilhøre och tilkomme dend umyndige dreng Mogns Johansen, omkostningerne opheVis paa begge sider, hvormed denne sag och mellem parterne bør Vere opheVet.

Ewin Oxnaes Hafde Stefnt Niels Mognsløben eftter förrige tiltale om den Kirchekoe Som rester udi hans regnschab til Østreims Kirche nu til een endelig domb.

Niels Mognsløben møtte nu udi egen person i Rette och forklarede at S/a/l/ig/ Anders Hopland i Østrembs Sogn, tog denne Kirche-Koe bort fra Søfren Lerøen udi Sin Schyld uden lov eller domb, formeente derfor, at Anders Hoplands arwinger igien burte Svare til Koen begierte derfor Dilation til neste ting at indstefne Anders Hoplands enche och arVinger om denne Koe at betale.

Afsagd.

Den begierte Dilation bevilgis Niels Mognsløb til neste ting at indstefne Anders Hoplands Arvinger, Saa Schal da dømmis hvis ret er.

1707: 190

Kongl/ig Maj/este/ts foged Hafde Stefnt Anders Konglewold at lide domb til Wedbørlig straf fordi hand forleden aar 1706 3 uger for Juel hafver haftt it letferdigt qWindfolch til huuse och Logemente, Som laag hos ham i barselseng nau\ n/lig Maria Didrichsdatter, hvilchet mennische hand saaledis hemmelig Schal hafve holdet och ladet igien fra sig, førend hand det til Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde tilkiende giVet,

Anders KongleVold møtte iche ey heller nogen paa hans Wegne mens Knud Tveteraas sagde, at hand foer til Byen i gaar, och bad ham sige det for Retten at om hand Kommer saa snart igien Schal hand Komme til tinget.

Afsagd.

Anders KongleWold foreleggis Laugdag til neste ting at møde under straf eftter Loven til denne sag at Svare.

Kongl/ig Maj/este/ts foget Hafde Stefnt Sophi Rognvær at lide domb til boed for begangen Leyermaal med Salomon Hansen Som hun aflede barn med.

Sophie RongWer forklarede at hun Var forloVet med Salomon Hansen, och schulde egtet hannem, och derudofver var beligget af hannem, mens som /: gud bedre det /: hand druchnede før barnet blef fød er egteschabet derVed forhindret, formeente derfor ey at burde bøde mere end hendis anpart af Egteschabs boed, som er 1 Rixdaler och 12 s/chilling.

Afsagd

Eftterdi det har Veret mange bekant at Salomon Hansen Var forloVet med Sophia RongVer,

saa frikiendis hun for at bøde høyere boed end hendis part af Egteboden, som er 1 Rixdlr 12 s/chilling, efttersom hun och allerede

1707: 190b

godWillig har udstaaet Kirchens Disciplin, Saa blifver hun dermed for fogdens Widere tiltale fri.

Kongl/ig Maj/este/ts foget hafde och Steftnt Marte Knudsdatter QValWaag for begangen leyermaal med Hans Hendrich, som tiende Jochum Kling, hvormed hun har aulet it dreng-barn derfor at lide domb til boed efter Loven.

Marte Knudsdatter møtte och bekiente hendis begangne forseelse, hafde barnet med sig och Klagede at faderen Var reist af la\ndet, ti hand War fød i Tydschland, Klagede och at hun Var saa arm hun Wiste ingen Raad til boed.

Endelig afsøenede fogden denne \sag/ saaledis med hendis wenner, paa hendis Vegne, for Retten, at de Schulde betale for hende dend halfve boed, som Var 3 Rixdaler, efterdi hun Var arm, och hafde intet at betale med, dermed hun for sin boed bliver fri.

Halver och Mogns Kaland hafde Steftnt alle opsidderne paa Fondnæs Lars Besses/en Laers Ols/en, Ole Halvers/en, Mogns Joens/en, Hans Pedersen, \och/ Joen Mognsen, at lide domb til at betale sig mandslot och LandsLott, af it Silde Kast de fich nestleden høst och Solte til Sara i WichingeWaag saasom de fich een Wacher deel fisch och drog paa deris land paa dend eene side, dertil citanterne arbeidede med fra første begyndelsen.

De instefnt møtte och forKlaredede, at Noten hørte Jochum Kling til, och de fich Self ichun liden Landslot, och hafde de andre citanter betids Søgt deris Landslot, da hafde de Vel, Faaet dend.

1707: 191

Citanterne sagde, at de Krefde Landslot och mandslot Strax, men de fich intet, mens Fondnæsmenderne optog alt sammen,

Fondnes Mendene Kunde iche Negte at citanterne io strax Krefde deris Ret, Kunde heller iche negte at de io Self har anammet til sig al dend fisch Som Jochim Kling leVered paa mands och landslot.

Laers Bessesen negtede och iche, at hand io for sin part hafde faaet 3 Rixdlr 3 march <10 s/chilling> udi mandslot och landslot.

Endelig bleVe parterne Raade til forening. Men som de Fondnes mend ey Wilde beqVemme sig \anderledis/ er saaledis endelig mellem parterne Sluttet och foreenet, at Fondnæs manderne Schal betale til disse tvende citanter Halver och Mogns Kaland hver 1 Slet daler, til sammen 8 march, Som citanterne allene nyder och deeler mellem sig, hvormed denne sag er stillet och ophæVet.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsvidne om efter Schrevne øde Jorder udi dette Schibrede, nemblig Førland 21 march, Læchvold 1 pund 7 1/2 march, Østremb 2 pund 18 march, Mognløb 20 march Lille Aase 27 march; LeerWiig 1/2 løb, Kalan 9 march Riise 1 løb, Kaardal 21 march, Weraas 1/2 løb 6 march, Øfre Syslach 22 march, Kaalaas 1 løb 9 march Huchaas 1/2 løb, Wedefiel 1/2 løb 9 march, Nedre Twet 2 pund 16 march, Bachebøe 1/2 løb, Grimstad 1/2 løb 8 march, KongleWold 1 løb 16 march Søre Fielsbø 1 løb

1707: 191b

Nordre Fielsbø 1/2 løb 3 march, Løtvæt 1 pund 9 march Bruntland 2 pund, Maraas 1 pund 10 march, Dragøen 1/2 løb.

Om alle disse Jordeparter forKlarede Almuen och Laugrettet Eedlig at de ligger dette aar øde och usaade.

Ellers af alt dette ofven antegnede Øde gods opbød fogden lydelig for Retten disse følgende nemblig Wedefiel, Bachebø, Søre Fielsbøe, Brunteland och Dragøen, om nogen dem Vilde antage til brugs, da schulde de nyde dem bøxel och landschuld fri, naar de alle Vil Svare Kongl/ig Schatter deraf; Men ingen sig paa tinget indfant.

Kongl/ig Maj/este/ts foget begierede och tingsVidne om hand iche har ladet proclamere baade paa Kirchebachen och til tinge det aar 1704 om hvem der motte Vere Eyere til dend gaard Søre Fieldsbøe, mens ingen da Kunde opdagis eller sig indfant hvilchet LaugRettet forKlarede eedlig Saaledis i Sandhed at Were passeret.

Eftter Peder Borchis begier, paa *førrige fogeds S/igneu/r Mas Holms Wegne blef och Almuen paa dette ting tilspurt och deris attest begiert om følgende qvæstioner.

1 Om tiendens betaling forKlarede de Alle eenstemmigen at Mas Holm dend i al sin tid iche har opbaaret eller nydt, Anderledis eller høyere end som Biscoppen dend før hannem lod opbære.

1707: 192

2 Om noget Wrag her udi Schibredet er falden Siden det aar 1697 inclusive til <den tid> alt Wraget blef forpagtet, nemblig udi Mas Holms tid.

Dertil Almuen och Laugrettet Svarede, och forKlarede at intet Wrag er falden i all den tid før nu omtrent 2 aar siden, da Vrag alt Var forpagtet.

3 Om Marin Legder her udi Schibredet forKlarede Almuen at her udi Schibredet har altid Weret och endnu er 13 Marin Legder och ingen mere.

4 Om Schydzens betaling forKlarede Almuen at Mas Holm i al sin tid rigtig har betalt Sin Schydz eftter Schatteforordningen, saa de derudofver Slet intet hafver at Klage.

Hermed er dette ting Endt och opsagd, Ligesaa denne protocol nu Sluttet och Endt.

Soli Deo gloria
Hans Teiste

*****